

УВОД

Јужнобачки округ је највећи округ на територији АП Војводине и простире се на површини од 4015 км². Према процени за 2017. годину, у Јужнобачком округу живи 617949 становника и административно је подељен на 13 општина са укупно 77 насељених места. Седиште округа је Град Нови Сад, други по величини у Србији.

Анализа здравственог стања становништва представља основу за објективну идентификацију здравствених проблема и приоритета, организовање и спровођење адекватне, ефективне и ефикасне здравствене заштите, избор и примену стратегија, мера и активности у здравственој заштити, праћење промена здравственог стања становништва током времена, очување и унапређење здравља становништва.

За анализу здравственог стања становништва Јужнобачког округа коришћени су подаци витално-демографске статистике, подаци о регистрованом морбидитету, раду и коришћењу здравствене службе и условима животне средине из следећих извора података:

- регистари виталних догађаја (рађање, умирање)
- медицинска документација (рутинске евиденције и извештаји здравствене службе)
- епидемиолошка истраживања
- извештаји о квалитету ваздуха, намирница, воде за пиће, воде за пиће јавних бунара, површинских и отпадних вода, квалитета животне средине и др.
- подаци о становништву Републичког завода за статистику.

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

ЗАКЉУЧЦИ

ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА

- ❖ Становништво Јужнобачког округа према свим демографским критеријумима спада у демографски старо становништво. Висока стопа морталитета од 12,6‰ и ниска стопа наталитета (10,6‰) доводе до веома неповољног природног прираштаја (-2,1‰) и смањења броја становништва.
- ❖ Стопа смртности одојчади, један од најзначајнијих индикатора здравственог стања становништва је имала ниску вредност (2,3‰) и указује на добру здравствену заштиту мајке и детета.
- ❖ У 2017. години у Јужнобачком округу није регистрован ни један случај смрти жена услед компликација трудноће, порођаја и бабиња.
- ❖ Водећи узроци смртности становништва Јужнобачког округа су хроничне незаразне болести (кардиоваскуларне болести, малигне болести и болести система за дисање) које заједно чине око 80% укупног морталитета.

МОРБИДИТЕТ – БОЛЕВАЊЕ

- ❖ У службама за здравствену заштиту одраслог становништва Јужнобачког округа у 2017. години, учачава се доминација кардиоваскуларних болести које учествују са 16,5% у укупном морбидитету службе опште медицине и са 11,9% у укупном морбидитету службе медицине рада. Водећа дијагноза регистрована у оквиру групе кардиоваскуларних болести у служби опште медицине је есенцијална артеријска хипертензија (9,8%). Значајно место имају и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива регистрованих са 9,9% у служби опште медицине и 11,4% у служби медицине рада. У односу на 2013. годину редослед водећих група болести у служби опште медицине се није мењао, осим што су у 2016. години и 2017. години болести мишићно-коштаног система и везивног ткива пале на треће место у односу на 2013. годину у којој су се налазиле на другом месту у укупном регистрованом морбидитету.
- ❖ У ванболничком морбидитету деце предшколског и школског узраста доминирају акутне болести органа за дисање које су кратког тока, добре прогнозе, те су без већег социјално-медицинског значаја. У ванболничком морбидитету деце школског узраста, посебан значај имају повреде и тровања, пре свега због последица које могу да оставе код повређеног, али и због чињенице да су превентабилне, а чија се дијагноза друге специфичне и неспецифичне вишеструке повреде налази на петом месту водећих дијагноза ове службе (4,7%). У односу на 2013. и 2016. годину редослед водећих група болести у служби за здравствену заштиту школске деце се у 2017. години није мењао. У служби за здравствену заштиту деце предшколског узраста болести ува и мастоидног наставка заузеле су треће место у 2016. и 2017. години, док су се 2013. године налазиле на четвртном месту водећих група болести у овој служби.

- ❖ Посебан социјално медицински значај у служби за здравствену заштиту жена имају тумори (3,8%), који се налазе на четвртом месту водећих група болести у овој служби, као и у 2013. години (2,9%) и 2016. години (4,0%).
- ❖ У регистрованом болничком морбидитету најзаступљеније групе обољења су: тумори (19,3%), следе болести система крвотока (12,4%), трудноћа, рађање и бабиње (8,6%), болести система за варење (7,8%) и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (6,7%). У поређењу са 2013. годином, сада се у водећим групама болести налази XV група (трудноћа, рађање и бабиње), јер се од 01.01.2014. године подаци достављају на новом обрасцу Извештаја о хоспитализацији у оквиру кога се региструје и боравак у болници ради порођаја, што раније није био случај. Поред тога у првих пет узрока се налазе и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива.

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ

- ❖ Најчешћи узроци хоспитализације (*уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја код једноплодне трудноће и порођај царским резом код једноплодне трудноће*) у 2017. години су били: злоћудни тумор дојке, где је број хоспитализација у односу на 2013. годину приближно исти, злоћудни тумори бронхија и плућа, где се број хоспитализација смањио у односу на 2013. годину са 2.786 на 2.439, друга медицинска нега са 2.321 хоспитализацијом и старачка катаракта са 2.283 хоспитализација, дијагнозе које нису биле међу првих десет у 2013. години.
- ❖ На територији Јужнобачког округа здравствену заштиту становништву обезбеђује 28 здравствених установа: 11 домова здравља, 2 апотеке и 3 завода (Завод за здравствену заштиту радника, студената, хитну медицинску помоћ), 1 општа болница, 1 специјална болница, Војномедицински центар Нови Сад, Клинички центар Војводине, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине и институти у Сремској Каменици: Институт за онкологију Војводине, Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Институт за плућне болести Војводине, Клиника за стоматологију Војводине, Институт за јавно здравље Војводине, Завод за антирабичну заштиту Нови Сад, Завод за трансфузију крви Војводине.
- ❖ На територији Јужнобачког округа у 2017. години здравствену заштиту становништву је обезбеђивало укупно 9.328 радника, од чега 7.260 здравствених и 2.068 нездравствених радника. Запослених лекара је било 1.899, доктора стоматологије 168, а фармацеута 126.
- ❖ Кадровска обезбеђеност становништва здравственим радницима у ванболничкој здравственој заштити показује недостатак кадра у служби за здравствену заштиту одраслог становништва, радника и поливалентне патронаже, док се у службама за здравствену заштиту жена и деце недостатак кадра уочава у појединим општинама.
- ❖ Болнички постељни капацитети износе 2.925 постеља (без постеља дневних болница), док према Уредби о плану мреже здравствених установа, укупан број постеља износи 2.963. Постељни фонд обезбеђује покривеност од 4,7 постеља на 1.000 становника Округа, при чему с обзиром да ове капацитете користе болесници са територије целе Војводине, стварна обезбеђеност постељама становништва Јужнобачког округа се не може прецизно изказати.

- ❖ У стационарима Округа лечено је 94.868 болесника уз просечно задржавање од 7,7 дана и заузетост постеља од 69,5%. У односу на укупан број лекара, 716 (80,8%) су лекари специјалисти. У посматраном петогодишњем периоду број здравствених радника се смањио за 127 (са 3.595 на 3.468), при чему се број лекара смањио за 5 (са 891 на 886), док се број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом смањио за 122 (са 2.704 на 2.582). Удео броја специјалиста у укупном броју лекара се повећао, са 78,1% на 80,8%.
- ❖ На нивоу Јужнобачког округа, на 100 постеља просечно је обезбеђен 31 лекар и 90 медицинских сестара/техничара. У односу на 2013. годину, обезбеђеност лекарима је иста (31 лекар на 100 постеља), док је обезбеђеност медицинским сестрама мања (90 медицинских сестара на 100 постеља). Прецизнија процена кадровске обезбеђености захтева детаљну анализу кадрова у складу са нормативима за болничку здравствену заштиту по областима медицине и параметрима рада.
- ❖ У ванболничкој здравственој заштити обухват превентивним прегледима трудница и деце у 6 години пред полазак у школу је одговарајући, док је остварење превентивних прегледа код одојачди, мале деце, ученика основних и средњих школа, студената, одраслог становништва и жена мање од потребног.

ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА

- ❖ Ступањем на снагу Правилника о пријављивању заразних болести остварен је један од предуслова ка усаглашавању критеријама са препорукама ЕУ. Други предуслови- доношење Стручно-методолошког упутства и израда електронског сервиса на нивоу Републике још увек нису реализовани. Изменама у законској регулативи у области заразних болести током 2016-2017 године, посебно укидањем збирних пријава, вишеструко је смањен број пријављених заразних болести али је повећано учешће заразних болести са егзактном лабораторијском потврдом. Тиме је побољшан квалитет пријављивања али је дошао до изражаја различит степен коришћења и доступност лабораторијске дијагностике као и под-регистрација односно непријављивање лабораторијски потврђених случајева. Индикације за лабораторијско испитивање се и даље не постављају само према клиничким индикацијама а велики број оболелих са лабораторијском потврдом остаје непријављен.
- ❖ Захваљујући чињеници да се епидемије заразних болести пријављују чак иако болест не подлеже обавезном пријављивању, у 2017. години, је број регистрованих случајева у епидемијама (808) био приближан укупном броју свих регистрованих случајева заразних болести (842). Међутим, ако се изузму заразне болести које више не подлежу обавезном пријављивању у епидемијама је оболело свега 29 лица односно 3,5% свих пријављених случајева заразних болести. Број откривених епидемија је двоструко нижи него у 2016. години. Успостављањем институције изабраног лекара (педијатра) онемогућено је правовремено откривање епидемија јер се оболели лече код више лекара, у више различитих здравствених установа због чега се један број епидемија уопште не региструје или се открије ретроградно када је касно за спровођење против-епидемијских мера. Осим епидемије у предшколској установи, остале епидемије су регистроване у оквиру породица и мањих колектива, у којима је

лакше уочити агломерацију оболелих. Свака трећа епидемија је пријављена међу хоспитализованим болесницима.

- ❖ Ниском обухвату имунизацијом су могли допринети:
 - све чешће одбијања имунизације под утицајем све интензивније антивакциналне кампање,
 - лажне контраиндикације,
 - недоследан одговор надлежних на јавно иступање (телевизија, штампа, социјалне мреже, трибине) противника имунизације, који се регрутују чак и из редова лекарске струке,
 - постојања неусаглашености одређених Закона у вези са имунизацијом са Законима из надлежности Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Законом о правима пацијената,
 - мањкавости у спровођењу инспекцијског надзора над применом Закона којим је регулисана област имунизације,
 - агломерација миграторних и тешко доступних популационих група.

Наведени разлози су само су неки од оних на које је указивано у претходним годишњим извештајима о имунизацији, а који су вероватно довели до појаве епидемије малих богиња на територији више Градова и општина Републике Србије у 2017. години и Граду Новом Саду, почетком 2018. године.

Уколико нагомилани проблеми у спровођењу имунизације, као обавезне законске мере, и даље буду решавани на до сада практикован начин, постоји могућност да се у наредном периоду, осим епидемије морбила, региструју и епидемије других вакцинама спречивих заразних болести. Координација само на релацији епидемиолог-педијатар-родитељ није довољна да се оно што је у вези са имунизацијом, а што је прописано Законом и Правилником, спроведе и на терену.

ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ

- ❖ Подаци који се односе на здравствену исправност узорака воде за пиће на територији Јужнобачког управног округа на основу микробиолошке и физичко-хемијске исправности током 2017. године упућују на следеће закључке:
 - *пречишћена хлорисана вода за пиће* доступна крајњем кориснику, у односу на националне нормативе је здравствено исправна у 94% контролисаних узорака, односно *микробиолошки је исправна* у 98% узорака, а *физичко-хемијски* у 96% узорака;
 - *непречишћена хлорисана вода за пиће* из локалних водовода, доступна крајњем кориснику, у односу на националне нормативе је здравствено исправна у 8% контролисаних узорака, односно *микробиолошки је исправна* у 81% узорака, а *физичко-хемијски* у 10% узорака;
 - *непречишћена вода за пиће* из комуналних водовода, са изворишта, водозахвата, црпних станица и у насељима која имају централне водоводе, али се вода нити пречишћава нити редовно дезинфикује, доступна крајњем кориснику, у односу на националне нормативе је здравствено исправна у 6% контролисаних узорака, односно

микробиолошки је исправна у 86% узорака, а физичко-хемијски у 8% узорака;

- *вода за пиће са јавних бунара, извора и каптажа (појединачних водних извора који нису на водоводној мрежи), доступна крајњем кориснику, у односу на националне нормативе је здравствено исправна у 18% контролисаних узорака, односно микробиолошки је исправна у 64% узорака, а физичко-хемијски у 42% узорака;*
- *вода за пиће са "еко-чесми", доступна крајњем кориснику, у односу на националне нормативе је здравствено исправна у 78% контролисаних узорака, односно микробиолошки је исправна у 91% узорака, а физичко-хемијски у 85% узорака;*
- Укупно у Јужнобачком округу током 2017. године доступно крајњем потрошачу, у односу на националне нормативе, здравствено је исправно 77% контролисаних узорака, односно микробиолошки је исправно 93% узорака воде за пиће, а физичко–хемијски је исправно 79% узорака воде за пиће;
- На основу анализе петогодишњих података за период 2013-2017. године, линеарни тренд показује пад процента микробиолошке исправности: узорака пречишћене хлорисане воде за пиће; узорака непречишћене воде за пиће; узорака воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа.

КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА

- ❖ У овај извештај укључени су само резултати лабораторијских анализа Института за јавно здравље Војводине. Резултати других лабораторија овлашћених од стране Министарства здравља да спроводе контролу здравствене исправности горе наведених група намирница на територији Јужнобачког округа нису укључени у овај извештај, као ни резултати контроле безбедности оних намирница чији надзор обавља Министарство пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије преко овлашћених лабораторија. Наведени подаци показују да се у овом извештају обрађени подаци не могу сматрати репрезентативним за процену ризика од изложености становништва Јужнобачког округа поједним биолошким и хемијским чиниоцима који се могу наћи у храни.
- ❖ Лабораторијска контрола микробиолошких и хемијских параметара здравствене исправности намирница обављена од стране Института за јавно здравље Војводине пореклом из домаћег промета, односно узорака намирница који су контролисани приликом увоза показује да су се добијене вредности контролисаних параметара у највећем броју узорака били усклађени са важећом законском основом Републике Србије.

ПРЕПОРУКЕ

ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА

- Низак наталитет, ниска стопа укупног фертилитета и бруто стопе репродукције у Јужнобачком округу захтевају јасно дефинисање и спровођење пронаталитетних мера и активности у циљу повећања рађања.

МОРБИДИТЕТ – БОЛЕВАЊЕ

- У водеће узроке оболевања и умирања становништва Јужнобачког округа спадају масовне незаразне болести (МНБ). У основи ових болести су ризична понашања и штетне навике (неправилна исхрана, физичка неактивност, пушење, гојазност, хипертензија и др.) који се могу ставити под контролу интензивирањем промотивно-превентивних мера и активности и јасним делегирањем задатака за спровођење стратегија са нагласком на мултисекторску сарадњу.
- Како би се одржао и даље унапређивао квалитет здравствене заштите потребно је кадровски ојачати службе у окрузима у којима је број запослених мањи од норматива прописаног законом. Такође, неопходно је радити на ојачању свих ресурса, почевши од едукације кадрова, обезбеђивања нове и замене дотрајале опреме, па до увођења нових здравствених технологија. Такође, неопходно је ојачати и подстицати партнерство унутар свих нивоа здравствене заштите, као и са локалном заједницом
- Службу за поливалентну патронажу као посебно значајну у превентивном раду са свим вулнерабилним категоријама потребно је кадровски ојачати.
- Неопходно је повећати одазив становништва на превентивне прегледе као значајне мере у откривању болести и поремећаја у здрављу свих категорија становништва и то интензивирањем превентивног рада изабраног лекара, едукацијом едукатора (породице, васпитачи предшколских установа, наставници и др) и јачањем интерсекторских и мултидисциплинарних активностних активности.

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ

- Укупни болнички постелјни капацитети у стационарним установама Јужнобачког округа се највећим делом могу сматрати задовољавајућим.
- У складу са савременим трендовима болничке здравствене заштите, оријентацијом на амбулатни рад и дневне болнице, неопходне су промене у структури и прерасподела постојећих постелјних капацитета у установама и на одељењима које немају оптималну заузетост постелја. Ове промене морају бити усклађене са одговарајућом организацијом и кадровском структуром, као и опремљеношћу установа, а у циљу даљег унапређења квалитета здравствене заштите и повећања ефикасности.
- Обезбеђење функционалне повезаности и сарадње болничких установа са другим установама система здравствене заштите а пре свега примарне здравствене заштите је такође неопходно за ефикасно функционисање система здравствене заштите као и за унапређење квалитета здравствене заштите.

ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА

- За сагледавање реалне епидемиолошке ситуације, неопходно је спровођење лабораторијског испитивања према епидемиолошким критеријумима и благовремено и свеобухватно пријављивање етиолошки потврђених дијагноза заразних болести. Ради унапређења надзора над заразним болестима неопходно је да лекари спроводе:
 - Пријављивање свих заразних болести у складу са Законом, без обзира да ли је пацијент откривен током хоспитализације или амбулантног лечења.
 - Даље унапређење јавног електронског сервиса за пријављивање заразних болести чиме би се омогућио свакодневни, континуирани и увид/праћење заразних болести
 - Обавезно узимање епидемиолошке анкете у случају сумње или лабораторијске потврде заразне болести (тражити податке о слично оболелим особама у породици или колективу) и по потреби консултација надлежног епидемиолога.
 - Постављати индикације за микробиолошко испитивање и према епидемиолошким критеријумима (оболели међу контактима, особама експонираним истом извору).
 - Пријављивати сумњу на болести које се могу спречити имунизацијом (морбиле, рубеола, мумпс, пертусис и друге) надлежном епидемиологу у складу са Законом и стручно-методолошким упутствима.
 - Информисање о актуелној епидемиолошкој ситуацији заразних болести у земљи и окружењу на основу периодичних (седмодневних и месечних) извештаја о кретању заразних болести у Покрајини и Војвођанског епидемиолошког месечника.
 - За све недоумице у вези пријављивања заразних болести контактирати надлежног епидемиолога у Центру за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине односно у епидемиолошким службама при домовима здравља (Бачка Паланка, Врбас).

ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ

- Побољшање квалитета водоснабдевања подразумева предузимање одговарајућих мера које обухватају:
 - Подизање капацитета локалних самоуправа за обезбеђивање производње и доступности здравствено безбедне воде свом становништву Јужнобачког управног округа;
 - Редовну дезинфекцију воде намењене за људску потрошњу;
 - Редовно спровођење сталног мониторинга чији се обим и број анализа одређује према постојећим националним нормативима;
 - Едукација особља које ради на одржавању система водоснабдевања (локалних водовода);
 - Редовно одржавање водоводних система, санација водних објеката и постојеће водоводне мреже и асанација терена око изворишта воде за пиће када за то постоје потребе;

- Јавно обавештавање становништва о резултатима анализе воде за пиће;
- Едукација становништва о значају здравствене исправности воде за пиће.

С обзиром да у непречишћеној и недезинфикованој води за пиће на територији Јужнобачког управног округа постоје микробиолошке и физичко хемијске опасности, као што су присуство микроорганизама показатеља фекалног загађења и повећана концентрација нитрата, нитрита и арсена, може се закључити да постоји ризик развоја акутних и хроничних, као и малигних обољења међу становништвом које за пиће и исхрану, као и одржавање личне хигијене, користи непречишћену и недезинфиковану воду. У том смислу се препоручује обезбеђивање довољне количине здравствено исправне воде за пиће свим становницима Јужнобачког управног округа, односно обезбеђивање адекватног система водоснабдевања и здравствене исправности воде за пиће.

КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА

- Поновно успостављање мониторинга здравствене исправности хране у надлежности министарства задуженог за послове здравља и мониторинга предмета опште употребе значајно би унапредило увид у здравствену исправност ових производа.
- Контрола здравствене исправности намирница намењених јавној потрошњи се у наредном периоду може унапредити тако што би се на на територији Јужнобачког округа, могла спроводити одређена циљана истраживања како би се добио увид у изложеност популације поједним штетним чиниоцима који могу бити присутни у различитим намирницама намењених јавној потрошњи, укључујући и истраживања која би се односила на проверу прецизности декларисаних нутритивних и здравствених тврдњи као и проверу јасноће и прецизности промотивних и рекламних материјала.

1. ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА

1.1 БРОЈ И СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА

Према процени Републичког завода за статистику у Јужнобачком округу је у 2017. години живело **617949** становника, што је чинило око 1/3 (33,0%) становништва Војводине. Број становника се није значајно променио у односу на 2013. годину година (табела бр. 1).

Табела бр. 1 Број становника у Јужнобачком округу 2013. и 2017. године, према полу

Пол	Број становника према процени 2013. године	Број становника према процени 2017. године	Индекс 2017/2013. (%)
Мушки	296900	298064	100,4
Женски	319211	319885	100,2
Укупно	616111	617949	100,3

Извор података: Процена становништва за 2013. и 2017. годину Републичког завода за статистику

Маскулинитет је показатељ полне структуре становништва и представља број мушкараца на 1000 жена. Ниже вредности маскулинитета говоре у прилог бољег здравственог стања становништва, јер су последица смањене смртности жена фертилне доби. У Јужнобачком округу у 2017. години маскулинитет је био негативан (**932 мушкараца на 1000 жена**), а његова вредност се није променила у односу на 2013. годину (930).

Очекивано трајање живота је веома значајан показатељ здравственог стања становништва. Жене у Јужнобачком округу имају око 5 година дуже очекивано трајање живота (78,1 година) од мушкараца (72,8 година). У односу на период од пре пет година очекивано трајање живота се повећало за скоро једну годину код оба пола. У поређењу са Војводином у целини мушкарци и жене у Јужнобачком округу имају нешто дуже очекивано трајање живота (табела бр. 2).

Табела бр. 2 Очекивано трајање живота у Јужнобачком округу, по полу

Територија	Очекивано трајање живота 2011-2013. (године)		Очекивано трајање живота 2017. (године)	
	мушкарци	жене	мушкарци	жене
Јужнобачки округ	72,2	77,7	72,8	78,1
Војводина	71,2	77,2	71,9	77,3

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2013. и 2017. године.

Приликом анализе старосне структуре становништва користи се више индикатора. Један од често коришћених индикатора је **индекс старости** који представља однос броја особа старости 60 и више година и младих до 19 година. Гранична вредност за тај индикатор је 0,4, а вредност веће од ове указују на процес демографског старења. У Јужнобачком округу индекс старости је у 2017. години достигао

вредност од **1,18** и показује тенденцију пораста у односу на 2013. годину када је износио 1,09.

Зрелост становништва говори о процентуалном учешћу особа старих 65 и више година у укупној популацији и уколико је већа од 10% становништво се сматра старим. У Јужнобачком округу постоји изражено старење становништва што потврђује и вредност овог индикатора која се од 2013. године повећала са 15,5% на **17,1%** у 2017. години.

Просечна старост је још један показатељ старосне структуре становништва чија вредност изнад 30 година указује да је становништво старо. Према подацима из 2013. године просечна старост становништва Јужнобачког округа је износила 40,9 година, а у 2017. години се повећала на **41,3 године**. Просечна старост жена (42,8 година) је за око 3 године виша него код мушкараца (39,7 година).

Биолошки тип становништва показује учешће појединих старосних категорија (0-14, 15-49, 50 и више година) у укупном броју становника. Са 37,5% особа старости 50 и више година и са свега 15,5% млађих од 15 година, становништво Јужнобачког округа спада у **регресивни** тип становништва, који карактерише висок удео старог становништва и мало учешће младих. У односу на претходних пет година није дошло до значајних промена у биолошком типу становништва Јужнобачког округа (табела бр. 3).

Табела бр. 3 Биолошки тип становништва Јужнобачког округа у 2013. и 2017. години

Старост	2013. година		2017. година	
	Број	%	Број	%
0 - 14 година	94182	15,3	96029	15,5
15 - 49 година	294859	47,9	290102	46,9
50 и више година	227070	36,9	231818	37,5
Укупно	616111	100,0	617949	100,0

Извор података: Процена становништва за 2013. и 2017. годину Републичког завода за статистику

1.2. НАТАЛИТЕТ

Стопа наталитета је основни показатељ позитивног природног кретања становништва и представља број живорођене деце на 1000 становника. У Јужнобачком округу у 2017. години је рођено **6529** беба, а стопа наталитета је износила **10,6‰**. У поређењу са Војводином у целини стопа наталитета у Јужнобачком округу има нешто повољнију вредност, иако и у округу и у Војводини има ниску вредност. Посматрано по општинама највишу стопу наталитета у 2017. години су имали Град Нови Сад (11,7‰), Сремски Карловци (10,6‰) и Жабал (10,4‰), а најнижу Србобран (8,1‰) и Темерин (8,1‰) (табела бр. 4).

Табела бр. 4 Стопе наталитета у Јужнобачком округу у 2013. и 2017. години

Општина	Стопа наталитета (‰)		Промена стопе 2017/2013 (%)
	2013. година	2017. година	
Бач	8,2	8,7	6,1
Бачка Паланка	7,7	9,0	16,9
Бачки Петровац	9,2	9,6	4,3
Беочин	8,8	8,4	-4,5
Бечеј	9,2	8,4	-8,7
Врбас	8,8	9,2	4,5
Жабалъ	10,6	10,4	-1,9
Србобран	8,8	8,1	-8,0
Сремски Карловци	9,4	10,6	12,8
Темерин	8,4	8,1	-3,6
Тител	7,9	9,3	17,7
Град Нови Сад	12,1	11,7	-3,3
Јужнобачки округ	10,6	10,6	0,0
Војводина	9,1	9,4	3,3

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2013. и 2017.

1.3. ФЕРТИЛИТЕТ

Општа стопа фертилитета представља број живорођене деце на 1000 жена фертилног периода (од 15-49 година) и у 2017. години је износила **45,2‰** и није се променила у односу на 2013. годину (44,4‰). Највиша општа стопа фертилитета је била у општини Сремски Карловци (50,0‰), а најнижа у општини Темерин (36,2‰). У односу на вредности од пре пет година, стопа фертилитета се највише променила у општини Тител у којој је порасла са 36,4‰ на 45,2‰ (табела бр. 5).

Табела бр. 5 Општа стопа фертилитета у Јужнобачком округу у 2013. и 2017. години

Општина	Општа стопа фертилитета (‰)		Промена стопе 2017/2013 (%)
	2013. година	2017. година	
Бач	38,1	43,0	12,7
Бачка Паланка	36,2	43,6	20,5
Бачки Петровац	43,8	46,6	6,3
Беочин	40,4	39,8	-1,5
Бечеј	42,6	39,7	-6,7
Врбас	39,3	42,5	8,1
Жабаљ	47,9	47,7	-0,4
Србобран	40,3	37,4	-7,2
Сремски Карловци	42,1	50,0	18,7
Темерин	36,4	36,2	-0,6
Тител	36,4	45,2	24,1
Град Нови Сад	47,5	47,1	-0,9
Јужнобачки округ	44,4	45,2	1,9
Војводина	40,7	43,0	5,6

Извор података: Процена становништва за 2013. и 2017. годину Републичког завода за статистику; Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2013. и 2017.

Специфичне стопе фертилитета представљају број живорођене деце које су родиле жене одређене старости, исказане на 1000 жена те старости. Највише специфичне стопе фертилитета у 2017. години су биле код жена старости 30-34 године и 25-29 година. У односу на 2013. годину, дошло је до повећања специфичних стопа фертилитета код жена старијих од 30 година, што указује да жене касније рађају децу у односу на период од пре пет година (табела бр. 6).

Табела бр. 6 Специфичне стопе фертилитета у Јужнобачком округу у 2013. и 2017. години

Узраст	Специфична стопа фертилитета (‰)		Промена стопе 2017/2013 (%)
	2013. година	2017. година	
<15 год.	0,2	0,1	-
15-19	16,2	12,7	-21,7
20-24	49,9	50,8	1,8
25-29	91,3	87,4	-4,3
30-34	89,6	93,3	4,1
35-39	39,5	47,9	21,2
40-44	7,1	9,2	29,7
45-49	0,1	0,7	-

Напомена: Није укључено 6 живорођених из 2013. године и 6 живорођених из 2017. године које су родиле жене непознате старости

Извор података: Процена становништва за 2013. и 2017. годину Републичког завода за статистику; Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2013. и 2017.

Стопа укупног фертилитета говори о просечном броју живорођене деце на једну жену фертилног доба и у Јужнобачком округу у 2017. години је износила **1,51**. Пошто је вредност овог индикатора нижа од 2 може се закључити да у Јужнобачком округу нема обнављања становништва и да долази до смањења броја становника. **Бруто стопа**

репродукције представља број женске деце које ће родити жена у току свог фертилног периода и у округу је у 2017. години била **0,74**. Ниске бруто стопе репродукције показују да жене у фертилном периоду не обезбеђују себи биолошку замену рађањем једног женског детета, и такође потврђују да долази до депопулације становништва (табела бр. 7).

Табела бр. 7 Стопа укупног фертилитета и бруто стопа репродукције у Јужнобачком округу у периоду 2013-2017. година

Индикатор	Година				
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Стопа укупног фертилитета	1,47	1,47	1,52	1,49	1,51
Бруто стопа репродукције	0,71	0,70	0,74	0,71	0,74

Извор података: Процена становништва од 2013. до 2017. године Републичког завода за статистику; Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији од 2013-2017. године.

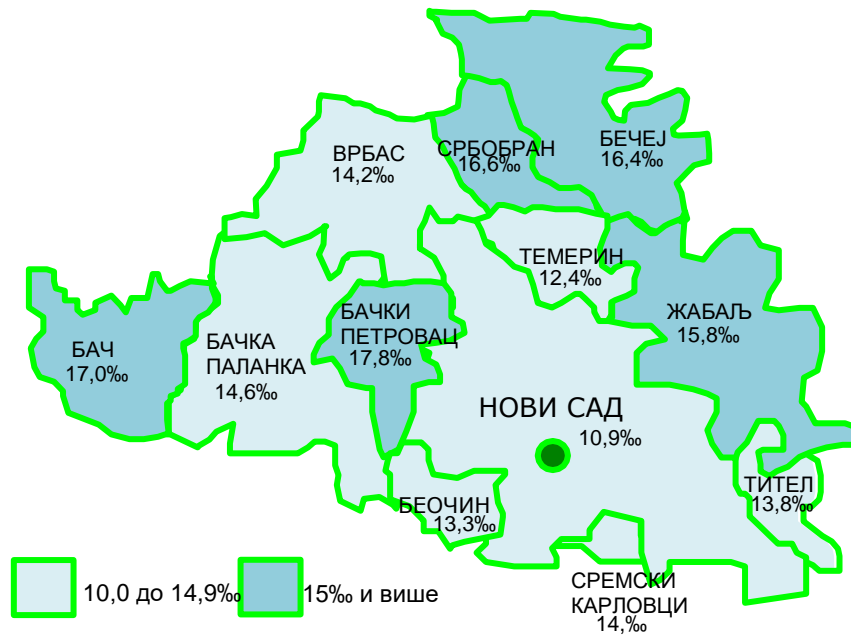
1.4. МОРТАЛИТЕТ

1.4.1. ОПШТА И СПЕЦИФИЧНЕ СТОПЕ МОРТАЛИТЕТА

Смртност становништва представља негативну компоненту природног кретања становништва и најчешће се изражава **општом стопом морталитета** која представља број умрлих особа на 1000 становника и тумачи се као висока уколико је њена вредност изнад 12‰. Према подацима Републичког завода за статистику, у 2017. години на територији Јужнобачког округа је умрло **7806** особа, а општа стопа морталитета је била висока и износила је **12,6‰**. Иако је стопа морталитета у округу висока, посматрано у односу на Војводину у целини (14,8‰) има нешто повољнију вредност. У односу 2013. годину (12,2‰) општа стопа морталитета у округу је остала на истом нивоу.

Посматрано по општинама Јужнобачког округа, најнижу стопу морталитета је имао Град Нови Сад (10,9‰), а највише стопе су регистроване у Бачком Петровцу (17,8‰) и Бачу (17,0‰). Пет општина је имало врло високу општу стопу морталитета (15‰ и више) (картограм бр. 1).

Картограм бр. 1 Општа стопа морталитета по општинама Јужнобачког округа у 2017. години

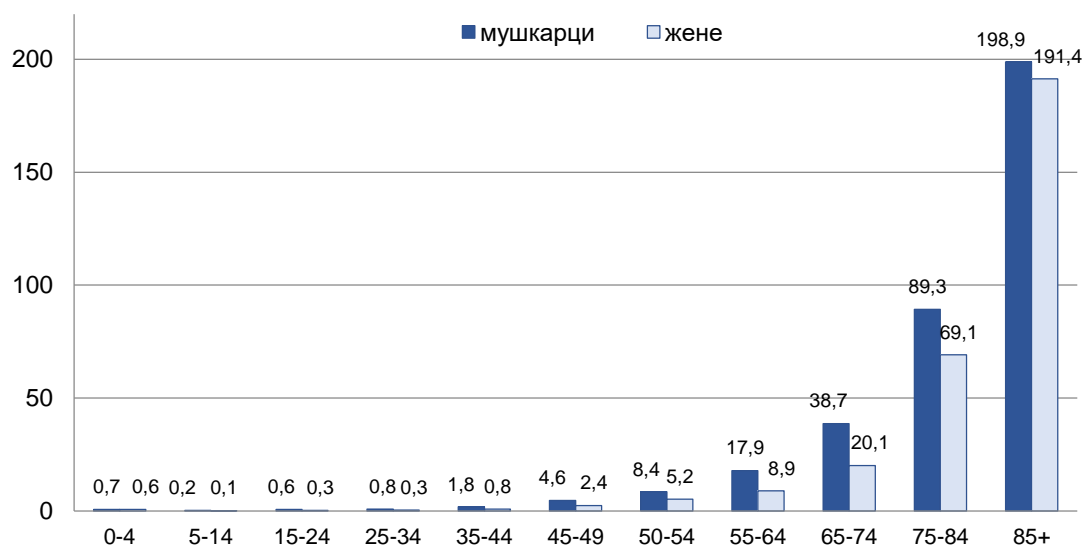


Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2017.

Специфична стопа морталитета по старости/полу представља број умрлих особа одређене старости/пола на 1000 или 10000 становника одређене старости/пола и прецизније описују смртност од опште стопе. Специфична стопа морталитета код жена у Јужнобачком округу је била **12,2‰** и нешто је нижа у односу на стопу морталитета код мушкараца (**13,1‰**). Посматрано по старосним категоријама, смртност особа женског пола је нижа у свим узрастима. Интензивнији раст стопе смртности код мушкараца се запажа након 55-те, а код жена након 65-те године живота (графикон бр. 1).

Графикон бр. 1

Специфичне стопе смртности на 1000 становника, према полу и старости у 2017. години

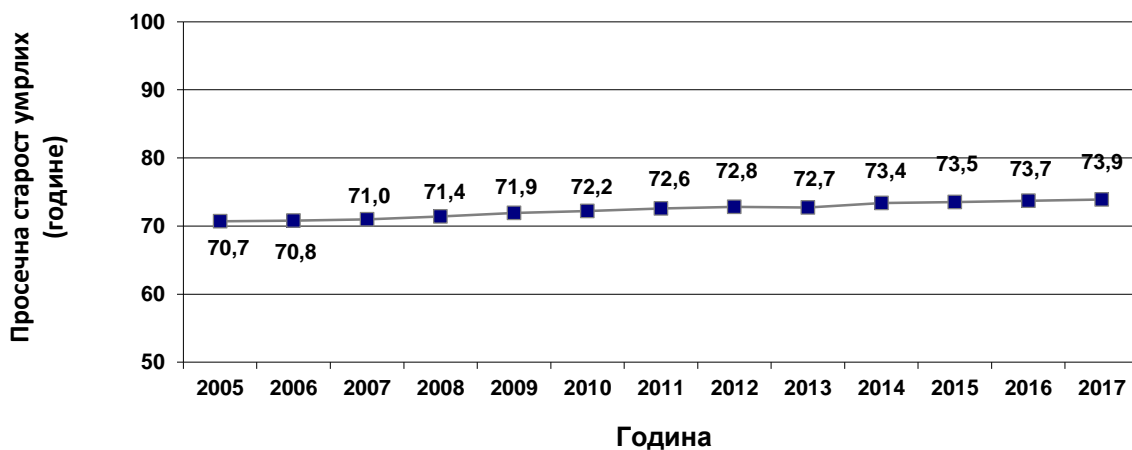


Извор података: Процена становништва за 2017. годину Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику за 2017. годину

Просечна старост умрлих лица у 2017. години је износила **73,9 година**. У последњих десет година просечна старост умрлих лица показује тренд пораста и од 2005. године се повећала за 3 године (графикон бр. 2).

Графикон бр. 2

Просечна старост умрлих лица у Јужнобачком округу у периоду од 2005. до 2017. године



Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2005-2017. године

1.4.2. СТРУКТУРА УЗРОКА СМРТИ

Структура узрока смрти представља процентуално учешће појединих узрока смрти у укупном броју умрлих. Водећи узроци смрти становништва Јужнобачког округа су болести система крвотока, тумори, болести система за дисање, болести система за варење и повреде, тровања и последице деловања спољних фактора. Водећи узроци смрти се нису значајно променили у односу на пре пет година. Посматрано по групама болести, учешће болести система крвотока у укупном морталитету у 2017. години је опало са 52,3% на 49,7% у односу на 2013. годину, док је процентуално учешће болести система за дисање порасло са 4,9% на 6,6% (табела бр. 8).

Табела бр. 8 Структура узрока смрти становништва Јужнобачког округа у 2013. и 2017. години

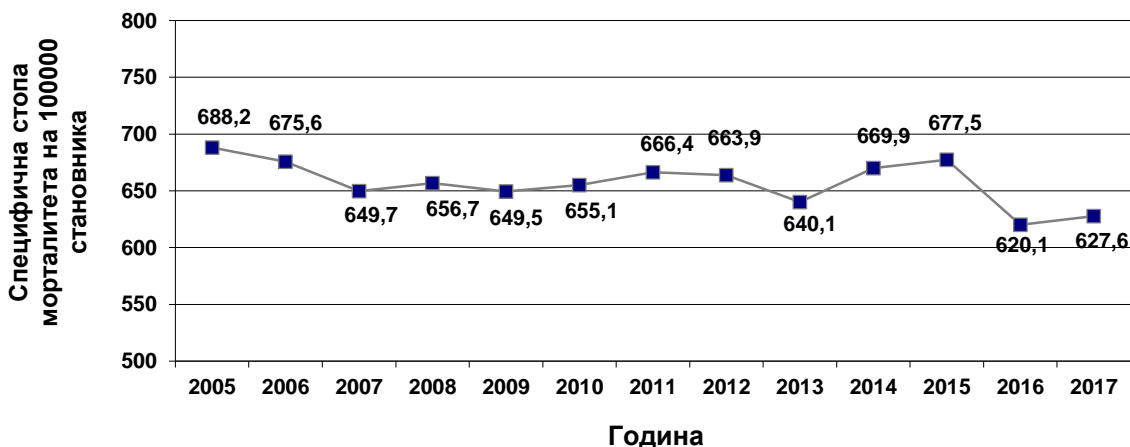
Узрок смрти	Шифра	2013. година		2017. година	
		Број умрлих	%	Број умрлих	%
Болести система крвотока	I00-I99	3944	52,3	3878	49,7
Тумори	C00-D48	1846	24,5	1829	23,4
Болести система за дисање	J00-J98	368	4,9	514	6,6
Болести система за варење	K00-K92	285	3,8	279	3,6
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	S00-T98	319	4,2	269	3,4
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	R00-R99	163	2,2	231	3,0
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	E00-E88	201	2,7	216	2,8
Болести мокраћно-полног система	N00-N98	143	1,9	171	2,2
Болести нервног система	G00-G98	110	1,5	169	2,2
Душевни поремећаји и поремећаји понашања	F00-F99	69	0,9	137	1,8
Остало	-	90	1,2	113	1,4
Укупно	A00-T98	7538	100,0	7806	100,0

Извор података: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2013. и 2017. годину

Од **болести система крвотока (I00-I99)** у 2017. години је умрло **3878 особа**, односно свака друга особа је умрла од болести кардиоваскуларног система (49,7%). Међу овим узроцима смрти 23,0% су чиниле болести повишеног крвног притиска (892 особе), 22,1% исхемијске болести срца (856 особа), а 19,2% су биле болести крвних судова мозга (743 особе).

Специфична стопа морталитета од болести система крвотока на 100000 становника у 2017. години је износила 627,6 и била је виша код жена (667,4/100000) него код мушкараца (584,8/100000). У периоду од 2005. до 2017. године специфична стопа морталитета од болести система крвотока показује благо опадајући тренд (графикон бр. 3).

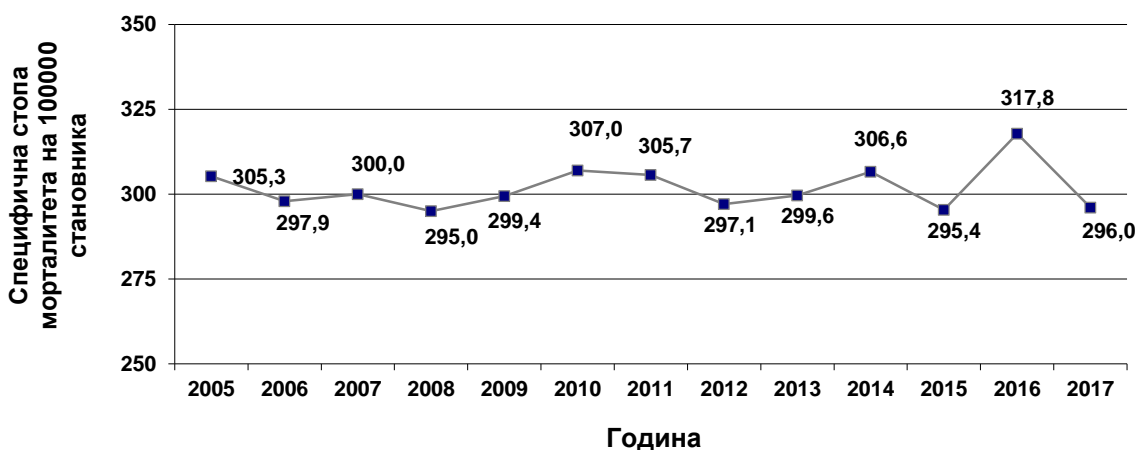
Графикон бр. 3 Специфична стопа морталитета од болести система крвотока на 100000 становника у Јужнобачком округу у периоду 2005-2017. године



Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва од 2005. до 2017. године Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику од 2005. до 2017. године

Други најчешћи узрок смрти код становништва Јужнобачког округа су били **тумори (C00-D48)**, од којих је умрло **1829** особа, односно 22,1% свих узрока смрти су чинили тумори. Специфична стопа морталитета од тумора је је износила 296,0 на 100000 становника (графикон бр. 4).

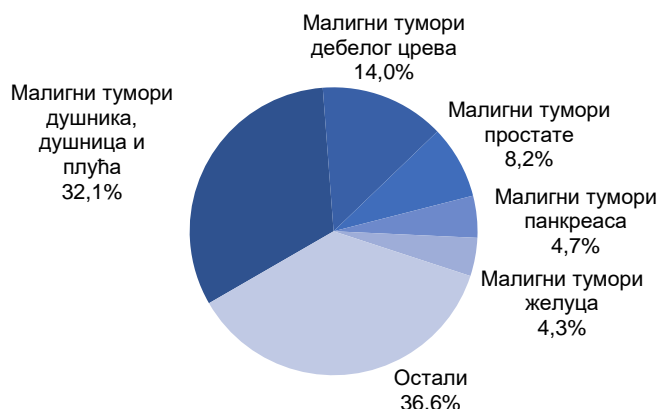
Графикон бр. 4 Специфична стопа морталитета од тумора на 100000 становника у Јужнобачком округу у периоду 2005-2017. године



Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва од 2005. до 2017. године Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику од 2005. до 2017. године

Посматрано по полу, међу умрлима од тумора је већи проценат мушкараца (54,6%, 999 мушкараца), а специфична стопа морталитета од тумора је износила 335,2 на 100000 мушкараца. Најчешћи малигни тумори као узроци смрти код мушкараца су били малигни тумори душника, душница и плућа (321 умрла особа), дебелог црева (140 умрлих особа), простате (82 умрле особе) и панкреаса (47 умрлих) (графикон бр. 5).

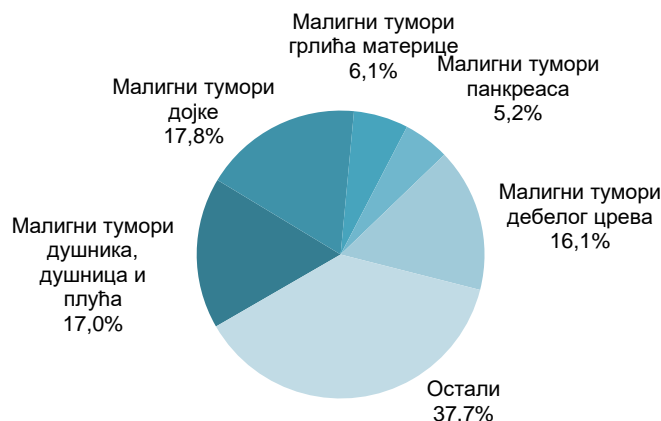
Графикон бр. 5 Пет водећих малигних тумора као узрока смрти код мушкараца у 2017. години



Извор података: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2017. годину

Због тумора је умрло 830 жена, а специфична стопа морталитета је била нижа него код мушкараца и износила је 259,5 на 100000 жена. Најчешћи малигни тумори као узроци смрти код жена су били малигни тумори дојке (148 умрлих жена), малигни тумори душника, душница и плућа (141 умрла жена), малигни тумори дебелог црева (134 умрлих) и грлића материце (51 умрла жена) (графикон бр. 6).

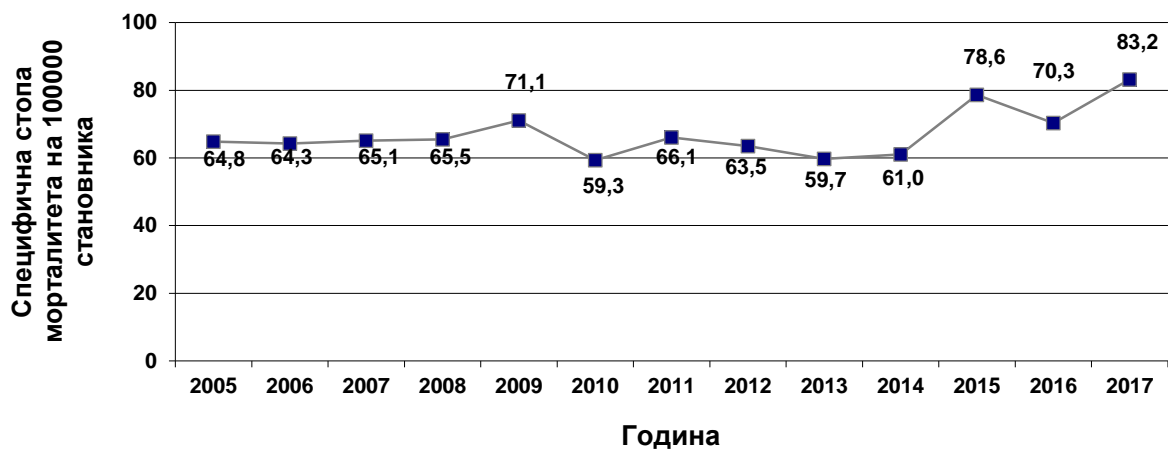
Графикон бр. 6 Пет водећих малигних тумора као узрока смрти код жена у 2017. години



Извор података: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2017. годину

После кардиоваскуларних болести и тумора заступљеност свих других узрока смрти је била значајно мања. Трећи најчешћи узрок смрти становништва Јужнобачког округа су биле **болести система за дисање (J00-J98)**, од којих је умрло **514 особа** и које су чиниле 6,6% свих узрока смрти. Међу болестима дисајних органа као узрок смрти су биле најзаступљеније хроничне болести доњих дисајних путева које су чиниле 46,9% свих узрока смрти из ове групе болести и упале плућа (30,7%). Специфична стопа морталитета од болести дисајних путева у 2017. години је износила 83,2 на 100000 становника и значајно је порасла у односу на претходну годину када је износила 70,3 (графикон бр. 7).

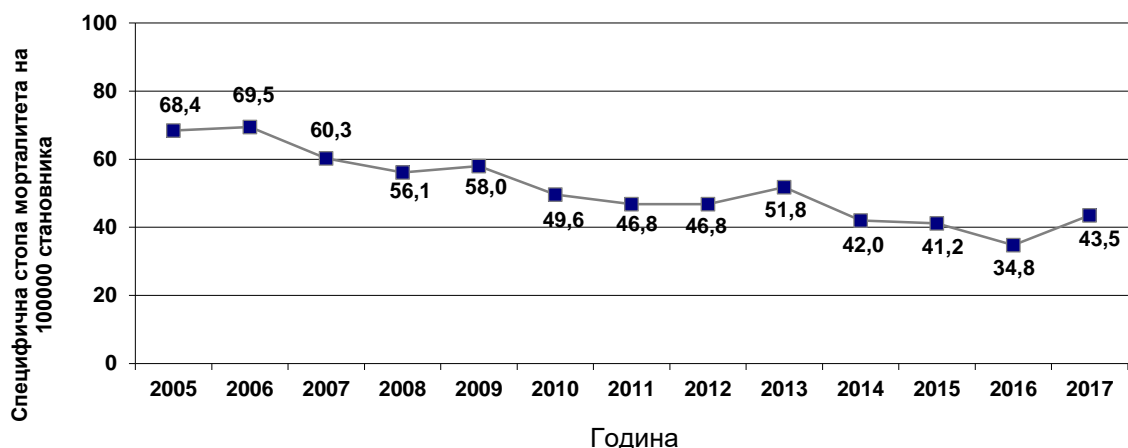
Графикон бр. 7 Специфична стопа mortalитета од болести система за дисање на 100000 становника Јужнобачког округа у периоду 2005-2017. година



Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва од 2005. до 2017. године Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику од 2005. до 2017. године

Од повреда, тровања и последица деловања спољних фактора (S00-T98) у 2017. години је умрло 269 особа, а специфична стопа mortalитета је износила 43,5 на 100000 становника. Ова стопа је била виша код мушкараца (63,4/100000) него код жена (25,0/100000). У последњих десет година опада специфична стопа mortalитета од повреда, тровања и последица деловања спољних фактора (графикон бр. 8).

Графикон бр. 8 Специфична стопа mortalитета од повреда, тровања и последица деловања спољних фактора на 100000 становника Јужнобачког округа у периоду 2005-2017. година



Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2005-2017. године; Радне табеле Републичког завода за статистику за 2005. до 2017. годину

Међу насилним смртима најзаступљенија су била самоубиства која су чинила трећину свих насилних смрти у 2017. години (32,7%) (табела бр. 9). Стопа самоубиства у Јужнобачком округу у 2017. години је износила 14,2 на 100000 становника и смањила се у односу на 2013. годину када је износила 18,8/100000 становника. Стопа самоубиства је била значајно виша код мушкараца (23,1 на 100000 мушкараца) него код жена (5,9 на 100000 жена). У поређењу са Војводином у целини (17,8 на 100000 становника) стопа самоубиства је нижа у Јужнобачком округу.

Табела бр. 9

Умрли од повреда и тровања према спољном узроку смрти у Јужнобачком округу у 2013. и 2017. години

Врста насилне смрти	2013.		2017.	
	Број умрлих	%	Број умрлих	%
Самоубиства	116	36,4	88	32,7
Саобраћајне несреће	66	20,7	46	17,1
Остале несреће	55	17,2	67	24,9
Убиства	10	3,1	8	3,0
Сви остали спољни узроци	72	22,6	60	22,3
Укупно	319	100,0	269	100,0

Напомена: Остале несреће се односе на падове, задесна дављења и утапања, излагање диму, ватри и пламену и случајна тровања, док се под осталим спољним узроцима подразумевају: излагање неживим и живим механичким силама, други удеси који угрожавају дисање, излагање електричној струји, зрачењу и превисоким температурама и притисцима ваздуха, излагање топлим и врелим материјалима, догађаји са неодређеном намером

Извор података: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2013. и 2017. годину

1.4.3. СМРТНОСТ ОДОЈЧАДИ

Стопа смртности одојчади је један од најзначајнијих индикатора здравственог стања становништва и представља број умрле одојчади на 1000 живорођене деце у једној години. У 2017. години у Јужнобачком округу је умрло 15 одојчади, а стопа смртности је износила **2,3‰** и била је нижа у односу на стопу у Војводини у целини (4,4‰).

1.4.4 МАТЕРНАЛНИ МОРТАЛИТЕТ

Матернални морталитет је један од најзначајнијих показатеља здравља жена, али и здравственог стања становништва у целини, као и квалитета пружене здравствене заштите. **Матернални морталитет** се исказује стопом која представља број умрлих жена услед компликација трудноће, порођаја и бабиња на 100000 живорођене деце. У Јужнобачком округу у 2017. и 2013. години није регистрован ни један случај смрти жена услед компликација трудноће, порођаја и пуерперијума.

1.5. ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ

За процену природног кретања становништва користи се и **стопа природног прираштаја**, која представља разлику између броја рођених и броја умрлих изражену на 1000 становника. Стопа природног прираштаја испод 5‰ се сматра ниском. У Јужнобачком округу стопа природног прираштаја је у 2017. години била негативна и износила је **-2,1‰** и неповољнија је у односу на стопу пре пет година (-1,6‰). Негативне вредности овог индикатора указују да у округу долази до смањења броја становника (денаталитета или депопулације). Природни прираштај је био негативан у свим општинама округа, осим у Граду Новом Саду где је износио 0,8‰ али такође се може сматрати неповољним. Најнеповољније стопе су имали Србобран (-8,5‰) и Бач (-8,3‰) (табела бр. 10).

Табела бр. 10

Стопа природног прираштаја у Јужнобачком округу у 2013. и 2017. години

Општина	Стопа природног прираштаја (‰)	
	2013. година	2017. година
Бач	-7,0	-8,3
Бачка Паланка	-6,0	-5,6
Бачки Петровац	-7,3	-8,2
Беоцин	-3,9	-4,9
Бечеј	-7,3	-8,1
Врбас	-4,8	-5,0
Жабалъ	-2,9	-5,3
Србобран	-8,2	-8,5
Сремски Карловци	-2,9	-3,6
Темерин	-4,7	-4,4
Тител	-8,3	-4,5
Град Нови Сад	1,6	0,8
Јужнобачки округ	-1,6	-2,1
Војводина	-5,0	-5,4

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2013. и 2017.

Витални индекс је индикатор који служи за процену рационалности природног прираштаја и представља број живорођених на 100 умрлих. У Јужнобачком округу је у 2017. години имао неповољну вредност од 83,6% што указује да је природни прираштај нерационалан, односно на 100 умрлих рођене су 84 особе, што указује на депопулацију становништва.

1.6. ЗАКЉУЧЕНИ И РАЗВЕДЕНИ БРАКОВИ

Према подацима за 2017. годину **стопа нупцијалитета** (број закључених бракова на 1000 становника) у Јужнобачком округу је износила **5,7‰** што је више него у Војводини (5,4‰). Највиша стопа нупцијалитета је била у општини Сремски Карловци (6,5‰), а најнижа у општини Србобран (4,6‰). Највиша **стопа диворцијалитета** (број разведених бракова на 1000 становника) је забележена у општини Бечеј (2,4‰), а најнижа у Бачком Петровцу (0,7‰) (табела бр. 11).

Табела бр. 11

Закључени и разведени бракови у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Закључени бракови	Стопа нупцијалитета (‰)	Разведени бракови	Стопа диворцијалитета (‰)	Стопа разведених на 1000 закључених бракова (‰)
Бач	68	5,1	18	1,3	264,7
Бачка Паланка	272	5,2	89	1,7	327,2
Бачки Петровац	70	5,4	9	0,7	128,6
Беоцин	76	5,0	25	1,6	328,9

Бечеј	194	5,5	87	2,4	448,5
Врбас	240	6,0	68	1,7	283,3
Жабаљ	148	5,8	26	1,0	175,7
Србобран	72	4,6	17	1,1	236,1
Сремски Карловци	55	6,5	11	1,3	200,0
Темерин	157	5,7	36	1,3	229,3
Тител	86	5,7	13	0,9	151,2
Град Нови Сад	2095	5,9	543	1,5	264,1
Јужнобачки округ	3533	5,7	933	1,5	264,1
Војводина	10021	5,4	3207	1,7	320,0

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН50, Статистика становништва, Закључени и разведени бракови у Републици Србији, 2017.

У 2017. години на свака четири закључена брака разведен је један брак. У односу на 2013. годину повећао се број развених бракова на 1000 заључених бракова са 236 на 264 (табела бр. 12).

Табела бр. 12 Закључени и разведени бракови у Јужнобачком округу у 2013. и 2017. години

Година	Закључени бракови	Стопа нупцијалитета (‰)	Разведени бракови	Стопа диворцијалитета (‰)	Стопа разведених на 1000 закључених бракова (‰)
2013.	3506	5,7	830	1,3	236,7
2017.	3533	5,7	933	1,5	264,1

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН50, Статистика становништва, Закључени и разведени бракови у Републици Србији, 2013. и 2017.

2. МОРБИДИТЕТ (ОБОЛЕВАЊЕ)

2.1. ВАНБОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ

2.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ

Током 2017. године у служби опште медицине у Јужнобачком округу укупно регистрован морбидитет износио је 654.942 обољења и за 7,9% је мањи него у 2013. години. У структури морбидитета редослед водећих група болести је исти у 2017, 2016. и 2013. години.

На првом месту налази се група **болести система крвотока** са учешћем од 16,5% у укупном морбидитету у 2017. години. У односу на 2013. годину број регистрованих обољења из ове групе смањено се за 14,3%, а у односу на 2016. годину за 12,7%. Водећа дијагноза из ове групе болести, уједно и најчешћа у овој служби, је *есенцијална артеријска хипертензија* са учешћем од 9,8% у укупном морбидитету ове службе у 2017. години и 10,8% у 2013. години (табеле бр. 13- 16).

На другом месту на листи водећих група болести се налазе **болести система за дисање**, чије је учешће у укупном морбидитету службе у 2017. години 13,9%. У односу на 2013. годину број обољења из ове групе се смањено за 7,6%, а у односу на 2016. за 9,0%. И поред високе учесталости регистрованих дијагноза из ове групе, оне немају већи социјално-медицински значај јер се најчешће ради о акутним респираторним обољењима са кратким током и могућношћу ефикасног лечења. Најчешћа дијагноза из ове групе болести је *акутно запаљење ждрела и крајника* и налази се на трећем месту водећих дијагноза у све три посматране године са укупним морбидитетом од 5,0% до 5,4% (табеле бр. 13 - 16).

На трећем месту је група **болести мишићно-коштаног система и везивног ткива** које су чест узрок радне неспособности и апсентизма (одсуствовања са посла). У 2017. години, као и 2013. години свака десета дијагноза регистрована у служби опште медицине припада овој групи болести. Најчешћа дијагноза из ове групе, уједно друга на листи водећих дијагноза у све три посматране године је *друга обољења леђа* са уделом од 5,3% до 5,5% у укупном морбидитету службе (табеле бр. 13 - 16).

Следећа на листи је група **фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом** са 7,8% у 2017. односно 7,2% у 2013. години. Дијагнозе из ове групе суштински не представљају део морбидитета, али су често разлог посете лекарима ради нпр. систематских прегледа, издавања уверења, контроле клицоноштва, имунизације итд. Водећа у овој групи, а пета на листи водећих дијагноза у све три посматране године је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* са учешћем од 3,7% до 4,4% у укупном морбидитету службе (табела бр. 13 - 16).

На петом месту се налазе **болести мокраћно-полног система** са учешћем у укупном морбидитету од 6,3% у 2017. и 2016. години и учешћем од 6,5% у 2013. години (табеле бр. 13 - 16).

Табела бр. 13 **Водеће групе болести у служби опште медицине у 2013. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система крвотока	126388	17,8
2.	Болести система за дисање	98346	13,8
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	68671	9,7
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	51379	7,2
5.	Болести мокраћно-полног система	45942	6,5
6.	Остало	320274	45,0
Укупно		711000	100,0

Табела бр. 14 **Водеће групе болести у служби опште медицине у 2017. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система крвотока	108.297	16,5
2.	Болести система за дисање	90.892	13,9
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	64.716	9,9
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	51.098	7,8
5.	Болести мокраћно-полног система	41.103	6,3
6.	Остало	298.836	45,6
Укупно		654942	100,00

Табела бр. 15 **Водеће дијагнозе у служби опште медицине у 2013. години у Јужнобачком округу**

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Есенцијална артеријска хипертензија	76560	10,8
2.	Друга обољења леђа	39054	5,5
3.	Акутно запаљење ждрела и крајника	38545	5,4
4.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	30242	4,3
5.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	28419	4,0
6.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	25041	3,5
7.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	22729	3,2
8.	Друге болести коже и поткожног ткива	20431	2,9
9.	Инфекције горњих респираторних путева	20330	2,9
10.	Запаљење мокраћне бешике	16767	2,4
11.	Остало	392882	55,3
Укупно		711000	100,0

Табела бр. 16 **Водеће дијагнозе у служби опште медицине у 2017. години у Јужнобачком округу**

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Есенцијална артеријска хипертензија	64081	9,8
2.	Друга обољења леђа	35549	5,4
3.	Акутно запаљење ждрела и крајника	32836	5,0
4.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	30215	4,6
5.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	28897	4,4
6.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	23320	3,6
7.	Инфекције горњих респираторних путева	19853	3,0
8.	Друге болести коже и поткожног ткива	19142	2,9
9.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	16063	2,5
10.	Друге болести система за мокрење	13910	2,1
11.	Остало	371076	56,7
Укупно		654942	100,00

2.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА

Примарну здравствену заштиту радно активном становништву обезбеђује служба медицине рада. Укупно регистрован морбидитет у овој служби у 2017. години у Јужнобачком округу износио је 98.026 обољења и повећао се за 16,5% у односу на 2013. годину и за 2,8% у односу на 2016. годину.

Болести система за дисање налазе се на првом месту у све три посматране године са учешћем у укупном морбидитету од 18,9% у 2017. години, што је за 20,6% више него у 2013. години и за 3,8% више него у 2016. години. Најчешћа дијагноза у овој групи - *акутно запаљење ждрела и крајника* у 2017. налази се на првом месту, као и у 2016. години са учешћем од 7,4%, односно 7,3%, док је у 2013. години била на другом месту са учешћем од 6,9%. *Инфекције горњих респираторних путева* заузимају четврто место међу водећим дијагнозама ове службе у 2017. и 2016. години са 6,6%, односно са 6,3% у 2013. години (табеле бр. 17 - 20).

Група **болести система крвотока**, налази се на другом месту у 2017. години и свака осма дијагноза забележена у овој служби припада овој групи (11,9%). У односу на 2013. годину број регистрованих обољења из ове групе повећао се за 19,0%, када је ова група била на трећем месту у укупном морбидитету. У укупном морбидитету ове службе *есенцијална артеријска хипертензија* се у 2017. и 2016. години налазила на другом месту са учешћем од 7,1%, док се у 2013. години налази на трећем месту водећих дијагноза са укупним морбидитетом од 6,9% (табеле бр. 17 - 20).

Група **болести мишићно-коштаног система и везивног ткива** се у 2017. години налази на трећем месту са учешћем у структури морбидитета службе од 11,4%, док се у 2013. години налазила на другом месту са учешћем од 11,8%. Најчешћа дијагноза из ове групе, *друга обољења леђа* се налази на трећем месту у 2017. и 2016. години са 6,8%, односно 7,0% у укупном морбидитету службе, док је у 2013. години била на првом месту са 7,1%. Ове болести су значајан узрок одсуствовања са посла, али и захтева за стварањем оптималних здравствено-безбедносних услова за рад у радној и животној средини (табеле бр. 17 - 20).

Група **болести система за варење** налази се на четвртом месту у укупном морбидитету службе медицине рада у 2017. години (7,2%), као и у 2013. и 2016. години

(7,3%). Број регистрованих обољења из ове групе болести се повећао за 14,2% у односу на 2013. годину и 1,5% у односу на 2016. годину (табеле бр. 17 - 20).

Болести мокраћно-полног система, налазе се на петом месту на листи водећих група болести у овој служби у све три посматране године, са учешћем од 7,1% у укупном морбидитету службе у 2017. години што је за 22,1% више него у 2013. години и за 7,5% више него у 2016. години (табеле бр. 17 - 20).

Табела бр. 17 Водеће групе болести у служби медицине рада у 2013. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	15390	18,3
2.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	9923	11,8
3.	Болести система крвотока	9797	11,6
4.	Болести система за варење	6168	7,3
5.	Болести мокраћно-полног система	5670	6,7
6.	Остало	37171	44,2
Укупно		84119	100,0

Табела бр. 18 Водеће групе болести у служби медицине рада у 2017. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	18568	18,9
2.	Болести система крвотока	11654	11,9
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	11163	11,4
4.	Болести система за варење	7043	7,2
5.	Болести мокраћно-полног система	6923	7,1
6.	Остало	42675	43,5
Укупно		98026	100,0

Табела бр. 19 Водеће дијагнозе у служби медицине рада у 2013. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Друга обољења леђа	5982	7,1
2.	Акутно запаљење ждрела и крајника	5838	6,9
3.	Есенцијална артеријска хипертензија	5826	6,9
4.	Инфекције горњих респираторних путева	5308	6,3
5.	Друге вирусне болести	3270	3,9
6.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	2783	3,3
7.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	2716	3,2
8.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	2648	3,1
9.	Друге болести коже и поткожног ткива	2572	3,1
10.	Други поремећаји жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	2223	2,6
11.	Остало	44953	53,4
Укупно		84119	100,0

Табела бр. 20 Водеће дијагнозе у служби медицине рада у 2017. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Акутно запаљење ждрела и крајника	7289	7,4
2.	Есенцијална артеријска хипертензија	6938	7,1
3.	Друга обољења леђа	6636	6,8
4.	Инфекције горњих респираторних путева	6438	6,6
5.	Друге вирусне болести	4469	4,6
6.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	2979	3
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	2878	2,9
8.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	2708	2,8
9.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	2675	2,7
10.	Други болести система за мокрење	2663	2,7
11.	Остало	52353	53,4
Укупно		98026	100,0

2.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ (0-6 ГОДИНА)

У служби за здравствену заштиту предшколске деце у Јужнобачком округу у 2017. години укупно регистровани морбидитет износио је 200.021 обољења и у односу на 2013. годину се повећао за 3,1%, док се у односу на 2016. годину повећао за 8,2%. У структури морбидитета, редослед водећих група болести је исти у 2017. и 2016. години док су у односу на 2013. годину болести ува и мастоидног наставка које су се тада налазиле на четвртом месту, у 2017. години заузеле треће место на листи водећих група болести.

Болести система за дисање налазе се на првом месту, при чему је готово половина регистрованих дијагноза у укупном морбидитету службе из ове групе болести (48,7%). У оквиру групе доминира дијагноза *акутно запаљење ждрела и крајника* која је у све три посматране године, била свака пета регистрована дијагноза. На другом месту у оквиру водећих дијагноза укупног морбидитета службе у 2017. години је дијагноза *инфекције горњих респираторних путева* са 18,7%, док у 2016. години ова дијагноза са 19,6% заузимала прво место (табеле бр. 21 - 24).

Група **заразне и паразитарне болести** која се налази на другом месту, са учешћем у укупном морбидитету службе од 14,9% у 2017. години, односно 15,2% у 2013. години, има посебан социјално-медицински значај због масовности и контагиозности у дечијим колективима. Водећа дијагноза у овој групи болести, а трећа регистрована дијагноза у морбидитету ове службе је *друге вирусне болести* и чини 11,0% од укупно регистрованих дијагноза у 2017. години, односно 10,7% у 2013. години (табеле бр. 21 - 24).

На трећем месту се налазе **болести ува и мастоидног наставка** које учествују са 7,4% у укупном морбидитету службе у 2017. години, односно 7,8% у 2013. години. Водећа дијагноза у 2017. години у оквиру групе је *болести средњег ува и болести мастоидног наставка* са учешћем од 5,2% у укупном морбидитету службе и налази се на петом месту водећих дијагноза, док је у 2013. години ова дијагноза је била на шестом месту са 5,1% (табеле бр. 21 - 24).

Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом налазе се на четвртом месту по учесталости међу водећим групама болести ове службе са учешћем од 6,0% у 2017. години, док су у 2013. години били на трећем

месту са уделом од 7,8%. Најчешћа дијагноза у 2017. и 2016. години у оквиру групе, а шеста на листи водећих дијагноза, је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* (4,5%) (табеле бр. 21 - 24).

На петом месту у структури укупног морбидитета ове службе у све три посматране године су **болести коже и поткожног ткива** са уделом од 5,2% у 2017. години и 2013. години и водећом дијагнозом *друге болести коже и поткожног ткива* која у морбидитету службе учествује са 3,7% у 2017. и 2016. години (табеле бр. 21 - 24).

Табела бр. 21 **Водеће групе болести у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2013. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	93559	48,2
2.	Заразне и паразитарне болести	29472	15,2
3.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	15157	7,8
4.	Болести ува и мастоидног наставка	13646	7,0
5.	Болести коже и поткожног ткива	10140	5,2
6.	Остало	32118	16,5
Укупно		194092	100,0

Табела бр. 22 **Водеће групе болести у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2017. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	97359	48,7
2.	Заразне и паразитарне болести	29844	14,9
3.	Болести ува и мастоидног наставка	14749	7,4
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	11988	6
5.	Болести коже и поткожног ткива	10368	5,2
6.	Остало	35713	17,8
Укупно		200021	100,0

Табела бр. 23 **Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2013. години у Јужнобачком округу**

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Акутно запаљење ждрела и крајника	40248	20,7
2.	Инфекције горњих респираторних путева	32711	16,9
3.	Друге вирусне болести	20802	10,7
4.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	10196	5,3
5.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	9949	5,1
6.	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	9940	5,1
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	7252	3,7
8.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	5977	3,1
9.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	3956	2,0
10.	Акутно запаљење гркљана и душника	3864	2,0
11.	Остало	49197	25,3
Укупно		194092	100,0

Табела бр. 24

Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2017. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Акутно запаљење ждрела и крајника	38494	19,2
2.	Инфекције горњих респираторних путева	37440	18,7
3.	Друге вирусне болести	22079	11
4.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	11248	5,6
5.	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	10375	5,2
6.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	8905	4,5
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	7463	3,7
8.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	6138	3,1
9.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	4604	2,3
10.	Болести ува и мастоидног наставка	4311	2,2
11.	Остало	48964	24,5
Укупно		200021	100,0

2.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Током 2017. године у служби за здравствену заштиту деце школског узраста укупно регистрован морбидитет у Јужнобачком округу био је 152.874 обољења, што је за 4,6% мање у односу на 2013. годину и 11,3% мање у односу на 2016. годину. У структури морбидитета редослед водећих група болести је исти у 2017., 2016. и 2013. години.

Највећи удео у регистрованом морбидитету у 2017. као и у 2013. години има група **болести система за дисање** (40,4%, односно 41,7%), у оквиру којих у 2017. и 2016. години доминира дијагноза *инфекција горњих респираторних путева*, чинећи 16,0% односно 16,2% свих дијагноза регистрованих у овој служби. У односу на 2013. годину број оболелих од ове дијагнозе се смањио за 0,5%. Друга на листи, у оквиру групе, као и у укупном морбидитету службе у 2017. години, али и у 2016. години, је дијагноза *акутно запаљење ждрела и крајника* са 15,0% (табеле бр. 25 - 28).

Заразне и паразитарне болести се налазе на другом месту у све три посматране године са учешћем у укупно регистрованом морбидитету ове службе од 15,0% у 2013. години до 15,7% у 2016. години. Водећа дијагноза у оквиру групе, а на трећем месту у укупном морбидитету у све 3 посматране године је *друге вирусне болести* (табеле бр. 25 - 28).

На трећем месту налазе се **симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази** са учешћем у укупном морбидитету службе од 8,1% у 2017. и 2016., а са 7,1% у 2013. години. Најчешћа регистрована дијагноза из ове групе, у 2017. години, *други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази* са 5,3%, налази се на четвртом месту на листи водећих дијагноза. Висок ранг ове групе дијагноза у регистрованом морбидитету указује на неопходност побољшања дијагностике, квалитета рада, као и евидентирања у овој служби (табеле бр. 25 - 28).

Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора, су група која има изразит социјално-медицински значај зато што може довести до трајног оштећења организма и инвалидитета. Ова група учествује са 6,4% у укупном морбидитету ове службе у 2017. и 2013. години и налази се на четвртом месту. Водећа дијагноза у оквиру групе, а пета на листи водећих дијагноза регистрованих у овој служби у 2017. и 2013. години је *друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде* (4,7%), док је у 2016.

години ова дијагноза са 4,6% била на шестом месту. Оно што је важно напоменути да се у односу на 2013. годину укупни морбидитет ове групе болести смањило за 4,2% (табеле бр. 25 - 28).

Група **фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом** је са учешћем од 5,4% у 2017. години заузела пето место у укупном морбидитету службе, као и у 2013. години са укупним уделом од 6,3%. Водећа дијагноза *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања*, налази се на шестом месту у 2017. години (4,2%), док се у 2013. години налазила на четвртм (4,9%), а у 2016. години на петом месту (4,5%) у укупној структури водећих дијагноза ове службе (табеле бр. 25 - 28).

Табела бр. 25 Водеће групе болести у служби здравствене заштите школске деце у 2013. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	66798	41,7
2.	Заразне и паразитарне болести	24028	15,0
3.	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	11423	7,1
4.	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	10244	6,4
5.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	10117	6,3
6.	Остало	37566	23,5
Укупно		160176	100,0

Табела бр. 26 Водеће групе болести у служби здравствене заштите школске деце у 2017. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	61623	40,4
2.	Заразне и паразитарне болести	23385	15,3
3.	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	12412	8,1
4.	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	9818	6,4
5.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	8260	5,4
6.	Остало	37376	24,4
Укупно		152874	100,0

Табела бр. 27 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите школске деце

у 2013. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Акутно запаљење ждрела и крајника	27516	17,2
2.	Инфекције горњих респираторних путева	24559	15,3
3.	Друге вирусне болести	19520	12,2
4.	Лица која траже здрав. услуге ради прегледа и испитивања	7848	4,9
5.	Друге специфичне и неспецифичне и вишеструке повреде	7509	4,7
6.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	7357	4,6
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	5716	3,6
8.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	4793	3,0
9.	Друге болести црева и потрбушнице	4182	2,6
10.	Бол у трбуху и карлици	3570	2,2
11.	Остало	47606	29,7
Укупно		160176	100,0

Табела бр. 28 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите школске деце у 2017. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Инфекције горњих респираторних путева	24445	16,0
2.	Акутно запаљење ждрела и крајника	22958	15,0
3.	Друге вирусне болести	19108	12,5
4.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	8083	5,3
5.	Друге специфичне и неспецифичне и вишеструке повреде	7195	4,7
6.	Лица која траже здрав. услуге ради прегледа и испитивања	6436	4,2
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	5430	3,6
8.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	5195	3,4
9.	Друге болести црева и потрбушнице	4107	2,7
10.	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	3776	2,5
11.	Остало	46141	30,1
Укупно		152874	100,0

2.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА

У служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2017. години укупно регистровани морбидитет износио је 50.510 обољења и за 20,9% је мањи него у 2013. години, док се у односу на 2016. годину смањило за 2,0%.

Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом у 2017. години налазе се на првом месту са укупним регистрованим морбидитетом службе 42,9%, као и у 2013. години где је ова група болести заузимала прво место са готово половином регистрованих дијагноза (46,5%). У 2016. години налазе се на другом месту и заузимају значајан удео у укупно регистрованом морбидитету ове службе (39,2%). Најчешћа дијагноза у оквиру групе, а истовремено и најзаступљенија дијагноза у укупном морбидитету службе у 2017. 2016. и 2013. години је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* са уделом који се кретао од 23,4% у 2016. до 27,1% у 2017. години (табеле бр. 29 - 32).

Болести мокраћно-полног система у 2017. и 2013. години се налазе на другом месту са укупно регистрованим морбидитетом ове службе (41,7%, односно 40,6%), док се у 2016. години ова група болести налазила на првом месту са учешћем у укупном

морбидитету службе од 46,1%. Најчешћа дијагноза у овој групи болести, а истовремено и друга међу водећим дијагнозама у укупном морбидитету службе у све три посматране године је *друга запаљења женских карличних органа* са уделом од 11,1% у 2017. години (табеле бр. 29 - 32).

У све три анализиране године **трудноћа, рађање и бабиње** налазе се на трећем месту са 6,5% учешћа у укупном морбидитету у 2017. години и 5,8% односно 6,3% у 2013. и 2016. години. Водећа дијагноза у овој групи, уједно и шеста дијагноза у укупном морбидитету службе у 2017. години су *друге компликације трудноће и порођаја* са 4,4% од укупног морбидитета (табеле бр. 29 - 32).

На четвртном месту у укупном морбидитету у све три посматране године, налазе се **тумори**, са 3,8%, односно 2,9% у 2017. и 2013. години и 4,0% у 2016. години.

Следе их **заразне и паразитарне болести** са уделом од 2,3% у 2017. години (табеле бр. 29 - 32).

Табела бр. 29 **Водеће групе болести у служби здравствене заштите жена у 2013. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	29690	46,5
2.	Болести мокраћно-полног система	25958	40,6
3.	Трудноћа, рађање и бабиње	3735	5,8
4.	Тумори	1828	2,9
5.	Заразне и паразитарне болести	1208	1,9
6.	Остало	1442	2,3
Укупно		63861	100,0

Табела бр. 30 **Водеће групе болести у служби здравствене заштите жена у 2017. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	21680	42,9
2.	Болести мокраћно – полног система	21031	41,7
3.	Трудноћа, рађање и бабиње	3287	6,5
4.	Тумори	1917	3,8
5.	Заразне и паразитарне болести	1186	2,3
6.	Остало	1409	2,8
Укупно		50510	100,0

Табела бр. 31 **Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите жена у 2013. години у Јужнобачком округу**

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	17212	27,0
2.	Друга запаљења женских карличних органа	7576	11,9
3.	Препорођајни прегледи и друге контроле трудноће	4900	7,7
4.	Поремећаји менструације	4695	7,4
5.	Контрацепција	4259	6,7
6.	Друга обољења полно-мокраћног пута	3099	4,9
7.	Запаљење грлића материце	2939	4,6
8.	Болести менопаузе –климактеријума	2730	4,3
9.	Друге компликације трудноће и порођаја	2227	3,5
10.	Нега и преглед после порођаја	1878	2,9
11.	Остало	12346	19,3
Укупно		63861	100,0

Табела бр. 32 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите жена у 2017. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	13674	27,1
2.	Друга запаљења женских карличних органа	5584	11,1
3.	Поремећаји менструације	3731	7,4
4.	Препорођајни прегледи и друге контроле трудноће	3170	6,3
5.	Болести менопаузе -климактеријума	2694	5,3
6.	Друге компликације трудноће и порођаја	2226	4,4
7.	Друга обољења полно-мокраћног пута	2135	4,2
8.	Контрацепција	2083	4,1
9.	Запаљење грлића материце	1856	3,7
10.	Болести дојке	1625	3,2
11.	Остало	11732	23,2
Укупно		50510	100,0

2.2. БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ

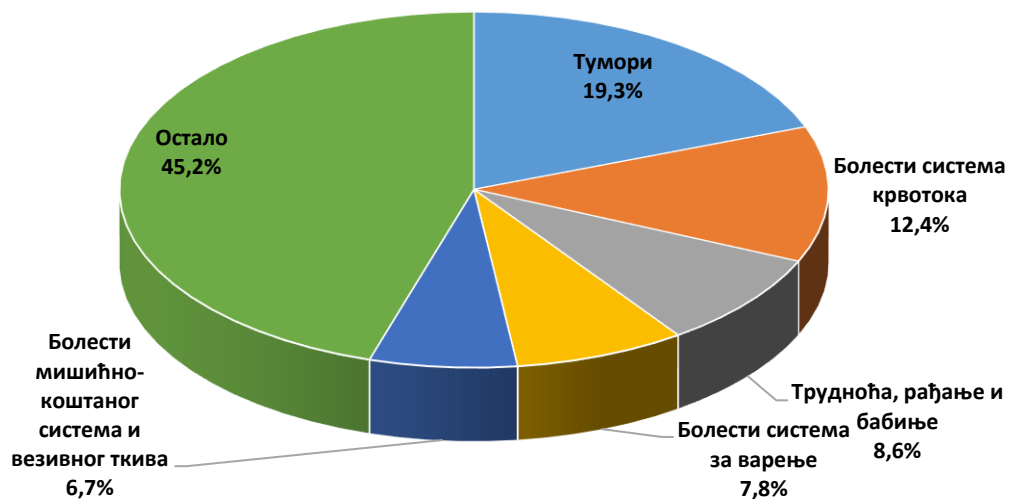
Подаци о болничком морбидитету за 2017. годину се односе на морбидитет који се региструје приликом стационарног лечења пацијената (без дневних болница) у државним здравственим установама (установе из Плана мреже) као и приватним

болницама са територије Јужнобачког округа, што представља новину у начину сагледавања болничког морбидитета.

Према подацима из 2017. године најзаступљеније групе обољења су: тумори (19,3%), следе болести система крвотока (12,4%), трудноћа, рађање и бабиње (8,6%), болести система за варење (7,8%) и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (6,7%) (графикон бр. 9, табела бр. 33).

У поређењу са 2013. годином, у 2017. години се у водећим групама болести налази XV група (трудноћа, рађање и бабиње) јер се од 01.01.2014. године подаци достављају на новом обрасцу Извештаја о хоспитализацији у оквиру кога се региструје и боравак у болници ради порођаја, што раније није био случај. Поред тога у првих пет узрока се налазе и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (табела бр. 33, 34).

Графикон бр. 9 **Водећи узроци хоспитализације по групама болести на територији Јужнобачког округа у 2017. години.**



Табела бр. 33 **Узроци хоспитализације по групама болести и болнички морталитет у Јужнобачком округу у 2013. години**

Назив групе болести (МКБ - X)	Број случајева	Удео (%)	Број дана	Умрло	Просечна дужина	Леталитет (број умрлих)
-------------------------------	----------------	----------	-----------	-------	-----------------	-------------------------

	(хоспитализација)				лечења	на 100 случајева)
I Заразне и паразитарне болести	2.243	2,56	22.857	66	10,2	2,94
II Тумори	22.119	25,23	154.387	565	7,0	2,55
III Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета	2.375	2,71	7.615	20	3,2	0,84
IV Болести жлезда са унутрашњим лечењем, исхране и метаболизма	3.883	4,43	20.125	62	5,2	1,60
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања	2.796	3,19	61.201	15	21,9	0,54
VI Болести нервног система	2.459	2,81	22.171	17	9,0	0,69
VII Болести ока и припојака ока	1.773	2,02	5.792	0	3,3	0,00
VIII Болести ува и мастоидног наставка	928	1,06	5.135	0	5,5	0,00
IX Болести система крвотока	11.220	12,80	98.344	981	8,8	8,74
X Болести система за дисање	6.736	7,68	60.510	236	9,0	3,50
XI Болести система за варење	6.856	7,82	46.572	233	6,8	3,40
XII Болести коже и поткожног ткива	1.245	1,42	8.645	5	6,9	0,40
XIII Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	4.732	5,40	49.299	4	10,4	0,08
XIV Болести мокраћно-полног система	5.966	6,81	32.699	93	5,5	1,56
XV Трудноћа, рађање и бабиње	1.499	1,71	3.132	0	2,1	0,00
XVI Стања у порођајном периоду	684	0,78	11.585	29	16,9	4,24
XVII Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности	1.061	1,21	7.175	7	6,8	0,66
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	1.956	2,23	11.861	42	6,1	2,15
XIX Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	3.752	4,28	27.838	94	7,4	2,51
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	3.371	3,85	16.677	3	4,9	0,09
УКУПНО	87.654	100,00	673.620	2.472	7,6	2,82

Табела бр. 34

Узроци хоспитализације по групама болести и болнички морталитет у Јужнобачком округу у 2017. години

Назив групе болести (МКБ - X)	Број хоспитализација	Удео (%)	Ранг	Број болнички лечених лица	Број дана лечења	Просечна дужина лечења	Број умрлих	Болнички леталитет (број умрлих на
-------------------------------	----------------------	----------	------	----------------------------	------------------	------------------------	-------------	------------------------------------

								100 лечених)
I Заразне и паразитарне болести	2.075	2,09	13	1.830	21.329	10,3	98	5,4
II Тумори	19.110	19,25	1	9.901	148.436	7,8	540	5,5
III Болести крви и имунитета	1.253	1,26	17	757	8.843	7,1	24	3,2
IV Болести жлезда са унутрашњим лучењем	2.903	2,92	11	2.182	20.455	7,0	47	2,2
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања	2.616	2,63	12	1.970	58.118	22,2	2	0,1
VI Болести нервног система	2.028	2,04	14	1.737	25.080	12,4	27	1,6
VII Болести ока и припојака ока	4.139	4,17	10	3.606	9.733	2,4	0	0,0
VIII Болести ува и мастоидног наставка	730	0,74	20	681	3.426	4,7	0	0,0
IX Болести система крвотока	12.265	12,35	2	10.027	99.303	8,1	912	9,1
X Болести система за дисање	6.477	6,52	7	5.625	66.080	10,2	418	7,4
XI Болести система за варење	7.727	7,78	4	6.114	49.680	6,4	209	3,4
XII Болести коже и поткожног ткива	1.083	1,09	18	983	9.897	9,1	13	1,3
XIII Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	6.659	6,71	5	4.227	58.712	8,8	11	0,3
XIV Болести мокраћно-полног система	6.602	6,65	6	5.022	32.304	4,9	97	1,9
XV Трудноћа, рађање и бабиње	8.551	8,61	3	7.842	35.506	4,2	0	0,0
XVI Стања у порођајном периоду	1.850	1,86	16	84	19.807	10,7	29	34,5
XVII Урођене наказности	945	0,95	19	673	6.149	6,5	2	0,3
XVIII Симптоми и знаци	1.872	1,89	15	1.740	13.058	7,0	107	6,1
XIX Повреде и тровања	4.361	4,39	9	3.944	34.283	7,9	111	2,8
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	6.035	6,08	8	3.130	35.317	5,9	7	0,2
УКУПНО	99.281	100,00		72.075	755.516	7,6	2.654	3,7

Просечна дужина лечења је била највећа код пацијената који су лечени од душевних поремећаја и поремећаја понашања (22,2 дана), болести нервног система (12,4 дана), стања у порођајном периоду (10,7 дана), заразних и паразитарних болести (10,3 дана), следе болести система за дисање (10,2 дана), док је најкраћа просечна дужина лечења била код болести ока и припојака ока (2,4 дана), код трудноће, рађања и бабиња (4,2 дан) и болести ува и мастоидног наставка (4,7 дана).

Просечна дужина лечења у 2017. години се променила за одређене групе болести у односу на 2013. годину, што је у највећој мери резултат промене у методологији извештавања. Међутим, у односу на претходну годину није било значајних разлика.

Водећи узроци смрти хоспитализованих болесника у 2017. и 2016. години су исти као и у 2013. години. У 2017. години на првом месту су болести система крвотока, које учествују са 34,4% у укупном броју умрлих. Болнички леталитет, који представља број умрлих на 100 болнички лечених лица износи 9,1%. На другом месту се налазе тумори (20,3% од укупног броја умрлих) са леталитетом од 5,5%. На трећем месту се налазе болести система за дисање (15,7%) са леталитетом од 7,4%.

Најчешћи узроци хоспитализације (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја код једноплodne трудноће и порођај царским резом код једноплodne трудноће) у 2017. години су били: злоћудни тумор дојке, где је број хоспитализација у односу на 2013. годину приближно исти, злоћудни тумори бронхија и плућа, где се број хоспитализација смањило у односу на 2013. годину са 2.786 на 2.439, друга медицинска нега са 2.321 хоспитализацијом и старачка катаракта са 2.283

хоспитализација, дијагнозе које нису биле међу првих десет у 2013. години (табеле бр. 35, 36).

Табела бр. 35 Најчешћи узроци хоспитализације према дијагнозама у Јужнобачком округу у 2013. години - укупно

ДИЈАГНОЗА (МКБ-Х)	Број случајева (хоспитализација)	Број дана	Просечна дужина лечења
1. Злоћудни тумор бронхија и плућа (C34)	2.786	30.793	11,1
2. Злоћудни тумор дојке (C50)	2.461	20.354	83
3. Акутан инфаркт срца (I21)	1.553	11.247	7,2
4. Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.396	14.065	10,1
5. Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	1.359	7.537	5,5
6. Хронична запаљења крајника (J35)	1.326	3.449	2,6
7. Запаљење плућа, микроорганизам неозначен (J18)	1.227	15.978	13,0
8. Шећерна болест, инсулинозависан облик (E10)	1.169	7.964	6,8
9. Есенцијална артеријска хипертензија (I10)	1.039	8.081	7,8
10. Мијелоидна леукемија (C92)	1.023	4.163	4,1

Табела бр.36 Најчешћи узроци хоспитализације према дијагнозама у Јужнобачком округу у 2017. години – укупно

ДИЈАГНОЗА (МКБ-Х)	Број хоспитализација	Број болнички лечених лица	Број дана лечења	Просечна дужина лечења
1. Спонтани порођај код једноплодне трудноће (O80)	4.427	4.419	16.634	3,8
2. Злоћудни тумор дојке (C50)	2.480	1.079	14.039	5,7
3. Злоћудни тумор бронхија и плућа (C34)	2.439	1.596	36.666	15,0
4. Друга медицинска нега (Z51)	2.321	375	2.466	1,1
5. Старачка катаракта (H25)	2.283	2.172	4.178	1,8
6. Порођај царским резом код једноплодне трудноће (O82)	2.164	2.161	12.690	5,9
7. Повишен крвни притисак, непознатог порекла (I10)	1.778	1.678	11.765	6,6
8. Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	1.638	478	6.311	3,9
9. Акутни инфаркт миокарда (I21)	1.523	1.412	9.700	6,4
10. Серопозитивни реуматоидни артритис (M05)	1.453	404	5.619	3,9

Водећи узрок хоспитализације у болничком морбидитету мушкараца, у 2017. години, 2016. као и у 2013. години, је злоћудни тумор бронхија и плућа. На другом месту се налази друга медицинска нега, а на трећем месту хронична исхемијска болест срца. Осим промена у редоследу дијагноза уочава се да се 2017. године у 10 водећих узрока хоспитализације налазе и повишен крвни притисак непознатог порекла, старачка катаракта и злоћудни тумор простате дијагнозе које се нису налазиле међу 10 основних узрока хоспитализације у 2013. години (табеле бр. 37, 38).

Табела бр. 37 Најчешћи узроци хоспитализације према дијагнозама у Јужнобачком округу у 2013. години - мушкарци

ДИЈАГНОЗА (МКБ-Х)	Број случајева (хоспитализација)	Број дана	Просечна дужина лечења
-------------------	----------------------------------	-----------	------------------------

1. Злоћудни тумор бронхија и плућа (C34)	1.857	21.074	11,3
2. Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.025	10.213	10,0
3. Акутан инфаркт срца (I21)	1.012	7.280	7,2
4. Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	806	4.556	5,7
5. Препонска кила (K40)	795	2.945	3,7
6. Запаљење плућа, микроорганизам неозначен (J18)	705	8.981	12,7
7. Хронична запаљења крајника (J35)	683	1.723	2,5
8. Злоћудни тумор задњег црева (C20)	592	4.916	8,3
9. Друга хронична обструктивна болест плућа (J44)	571	7.514	13,2
10. Шећерна болест, инсулинозависан облик (E10)	561	3.756	6,7

Табела бр. 38 Најчешћи узроци хоспитализације према дијагнозама у Јужнобачком округу у 2017. години – мушкарци

ДИЈАГНОЗА (МКБ-Х)	Број хоспитализација	Број болнички лечених лица	Број дана лечења	Просечна дужина лечења
1. Злоћудни тумор бронхија и плућа (C34)	1.653	1.089	25.707	15,6
2. Друга медицинска нега (Z51)	1.426	220	1.329	0,9
3. Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.034	918	9.581	9,3
4. Повишен крвни притисак, непознатог порекла (I10)	1.010	952	6.833	6,8
5. Акутни инфаркт миокарда (I21)	997	924	6.073	6,1
6. Старачка катаракта (H25)	981	940	1.816	1,9
7. Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	975	266	3.579	3,7
8. Препонска кила (K40)	828	781	2.943	3,6
9. Запаљење плућа узроковано неозначеним микроорганизмом (J18)	792	724	10.815	13,7
10. Злоћудни тумор простате (C61)	775	381	2.757	3,6

У болничком морбидитету жена (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја код једноплodne трудноће и порођаја царским резом код једноплodne трудноће) најчешћи узрок хоспитализације у 2017. години, 2016. као и у 2013. години је злоћудни тумор дојке, чији се број хоспитализација није значајно променио у посматраном периоду. Следи, старачка катаракта, дијагноза која се није налазила у 10 водећих узрока хоспитализације у 2013. години, а чији се број двоструко повећао у односу на претходну годину (са 619 у 2016. години на 1.302 у 2017. години). Поред тога, у најчешће узроке хоспитализације спадају и серопозитивни реуматоидни артритис, друга медицинска нега и повишен крвни притисак, непознатог порекла, дијагнозе који се нису налазиле међу десет водећих у 2013. години (табеле бр. 39, 40).

Табела бр. 39 Најчешћи узроци хоспитализације према дијагнозама у Јужнобачком округу у 2013. години - жене

ДИЈАГНОЗА (МКБ-Х)	Број случајева (хоспитализација)	Број дана	Просечна дужина лечења
1. Злоћудни тумор дојке (C50)	2.450	20.237	8,3
2. Злоћудни тумор бронхија и плућа (C34)	929	9.719	10,5
3. Унапређење репродукције (Z31)	803	2.923	3,6
4. Контрола нормалне трудноће (Z34)	732	1.557	2,1

5. Злоћудни тумор (C56)	692	2.949	4,3
6. Хронична запаљења крајника (J35)	643	1.726	2,7
7. Шећерна болест, инсулинозависан облик (E10)	608	4.208	6,9
8. Неplодност жене (N97)	591	395	0,7
9. Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	553	2.981	5,4
10. Акутан инфаркт срца (I21)	541	3.967	7,3

Табела бр. 40 Најчешћи узроци хоспитализације према дијагнозама у Јужнобачком округу у 2017. години – жене

ДИЈАГНОЗА (МКБ-Х)	Број хоспитализација	Број болничк и лечених лица	Број дана лечења	Просечна дужина лечења
1. Спонтани порођај код једноplодне трудноће (O80)	4.427	4.419	16.634	3,8
2. Злоћудни тумор дојке (C50)	2.462	1.064	13.886	5,6
3. Порођај царским резом код једноplодне трудноће (O82)	2.164	2.161	12.690	5,9
4. Старачка катаракта (H25)	1.302	1.233	2.362	1,8
5. Серопозитивни реуматоидни артритис (M05)	1.260	335	4.577	3,6
6. Друга медицинска нега (Z51)	895	155	1.137	1,3
7. Злоћудни тумор бронхија и плућа (C34)	786	507	10.959	13,9
8. Повишен крвни притисак, непознатог порекла (I10)	768	727	4.932	6,4
9. Неplодност жене (N97)	735	565	1.687	2,3
10. Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	663	212	2.732	4,1

Током 2017. године, на одељењима дневних болница у оквиру државних и приватних болница на територији Јужнобачког округа лечено је укупно 6.574 лица и остварено је 36.784 хоспитализација. Уколико се анализирају дијагнозе, најчешћи узроци хоспитализације у дневним болницама су: нега која укључује дијализу, друга медицинска нега и хронична болест бубрега (табела бр.41).

Табела бр. 41 Најчешћи узроци хоспитализације према дијагнозама у Јужнобачком округу (само на одељењима дневних болница) у Јужнобачком округу у 2017. години – укупно

ДИЈАГНОЗА (МКБ-Х)	Број хоспитализација	Број болнички лечених лица
1. Нега која укључује дијализу (Z49)	13.049	110
2. Друга медицинска нега (Z51)	6.781	1.579
3. Хронична болест бубрега (N18)	4.981	106
4. Мијелоидна леукемија (C92)	1.358	147
5. Нега која укључује употребу рехабилитационих процедура (Z50)	1.133	720

6. Злоћудни тумор дојке (C50)	1.125	446
7. Мултипли мијелом и други злоћудни тумори плазма-ћелија (C90)	609	40
8. Мијелодиспластични синдорми (D46)	596	57
9. Анемија узрокована недостатком гвожђа (D50)	450	109
10. Други тумори лимфоидног, хематопоезног и сродних ткива (D47)	360	56

2.3 ХРОНИЧНЕ НЕЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Сагледавање епидемиолошке ситуације хроничних незаразних обољења од већег јавноздравственог значаја (шећерна болест, акутни коронарни синдром и малигне болести) обезбеђују популациони регистри и подаци витално-демографске статистике. За потребе ове анализе коришћени су подаци о броју новооболелих и стопама инциденције из регистара обољења, док су број умрлих и стопе морталитета анализирани на основу података Републичког завода за статистику.

2.3.1 ШЕЋЕРНА БОЛЕСТ

У Јужнобачком округу је у 2017. години регистровано 18 новооболелих од шећерне болести типа 1 узраста 0-29 година, при чему је стопа инциденције (број новооболелих на 100000 становника) износила 8,8 и нижа је у односу на инциденцију која је регистрована пре пет година (12,3). Стопа инциденције је у 2017. години била виша код мушкараца (9,6/100000) него код жена (8,0/100000) (табела бр. 42).

У истој години је регистровано 1626 новооболелих од типа 2 шећерне болести. Стопа инциденције за тип 2 шећерне болести је била 257,5/100000 становника, што је нешто више у односу на стопу регистровану 2013. године (264,7/100000). Посматрано по полу, стопа инциденције за тип 2 шећерне болести је такође била виша код мушкараца (271,8/100000), него код жена (244,2/100000) (табела бр.42).

Табела бр. 42

Стопе инциденције за тип 1 и тип 2 шећерне болести на 100000 становника у периоду 2013-2017. година, према полу

Година	Стопа инциденције за тип 1 шећерне болести на 100000 становника (0-29 година)		Стопа инциденције за тип 2 шећерне болести на 100000 становника (сви узрасти)	
	мушки пол	женски пол	мушки пол	женски пол
2013.	13,9	10,6	267,1	262,5
2014.	5,6	17,6	277,4	285,0
2015.	13,3	17,7	264,1	244,8
2016.	9,5	15,9	280,5	258,4
2017.	9,6	8,0	271,8	244,2

Извор података: Институт за јавно здравље Србије. Инциденција и морталитет од дијабетеса у Србији. Београд: Институт за јавно здравље Србије, 2013-2016. година, Институт за јавно здравље Војводине, непубликовани подаци Регистра за дијабетес за 2017. годину

Према подацима Републичког завода за статистику, у 2017. години у Јужнобачком округу су од шећерне болести умрле 202 особе. Стопа морталитета (број умрлих на 100000 становника) за шећерну болест је износила 32,7 (31,5 за мушкарце и 33,8 за жене).

2.3.2 АКУТНИ КОРОНАРНИ СИНДРОМ

Акутни коронарни синдром обухвата клиничка стања која настају као последица акутне исхемије или некрозе миокарда и може да се испољи као: нестабилна ангина пекторис, акутни инфаркт миокарда са и без елевације СТ сегмента и изненадна срчана смрт.

У 2017. години је регистровано 1366 случајева акутног коронарног синдрома, у већем броју код мушкараца (63,6%). Према врсти клиничког стања најчешће регистровани вид акутног коронарног синдрома је био акутни инфаркт миокарда који је чинио 93,8% свих регистрованих случајева акутног коронарног синдрома (1281 случај), а преосталих 85 случајева (6,2%) су биле пријаве нестабилне ангине пекторис. Стопа инциденције за акутни коронарни синдром је износила 230,8 на 100000 становника и била је виша код мушкараца (296,2) него код жена (169,7). У последњих пет година број новооболелих и стопе инциденције за акутни коронарни синдром су више код мушкараца него код жена (табела бр.43).

Табела бр. 43 Број новооболелих особа и стопа инциденције за акутни коронарни синдром у периоду од 2013. до 2017. године, према полу

Година	Број новооболелих особа од акутног коронарног синдрома		Стопа инциденције за акутни коронарни синдром на 100000 становника	
	мушки пол	женски пол	мушки пол	женски пол
2013.	938	505	315,9	158,2
2014.	944	535	317,8	167,5
2015.	940	570	316,2	178,4
2016.	883	543	296,7	169,9
2017.	869	497	296,2	169,7

Извор података: Институт за јавно здравље Србије. Инциденција и морталитет од акутног коронарног синдрома у Србији. Београд: Институт за јавно здравље Србије, 2013-2016. година, Непубликовани подаци Регистра акутни коронарни синдром Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ за 2017. годину

У 2017. години у Јужнобачком округу је умрло 289 особа због акутног коронарног синдрома, а стопа морталитета је износила 46,8 на 100000 становника. Стопе морталитета су биле значајно више код мушкараца (59,4/100000) него код жена (35,0/100000 становника). Код оба пола је дошло до значајног опадања броја умрлих особа а самим тим и стопа морталитета у односу на 2013. годину (табела бр. 44)

Табела бр. 44 Број умрлих особа и стопа морталитета за акутни коронарни синдром у периоду од 2013. до 2017. године, према полу

Година	Број умрлих особа од акутног коронарног синдрома		Стопа морталитета за акутни коронарни синдром на 100000 становника	
	мушки пол	женски пол	мушки пол	женски пол
2013.	253	134	85,2	42,0
2014.	223	121	75,1	37,9
2015.	217	147	73,0	46,0
2016.	184	110	61,8	34,4
2017.	177	112	59,4	35,0

Извор података: Институт за јавно здравље Србије. Инциденција и морталитет од акутног коронарног синдрома у Србији. Београд: Институт за јавно здравље Србије, 2013-2016. година; Непубликовани подаци Регистра акутни коронарни синдром Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ за 2017. годину

2.3.3 МАЛИГНЕ БОЛЕСТИ

Према подацима Регистра за рак Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ у Јужнобачком округу је у 2016. години регистровано 2960 новооболелих од малигнух тумора. У односу на 2012. годину (3343 новооболелих, 1696 мушкараца и 1674 жена) регистрован је мањи број новооболелих, што може бити и

последица мањег пријављивања у 2016. години. Број новооболелих на 100000 становника је био виши код мушкараца (500,2) него код жена (460,0).

Најчешћа локализација малигнух тумора код мушкараца су била плућа и душник и ови тумори су чинили скоро четвртину свих регистрованих тумора (22,0%). Следећи по учесталости су били малигни тумори коже (без малигног меланом) (12,0%), дебелог црева (10,3%) и простате (8,1%) (табела бр. 45).

Табела бр. 45 Водеће локализације малигнух тумора код мушкараца у Јужнобачком округу у 2016. години

Локализација малигне неоплазме	Број новооболелих	Учешће у укупном броју новооболелих (%)	Стопа инциденције на 100000 мушкараца
Плућа и душник (C34)	327	22,0	110,0
Кожа (C44)	178	12,0	59,7
Дебело црево (C18)	153	10,3	51,3
Простата (C61)	121	8,1	40,6
Ректум (C20)	82	5,5	27,4
Желудац (C16)	70	4,7	23,5
Мокраћна бешика (C67)	68	4,6	22,9
Панкреас (C25)	42	2,8	14,2
Малигни меланом (C43)	35	2,4	11,6
Бубрег (C64)	34	2,3	11,3
Друге локализације	379	25,5	-
Укупно	1489	100,0	500,2

Извор: Непубликовани подаци Регистра за рак Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ за 2016. годину

Најчешћи малигни тумори код жена су били малигни тумори дојке који су чинили више од трећине свих регистрованих малигнух тумора (37,7%). Следећи по учесталости су били малигни тумори дебелог црева (7,7%), плућа и душник (7,3%) и малигни тумори грлића материце (7,1%) (табела бр. 46).

Табела бр. 46 Водеће локализације малигнух тумора код жена у Јужнобачком округу у 2016. години

Локализација малигне неоплазме	Број новооболелих	Учешће у укупном броју новооболелих (%)	Стопа инциденције на 100000 становника
Дојка (C50)	554	37,7	173,3
Дебело црево (C18)	113	7,7	35,4
Плућа и душник (C34)	108	7,3	33,9
Грлић материце (C53)	105	7,1	33,0
Кожа (C44)	100	6,8	31,2
Материца - тело (C54)	67	4,6	20,8
Ректум (C20)	43	2,9	13,4
Штитаста жлезда (C73)	51	3,5	16,0
Јајник (C56)	49	3,3	15,5
Желудац (C16)	26	1,8	8,0
Малигни меланом (C43)	26	1,8	8,0
Друге локализације	229	15,6	-
Укупно	1471	100,0	460,0

Извор: Непубликовани подаци Регистра за рак Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ за 2016. годину

3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ

Према Уредби о плану мреже здравствених установа („Службени гласник Републике Србије“ бр. 42/2006, 119/2007, 84/2008, 71/2009, 85/2009, 24/2010, 6/2012, 37/2012, 8/2014, 92/2015, 111/2017, 114/2017 - испр., 13/2018 и 15/2018 - испр.) на територији Јужнобачког округа има 28 самосталних здравствених установа.

Мрежу примарне здравствене заштите чине 11 домова здравља, 2 апотеке и 3 завода (Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад, Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад и Завод за хитну медицинску помоћ Нови Сад).

Здравствену заштиту на секундарном нивоу обезбеђује једна општа болница (Врбас), Специјална болница за реуматске болести Нови Сад и Војномедицински центар Нови Сад са 60 постеља који је од јануара 2012. године укључен у План мреже здравствених установа. Подаци који се односе на рад Војномедицинског центра Нови Сад нису укључени у анализу с обзиром да ова установа нема обавезу достављања података.

Установе које обављају здравствену делатност на терцијарном нивоу у Округу су Клинички центар Војводине, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Клиника за стоматологију Војводине и институти у Сремској Каменици: Институт за онкологију Војводине, Институт за плућне болести Војводине и Институт за кардиоваскуларне болести Војводине.

Здравствене установе које обављају делатност на више нивоа у Јужнобачком округу су: Институт за јавно здравље Војводине, Завод за антирабичну заштиту „Луј Пастер“ Нови Сад и Завод за трансфузију крви Војводине.

Здравствену заштиту становништва Јужнобачког округа у 2017. години обезбеђивало је укупно 9.328 радника. Укупан број запослених радника у односу на 2016. годину се смањио за 131 радника (1,4%), а у односу на 2013. годину за 1.062 радника (10,2%), од тога за 467 здравствених радника. Од укупног броја запослених у 2017. години 77,8% су здравствени радници. Сваки трећи здравствени радник има високу стручну спрему. У Јужнобачком округу у 2017. години било је запослено 1.899 лекара, од тога 73,4% су лекари специјалисти. У односу на 2013. годину укупан број лекара се смањио за 73 (3,7%). У здравственим установама у Округу је било запослено укупно 168 доктора стоматологије и 126 фармацеута. У односу на 2013. годину укупан број запослених доктора стоматологије се смањио за 32 (16,0%), а број фармацеута за 51 (28,8%) (табеле бр. 47, 48). Треба напоменути да је број запослених на Институтима у Сремској Каменици у 2017. години приказан без административно/техничких радника који су посебно приказани у Установи заједничких послова Института у Сремској Каменици.

Табела бр. 27 Кадрови у здравственим установама Јужнобачког округа на дан 31.12.2013. године

Установа	Укупан број радника	Здравствени радници											Немедицински
		Здравствени радници укупно	Висока стручна спрема							Виша СС	Сред. СС	Нижа СС	
			Висока СС укупно	Лекари			Зубни лекари	Фармацеути	Остали				
				Општа мед.	На спец.	Специјалисти							
КЛ. ЗА АБДОМИНАЛНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	75	70	19	1	2	16	0	0	0	4	47	0	5
КЛ. ВАСКУЛАРНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	37	36	11	1	4	6	0	0	0	1	24	0	1
КЛ. ЗА ОРТОПЕДСКУ ХИРУРГИЈУ И ТРАУМАТОЛОГИЈУ	76	75	20	2	2	16	0	0	0	5	50	0	1
КЛ. ЗА УРОЛОГИЈУ	53	53	15	1	1	13	0	0	0	3	35	0	0
КЛ. ЗА ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ	29	27	9	1	0	8	0	0	0	2	16	0	2
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ	38	37	8	2	1	5	0	0	0	1	28	0	1
КЛИНИКА ЗА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНУ И ОРАЛНУ ХИРУРГИЈУ	23	23	8	0	1	7	0	0	0	2	13	0	0
КЛИНИКА ЗА АНЕСТЕЗИЈУ И ИНТЕНЗИВНУ ТЕРАПИЈУ	106	103	34	3	12	19	0	0	0	6	63	0	3
КЛИНИКА ЗА НЕФРОЛОГИЈУ И КЛИНИЧКУ ИМУНОЛОГИЈУ	80	80	16	0	1	15	0	0	0	4	60	0	0
КЛИНИКА ЗА ЕНДОКРИНОЛОГИЈУ, ДИЈАБЕТЕС И БОЛЕСТИ МЕТАБОЛИЗМА	43	43	14	1	3	10	0	0	0	1	28	0	0
КЛИНИКА ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈУ И ХЕПАТОЛОГИЈУ	48	48	12	0	1	11	0	0	0	2	34	0	0
КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈУ	54	54	13	1	2	10	0	0	0	1	40	0	0
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ	125	107	32	0	3	25	0	0	4	5	70	0	18
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ	160	127	51	3	6	29	0	0	13	10	66	0	33
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	113	90	24	2	2	20	0	0	0	11	55	0	23
КЛ. ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ	50	41	20	1	1	18	0	0	0	1	20	0	9
ИНСТ. ЗА БОЛ. УХА, ГРЛА И НОСА	86	77	28	1	1	21	0	0	5	8	41	0	9
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ	79	64	22	0	1	20	0	0	1	5	37	0	15
КЛИН. ЗА ГИНЕКОЛОГ. И АКУШЕР.	399	353	89	1	12	68	0	0	8	12	252	0	46
КЛИН. ЗА МЕДИЦ. РЕХАБИЛИТАЦИЈУ	97	81	16	0	4	10	0	0	2	26	39	0	16
ЦЕНТАР ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКУ МЕДИЦИНУ	118	98	34	0	8	16	0	0	10	6	58	0	20
ЦЕНТАР ЗА РАДИОЛОГИЈУ	90	71	32	1	10	20	0	0	1	30	9	0	19
ЦЕНТАР ЗА СУДСКУ МЕДИЦИНУ, ТОКСИКОЛОГИЈУ И МОЛЕКУЛ. ГЕН.	28	24	16	0	0	11	0	0	5	1	7	0	4

ЦЕНТАР ЗА ПАТОЛОГИЈУ И ХИСТОЛОГИЈУ	32	26	11	0	4	7	0	0	0	1	14	0	6
УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	371	351	64	5	23	32	0	1	3	33	254	0	20
СЛУЖБА ОПЕРАЦИОНИХ САЛА	61	44	1	0	0	1	0	0	0	2	41	0	17
ПОЛИКЛИНИКА	32	7	3	0	0	3	0	0	0	1	3	0	25
СЛУЖБА ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	58	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	57
СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	89	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	88
СЛУЖБА ЗА ТЕХНИЧКО-УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	220
УПРАВА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА	29	10	8	1	0	7	0	0	0	2	0	0	19
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ И ИНФОРМАТИКУ	83	5	0	0	0	0	0	0	0	1	4	0	78
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ –ИНТЕРНО	53	4	1	0	0	0	0	0	1	0	3	0	49
ЦЕНТАР ЗА МЕДИЦИНСКО СНАБДЕВАЊЕ – БОЛНИЧКА АПОТЕКА	17	13	4	0	0	0	0	4	0	0	9	0	4
1. КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР ВОЈВОДИНЕ УКУПНО	3052	2244	636	28	105	444	0	6	53	187	1421	0	808
2. ДОМ ЗДРАВЉА НОВИ САД	1416	1200	469	74	19	254	91	1	30	144	587	0	216
3. АПОТЕКА НОВИ САД	242	193	109	0	0	0	2	105	2	0	84	0	49
4. ЗАВОД ЗА ЗДРАВ. ЗАШТ. РАДНИКА НОВИ САД	42	30	19	0	1	10	0	0	8	1	10	0	12
5. ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТ. СТУДЕНАТА НОВИ САД	65	54	26	2	2	16	5	0	1	7	21	0	11
6. СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	97	75	15	1	1	13	0	0	0	24	34	2	22
7. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ	252	177	66	2	5	40	0	1	18	15	84	12	75
8. ЗАВОД ЗА АНТИРАБИЧНУ ЗАШТИТУ "ЛУЈ ПАСТЕР" НОВИ САД	19	14	9	0	0	4	0	0	5	0	2	3	5
9. КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	64	56	30	0	0	0	30	0	0	1	25	0	8
10. ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	622	420	133	5	16	88	0	2	22	51	236	0	202
11. ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	662	441	120	10	15	86	1	5	3	75	246	0	221
12. ИНСТ. ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	666	422	93	7	14	66	0	3	3	180	149	0	244
13. ИНСТ. ЗА ЗАШТ. ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ	765	597	165	10	13	110	0	1	31	57	375	0	168
14. ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ	92	63	23	0	0	22	0	1	0	2	38	0	29
15. ЗАВОД ЗА ХИТНУ МЕДИЦИНСКУ ПОМОЋ НОВИ САД	243	147	63	20	8	35	0	0	0	6	78	0	96
НОВИ САД УКУПНО	8299	6133	1976	159	199	1188	129	125	176	750	3390	17	2166
16. ДЗ Врбас	241	180	67	14	1	32	16	2	2	6	107	0	61
17. Општа болница Врбас	520	382	96	6	21	63	1	4	1	23	263	0	138
18. Апотека Врбас	35	28	15	0	0	0	0	15	0	0	13	0	7

ВРБАС УКУПНО	796	590	178	20	22	95	17	21	3	29	383	0	206
19. ДЗ Бач	89	64	22	8	1	8	3	2	0	3	39	0	25
20. ДЗ Бачка Паланка	343	264	93	42	5	28	12	6	0	7	164	0	79
21. ДЗ Бачки Петровац	75	60	23	8	1	9	3	2	0	2	35	0	15
22. ДЗ Беочин	88	68	25	11	0	9	4	1	0	3	40	0	20
23. ДЗ Бечеј	238	188	72	22	6	27	10	6	1	6	110	0	50
24. ДЗ Жабаљ	144	115	44	16	2	14	7	5	0	4	67	0	29
25. ДЗ Србобран	94	72	29	9	3	7	5	4	1	2	41	0	22
26. ДЗ Темерин	138	112	46	20	2	12	7	4	1	5	61	0	26
27. ДЗ Тител	86	61	23	13	3	3	3	1	0	2	36	0	25
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ УКУПНО	10390	7727	2531	328	244	1400	200	177	182	813	4366	17	2663

**Табела бр. 48 Кадрови у здравственим установама Јужнобачког округа
31.12.2017. године**

Установа	Укупан број радника	Здравствени радници укупно	Здравствени радници											Немедицински		
			Висока стручна спрема									Виша СС	Сред. СС		Ниска СС	
			Висока СС укупно	Лекари			Зубни лекари	Фармацеути	Санитарни инж.	Хемичари	Остали					Остали
				Општа мед.	На спец.	Специјалисти										
КЛ. ЗА АБДОМИНАЛНУ И ЕНДОКРИНОЛОШКУ ХИРУРГИЈУ	65	61	17	1	3	13	0	0	0	0	0	0	4	40	0	4
КЛИНИКА ЗА ВАСКУЛАРНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	32	32	10	0	1	9	0	0	0	0	0	0	3	19	0	0
КЛИНИКА ЗА ОРТОПЕДСКУ ХИРУРГИЈУ И ТРАУМАТОЛОГИЈУ	71	71	17	0	2	15	0	0	0	0	0	0	6	48	0	0
КЛИНИКА ЗА УРОЛОГИЈУ	54	53	14	0	2	12	0	0	0	0	0	0	3	36	0	1
КЛ. ЗА ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ	26	25	8	0	2	6	0	0	0	0	0	0	1	16	0	1
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ	36	35	9	0	3	6	0	0	0	0	0	0	1	25	0	1
КЛИНИКА ЗА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНУ И ОРАЛНУ ХИРУРГИЈУ	20	20	7	0	1	6	0	0	0	0	0	0	2	11	0	0
КЛИНИКА ЗА АНЕСТЕЗИЈУ И ИНТЕНЗИВНУ ТЕРАПИЈУ	100	97	34	0	8	26	0	0	0	0	0	0	3	60	0	3
КЛИНИКА ЗА НЕФРОЛОГИЈУ И КЛИНИЧКУ ИМУНОЛОГИЈУ	74	74	15	0	3	12	0	0	0	0	0	0	5	54	0	0
КЛИНИКА ЗА ЕНДОКРИНОЛОГИЈУ, ДИЈАБЕТЕС И БОЛЕСТИ МЕТАБОЛИЗМА	45	45	16	0	4	12	0	0	0	0	0	0	1	28	0	0
КЛИНИКА ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈУ И ХЕПАТОЛОГИЈУ	51	51	16	0	4	12	0	0	0	0	0	0	2	33	0	0
КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈУ	56	56	14	0	4	10	0	0	0	0	0	0	1	41	0	0
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ	120	112	33	0	1	28	0	0	0	0	4	4	5	74	0	8
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ	135	120	45	0	7	26	0	0	0	0	12	12	10	65	0	15
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	98	86	26	0	5	21	0	0	0	0	0	0	10	50	0	12
КЛ. ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ	43	39	18	0	1	17	0	0	0	0	0	0	1	20	0	4
ИНСТ. ЗА БОЛ. УХА, ГРЛА И НОСА	82	77	29	0	2	21	0	0	0	0	6	6	7	41	0	5
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ	70	63	21	0	0	20	0	0	0	0	1	1	5	37	0	7
КЛИН. ЗА ГИНЕКОЛОГ. И АКУШЕР.	378	345	82	0	8	69	0	0	0	0	5	5	19	244	0	33
КЛИН. ЗА МЕДИЦ. РЕХАБИЛИТАЦИЈУ	87	77	14	0	0	12	0	0	0	0	2	2	27	36	0	10
ЦЕНТАР ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКУ МЕДИЦИНУ	109	101	34	1	3	21	0	0	0	0	9	9	5	62	0	8
ЦЕНТАР ЗА РАДИОЛОГИЈУ	88	83	32	0	7	25	0	0	0	0	0	0	35	16	0	5
ЦЕНТАР ЗА СУДСКУ МЕДИЦИНУ,	25	23	15	0	0	11	0	0	0	3	1	4	0	8	0	2

ТОКСИКОЛОГИЈУ И МОЛЕКУЛ. ГЕН.																
ЦЕНТАР ЗА ПАТОЛОГИЈУ И ХИСТОЛОГИЈУ	31	29	12	0	4	8	0	0	0	0	0	0	0	17	0	2
УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	327	307	62	4	12	44	0	1	0	0	1	1	33	212	0	20
СЛУЖБА ОПЕРАЦИОНИХ САЛА	59	46	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4	41	0	13
ПОЛИКЛИНИКА	17	7	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	4	0	10
СЛУЖБА ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46
СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	79	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	78
СЛУЖБА ЗА ТЕХНИЧКО-УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	163	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163
УПРАВА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА	24	8	6	0	0	6	0	0	0	0	0	0	2	0	0	16
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ И ИНФОРМАТИКУ	46	7	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3	3	0	39
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ -ИНТЕРНО	30	8	3	0	0	2	0	0	0	0	1	1	2	3	0	22
ЦЕНТАР ЗА МЕДИЦИНСКО СНАБДЕВАЊЕ - БОЛНИЧКА АПОТЕКА	17	15	5	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	10	0	2
1. Клинички центар Војводине укупно	2704	2174	620	6	87	474	0	8	0	3	42	45	200	1354	0	530
2. ДОМ ЗДРАВЉА НОВИ САД	1298	1103	439	64	33	235	80	1	0	0	26	26	157	507	0	195
3. АПОТЕКА НОВИ САД	119	102	65	0	0	0	0	63	0	0	2	2	0	37	0	17
4. ЗАВОД ЗА ЗДРАВ. ЗАШТ. РАДНИКА НОВИ САД	36	26	16	0	0	8	0	1	0	3	4	7	1	9	0	10
5. ЗАВОД ЗА ЗДРАВ. ЗАШТ. СТУДЕНАТА НОВИ САД	67	57	26	2	3	16	4	0	0	0	1	1	7	24	0	10
6. СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	92	72	16	0	1	13	0	2	0	0	0	0	21	35	0	20
7. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ	237	165	69	0	8	38	0	2	0	4	17	21	16	80	0	72
8. ЗАВОД ЗА АНТИРАБИЧНУ ЗАШТИТУ "ЛУЈ ПАСТЕР" НОВИ САД	18	12	8	1	0	3	0	0	0	0	4	4	1	3	0	6
9. КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	56	50	28	0	0	0	28	0	0	0	0	0	1	21	0	6
10. ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	530	437	141	4	25	84	0	2	0	3	23	26	69	227	0	93
11. ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	535	430	115	5	15	88	0	4	0	0	3	3	56	259	0	105
12. ИНСТИТУТ ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	550	446	111	1	32	67	0	3	0	0	8	8	30	305	0	104
13. ИНСТ. ЗА ЗАШТ. ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ	714	569	159	1	17	111	0	2	0	1	27	28	67	343	0	145
14. ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ	83	56	18	1	0	16	0	1	0	0	0	0	2	36	0	27
15. ЗАВОД ЗА ХИТНУ МЕДИЦИНСКУ ПОМОЋ НОВИ САД	236	145	61	6	12	43	0	0	0	0	0	0	8	76	0	91
16. УСТАНОВА ЗАЈЕДНИЧКИХ ПОСЛОВА ИНСТИТУТА У СР. КАМЕНИЦИ	265	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	265
Нови Сад укупно	7540	5844	1892	91	233	1196	112	89	0	14	157	171	636	3316	0	1696
17. ДЗ Врбас	204	159	60	10	3	31	12	2	0	0	2	2	6	93	0	45
18. Општа болница Врбас	483	376	105	4	20	73	0	4	0	0	4	4	33	238	0	107
19. Апотека Врбас	31	27	13	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	12	2	4
ВРБАС УКУПНО	718	562	178	14	23	104	12	19	0	0	6	6	39	343	2	156
20. ДЗ Бач	69	53	17	8	0	7	2	0	0	0	0	0	2	34	0	16
21. ДЗ Бачка Паланка	282	224	76	37	6	20	10	3	0	0	0	0	10	138	0	58
22. ДЗ Бачки Петровац	58	50	19	8	2	5	2	2	0	0	0	0	3	28	0	8
23. ДЗ Беочин	79	62	24	9	1	9	3	2	0	0	0	0	2	36	0	17

24. ДЗ Бечеј	192	159	56	13	6	26	8	2	0	0	1	1	6	97	0	33
25. ДЗ Жабаљ	122	96	36	14	0	14	6	2	0	0	0	0	4	56	0	26
26. ДЗ Србобран	77	61	22	4	3	7	4	3	0	0	1	1	2	37	0	16
27. ДЗ Темерин	125	99	35	7	6	12	6	4	0	0	0	0	6	58	0	26
28. ДЗ Тител	66	50	17	9	1	4	3	0	0	0	0	0	2	31	0	16
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ:	9328	7260	2372	214	281	1404	168	126	0	14	165	179	712	4174	2	2068

3.1 ПРИВАТНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ И ПРИВАТНА ПРАКСА НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА

На територији Јужнобачког округа у 2017. години здравствену заштиту становништву је поред здравствених установа из Плана мреже (здравствене установе у државној својини) пружало и 328 приватних здравствених установа односно приватне праксе, од којих 11 ординација опште медицине, 1 дом здравља, 23 апотеке, 172 стоматолошке ординације, 70 специјалистичких ординација, 10 лабораторија, 2 лабораторије за зубну технику, 5 специјалистичких ординација за РТГ и УЗ, 20 поликлиника, 10 болница и 3 остале установе приватне праксе (табела бр. 49).

У овим установама запослено је укупно 1.434 радника од којих 289 лекара, 344 стоматолога, 203 фармацеута и 598 радника са средњом и вишом стручном спремом. Просечан број запослених по једном правном лицу је износио 4,4 радника, а у односу на укупан број запослених у здравству који је на дан 31.12.2017. године износио 11.945, запослени у приватним здравственим установама, односно приватној пракси чинили су 12,0%. Важно је напоменути да су подаци о приватним здравственим установама још увек непотпуни због непридржавања обавезе извештавања.

Табела бр. 49 Запослени према врсти приватне здравствене установе и приватне праксе на територији Јужнобачког округа у 2017. години

Врста приватне здравствене установе и приватне праксе	Број регистрованих приватних здравствених установа и приватне праксе	Укупан број запослених	Број лекара	Број стоматолога	Број фармацеута	Број радника са вишом и средњом стручном спремом
Ординације опште медицине	11	13	12			1
Специјалистичке ординације - укупно	70	182	99	0	0	84
Интернистичке ординације	12	13	12			1
Гинеколошко-акушерске ординације	15	49	22			27
Педијатријске ординације	10	17	14			3
Офталмолошке ординације	10	25	14			11
ОРЛ ординације	4	15	10			5
Неуропсихијатријске ординације	5	7	6			1
Хируршке ординације	3	9	5			4
Уролошке ординације	1	2	1			1
Дерматовенеролошке ординације	3	8	5			4
Ординације за физикалну медицину и рехабилитацију	7	37	10			27
Стоматолошке ординације	172	414		344		70
Домови здравља	1	37	26			9
Поликлинике	20	146	77			69
Болнице	10	113	41			72
Специјалистичке ординације за РТГ и УЗ	5	13	8			5
Лабораторије	10	92	16		13	63
Лабораторије за зубну технику	2	6				6
Стоматолошки РТГ кабинет	1	1				1
Апотеке	23	400			190	210
Друга приватна пракса здравствених радника	3	8				8
Укупно	328	1434	289	344	203	598

4. КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

4.1. КОРИШЋЕЊЕ ВАНБОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Према Уредби о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС“, број 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12, 8/14 и 92/15), на територији Јужнобачког округа ванболничку здравствену заштиту становништва обезбеђује 11 домова здравља, 3 завода (Завод за здравствену заштиту радника, Завод за здравствену заштиту студената и Завод за хитну медицинску помоћ) и 2 апотеке (Апотека Нови Сад и Апотека Врбас).

4.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ

Током 2017. године у службама опште медицине у Јужнобачком округу било је запослено 259 лекара и 335 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом. Однос лекар/сестра у службама опште медицине у Јужнобачком округу у 2017. години је износио 1:1,3, што је према *Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник Републике Србије” бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013)* у даљем тексту Правилник, у границама кадровске обезбеђености за ниво примарне здравствене заштите. Укупан број лекара запослених у служби опште медицине 2017. године је 259 и мањи је за 1,1% у односу на њихов број у 2016. години (262) и за 13,1% у односу на 2013. годину (298).

Број становника којима се у 2017. години обезбеђивала здравствена заштита у овој служби је износио 497.563, при чему је број становника на једног лекара просечно износио 1.921, што представља недостатак кадра у односу на Правилник. Број становника на једног лекара у 2017. години се кретао у распону од 945 (Тител) до 2.345 (Нови Сад), а Правилник предвиђа једног лекара на 1.600 становника.

Просечан број посета по становнику је био 4,2 у 2017. години, а од укупног броја посета једна четвртина су биле прве посете.

Просечан број посета код лекара у току дана на нивоу Округа износио је 38 посета, исто као и у 2016. години, а за 8 посета дневно више у односу на 2013. годину, што је нешто више од норматива предвиђеног Правилником (35 посета на дан). Највећа оптерећеност лекара у 2017. години се бележи у Србобрану (82 посете), док је најмања у Беочину (20 посета) (табела бр. 50). Велика оптерећеност лекара у Србобрану у 2017. години је због одлива кадра (један лекар је преминуо, а други је пензионисан), тако да су укупне посете остварене код четири тренутно запослена лекара.

У односу на 2013. годину број становника којима је у 2017. години пружана здравствена заштита, увећан је за 2.744 становника, док се број лекара смањило за 13,1%, што је допринело повећању оптерећености лекара у овој служби (табеле бр. 49, 50).

Табела бр. 49

Кадрови и посете у служби опште медицине Јужнобачког округа у 2013. Години

Општина	Популација	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Посета ради лечења	Првих посета ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана**	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	11593	11	14	58571	565	0	58006	21094	19290	5,1	1054	1,3	24	1,8	3,0
Б.Паланка	44793	30	35	268568	3419	0	265149	110954	83759	6,0	1493	1,2	41	1,4	3,2
Б.Петровац	10803	8	10	57428	0	0	57428	18386	18809	5,3	1350	1,3	33	2,1	3,1
Беоцин	12456	9	13	34502	506	0	33996	13304	21299	2,8	1384	1,4	17	1,6	1,6
Бечеј	29520	21	32	128616	0	0	128616	29345	59014	4,4	1406	1,5	28	3,4	2,2
Врбас	33248	24	36	187004	0	0	187004	42201	56165	5,6	1385	1,5	35	3,4	3,3
Жабалъ	20221	15	22	88407	775	0	87632	28518	37772	4,4	1348	1,5	27	2,1	2,3
Нови Сад	277210	141	205	879415	13599	0	865816	292508	303204	3,2	1966	1,5	28	2,0	2,9
Србобран	12898	6	13	54751	0	0	54751	17353	27737	4,2	2150	2,2	41	2,2	2,0
Темерин	22612	14	18	132462	1776	945	129741	30145	40961	5,9	1615	1,3	43	3,4	3,2
Тител	12538	15	24	57230	632	0	56598	12135	21733	4,6	836	1,6	17	3,7	2,6
Ср. Карловци	7127	4	4	29995	440	0	29555	6579	8024	4,2	1782	1,0	34	3,6	3,7
ОКРУГ	495019	298	426	1976949	21712	945	1954292	622522	697767	4,0	1661	1,4	30	2,2	2,8

НАПОМЕНА: У Дому здравља Србобран један лекар је преминуо а један пензионисан, па уместо 6 лекара колико је радило у 2016. години сад раде 4, уз помоћ најмање једног лекара на одређено време.

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 50 Кадрови и посете у служби опште медицине у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Популација	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских и периодичних прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета
Бач	11150	11	13	65226	515	0	64711	21686	32156	5,8	1014	1,2	28	2,0
Б.Паланка	43136	25	30	228322	2541	0	225781	74843	99270	5,3	1725	1,2	43	2,0
Б.Петровац	10513	5	9	52988	0	0	52988	12435	21955	5,0	2103	1,8	50	3,3
Беоцин	12226	8	13	33219	697	0	32522	15959	22720	2,7	1528	1,6	20	1,0
Бечеј	28543	15	24	125219	0	0	125219	27866	51679	4,4	1903	1,6	40	3,5
Врбас	31970	23	36	197081	0	0	197081	49078	128287	6,2	1390	1,6	41	3,0
Жабалъ	19775	13	18	119314	608	0	118706	37390	45737	6,0	1521	1,4	44	2,2
Нови Сад	286073	122	139	940641	18010	0	922631	263644	187850	3,3	2345	1,1	37	2,5
Србобран	12539	4	11	68649	0	0	68649	23097	43300	5,5	3135	2,8	82	2,0
Темерин	22410	16	18	154885	3412	1654	149819	25782	44172	6,9	1401	1,1	46	4,8
Тител	12286	13	20	59245	625	0	58620	12245	26276	4,8	945	1,5	22	3,8
Ср. Карловци	6942	4	4	30719	250	0	30469	8311	7684	4,4	1736	1,0	37	2,7
ОКРУГ	497563	259	335	2075508	26658	1654	2047196	572336	711086	4,2	1921	1,3	38	2,6

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА

Служба медицине рада организована је у 7 општина Јужнобачког округа и пружа примарну здравствену заштиту радно активном становништву. Према Саопштењу Републичког завода за статистику у Јужнобачком округу је у 2017. години било 201.888 запослених радника, што је за 12,7% више у односу на 2013. годину када је тај број износио 179.136.

У службама медицине рада Јужнобачког округа у 2017. години број запослених здравствених радника био је 120 (54 лекара и 66 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом). У односу на 2016. годину укупан број здравствених

радника се повећао за једног лекара (1,9%) и за три здравствена радника са вишом и средњом стручном спремом (4,8%), док је у односу на 2013. годину број лекара смањен за 16,9%, а број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом повећан за 1,5%.

Током 2017. године број запослених на једног лекара у Округу је износио 3.739, што представља недостатак лекара у односу на норматив, а кретао се од 2.907 у Новом Саду до 13.911 у Бачкој Паланци (Правилник прописује критеријум од 3000 запослених на једног лекара ове службе). Просечан број посета по једном запосленом износио је 1,4, а просечна оптерећеност лекара је износила 24 посете на дан, што је мање у односу на мере извршења за ову службу дате у Правилнику (25 посета на дан). Највише пацијената на дан су прегледали лекари у Бечеју (51 посета), док се најмањи просечан број дневних посета бележи у Врбасу (9 посета) (табела бр. 52).

У анализираном петогодишњем периоду, повећан је број стално запосленог становништва, док је број лекара смањен. Број запослених на 1 лекара повећао за 35,7%, односно са 2.756 запослених на 1 лекара у 2013. години на 3.739 запослених на 1 лекара у 2017. години. Просечан број посета на једног запосленог у 2013. години је износио 1,3, док је у 2017. години износио 1,4 (табеле бр. 51, 52).

Табела бр. 51 Кадрови и посете у служби медицине рада у Јужнобачком округу у 2013. години

Општина	Популација	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Посета ради лечења	Првих посета ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана**	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	2074	1	1	4492	54	0	4438	1632	1481	2,2	2074	1,0	20	1,8	3,0
Б.Паланка	12345	2	2	1610	1470	140	0	0	9120	0,1	6173	1,0	4	0,0	0,2
Б.Петровац	2911	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-	-	-	-	-
Беоцин	2891	1	2	6286	21	0	6265	2551	3954	2,2	2891	2,0	29	1,5	1,6
Бечеј	7406	2	3	14162	3368	881	9913	2106	68	1,9	3703	1,5	32	5,7	208,3
Врбас	9190	2	4	1328	29	45	1254	1254	8843	0,1	4595	2,0	3	0,1	0,2
Жабалъ	3491	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-	-	-	-	-
Нови Сад	128405	56	53	206109	3277	159	202673	73155	28427	1,6	2293	0,9	17	1,8	7,3
Србобран	2391	1	0	582	578	4	0	0	0	0,2	2391	0,0	3	0	0
Темерин	5391	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-	-	-	-	-
Тител	1674	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-	-	-	-	-
Ср. Карловци	967	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-	-	-	-	-
ОКРУГ	179136	65	65	234569	8797	1229	224543	80698	51893	1,3	2756	1,0	16	1,9	4,5

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 52 Кадрови и посете у служби медицине рада у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Популација	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система-тских и периодичних прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета
Бач	2619	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б.Паланка	13911	1	2	3377	3327	50	0	0	10721	0,2	13911	2	16	0
Б. Петровац	4483	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0
Беоцин	2930	1	1	5029	82	1	4946	1086	1488	1,7	2930	1	24	3,6
Бечеј	8279	2	3	21360	3819	575	16966	3209	13	2,6	4140	2	51	4,3
Врбас	9842	1	2	1953	527	10	1416	1416	11222	0,2	9842	2	9	0,0
Жабалђ	4231	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нови Сад	142420	49	58	242862	8602	52	234208	92995	36968	1,7	2907	1	24	1,5
Србобран	3022	0	0	1304	1294	10	0	0	0	0,4	0	0	0	0
Темерин	6501	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тител	2086	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ср. Карловци	1564	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОКРУГ	201888	54	66	275885	17651	698	257536	98706	60412	1,4	3739	1,2	24	1,6

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ СТАРОСТИ 0 - 6 ГОДИНА

Примарну здравствену заштиту деце предшколског узраста обезбеђују домови здравља Јужнобачког округа, с тим што неки домови здравља у Јужнобачком округу имају посебну службу за ову популациону групу, а код неких је заједничка служба за здравствену заштиту деце предшколског узраста, школску децу и омладину.

Посебну службу за ову популациону групу има 7 општина (Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беоцин, Бечеј, Врбас, Нови Сад, Србобран), док осталих 5 општина Округа има заједничку службу за предшколску и школску децу. За општине Бач, Тител, Жабалђ и Сремски Карловци комплетан кадар из заједничке службе је приказан у овој служби, а за општину Темерин у служби за здравствену заштиту деце школског узраста.

У службама за здравствену заштиту предшколске деце на територији Јужнобачког округа 2017. године радио је 51 лекар и 72 медицинске сестре/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У односу на 2016. годину број лекара се смањило за 10 лекара (16,4%), а број медицинских сестара за 15 медицинских сестара (17,2%). У односу на 2013. годину број лекара је смањен за 1 лекара, а број медицинских сестара за 9.

Обезбеђеност лекарима ове популационе групе, посматрајући Округ у целини је нешто лошија од стандарда, обзиром да на једног лекара у просеку долази 892 детета предшколског узраста (према Правилнику треба обезбедити једног лекара за 850 деце овог узраста). У домовима здравља који имају посебну службу за здравствену заштиту деце предшколског узраста број деце на једног лекара креће се у распону од 451 деце у Тителу до 1.082 детета на једног лекара у Бачкој Паланци.

Просечан број посета на једно дете у 2017. години износио је 7,8 а кретао се од 5,7 посета по једном детету у Сремским Карловцима до 9,9 посета по једном детету у Врбасу. Просечан број посета код лекара у току дана на нивоу Округа износио је 33, што је нешто више од норматива датог у мерама извршења Правилника (30 посета на дан). Оптерећеност лекара по општинама (у домовима здравља код којих је приказан само кадар који покрива децу предшколског узраста) је различита и креће се од 23 посете на дан у Србобрану до 36 посета на дан у Новом Саду, Бачкој Паланци и Бачком Петровцу (табела бр. 54).

У односу на 2013. годину, у 2017. години дошло је до повећања броја деце за 2,4% и смањења броја лекара за 1,9%, што је проузроковало повећање оптерећености лекара приказано кроз повећање броја деце по једном лекару за 4,3% (са 855 у 2013. години на 892 детета по 1 лекару у 2017. години), док је број посета на дан исти у обе посматране године и износи 33 (табеле бр. 53, 54).

Табела бр. 53 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце старости 0-6 година у Јужнобачком округу у 2013. години

Општина	Број деце 7-18 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система-тских прегледа	Посета ради контро-лних прегледа	Посета ради лечења	Првих посета ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана**	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	820	2	2	4918	126	0	4792	3408	2702	6,0	410	1,0	11	0,4	1,8
Б.Паланка	3538	3	14	24930	1285	214	23431	14299	5701	7,0	1179	4,7	38	0,7	4,4
Б. Петровац	854	1	2	8043	656	0	7387	3929	1590	9,4	854	2,0	37	1,0	5,1
Беочин	1101	1	1	6821	851	105	5865	2396	2018	6,2	1101	1,0	31	1,8	3,4
Бечеј	2470	5	4	18397	3228	66	15103	8711	5838	7,4	494	0,8	17	1,1	3,2
Врбас	2949	3	5	30295	2046	130	28119	16133	3788	10,3	983	1,7	46	0,9	8,0
Жабалъ	1906	4	4	13813	2018	99	11696	8409	3579	7,2	477	1,0	16	0,6	3,9
Нови Сад	26120	29	43	232455	31326	8083	193046	109290	53382	8,9	901	1,5	36	1,1	4,4
Србобран	1068	1	3	8648	140	0	8508	4220	4684	8,1	1068	3,0	39	1,0	1,8
Темерин	2018	0	0	16884	2068	477	14339	8930	2857	8,4	0	0,0	0	0,9	5,9
Тител	1059	2	2	7361	759	3	6599	3419	1376	7,0	530	1,0	17	1,2	5,3
Ср. Карловци	563	1	1	4349	329	135	3885	2354	1058	7,7	563	1,0	20	0,8	4,1
ОКРУГ	44466	52	81	376914	44832	9312	322770	185498	88573	8,5	855	1,6	33	1,0	4,3

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 54 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце старости 0 - 6 година у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Број деце 0-6 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система-тских прегледа	Посета ради контро-лних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета
Бач	762	1	2	5523	109	0	5414	3886	1763	7,2	762	2,0	26	0,4
Б.Паланка	3245	3	13	22453	1281	83	21089	11534	1990	6,9	1082	4,3	36	0,8
Б. Петровац	809	1	2	7498	202	248	7048	4017	960	9,3	809	2,0	36	0,8
Беочин	928	1	1	6962	1081	169	5712	3431	1656	7,5	928	1,0	33	0,7
Бечеј	2335	3	4	20571	3054	64	17453	8598	5832	8,8	778	1,3	33	1,0
Врбас	2690	4	5	26618	2659	221	23738	15871	2138	9,9	673	1,3	32	0,5
Жабалъ	1946	4	6	16073	2253	93	13727	9365	3036	8,3	487	1,5	19	0,5
Нови Сад	28566	29	35	217285	34041	2654	180590	92123	45528	7,6	985	1,2	36	1,0
Србобран	1000	2	1	9517	152	0	9365	4571	2349	9,5	500	0,5	23	1,0
Темерин	1789	0	0	12634	1612	597	10425	5481	802	7,1	0	-	-	0,9
Тител	902	2	2	6108	690	1	5417	3210	624	6,8	451	1,0	15	0,7
Ср. Карловци	543	1	1	3080	459	47	2574	1113	567	5,7	543	1,0	15	1,3
ОКРУГ	45515	51	72	354322	47593	4177	302552	163200	67245	7,8	892	1,4	33	0,9

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Службе за здравствену заштиту школске деце и омладине организоване су на територији Јужнобачког округа, као самосталне службе у оквиру домова здравља или заједно са службама за здравствену заштиту предшколске деце.

У службама за здравствену заштиту школске деце и омладине током 2017. године било је запослено 49 лекара и 54 медицинске сестре/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У 2017. години у односу на 2016. годину, био је 1 лекар више и 3 медицинске сестре мање, а у односу на 2013. годину било је 10 лекара мање, док се број медицинских сестара смањио за 6 медицинских сестара.

Посматрајући Округ у целини, на једног лекара ове службе у 2017. години, долази 1.528 деце школског узраста, што је више у односу на Правилник (1 лекар на 1500 деце

школског узраста). Највећа одступања у односу на Правилник забележена су у Србобрану (2.045) и Беочину (2.001). У Темерину су сви запослени лекари приказани у служби за здравствену заштиту школске деце па се не приказује реална оптерећеност лекара.

У просеку број дневних посета код лекара у 2017. години је износио 29, што је у нешто мање од норматива Правилника (30 посета на дан), док је у 2016. години дневна оптерећеност износила 32 посете на дан, а у 2013. години 24 посета на дан. Најмање забележених дневних посета по лекару било је у Темерину (14 посета), а највише у Србобрану (53 посете).

Број посета на једно дете школског узраста је 4,0 а креће се у распону од 2,9 посете по детету у Беочину до 5,5 посета по детету у Србобрану (табела бр. 56).

Табела бр. 55 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту школске деце у Јужнобачком округу у 2013. години

Општина	Број деце 7-18 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система-тских прегледа	Посета ради контро-лних прегледа	Посета ради лечења	Првих посета ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана**	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	1838	0	0	6815	607	0	6208	4390	1533	3,7	-	-	-	0,6	4,4
Б.Паланка	6775	4	3	16762	1101	348	15313	9072	3013	2,5	1694	0,8	19	0,8	5,6
Б. Петровац	1672	2	1	7995	370	0	7625	3966	2030	4,8	836	0,5	18	1,0	3,9
Беочин	2099	2	2	7527	1053	0	6474	2466	1793	3,6	1050	1,0	17	2,1	4,2
Бечеј	5030	3	6	20855	1947	1053	17855	10391	6768	4,1	1677	2,0	32	1,0	3,1
Врбас	5533	5	5	27451	2029	0	25422	14806	4439	5,0	1107	1,0	25	0,9	6,2
Жабалъ	3877	0	0	14320	1110	8	13202	8899	2619	3,7	-	-	-	0,6	5,5
Нови Сад	40318	35	36	166567	11146	6110	149311	81844	26497	4,1	1152	1,0	22	1,0	6,3
Србобран	2230	1	1	11047	752	0	10295	5326	3818	5,0	2230	1,0	50	1,1	2,9
Темерин	3666	7	6	15717	1170	187	14360	8728	2202	4,3	524	0,9	10	0,8	7,1
Тител	2083	0	0	9421	492	0	8929	4602	1883	4,5	-	-	-	1,0	5,0
Ср. Карловци	1010	0	0	2661	17	57	2587	1562	353	2,6	-	-	-	0,7	7,5
ОКРУГ	76131	59	60	307138	21794	7763	277581	156052	56948	4,0	1290	1,0	24	1,0	5,4

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 56 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту школске деце у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Број деце 7-18 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система-тских прегледа	Посета ради контро-лних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета
Бач	1527	0	0	7213	285	0	6928	4687	1336	4,7	-	-	-	0,5
Б.Паланка	6411	4	3	23210	1121	487	21602	11801	1891	3,6	1603	1	28	0,8
Б. Петровац	1542	2	1	7463	320	0	7143	3909	333	4,8	771	1	18	0,8
Беочин	2001	1	2	5855	575	195	5085	3258	1126	2,9	2001	2	28	0,6
Бечеј	4689	3	5	19789	1928	132	17729	9199	4286	4,2	1563	2	31	0,9
Врбас	5161	4	3	22505	1538	0	20967	16307	3837	4,4	1290	1	27	0,3
Жабалъ	3603	0	0	15542	2428	3	13111	9302	1995	4,3	-	-	-	0,4
Нови Сад	41487	29	32	158629	10164	3948	144517	69127	18985	3,8	1431	1	26	1,1
Србобран	2045	1	2	11192	630	0	10562	5527	2509	5,5	2045	2	53	0,9
Темерин	3558	5	6	15109	997	929	13183	7556	2071	4,2	712	1	14	0,7
Тител	1901	0	0	8014	444	0	7570	4085	1277	4,2	-	-	-	0,9
Ср. Карловци	946	0	0	3819	208	13	3598	1568	386	4,0	-	-	-	1,3
ОКРУГ	74871	49	54	298340	20638	5707	271995	146326	40032	4,0	1528	1,1	29	0,9

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА

Службе за здравствену заштиту жена постоје у свим општинама Јужнобачког округа осим у Сремским Карловцима. У овим службама током 2017. године био је

запослен 41 лекар специјалиста гинекологије и акушерства и 64 медицинске сестре/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У 2017. години у односу на 2016. годину, било је 10 лекара и 5 медицинских сестара мање, а у односу на 2013. годину 8 лекара мање, док је број медицинских сестара остао непромењен. Однос лекара и медицинских сестара техничара у 2017. години је био 1:1,6.

Просечно, у Јужнобачком округу у 2017. години, један гинеколог обезбеђује здравствену заштиту за 6.666 жена (Правилник препоручује однос од 6500 жена на једног лекара). У појединим општинама је број жена на једног лекара знатно већи од критеријума препорученог Правилником (Бечеј 15.422, Темерин 12.057 и Бачка Паланка 11.625 жена на једног лекара).

У Јужнобачком округу у 2017. години, просечан број посета на једну жену износи 0,6. Просечна дневна оптерећеност лекара ових служби на нивоу Округа је 20 посета на дан, што је значајно мање од мера извршења препоручених Правилником (30 посета на дан) и кретала се од 4 посете у Тителу до 33 посете у Бечеју (табела бр. 58).

У односу на стање у 2013. години, у 2017. години дошло је до смањења броја жена старих 14 и више година за 4,2%, али је такође смањен и број лекара за 16,3%, што је проузроковало повећање оптерећености лекара (у 2013. години 5.820 жена на 1 лекара, а у 2017. години 6.666 жена на 1 лекара) (табеле бр. 57, 58).

Табела бр. 57 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2013. године

Општина	Број жена изнад 14 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара	Првих посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 жену	Број жена на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана**	Однос броја поновних и првих посета	Посете: лекари / остали здрав. радници
Бач	6242	1	1	1722	0	0	1722	1376	1072	0,3	6242	1,0	8	0,3	1,6
Б.Паланка	24395	2	4	8418	1816	0	6602	4086	1545	0,3	12198	2,0	19	1,1	5,4
Б. Петровац	5826	1	1	3305	0	0	3305	2115	689	0,6	5826	1,0	15	0,6	4,8
Беоцин	6670	1	1	2198	752	0	1446	720	43	0,3	6670	1,0	10	2,1	51,1
Бечеј	16072	3	3	6888	0	0	6888	2914	2040	0,4	5357	1,0	10	1,4	3,4
Врбас	30060	2	4	9986	1844	0	8142	4431	12218	0,3	15030	2,0	23	1,3	0,8
Жабалъ	10809	1	1	4280	588	135	3557	1284	730	0,4	10809	1,0	20	2,3	5,9
Нови Сад	155300	33	45	117091	39026	8973	69092	24798	128396	0,8	4706	1,4	16	3,7	0,9
Србобран	7004	2	1	4395	0	0	4395	1243	3198	0,6	3502	0,5	10	2,5	1,4
Темерин	12280	2	2	7889	1890	587	5412	2379	1565	0,6	6140	1,0	18	2,3	5,0
Тител	6649	1	1	1617	139	0	1478	493	1089	0,2	6649	1,0	7	2,3	1,5
Ср. Карловци	3881	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
ОКРУГ	285188	49	64	167789	46055	9695	112039	45839	152585	0,6	5820	1,3	16	2,7	1,1

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 58 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Број жена изнад 14 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 жену	Број жена на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана	Однос броја поновних и првих посета
Бач	5843	1	1	2285	711	0	1574	1302	1118	0,4	5843	1,0	11	0,2
Б.Паланка	23250	2	3	9031	2935	216	5880	849	785	0,4	11625	1,5	22	5,9
Б. Петровац	5619	0	1	2761	23	55	2683	1790	258	0,5	-	-	-	0,5
Беоцин	6501	1	1	1651	588	14	1049	650	10	0,3	6501	1,0	8	0,6
Бечеј	15422	1	1	6908	1094	0	5814	2028	1151	0,4	15422	1,0	33	1,9
Врбас	17447	3	4	12968	3563	0	9405	1059	6375	0,7	5816	1,3	21	7,9
Жабалъ	10573	2	2	4915	508	125	4282	2449	360	0,5	5287	1,0	12	0,7
Нови Сад	159713	28	47	123328	32896	8713	81719	27928	114003	0,8	5704	1,7	21	1,9
Србобран	6746	1	1	5901	15	829	5057	3887	7636	0,9	6746	1,0	28	0,3
Темерин	12057	1	2	4390	934	795	2661	959	1357	0,4	12057	2,0	21	1,8
Тител	6385	1	1	904	151	0	753	359	293	0,1	6385	1,0	4	1,1
Ср. Карловци	3741	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
ОКРУГ	273297	41	64	175042	43418	10747	120877	43260	133346	0,6	6666	1,6	20	1,8

** Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.6. СЛУЖБА ЗА ПОЛИВАЛЕНТНУ ПАТРОНАЖУ

У Јужнобачком округу служба за поливалентну патронажу организује патронажне посете у складу са *Програмом здравствене заштите жена, деце, школске деце и студената („Службени гласник Републике Србије” бр.49/95)*, у даљем тексту Програм.

Домови здравља који имају посебно организовану службу поливалентне патронаже остварили су посете свим популационим групама које Програм предвиђа, док остали домови здравља углавном обављају патронажу код одојчади, мале деце и трудница организовањем посета у оквиру одговарајуће службе за здравствену заштиту деце, односно жена.

У поливалентној патронажи, као посебним организационим јединицама, у 2017. години, запослено је 89 медицинских сестара/техничара (58 са вишом стручном спремом и 31 са средњом стручном спремом). У односу на 2016. годину број медицинских сестара/техничара повећан је за 5, док је у односу на 2013. годину увећан за 9 медицинских сестара/техничара.

Број становника на једну сестру поливалентне патронаже у 2017. години био је 5.562, док Правилник налаже 1 сестру на 5.000 становника. Просечан број посета на једну медицинску сестру/техничара је био 1.374 што је у складу са мерама извршења датих у Правилнику (1.435 посета годишње). Разлике се крећу од 624 у Беоцину до 2.203 посете у Врбасу. У односу на 2013. годину у Округу бележимо пад посета по једној патронажној сестри за 20,8% (табеле бр. 59, 60).

Табела бр. 59 Кадрови и посете у служби за поливалентну патронажу у Јужнобачком округу у 2013. години

Општина	Популација	Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Број становника по једној сестри	Укупно посета	Број посета на 1 сестру	Посете женама укупно	Посете трудницама	Посете одојчади	Посете осталој деци	Посете домаћинствима	Посете школама
Бач	11593	0	3	3864	1465	488	528	17	563	99	275	0
Б.Паланка	44793	0	0	0	9385	-	3202	429	4588	1595	0	0
Б. Петровац	10803	0	3	3601	3675	1225	1264	57	105	238	2057	11
Беочин	12456	1	2	4152	3102	1034	793	100	409	32	1848	20
Бечеј	29520	1	5	4920	6931	1155	2458	97	2374	992	1107	0
Врбас	33248	5	0	6649	6182	1236	1970	233	1788	470	1953	1
Жабалъ	20221	0	5	4044	8434	1687	3340	245	2959	759	1376	0
Нови Сад	277210	51	0	5435	87762	1721	35195	2785	27892	8965	15671	39
Србобран	12898	0	3	4299	2613	871	69	69	1396	299	849	0
Темерин	22612	0	0	0	1768	-	889	16	879	0	0	0
Тител	12538	0	0	0	1138	-	409	76	568	161	0	0
Ср. Карловци	7127	1	0	7127	2046	2046	621	74	446	120	857	2
ОКРУГ	495019	59	21	6187	138699	1734	50738	4198	43967	13730	25993	73

Табела бр. 60 Кадрови и посете у служби за поливалентну патронажу у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Укупно посета	Број посета на 1 сестру	Посете женама укупно	Посете трудницама	Посете одојчади	Посете осталој деци	Посете домаћинствима	Посете школама
Бач	0	3	1949	650	558	63	603	167	604	17
Б.Паланка	2	10	11749	979	3062	323	3271	850	4566	0
Б. Петровац	1	1	3199	1600	1435	112	772	250	731	11
Беочин	0	3	1872	624	643	41	130	100	972	27
Бечеј	1	5	4029	672	2410	32	621	383	615	0
Врбас	3	0	6609	2203	2553	187	2308	671	1077	0
Жабалъ	1	4	4918	984	1491	167	1285	475	1664	3
Нови Сад	49	0	74465	1520	31452	3058	24427	6249	12337	0
Србобран	0	3	3580	1193	1438	63	900	261	981	0
Темерин	0	0	2362	-	1102	116	1260	0	0	0
Тител	0	2	1822	911	440	63	542	129	711	0
Ср. Карловци	1	0	1446	1446	514	69	367	68	497	0
ОКРУГ	58	31	122294	1374	47098	4294	36486	9603	24755	58

4.1.7. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ И ЛЕЧЕЊЕ УСТА И ЗУБА

У службама за заштиту и лечење уста и зуба на примарном нивоу здравствене заштите на територији Јужнобачког округа у 2017. години било је запослено 183 стоматолога. Од укупног броја стоматолога 76 су специјалисти. Број стоматолошких сестара/зубних техничара је 215. У 2017. години у односу на 2016. годину број стоматолога је остао непромењен, а број зубних техничара смањен је за 5 (2,3%), док је у односу на 2013. годину број стоматолога смањен за 49 (21,1%), а зубних техничара за 62 (22,4%).

Просечно на једног стоматолога у овој служби у 2017. години на територији Јужнобачког округа је долазило 2.705 становника свих популационих категорија. Просечан број посета код стоматолога у току дана у 2017. години износио је 13, док је у 2013. години износио 11 посета. Највише посета стоматологу у току дана забележено је у Бачком Петровцу (24), Жабљу (21), а најмање у Врбасу (7).

Најчешћи разлози за посете стоматологу у 2017. години су били пломбирање зуба (107.964) и посете ради хируршких интервенција (58.071) (табела бр. 62).

У односу на 2013. годину, у 2017. години смањен је број стоматолога (са 232 на 183), што је довело до пораста оптерећености у овој служби, као и до пораста броја посета стоматологу у току дана за 18,2% (табела бр. 61, 62).

Табела бр. 61 Кадрови и посете у служби за заштиту и лечење уста и зуба Јужнобачког округа у 2013. години

Општина	Популација	Укупно стоматолога	Зубни техничари и асистенти	Становника по једном стоматологу	Посета по једном стоматологу	Укупне посете	Систематски прегледи (серијске посете)	Посете ради лечења	Пломбирани зуби	Хируршке интервенције	Протетски радови	Ортодонција	Лечење меких ткива	Посета код лекара у току дана**
Бач	11593	3	5	3864	2799	8399	279	8120	1795	2144	248	0	0	13
Б.Паланка	44793	12	17	3732	4535	54425	21636	32789	5421	6270	630	4592	0	21
Б. Петровац	10803	3	4	3601	6581	19744	5161	14583	3001	1570	449	0	356	30
Беочин	12456	4	4	3114	2288	9152	187	8965	2540	1955	199	0	0	10
Бечеј	29520	8	11	3690	3786	30291	3589	26702	5358	5901	335	2402	677	17
Врбас	33248	14	24	2374	2930	41030	618	40412	12218	7899	1174	3579	4485	13
Жабалђ	20221	7	11	2888	3536	24752	4620	20132	2588	1913	381	714	0	16
Нови Сад	277210	163	176	1700	1950	317923	17887	300036	79270	42133	5096	30291	38686	9
Србобран	12898	5	6	2579	5076	25382	10948	14434	4907	1727	1693	864	1318	23
Темерин	22612	8	13	2826	2430	19441	1966	17475	5820	3085	245	1243	1056	11
Тител	12538	3	4	4179	2569	7707	900	6807	3896	1483	82	0	0	12
Ср. Карловци	7127	2	2	3563	2141	4283	59	4224	1283	410	35	0	76	10
ОКРУГ	495019	232	277	2133	2424	562529	67850	494679	128097	76490	10567	43685	46654	11

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 62 Кадрови и посете у службама за заштиту и лечење уста и зуба у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Лекари укупно	Зубни лекари	Зубни лекари на специјализацији	Зубни лекари специјалисти	Зубни техничари и асистенти	ПОСЕТЕ			ИЗВРШЕНИ РАДОВИ					Посета код лекара у току дана
						Укупно свих посета	Систематски прегледи (серијске посете)	Укупне посете	Пломбирани зуби	Хируршке интервенције	Протетски радови	Ортодонција	Лечење меких ткива	
Бач	3	3	0	0	4	5356	0	5356	1183	1588	261	0	0	9
Б.Паланка	10	9	0	1	15	29302	1544	27758	4761	5581	648	1991	0	14
Б. Петровац	3	3	0	0	3	14973	4395	10578	1895	1333	273	0	395	24
Беочин	4	2	1	1	4	6601	253	6348	4739	1628	47	0	0	8
Бечеј	7	5	0	2	11	19390	3115	16275	2318	3187	540	2518	283	13
Врбас	11	5	0	6	14	17083	1839	15244	7077	2796	430	2876	8028	7
Жабалђ	7	5	0	2	9	30739	7653	23086	2207	1210	13	2620	27	21
Нови Сад	122	56	7	59	136	315062	32710	282352	71514	35708	5019	23493	42665	12
Србобран	4	2	1	1	4	9910	2684	7226	1933	649	0	0	2073	12
Темерин	8	6	0	2	11	26371	5239	21132	5591	2547	205	3088	925	16
Тител	3	2	0	1	3	5856	290	5566	3548	1023	0	0	0	9
Ср. Карловци	1	0	0	1	1	3702	80	3622	1198	821	0	0	210	18
ОКРУГ	183	98	9	76	215	484345	59802	424543	107964	58071	7436	36586	54606	13

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.8. СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ

У домовима здравља у општинама Бачка Паланка, Бечеј, Врбас и Темерин организована је посебна служба хитне медицинске помоћи, обзиром да је Уредбом о плану мреже („Сл. гласник РС“, број 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12 и 8/14, 92/15, 111/17, 114/17) предвиђено да се служба хитне медицинске помоћи може организовати у општинама са преко 25.000 становника. У граду Новом Саду са општином Сремски Карловци хитну медицинску помоћ становништву пружа Завод за хитну медицинску помоћ Нови Сад, у којем је рад организован у сменама ангажовањем лекара, медицинских сестара-техничара и возача који чине екипу. У Заводу за ХМП две трећине

лекара су специјалисти ургентне медицине. У сваком тренутку на територији коју покрива Завод је ангажовано 8 екипа хитне медицинске помоћи, од тога половина на територији Града, а половина на територији приградских насеља. У домовима здравља Бачка Паланка и Врбас у свакој смени посао обављају по две екипе, док у преостала два дома здравља постоји само једна екипа у смени.

У више од половине дома здравља Јужнобачког округа хитна медицинска помоћ се пружа становништву у оквиру службе опште медицине (Бач, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Србобран и Тител), у оквиру редовне делатности изабраног лекара и његових сарадника и радом лекара у приправности или дежурне екипе ноћу, недељом или у дане државних празника.

У службама ХМП дома здравља и у Заводу за ХМП Нови Сад ради укупно 104 лекара, од тога 52 лекара специјалиста. У односу на 2016. годину број лекара је мањи за 1,0%, док је у односу на 2013. годину, број лекара смањен за 8 (7,1%).

У Јужнобачком округу у 2017. години, један лекар хитне медицинске помоћи обезбеђивао је 4.784 становника што је мање у односу на Правилник (Правилник предвиђа 6.000). Најмању оптерећеност су имали лекари у општини Беочин (3.057), а највећу у Србобрану (12.539).

Током 2017. године у Јужнобачком округу остварено је укупно 145.297 посета код лекара, док је просечан број посета на једног лекара у току дана износио 6,7 (табела бр. 64).

У односу на 2013. годину, смањен је укупан број посета служби ХМП за 2,5%, са 146.074 посете у 2013. години на 145.297 посета у 2017. години. (табеле бр. 63, 64).

Табела бр. 63 Кадрови и посете у служби хитне медицинске помоћи у Јужнобачком округу у 2013. години

Општина	Попула- ција	Лека- ри укупно	Специја- листи ургентне медицине	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Број станов- ника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана**
Бач	11593	0	0	0	1076	56	-	-	-
Б.Паланка	44793	11	2	11	28450	21706	4072	1,0	12
Б. Петровац	10803	2	0	2	3833	2470	5401	1	9
Беочин	12456	4	1	4	4785	7595	3114	1,0	5
Бечеј	29520	10	2	15	9562	17567	2952	1,5	4
Врбас	33248	8	6	13	18433	21783	4156	1,6	10
Жабал	20221	5	1	6	10675	6885	4044	1,2	10
Нови Сад	277210	63	42	85	54189	70007	4400	1,3	4
Србобран	12898	4	1	4	6328	6358	3225	1,0	7
Темерин	22612	5	1	7	6947	6947	4522	1,4	6
Тител	12538	0	0	0	1796	1201	-	-	-
Ср. Карловци	7127	0	0	0	0	0	-	-	-
ОКРУГ	495019	112	56	147	146074	162575	4420	1,3	6

У општинама у којима нису приказани кадрови, услуге пружају здравствени радници у служби опште медицине

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 64 Кадрови и посете у служби хитне медицинске помоћи у Јужнобачком округу у 2017. години

Општина	Попула- ција	Лека- ри укупно	Специја- листи ургентне медицине	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Број станов- ника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана
Бач	11150	0	0	0	1042	241	-	-	-
Б.Паланка	43136	9	1	11	26473	9978	4793	1,2	14,0
Б. Петровац	10513	2	0	2	4634	3071	5257	1,0	11,0
Беочин	12226	4	1	4	6511	4513	3057	1,0	7,8
Бечеј	28543	9	3	14	10104	10499	3171	1,6	5,3
Врбас	31970	7	6	14	17296	15686	4567	2,0	11,8
Жабалъ	19775	5	1	6	10305	3525	3955	1,2	9,8
Нови Сад	286073	62	38	89	51496	20230	4614	1,4	4,0
Србобран	12539	1	1	4	5589	3905	12539	4,0	26,6
Темерин	22410	5	1	7	10230	5115	4482	1,4	9,7
Тител	12286	0	0	0	1617	1217	-	-	-
Ср. Карловци	6942	0	0	0	0	0	-	-	-
ОКРУГ	497563	104	52	151	145297	77980	4784	1,5	6,7

НАПОМЕНА: У Дому здравља Србобран 2 лекара су упућена на специјализацију (у 2016. години било их је 3), а уместо њих ангажована су 3 лекара на одређено време.

У општинама у којима нису приказани кадрови, услуге пружају здравствени радници у служби опште медицине

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.2 РАД И КОРИШЋЕЊЕ СТАЦИОНАРА

Стационарна здравствена заштита се остварује у оквиру Клиничког центра Војводине, Института за кардиоваскуларне болести Војводине, Института за онкологију Војводине, Института за плућне болести Војводине, Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Опште болнице Врбас и Специјалне болнице за реуматске болести Нови Сад (табеле бр. 65, 66).

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о Плану мреже здравствених установа (Сл. Гласник РС, број 6/12) од јануара 2012. године, у План мреже здравствених установа је укључена и Војна болница Нови Сад са 60 постеља. Подаци о раду и коришћењу ове установе нису укључени у анализу с обзиром да ова установа нема обавезу достављања података.

Постељни фонд у 2017. години износи 2.925 постеља (без постеља дневних болница и неонатологије), чиме је обезбеђена покривеност од 4,7 постеља на 1.000 становника Јужнобачког округа. Према Уредби о плану мреже здравствених установа укупан број постеља износи 2.963. Потребно је нагласити да ове постељне капацитете користе болесници не само са подручја Округа већ и целе Војводине, због чега се стварна обезбеђеност постељама становништва Јужнобачког округа не може прецизно изказати.

У раду стационара, према подацима за 2017. годину било је ангажовано укупно 3.468 здравствених радника – 886 лекара (25,5%) и 2.582 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом (74,4%). У односу на укупан број лекара, 716 (80,8%) су лекари специјалисти. У посматраном петогодишњем периоду број здравствених радника се смањио за 127 (са 3.595 на 3.468), при чему се број лекара смањио за 5 (са 891 на 886), док се број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом смањио за 122 (са 2.704 на 2.582). Удео броја специјалиста у укупном броју лекара се повећао, са 78,1% на 80,8%.

У 2017. години, на нивоу Јужнобачког округа, на 100 постеља просечно је обезбеђен 31 лекар и 90 медицинских сестара/техничара, што је без веће промене у односу на 2016. годину, док је 2013. године било обезбеђено 31 лекар и 93 медицинске сестре/техничара на 100 постеља. Обезбеђеност лекарима и медицинским сестрама у болничким установама је различита и произилази из разлика у врсти и броју одељења, односно услуга које пружају болнице. Прецизна анализа кадровске обезбеђености у стационарним установама је међутим, могућа једино по одељењима с обзиром да су и нормативи кадрова тако дефинисани.

У 2017. години, у здравственим установама хоспитализовано је укупно 94.868 болесника и остварено је 730.406 дана лечења. Просечно трајање лечења на нивоу Округа је износило 7,7 дана. На институтима просечно трајање лечења се кретало у распону од 5,0 дана на Институту за онкологију Војводине до 11,5 дана у Институту за плућне болести Војводине. У Клиничком центру Војводине просечно лечење је трајало од 3,2 дана на Клиници за очне болести до 24,0 дана на Клиници за психијатрију. Просечна заузетост постеља на нивоу Округа је износила 69,5%. Највећа заузетост постеља у оквиру Клиничког центра Војводине била на Клиници за гастроентерологију и хепатологију (102,0%), Клиници за хематологију (100,3%) и Клиници за нефрологију и клиничку имунологију (96,3%). На Институтима, просечна заузетост постеља се кретала од 62,4% (Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине) до 78,2% (Институт за плућне болести Војводине). Као и претходних година, заузетост постеља је била висока и у Специјалној болници за реуматске болести где је износила 95,0%.

У табели бр. 65 и 66 је приказан кадар који је ангажован само у раду стационара, а у табели бр. 47 и 48 кадар ангажован у стационару и специјалистичко – консултативним службама.

Табела бр. 65 Рад и коришћење стационара у 2013. години у Јужнобачком округу

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље*	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за абдоминалну и ендокринолошку хир.	19	16	94	73 (74)	16211	2681	6,0	60,8	141	29	26	129
Клиника за пластичну и реконструктивну хир.	9	8	18	19	4112	844	4,9	59,3	94	47	47	95
Клиника за неурохирургију	8	5	30	33	7528	835	9,0	62,5	104	28	24	91
Клиника за максиларнофацијалну хирургију	8	7	15	21	3416	716	4,8	44,6	90	48	38	71
Клиника за васкуларну и трансплатациону хирургију	11	6	25	29	8808	1312	6,7	83,2	119	52	38	86
Клиника за ортопедску хирургију и трауматологију	20	16	55	71 (70)	22887	2624	8,7	88,3	131	48	28	77
Клиника за урологију	15	13	38	47	11469	2326	4,9	66,9	155	61	32	81
Клиника за анестезију и интензивну терапију	34	19	70	12	1586	104	15,3	36,2	3	1	283	583
Клиника за неурологију	28	25	75	90 (95)	29391	2084	14,1	89,5	74	28	31	83
Клиника за психијатрију	38	29	76	150 (167)	55225	2298	24,0	100,9	60	30	25	51
Клиника за психијатрију - дневна болница	-	-	-	30	4245	137	-	-	-	-	-	-
Клиника за очне болести	21	20	42	70	6456	1957	3,3	25,3	93	47	30	60
Клиника за болести уха, грла и носа	23	21	49	70	11840	2650	4,5	46,3	115	54	33	70
Клиника за гинекологију и акушерство	78	65	262	230	44101	11901	3,7	52,5	153	45	34	114
Клиника за инфективне болести	24	19	66	100	23553	2435	9,7	64,5	101	37	24	66
Клиника за нефрологију и клиничку имунологију	16	15	64	44	16100	1338	12,0	100,2	84	21	36	145
Клиника за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма	14	10	29	46 (50)	15329	1275	12,0	91,3	91	44	30	63
Клиника за гастроентерологију и хепатологију	12	11	36	55 (59)	19088	1720	11,1	95,1	143	48	22	65
Клиника за хематологију	13	10	41	39	13741	1084	12,7	96,5	83	26	33	105
Клиника за ендокринологију - дневна болница	-	-	-	6	1507	1507	-	-	-	-	-	-
Клиника за хематологију - дневна болница	-	-	-	6	5343	5343	-	-	-	-	-	-

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље*	Дани лечења	Број исписаних болесника	Прочечан број дана лечења	Заузетост постеља	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за медицинску рехабилитацију	14	10	65	120	37934	1440	26,3	86,6	103	22	12	54
Клиника за кожно-венеричне болести	20	18	21	47	6852	985	7,0	39,9	49	47	43	45
Ургентни центар	59	31	286	63	6428	1208	5,3	28,0	20	4	94	454
КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР НОВИ САД	484	374	1457	1429 (1459)	362055	43817	8,3	69,4	91	30	34	102
Институт за онкологију Војводине Сремска Каменица	63	52	164	239	69935	10942	6,4	80,2	174	67	26	69
Институт за онкологију - дневна болница	-	-	-	12	5921	5921	-	-	-	-	-	-
Институт за кардиоваскуларне болести Војводине Сремска Каменица	90	68	314	225	56317	7124	7,9	68,6	79	23	40	140
Институт за кардиоваскуларне болести - дневна болница	-	-	-	2	241	241	-	-	-	-	-	-
Институт за плућне болести Војводине Сремска Каменица	77	61	210	312	84153	7528	11,2	73,9	98	36	25	67
Институт за плућне болести - клиника за пулмолошку онкологију дневна болница	-	-	-	19	4034	4034	-	-	-	-	-	-
Институт за плућне болести - поликлиника за плућне болести дневна болница	-	-	-	4	2477	2477	-	-	-	-	-	-
Специјална болница за реуматске болести Нови Сад	9	8	30	70	25180	1774	14,2	98,6	197	59	13	43
Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине Нови Сад	119	103	359	350	83529	10911	7,7	65,4	92	30	34	103
Клиника за дечије болести	66	59	210	226	57614	6798	8,5	69,8	103	32	29	93
Клиника за дечије болести - дневна болница	-	-	-	15	383	383	-	-	-	-	-	-
Клиника за дечију хирургију	44	36	111	82	16476	3451	4,8	55,0	78	31	54	135
Клиника за дечију хирургију - дневна болница	-	-	-	3	530	530	-	-	-	-	-	-
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију	9	8	38	42	9439	662	14,3	61,6	74	17	21	90

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље*	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију - дневна болница	-	-	-	3	791	791	-	-	-	-	-	-
Општа болница Врбас	49	30	170	270	60,884	7,825	7,8	61,8	160	46	18	63
Општа болница Врбас - дневна болница	-	-	-	25	11936	11,936	-	-	-	-	-	-
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	891	696	2,704	2,895 (2925)	742,053	89,921	8,3	70,2	101	33	31	93

*Број постеља према Уредби о Плану мреже здравствених установа, осим за Клинички центар Војводине за који износи 1370

() Број коришћених постеља у 2013. години

Табела бр. 66 Рад и коришћење стационара у 2017. години у Јужнобачком округу

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Лекари специјалисти	Виша и сред. спрема	Број постеља према Уредби*	Број постеља према збирном извештају	Дани лечења	Број исписаних бол.	Прос. број дана лечења	Заузетост постеља	Број исписаних болесника по лекару специјалисти	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Хирургија-укупно	117	91	326	...	305	79.275	13.189	6,0	71,2	145	38	107
Клиника за абдоминалну и ендокринилошку хир.	18	14	91	...	74	18.866	2.788	6,8	70,8	199	25	125
Клиника за пластичну и реконструктивну хир.	8	6	16	...	19	4.504	801	5,6	64,9	134	42	84
Клиника за неурохирургију	9	3	26	...	33	9.244	1.041	8,9	76,7	347	27	79
Клиника за максилофацијалну хирургију	7	6	13	...	21	3.587	753	4,8	46,8	126	33	62
Клиника васкуларну и трансплатациону хирургију	10	9	23	...	29	8.038	1.311	6,1	75,9	146	34	79
Клиника за ортопедску хирургију и трауматологију	17	15	54	...	70	20.724	3.116	6,7	80,0	208	24	76
Клиника за урологију	14	12	39	...	47	13.168	3.316	4,0	76,8	276	30	83
Клиника за анестезију и интензивну терапију	34	26	64	...	12	1.144	63	18,2	26,1	2	283	533
Интерно -укупно	61	46	165	...	192	65.532	6.049	10,8	93,5	132	32	86
Клиника за нефрологију и клиничку имунологију	15	12	59	...	44	15.462	1.613	9,6	96,3	134	34	134
Клиника за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма	16	12	29	...	50	15.328	1.127	13,6	91,3	94	35	63
Клиника за гастроентерологију и хепатологију	16	12	35	...	59	20.467	2.323	8,8	102,0	194	29	64
Клиника за хематологију	14	10	42	...	39	14.275	986	14,5	100,3	99	36	108
Клиника за ендокринологију - дневна болница	-	-	-	...	6	1.686	1.686	-	-	-	-	-
Клиника за хематологију - дневна болница	-	-	-	...	6	5.646	5.646	-	-	-	-	-
Клиника за неурологију	28	27	76	...	95	26.938	1.898	14,2	82,0	70	31	84
Клиника за психијатрију - без дневне болнице	33	26	75	...	167	52.068	2.167	24,0	95,1	83	22	50
Клиника за психијатрију - дневна болница	-	-	-	...	30	2.973	32	-	-	-	-	-
Клиника за инфективне болести	26	21	60	...	100	24.420	2.165	11,3	66,9	103	26	60
Клиника за кожно-венеричне болести	18	17	21	...	47	4.829	747	6,5	28,1	44	38	45
Клиника за болести уха, грла и носа	23	21	48	...	70	9.985	2.361	4,2	39,1	112	33	69
Клиника за очне болести	20	20	42	...	70	8.858	2.737	3,2	34,7	137	29	60
Клиника за гинекологију и акушерство	77	69	263	...	230	45.798	11.423	4,0	54,6	166	33	114
Клиника за медицинску рехабилитацију	13	10	62	...	120	38.788	1.679	23,1	88,6	168	11	52
Ургентни центар	60	44	244	...	63	5.737	1.086	5,3	32,1	25	122	498
КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД - без дневних болница	476	392	1.382	1.425	1.459	362.228	45.501	8,0	68,0	116	34	98

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Лекари специјалисти	Виша и сред. спрема	Број постеља према Уредби*	Број постеља према збирном извештају	Дани лечења	Број исписаних бол.	Прос. број дана лечења	Заузетост постеља	Број исписаних болесника по лекару специјалисти	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Специјална болница за реуматске болести Нови Сад	10	8	25	70	70	24.276	1.172	20,7	95,0	147	14	36
Специјална болница за реуматске болести Нови Сад -дневна болница	-	-	-	...	3	1.676	1.676	-	-	-	-	-
Институт за онкологију Војводине Сремска Каменица	74	54	162	311	239	59.211	11.829	5,0	67,9	219	31	68
Клиника за интерну онкологију	18	14	46	...	72	16.115	6.280	2,6	61,3	449	25	64
Клиника за оперативну онкологију	37	24	74	...	84	16.922	4.307	3,9	55,2	179	44	88
Завод за радиолошку терапију	13	11	33	...	81	25.722	1.117	23,0	87,0	102	16	41
Завод за нуклеарну медицину	6	5	9	...	2	452	125	3,6	61,9	25	300	450
Институт за онкологију - дневна болница	-	-	-	...	12	9.777	9.777	-	-	-	-	-
Институт за плућне болести Војводине Сремска Каменица	76	62	200	312	312	89.040	7.767	11,5	78,2	125	24	64
Клиника за општу пулмологију - I Клиника	11	11	27	...	74	19.875	1.531	13,0	73,6	139	15	36
Клиника за туберкулозу и грануломатозне болести - II Клиника	10	8	19	...	62	19.080	1.305	14,6	84,3	163	16	31
Клиника за ургентну пулмологију - III Клиника	20	14	53	...	44	10.190	1.162	8,8	63,4	83	45	120
Клиника за пулмолошку онкологију - IV Клиника	16	13	43	...	72	26.679	2.210	12,1	101,5	170	22	60
Клиника за грудну хирургију - V Клиника	19	16	59	...	60	13.216	1.559	8,5	60,3	97	32	98
Клиника за пулмолошку онкологију - дневна болница	-	-	-	...	17	3.391	3.391	-	-	-	-	-
Поликлиника за плућне болести - дневна болница	-	-	-	...	7	4.624	4.624	-	-	-	-	-
Институт за кардиоваскуларне болести Војводине Сремска Каменица	99	66	313	225	225	55.241	7.460	7,4	67,3	113	44	139
Клиника за кардиологију	63	44	200	...	145	37.525	6.262	6,0	70,9	142	43	138
Клиника за кардиоваскуларну хирургију	36	22	113	...	80	17.716	1.198	14,8	60,7	54	45	141
Институт за кардиоваскуларне болести - дневна болница	-	-	-	...	2	815	815	-	-	-	-	-
Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине Нови Сад	117	101	344	350	350	79.683	12.380	6,4	62,4	123	33	98
Клиника за дечије болести	66	58	197	...	226	55.619	7.967	7,0	67,4	137	29	87
Клиника за дечије болести - дневна болница	-	-	-	...	15	598	598	-	-	-	-	-
Клиника за дечију хирургију	42	34	109	...	82	14.693	3.601	4,1	49,1	106	51	133
Клиника за дечију хирургију - дневна болница	-	-	-	...	3	419	419	-	-	-	-	-

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Лекари специјалисти	Виша и сред. спрема	Број постеља према Уредби*	Број постеља према збирном извештају	Дани лечења	Број исписаних бол.	Прос. број дана лечења	Заузетост постеља	Број исписаних болесника по лекару специјалисти	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију	9	9	38	...	42	9.371	812	11,5	61,1	90	21	90
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију - дневна болница	-	-	-	...	3	1.139	1.139	-	-	-	-	-
Општа болница Врбас	34	33	156	270	270	60.727	8.759	6,9	61,6	265	13	58
Општа болница Врбас - дневна болница за хемодијализу	-	-	-	...	17	10.407	10.407	-	-	-	-	-
Општа болница Врбас - онколошка дневна болница	-	-	-	...	8	1.769	1.769	-	-	-	-	-
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ - без дневних болница	886	716	2,582	2,963	2,925	730.406	94.868	7,7	69,5	132	31	90

Напомене:

* Уредба о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС“, бр. 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12, 8/14, 92/15, 111/17, 114/17, 13/18, 15/18)

Укупни подаци коришћења болничких капацитета не укључују рад дневних болница.

Просечна заузетост постеља на нивоу одељења је рачуната према збирном извештају

Просечна заузетост постеља на нивоу установе је рачуната у односу на Уредбу, изузев код Института за онкологију Војводине где је рачуната према збирном извештају

Извор података је Извештај о хоспитализацији - не може се реално приказати заузетост постеља на Клиници за анестезију и интензивну терапију и Ургентном центру Клиничког центра Војводине.

5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

У оквиру праћења остваривања превентивне здравствене заштите у Јужнобачком округу прати се остваривање превентивних прегледа одојчади, предшколске и школске деце, жена и одраслог становништва.

Чланом 47. став 1. Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС“, број 107/05, 109/05-исправка, 57/11, 110/12-одлука УС, 119/12, 99/14, 123/14, 126/14-одлука УС, 106/2015, 10/2016), прописано је да Републички фонд за здравствено осигурање за сваку календарску годину доноси општи акт којим уређује садржај, обим и стандард права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања.

На основу наведеног законског овлашћења, Републички фонд за здравствено осигурање је донео, *Правилник о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2017. годину* („Сл. гласник РС“, 12/2016, 45/2016, 57/2016, 8/2017 и 61/2017), којим се регулишу поступци и методи дијагностике, лечења и рехабилитације ради спречавања, сузбијања, раног откривања и лечења болести, повреда и других поремећаја здравља, а који су обухваћени обавезним здравственим осигурањем.

У складу са тим, одабрани су параметри за евалуацију остваривања превентивне здравствене заштите и анализирано је остваривање превентивних услуга у Јужнобачком округу у 2017. години у односу на стандарде дате у Правилнику као и у односу на 2013. годину (табела бр. 67-69).

Патронажним посетама један пут у току трудноће обухваћено је 57,2% трудница. Породилђи и новорођеном детету остварено је по 4,7 посета, а одојчету 1,2 посете, што је мање од норматива Правилника (5 посета породилђи и новорођенчету и 2 посете патронажне сестре одојчету). У 2017. години у односу на 2013. годину регистрован је пад обухвата патронажним посетама код све три посматране категорије становништва, са континуираним падом патронажних посета одојчету у све три посматране године (у 2013. години 89%, у 2016. години 71,9% и у 2017. години 58,6%) (табела 67, 68).

Када су у питању превентивни прегледи педијатра, у 2017. години свако одојче је имало просечно 4,2 превентивна прегледа (норматив - 6 прегледа одојчади). Превентивни прегледи деце у 2. години живота реализовани су са обухватом од 75,2%, у 4. години живота са 69,0%, а у 6. години са 95,6%, што је мање у односу на 2016. (78,6%, 59,9% и 97,4%) и 2013. годину када је обухват ових популационих категорија био већи (92,0%) (табела 67,68).

Превентивним прегледима у 2017. години обухваћено је 54,5% ученика основне школе, 44,1% ученика средње школе и 46,9% студената што је мање од обухвата прописаног Правилником и за 5-14% мање од обухвата оствареног у 2013. години, а за (табела 67,68).

У 2017. години, свака трудница је имала просечно 6,6 лекарских прегледа и 3,2 ултразвучна прегледа током трудноће (норматив - 5 прегледа трудница и 4 ултразвучна прегледа). После порођаја заинтересованост жена за контролу здравља опада, те је обухват прегледима 6 недеља после порођаја (24,8%), као и 6 месеци после порођаја (14,8%) недовољан. Превентивним гинеколошким прегледом у 2017. години, као и у 2016. години обухваћена је свака једанаеста жена старија од 15 година, док је у 2013. години прегледима била обухваћена свака десета жена (табела 67,68).

Обухват превентивним прегледима становништва старости 19-34 године износио је 8,2% (норматив - 20%), а становништва старијег од 35 година 6,0% (норматив - 50%) и значајно је мањи од прописаног Правилником, али за око 2 - 6% већи од обухвата оствареног у 2016. години и за 2 - 4% већи од обухвата оствареног у 2013. (табела бр. 67,68).

Табела бр. 67 Остваривање превентивне здравствене заштите у 2013. години у Јужнобачком округу

Назив услуге	Групација становништва	Број посета по становнику према садржају и обиму превентивних мера у ПЗЗ	Остварење		
			Број услуга	Број посета по становнику	Обухват (%)
Патронажне посете	трудници	1	3963	0,6	59,8
	породилњи и новорођеном детету	5	33160	5,1	100,0
	одојчету	2	11704	1,8	89,0
Систематски преглед	новорођенчета	1	4748	0,7	72,1
Систематски преглед	одојчад (III, VI, IX и XII месецу)	4	22741	3,4	86,1
Систематски преглед	мала и предшколска деца у 2, 4. и 6. години (пред упис у школу)	1	17933	0,9	92,0
Систематски прегледи	ученика I, III, V и VII разреда основне школе	1	15957	0,7	68,1
	ученика I и III разреда средње школе	1	5800	0,5	49,2
	студената I и III године студија	1	8013	0,5	53,9
Преглед	трудница	5	40427	6,2	100,0
Преглед (ултразвучни)	трудница	4	21662	3,3	82,8
Гинеколошки преглед	жене после порођаја	1	3312	0,5	50,9
Систематски гинеколошки прегледи	жене 15 и више година	1 у 3 године	25892	0,09	9,5
Систематски прегледи	одрасло становништво (19-34 година)	1 у 5 година	3637	0,03	2,8
	одрасло становништво (35 и више година)	1 у 2 године	14738	0,04	4,5

Извор: ¹Републички завод за статистику. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2006.

²Извештаји о извршењу планова рада установа Јужнобачког округа за 2013. годину

Табела бр. 68 Остваривање превентивне здравствене заштите у 2017. години у Јужнобачком округу

Назив услуге	Групација становништва	Број одговарајуће групације становништва	Број посета по становнику према садржају и обиму превентивних мера у ПЗЗ	Остварење		
				Број услуга	Број посета по становнику	Обухват (%)
Патронажне посете групацијама становништва	трудница	6552	1	3749	0,6	57,2
	породиља и новорођено дете	6552	5	30952	4,7	94,5
	одојче	6552	2	7673	1,2	58,6
Превентивни преглед	одојче	6552	6	27297	4,2	71,0
	2. година живота	6472	2	9730	1,5	75,2
	4. година живота	6557	1	4525	0,7	69,0
	6/7 година живота, пред полазак у школу	6330	1	6049	1,0	95,6
Превентивни преглед	ученика I, III, V и VII разреда основне школе	25268	1	13782	0,5	54,5
	ученика I и III разреда средње школе	11969	1	5280	0,4	44,1
	студената I и III године студија	13088	1	6141	0,5	46,9
Превентивни преглед	трудница	6552	5	43260	6,6	100,0
Ултразвучни преглед	трудница	6552	4	21054	3,2	80,3
Превентивни преглед	жена после порођаја (након 6 недеља)	6552	1	1625	0,2	24,8
	жена после порођаја (након 6 месеци)	6552	1	967	0,1	14,8
Превентивни гинеколошки преглед	жена 15 и више година	273100	1	28887	0,1	10,6
Превентивни преглед одраслог становништва	19 - 34 године	133736	1 у 5 година	2188	0,02	8,2
	35 и више година	363612	1 у 2 године	11014	0,03	6,0

У оквиру превентивне здравствене заштите, обављају се скрининг прегледи на: карцином грлића материце, карцином дојке, карцином дебелог црева, депресију, дијабетес тип 2 и на кардиоваскуларне болести.

Скрининг је превентивна процедура раног откривања болести, односно проналажење потенцијално оболелих у што ранијој фази, која је најчешће без симптома, са циљем благовременог лечења и спречавања даљег развоја болести.

У току 2017. године обухват скрининг прегледима је био значајно мањи у односу на Правилник за све предвиђене категорије становништва (табела бр. 69).

Табела бр. 69

Обухват скрининга на карцином и хронична обољења у односу на планирани обухват, Јужнобачки округ 2017. година

Назив услуге	Групација становништва	Број одговарајуће групације становништва	Планирани обухват*	Остварење		
				Број услуга	Број посета по становнику	Остварени обухват (%)
Скрининг на карцином грлића материце	жене 25-64 година	179712	33,3%	9324	0,05	5,2
Скрининг на карцином дојке	жене 50-69 година	88373	50,0%	24024	0,3	27,2
Скрининг на карцином дебелог црева	одрасло становништво 50-74 године	192343	50,0%	3451	0,02	1,8
Скрининг на дијабетес тип 2	одрасло становништво 35 и више година	363612	33,3%	11014	0,03	3,0
Скрининг на депресију	одрасло становништво 19 и више година	497348	100,0%	13312	0,03	2,7
Скрининг на кардиоваскуларни ризик	одрасло становништво 35-69 године	252741	20%	2388	0,009	0,9

*Планирани обухват према „Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2017. годину“ (Сл. Гласник РС, бр. 12/2016, 45/2016, 57/2016, 8/2017 и 61/2017).

6. РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ЕПИДЕМИОЛОШКОГ НАДЗОРА НАД ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ

6.1. ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА

Епидемиолошки надзор над заразним болестима на територији Јужнобачког округа (ЈБО) спроводи Центар за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине у сарадњи са здравственим установама (Домови здравља, Институту и болнице, приватне здравствене установе) и инспекцијским службама. Епидемиолошки надзор над заразним болестима подразумева стално систематско прикупљање података о заразним болестима, инфекцијама удруженим са здравственом заштитом, антимикуробном резистенцијом, факторима који доприносе њиховом настанку и преношењу, ефектима мера за њихово спречавање и сузбијање, обраду, анализу и тумачење прикупљених података, као и ипунување повратне информације учесницима у прикупљању података, информисање стручне и друге јавности, а у циљу спречавања појаве, као и сузбијања заразних болести, инфекција удружених са здравственом заштитом и антимикуробне резистенције.

Спровођење епидемиолошког надзора над заразним болестима у нашој земљи је регулисано законским прописима. Током последње две године дошло је до крупних измена у законској регулативи у области надзора над заразним болестима. Док је претходни Закон о заштити становништва од заразних болести прописивао обавезно пријављивање већег броја дијагноза без обавезне лабораторијске потврде, новим Законом из 2016. године, листа заразних болести које се обавезно пријављују је значајно сужена и усклађена са критеријумима који важе у земљама Европске Уније. Имплементација нове законске регулативе, почела је током друге половине 2017. године обзиром да је Правилник о пријављивању заразних болести (Сл. гласник РС бр 44/2017) изашао у Мају исте године.

Циљ овог извештаја је да анализира епидемиолошку ситуацију на територији ЈБО у 2017 години на бази регистрованих случајева. Крајњи циљ анализе је унапређења надзора над заразним болестима, добијањем потпуних и валидних информација о болестима које подлежу обавезном пријављивању, узрочницима тих болести и оболелим особама.

6.2. ИНЦИДЕНЦИЈА И МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ

На подручју ЈБО у 2017 години, пријављене су 842 особе оболеле од заразних болести које подлежу обавезном пријављивању а код 20 пацијената болест је завршила смртним исходом. У обзир нису узета обољења сличних грипу, клицоноше, болести које се више не подлежу обавезном пријављивању укључујући оне које су пријављиване збирним пријавама као ни оне које се пријављују као болничке инфекције у складу са Законом. Због поменутих измена у пријављивању заразних болести регистроване стопе инциденције (136,8/100.000) у 2017. години су неупоредиво ниже у односу на претходни петогодишњи период док је морталитет (3,2/100.000) нижи од петогодишњег просека (4,0/100.000) (Табела бр. 70).

Напомена: Збирно пријављивање се спроводило до краја Маја 2017 године, када је изашао Правилник о пријављивању заразних болести који је омогућио примену актуелног Закона о заштити становништва од заразних болести. Број регистрованих заразних болести које су пријављиване на овај начин износио је 5,379 случајева. Како ова обољења нису регистрована у целогодишњем периоду, не могу се поредити са

бројем регистрованих случајева у претходном периоду те неће бити предмет даље анализе.

Табела бр. 70 Кретање заразних болести у Јужнобачком округу у периоду 2012 – 2017. година

Година	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
2012	21,658	3,519,5	50	8,1
2013.	27,146	4,411,3	21	3,4
2014.	18,552	3,014,8	27	4,4
2015.	16,107	2,617,4	11	1,8
2016.	16,834	2,735,6	15	2,4
2017	842	136,8	20	3,2

За разлику од претходних година, инциденција заразних болести у ЈБО (136,8/100.000) је 1,5 пута виша од инциденције на подручју АП Војводине (88,8/100.000) што се може тумачити различитим степенима под-регистрације у појединим окрузима као и устројавањем здравственог система у успостављању новог надзора над заразним болестима. Важна чињеница је да се све здравствених установе које пружају терцијарну заштиту и већина оних које пружају дијагностичке услуге (самим тим и дају лабораторијску потврду) налазе управо у ЈБО чиме се може објаснити већи број пријављених случајева заразне болести.

У 2017. години, инциденција заразних болести у појединим окрузима се налазила у распону 1:3,4 што је мањи распон у односу на претходну годину (1:5) (табела бр. 71). Нови надзор над заразним болестима који не укључује више стрептококозе и варичелу (главнина свих пријављених болести у претходном периоду), утицао је на смањење драстичних разлика у броју регистрованих заразних болести на нивоу округа али се није одразио на велике разлике у стопама морталитета (распон 1:7) које су остале приближне прошлогодишњим вредностима.

Табела бр. 71 Заразне болести по окрузима АП Војводине у 2017. години

Округ	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
Западнобачки	75	39,9	2	1,1
Сремски	199	63,7	2	0,6
Јужнобанатски	179	60,9	2	0,7
Јужнобачки	842	136,8	20	3,4
Севернобанатски	142	96,1	1	0,7
Севернобачки	145	77,6	2	1,1
Средњобанатски	133	70,9	1	0,5
АП Војводина	1,715	88,8	30	1,5

Као и раније, у ЈБО, забележене су разлике у стопама инциденције у појединим општинама (распон 1:3) али су оне вишеструко мање у односу на претходну годину (1:11). Највиша инциденција заразних болести је регистрована у Новом Саду (176,8/100.000) а најнижа у општини Бач (55,5/100.000), (табела бр. 72). Ове разлике су последица неуједначених критеријума пријављивања заразних болести у појединим домовима здравља и не представљају одраз епидемиолошке ситуације у 2017 години.

Табела бр. 72 Заразне болести по општинама Јужнобачког округа у 2017. години

Општина	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
Тител	20	127,1	1	6,4
Темерин	31	109,6	1	3,5
Бечеј	22	58,9	2	5,4
Жабаљ	15	57,3	0	0,0
Врбас	65	154,4	0	0,0
Беоцин	27	171,7	2	12,7
Србобран	17	104,2	0	0,0
Бач	8	55,5	0	0,0
Нови Сад	544	176,8	11	3,6
Бачка Паланка	73	131,5	2	3,6
Сремски Карловци	11	125,7	1	11,4
Бачки Петровац	9	67,1	0	0,0
Укупно	842	136,8	20	3,2

Стопа mortalитета заразних болести у 2017. години у ЈБО износила је 3,2/100.000 и била је испод петогодишњег просека. Изузимајући сепсу која је досада била водећи узрок смртог исхода од заразних болести, у 2017 години се најчешће умирало од грипа (16/20). Већина умрлих од грипа су хоспитализовани болесници старије животне доби који су имали и другу хроничну болест, што је допринело неповољном исходу. Два пацијента преминула услед *Morbus HIV* (Табела бр. 73).

Табела бр. 73 Број умрлих по дијагнозама заразних болести у Јужнобачком округу у 2017. години

Заразна болест	Број умрлих
Influenza	16
<i>Tuberculosis</i>	1
Morbus HIV	2
Meningitis bacterialis	1

6.3. СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ

Измене у законској регулативи у области заразних болести имале су за последицу значајне промене у структури регистрованих заразних болести у 2017 години. Респираторне заразне болести, иако двоструко мање заступљене (јер се варичеле и стрептокозе више не пријављују) су и даље доминантне са укупно 348 пријављених случајева (40,8%) Цревне заразне болести су на другом месту са 37,5% свих пријављених заразних болести (чак 3,5 пута више заступљене у односу на прошлу годину). Полно преносиве болести (10,3%) и група зооноза и векторских заразних болести (укупно 2,5%) биле су седам пута више заступљене док паразитарне заразне болести уопште нису регистроване у 2017 години (табела бр. 74).

Табела бр. 74 Структура заразних болести у Јужнобачком округу у 2017. години

Група заразних болести	Број оболелих	% учешћа
Респираторне заразне болести	344	40,8
Цревне заразне болести	316	37,5
Остале заразне болести	75	8,9
Сексуално преносиве заразне болести	86	10,3
Зоонозе и векторске заразне болести	21	2,5

6.3.1. РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2017. години респираторне заразне болести су пријављиване под седам дијагноза (изузимајући дијагнозе које се више не пријављују по новом Закону и обољења слична грипу) (табела бр. 75).

Табела бр. 75 Структура респираторних заразних болести у Јужнобачком округу у 2017. години

Обољење	Број оболелих	Инц./100.000
Pertussis	213	34,6
Tuberculosis	56	9,1
Influenza (J 10, J11)	47	7,6
Meningitis (G.00.0)	8	1,3
Morbilli	11	1,8
Parotitis epidemica	6	1,0
Infectio meningococcica	3	0,5

Стрептококне инфекције, варичела, пнеумоније и инфективна мононуклеоза су више од једне деценије биле доминантне респираторне заразне болести. Обзиром на неуједначеност пријављивања, непостојање званичних националних дефиниција случаја односно критеријума за пријављивање те ниске заступљености лабораторијске потврде, ових болести су значајно доприносиле нереалном сагледавању епидемиолошке ситуације. Престанком пријављивања ових болести, у 2017 години, примат добијају друге респираторне заразне болести, у првом реду пертусис.

Захваљујући спровођењу унапређеног надзора над пертусисом у АП Војводини, у периоду 2012-2016, сагледан је ендемо-епидемијски карактер ове болести упркос вишедеценијској имунизацији. У 2017 години, у ЈБО је регистровано укупно 213 оболелих од пертусиса (91% свих пријављених случајева болести у Покрајини) што је 1,8 пута више у односу на претходну годину. Већину случајева (63%) пријавио Дом здравља Нови Сад, захваљујући близини лабораторијске дијагностике и квалитету надзора. Највиша инциденција пертусиса је забележена у Темерину (63,6/100.000). Случајеви пертусиса су регистровани и у свим другим општинама у Јужнобачком округу. Регистрована је и једна епидемија са седам случајева међу родбински повезаним особама у Бачкој Паланци.

Стопа инциденције туберкулозе у ЈБО (9,1/100.000) је на истом нивоу као и 2016 године и нешто је виша од инциденције овог обољења у Војводини (7,7/100.000). Ово обољење је регистровано у свим општинама, али је инциденција туберкулозе у општинама Тител (38,1/100.000) и Бачка Паланка (21,6/100.000) била 4,2 односно 2,3 пута виша у односу на инциденцију овог обољења у округу.

У 2017. години је пријављено 47 случајева грипа од којих је 44 лабораторијски потврђено. Већину случајева чинили су хоспитализовани пацијенти са тешком клиничком сликом грипа и придруженим хроничним обољењима, од којих је код 16 (36,3%) болест завршила смртним исходом.

Почев од Октобра 2017 године, епидемијско ширење морбила у Републици Србији посебно на Косову и Метохији прелило се и на територију АП Војводине а у ЈБО је регистровано 11 случајева болести који су касније ретроградно пријављени у оквиру епидемије у Граду Новом Саду. Осим једног могућег (вероватно импортованог) случаја и једног случаја болести код здравственог радника, остали случајеви су регистровани углавном у Ромској популацији. Већина оболелих су били невакцинисани (7) док су остали били непознатог вакциналног статуса (4).

Осим тога регистровано је и осам случајева бактеријских менингитиса, шест појединачних, епидемиолошки неповезаних случајева мумпса и три случаја менингоконе болести.

6.3.2. ЦРЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2017. години, изузимајући болести које се више не пријављују по Закону и Ентеритис изазван бактеријом *Clostridium difficile* који се разматра у оквиру болничких инфекција, у ЈБО је укупно регистровано 316 случајева цревних заразних болести и то под пет различитих дијагноза (табела бр. 76).

Табела бр. 76 Структура цревних заразних болести у Јужнобачком округу у 2017. години

Обољење	Број оболелих	Инц./100.000
Enteritis salmonellosa	155	25,2
Enteritis campylobacterialis	144	23,4
Hepatitis A	10	1,6
Lambliasis	6	1,0
Typhus abdominalis	1	0,2

Иако се због укидања пријављивања заразних пролива односно дијареја и гастроентеритиса вероватно инфективне етиологије инциденција цревних заразних болести у ЈБО (51,3/100.000) смањила 3,5 пута у односу на инциденцију регистровану у 2016, учешће ових болести у укупној структури заразних болести је повећано са 10,9 на 37.5%. Упркос чињеници да је новим Законом предвиђено пријављивање цревних заразних болести које захтевају лабораторијску потврду, и даље су присутне велике разлике у инциденцији у појединим општинама. У 2017 години, стопа инциденције се налазила у распону 1:14 и то од 8/100.000 (Бечеј) до 109,3/100.000 (Врбас). Постојеће разлике могу се приписати разликама у доступности микробиолошке дијагностике односно лабораторијске потврде болести која је највећа у Новом Саду и Врбасу док се у осталим општинама дијагноза чешће поставља на основу клиничке слике те болест најчешће остане непријављена. Стога овакве стопе инциденције не представљају одраз реалне епидемиолошке ситуације цревних заразних болести у 2017 години.

Због кулинарских навика, начина припреме и заступљености намирница анималног порекла у исхрани те честе примарне или секундарне контаминације салмонелама, салмонелозе и даље представљају значајан епидемиолошки проблем. Током 2017. године пријављено је 155 оболелих и регистрована инциденција од 25,2/100.000 (приближно инциденцији на нивоу АП Војводине од 24,7/100.000). Обољење је дијагностиковано у свим општинама Јужнобачког округа осим у Бечеју и Сремским Карловцима. Највиша инциденција је регистрована у Беочину (69,9/100.000) и Врбасу (68,9/100.000). У поређењу са бројем пријављених бактериолошки изолованих салмонела (лабораторијске пријаве), број пријављених салмонелоза (155) представља 77% укупног броја пријављених изолата салмонела (202) што указује да значајан број оболелих са потврђеном дијагнозом салмонелоза остаје и дање непријављен. Најчешћи изолати салмонела били су *Salmonella enteritidis* (77% свих изолата), *Salmonella infantis* (7%) и *Salmonella typhimurium* (2%). Само у једном случају салмонелоза је имала

септични клинички облик док је у свим осталим случајевима регистрована као *Enteritis salmonellosa*.

Након више од 15 године од последњих пријављених случајева трбушног тифуса у Војводини, у 2017 години, регистрован је један случај трбушног тифуса код пацијенткиње из Новог Сада. Према подацима добијеним епидемиолошким истраживањем, оболела је у периоду максималне инкубације путовала у Индију а највероватнији пут заражавања био је алиментарни пут. Пацијенткиња се није јављала здравственој служби пре пута, те није била вакцинисана против трбушног тифуса. Нису регистровани секундарни случајеви болести.

Иако је у земљама са развијеном лабораторијском дијагностиком бактерија *Campylobacter jejuni/coli* чешћи узрочник тровања храном у односу на *Salmonellae*, у ЈБО се кампилобактериоза ређе региструје. Ипак, инциденција кампилобактериоза расте из године у годину и приближава се броју пријављених салмонелоза. Основни проблем надзора над кампилобактериозом није инсуфицијентност лабораторијске дијагностике већ непријављивање лабораторијски потврђених случајева овог обољења. У 2017. години је регистровано 144 оболелих особа код којих је као узрочник ентеритиса лабораторијски доказана бактерија *Campylobacter jejuni/coli*. У 2017. години ово обољење није регистровано само у општини Бачки Петровац и Жабаљ. У осталим општинама стопа инциденције се налази у распону 1:7 (од 6,1/100.000 у Србобрану до 45,7/100.000 у Сремским Карловцима). Поређење података из лабораторијских пријава изолованих узрочника и пријава обољења из домова здравља показује да је број изолата за 21% већи (174) у односу на број пријављених оболелих особа (144).

У 2017. години је пријављено 10 оболелих особа од хепатитиса А, девет са територије Града Нови Сад и један из Бачке Паланке. Сви случајеви су пријављени као поједначани, без епидемиолошке повезаности.

Надзор над цревним инфестацијама изазваним протозоама започео је 1997. године и од тада се ламблиаза континуирано региструје. Број пријављених случајева ове протозое је последњих пет година вишеструко смањен. У 2017. години на територији ЈБО је пријављено само шест болесника са дијагнозом *Lambliasis* (Нови Сад, Жабаљ).

Повољна епидемиолошка ситуација бациларне дизентерије одржава се на територији читаве АП Војводине. У ЈБО није регистрован ни један случај овог обољења у 2017. години. Услед инсуфицијентног пријављивања и тешкоћа у лабораторијској дијагностици, нису регистровани ни случајеви *Enteritis yersiniosa* у током 2017 године.

У циљу сагледавања значаја вируса, као узрочника тежих облика гастроентеритиса, који захтевају хоспитално лечење и као узрочника епидемија, у АП Војводини се од 2012. године, спроводи програм „Посвећени надзор над вирусним гастроентеритисима“. У 2017 години, на територији ЈБО пријављено је пет епидемија вирусних гастроентеритиса са укупно 125 оболелих особа. Две епидемије су регистроване у школском колективу по повратку са екскурзије, једна у дому за стара лица и једна у ресторану брзе хране док је једна била болничка. Пут преноса узрочника у епидемијама био је контактни осим у једној епидемији (ресторан брзе хране) где је претпостављени пут ширења алиментарни и болничкој где су била удружена оба пута преноса. Оболели од вирусних гастроентеритиса су имали благу клиничку слику а само једно лице је задржано на болничком лечењу. У оквиру вирусолошког испитивања узорака столице по епидемиолошким индикацијама, код укупно 22 пацијента у столици је доказан норовирус (у два узорка столице доказана је коинфекција норовирусом и астровирусом). Сви остали пацијенти пријављени су на основу клиничке слике и епидемиолошке повезаности.

Због карактеристичне узрастне дистрибуције оболелих у епидемији (махом погођена деца школског узраста) највиша инциденција вирусних гастроентеритиса (152,9/100.000) је регистрована код деце узраста 10-14 година а затим код лица старијих од 60 година (21,6/100.000). Регистровани број епидемија вирусних гастроентеритиса не одсликава реалну епидемиолошку ситуацију и у великој мери је одраз квалитета надзора као и расположивих дијагностичких капацитета односно доступности вирусолошке дијагностике.

6.3.3. ПОЛНО ПРЕНОСИВЕ ИНФЕКЦИЈЕ

У групу заразних болести које се преносе полним путем, поред класичних полних болести (генитална хламидијаза, сифилис, гонореја и болест ХИВ) сврстани су и вирусни хепатитиси Б и Ц која се могу пренети и полним путем. У 2017 години, регистрован је укупно 161 случај полно преносивих заразних болести укључујући вирусне хепатитисе (Табела бр. 77).

Водећу болест у овој групи представљају полне инфекције изазване хламидијама. Престанак пријављивања полне хламидијазе збирним пријавама одразио се и на број пријављених случајева који је скоро двоструко мањи него у 2016 години али је инциденција 2,7 пута виша у односу на регистровану инциденцију у Покрајини (3,1/100.000). Већина оболелих регистрована је у Новом Саду (44) а појединачни случајеви су пријављени још у четири општине (Бачка Паланка, Темерин, Врбас, Сремски Карловци). Податак да је број лабораторијских пријава (160) три пута већи од броја пријављених оболелих особа (51) говори да је полна хламидијаза много чешће обољење него што се пријављује.

У 2017. години је регистрован пад броја оболелих од сифилиса и гонореје у односу на број пријављених у 2016 години. И поред тога стопа инциденције сифилиса је око два пута виша у односу на стопу регистровану у Покрајини (1,9/100.000) док је за гонореју приближна оној на нивоу Војводине (0,5/100.000). Код девет особа је постављена дијагноза *Morbus HIV*, а ово обољење је у 2017. години проузроковало и два смртна исхода. Стопа инциденције од 1,5/100.000 такође је око два пута виша у односу на регистровану стопу у Покрајини (0,7/100.000).

У 2017. години регистроване су више стопе инциденције хроничних у односу на акутне хепатитисе, а као последица неповољније ситуације у погледу специфичне превенције у претходном периоду. Највећи број оболелих од хроничног хепатитиса Б (21) и хроничног хепатитиса Ц (27) је пријавиле здравствене установе са територије Новог Сада.

Табела бр. 77 Структура полно преносивих болести у Јужнобачком округу у 2017. години

Обољење	Број оболелих	Инц/100.000
Infectio sexualis chlamydialis	51	8,3
Syphilis	22	3,6
Hepatitis B chronica	32	5,2
Hepatitis C chronica	36	5,8
Hepatitis B acuta	7	1,1
Morbus HIV	9	1,5
Infectio gonococcica	4	0,6

6.3.4. ЗООНОЗЕ

У структури заразних болести које подлежу обавезном пријављивању, у АП Војводини су обољења ове групе заступљена са малим бројем оболелих иако имају велики значај. Обољења из групе зооноза су у 2017. години, на територији ЈБО пријављена под четири дијагнозе (Табела бр. 78). За разлику од претходних година нису регистровани случајеви трихинелозе и Кју грознице. Укупно је пријављено 19 оболелих а регистрована инциденција (3,1/100.000) је нижа је од инциденције зооноза на територије Покрајине (4,5/100.000). Регистрована инциденције не одражава реалну епидемиолошку ситуацију зооноза, како због тога што се болест тешко дијагностикује тако и због недоступности лабораторијске дијагностике и подрегистрације.

Доношењем новог Правилника о начину праћења зооноза и узрочника зооноза (Сл. Гласник РС бр 76/2017) и начина међусобног извештавања и комуникације о зоонозама о појави зооноза код људи или животиња, унапређен је постојећи систем надзора над зоонозама али ће обједињена анализа ових података ради добијања релевантних показатеља епидемиолошке и эпизоотиолошке ситуације бити могућа тек у наредном периоду.

Оболели од ехонококозе су са територије четири општине (Нови Сад, Бачка Паланка, Врбас и Тител). Пријављени су болесници код којих је болест дијагностикована серолошки и на основу рентген дијагностике а код већине је извршена хирушка интервенција. Највиша инциденција је регистрована у општинама Сремски Карловци (11,4/100.000) и Бачка Паланка (3,6/100.000).

Укупно пет појединачних случајева лептоспирозе је регистровано у пет општина ЈБО. Пријављивањем су обухваћени пацијенти са тежим клиничким облицима болести код којих је дијагноза постављена у току хоспитализације. Због тога се претпоставља да је број непрепознатих обољења са блажом клиничком сликом већи. Код четири случаја болест се јавила као последица професионалне изложености услед лова/риболова (1), бављења пољопривредом и сточарством (2), шумарством (1) док је код једног оболелог добијен податак о присуству глодара у подруму зграде где је често боравио.

Токсоплазмоза је обично блага болест која се најчешће открије уколико се инфекција деси у трудноћи или током испитивања стерилитета односно припреме за вештачку оплодњу а ретко услед теже клиничке слике која је разлог за хоспитализацију. У 2017. години је пријављено пет оболелих особа од токсоплазмозе из три дома здравља (Бачка Паланка, Тител, Нови Сад). Код једног детата, болест је имала тежи ток и била је разлог за хоспитализацију.

Хеморагијска грозница са бубрежним синдромом (ХГБС) региструје се у АП Војводини у облику појединачних случајева, а највећи број оболелих у протеклих десет година је пријављен са територије ЈБО. Током 2017. године је пријављен само један случај ХГБС код пацијента из Новог Сада који је по природи посла долази често у контакт са глодарима.

Табела бр. 78 Редослед учесталости појединих заразних болести из групе зооноза у Јужнобачком округу у 2017. години

Обољење	Број оболелих	Инц/100.000
Echinococcosis	7	2,4
Leptospirosis	5	1,1
Toxoplasmosis	5	0,7
HGBS	1	0,5
Tetanus	1	0,5

6.3.5 ВЕКТОРСКЕ БОЛЕСТИ

Болести које се преносе посредством вектора, представљају групу бројних, разнородних болести, од којих су у ЈБО распрострањена жаришта лајмске болести, а од 2012. године аутохтона векторска болест је постала и грозница западног Нила (Febris West Nile). Новим Правилником о пријављивању заразних болести, није више предвиђено пријављивање лајмске болести, орнитозе и лајшманијазе па је инциденција векторских заразних болести у 2017 години (0,3/100.000) била чак 15 пута нижа у односу на претходну годину али приближна инциденцији на територији Покајине (0,46/100.000).

У 2017. години у Јужнобачком округу су пријављене две оболеле особе са неуроинвазивним обликом Грознице западног Нила. Оболели су регистровани на територији општина Бачка Паланка и Врбас.

6.4. РЕГИСТРОВАНЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ

У 2017. години, на територији ЈБО је регистровано укупно 15 епидемија заразних болести у којима је оболело 808 особа. Ако се изузму заразне болести које више не подлежу обавезном пријављивању (осим уколико се јаве у епидемијској форми), у овим епидемијама је оболело свега 29 лица што представља 3,5% свих пријављених оболелих особа од заразних болести (табела бр. 79). Иако је број регистрованих особа оболелих у епидемијама чак 43% већи, број пријављених епидемија је двоструко мањи у односу на 2016 годину што се може објаснити изменама законске регулативе у смислу престанка пријављивања заразних болести које су се најчешће пријављивале и слабостима надзора над заразним болестима.

Табела бр. 79 Епидемије заразних болести у Јужнобачком округу у 2017. години

Тип епидемије	Обољење	Број епидемија	Број оболелих
Алиментарне епидемије	Salmonellosis	3	23
	Gastroenteritis acuta Norwalk	1	16
Контактне епидемије	Gastroenteritis acuta Norwalk	2	48
	Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	1	39
Респираторне епидемије	Pertussis	1	7
	Streptococcosis	1	580
Епидемије у здравственим установама за акутне и хроничне поремећаје здравља	Infectio viralis alia	1	8
	Enterocolitis per Clostridium difficile	2	18
	Gastroenteritis acuta Norwalk	1	22
	Febris, non specificata	1	8
Епидемије у установама социјалне заштите	Gastroenteritis acuta Norwalk	1	39
Укупно		15	808*

*Од 808 оболелих, 706 је званично пријављено док се 102 особе нису јављале лекару

Контаминирана храна је била пут преношења у четири епидемије у којима је оболело 39 особа, од којих је 31 пријављено а осам се није јављало здравственој служби већ су откривени активним епидемиолошким истраживањем. Контактни пут је био заједнички за три епидемије са 87 оболелих особа од којих је 65 пријављено а остали се нису јављали лекару. Респираторним путем су се шириле две епидемије са укупно 588 оболелих особа. У епидемији стрептококоза у предшколској установи у Новом Саду оболело је 580 деце али је 508 званично пријављено. У болничким установама је регистровано пет епидемија са 56 оболелих особа. У установама социјалне заштите је регистрована једна епидемија са 39 оболелих особа.

6.5 РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНИХ ИМУНИЗАЦИЈА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ

6.5.1. ОБУХВАТ ОБАВЕЗНИМ ИМУНИЗАЦИЈАМА ЛИЦА ОДРЕЂЕНОГ УЗРАСТА

Проблеми узроковани нередовним испорукама и недовољним количинама вакцина, који су почели још током 2012. године и који су имали значајан утицај на обухват имунизацијом у претходних четири године, у мањој мери су се одразили на спровођење програма обавезних имунизација на територији Јужнобачког округа и током 2017. године. Иако је већина планираних количина вакцине испоручена током 2017. године, нису се успеле надокнадити све пропуштене имунизације из претходних година. Осипање обвезника из домова здравља који су предвиђени за спровођење обавезне имунизације и све већу употреба услуга институције приватног педијатра, као и све интензивнија антиимунизациона кампања, додатно су имали негативан утицај на висину обухвата у посматраној години. Наведени проблеми су се негативно одразили не само на обухват обавезним вакцинама, него и на правовременост имунизације. Као и претходних година, само је обухват БЦГ вакцином био висок (96,4%), док је обухват свим осталим вакцинама из обавезног Програма имунизације испод жељеног обухвата (од 95%), а најнижи је за ХБ вакцину у 12. години (55,1%) (табела бр. 80).

Табела бр. 80 Обухват лица обавезним имунизацијама на територији Јужнобачког округа у 2017. години (вакцинација)

Вакцина	Број обвезника	% вакцинисаних
БЦГ	6226	96,4
ДТаП/ИПВ/Хиб	6448	92,9
ХБ у узрасту одојчета	6403	90,8
ХБ у 12. години	4726	55,1
ММР	9526	61,6

Разлози који су довели да пада обухвата вакцинацијама, негативно су се одразили и на обухват ревакцинама на вакциналним пунктовима широм Јужнобачког округа. Обухват близу безбедног достигнут је само за ДТ и ОПВ ревакцине (око 93%). Осим утицаја антивакциналне кампање, чије се негативне последице одражавају првенствено на обухват првом дозом ММР вакцине, ранија дисконтинуирана и некомплетна испорука претходно планираних количина вакцина за систематску имунизацију, директно је утицала на овакву ситуацију на терену. Осим наведених разлога, одлагање започињања имунизације Пентаксим вакцином у првој години живота може бити разлог померању имунизације ревакцинама комбинованом Пентаксим вакцином у другој години живота и нижем обухвату ДТаП/ИПВ. Ако се узме у обзир да се већина имунизација у другој години спроводи истовремено применом Пентаксим и ММР вакцинама, одлагање споровођења имунизацијом наведеним вакцинама је могуће довести у везу са препорукама које нису научно утемељене, а које су све више доступне у електронским медијима и у јавним иступима противника имунизације. Након вишемесечног недостатка ОПВ током 2016. године и уложеним напорима за прерасподелом, како на нивоу општина, тако и међуокружном расподелом посредством Института за јавно здравље Србије, обухвати ОПВ2 ревакцином у 2017. години су повећани за 10%, а ОПВ3 ревакцином за чак 15% у односу на 2016. годину. Обухват другом дозом ММР вакцине је виши за 5% у односу на 2016. годину (табела бр. 81).

Табела бр. 81 Обухват лица обавезним имунизацијама на територији Јужнобачког округа у 2017. години (ревакцинација)

Вакцина	Број обвезника	% ревакцинисаних
ДТП/ДТаП	6714	83,5
ДТ	6249	93,5
дТ	8410	85,2
ОПВ/ИПВ ¹	6714	83,5
ОПВ/ИПВ ²	6267	93,2
ОПВ/ИПВ ³	8336	90,2
ММР	7711	87,8

6.5.2. ОБУХВАТ ОБАВЕЗНИМ ИМУНИЗАЦИЈАМА ЛИЦА ОДРЕЂЕНОГ УЗРАСТА ПО ВАКЦИНАМА

Имунизација против туберкулозе: Остварени обухват БЦГ вакцином у 2017. години у Јужнобачком округу је висок и износи 96,4%. Висок обухват вакцинацијом против туберкулозе достигнут је у свим домовима здравља, а налази се у распону од 95,2%-100%. Високим обухвату БЦГ вакцином свакако је допринела и континуирана доступност ове вакцине на вакциналним пунктовима у Јужнобачком округу.

Имунизација против дечије парализе: Иако недовољно за безбедни обухват, примоимунизација против дечије парализе је спроведена са обухватом од 92,9%. Проблем ниског обухвата првом ревакцином против дечије парализе је у вези или са касним започињањем имунизације у првој години, па се чека да прође годину дана од треће дозе Пентаксима, или се њена примена одлаже заједно са давањем ММР вакцине (најчешће је то 3. или 4. година живота детета). Посматрано од 2012. године, домовима здравља на територији Јужнобачког округа испоручено је за око 20% мање ОПВ од планираних доза, због чега су током 2013, 2014, 2015. и 2016. године сви домови здравља, поред текуће имунизације, имали обавезу и да надокнаде пропуштене вакцинације/ревакцинације из претходних година. Тај циљ није ни приближно достигнут све до 2017. године, када је благовременом и довољном дистрибуцијом вакцина обухват оралном полио ревакцином у 7. и 14. години, иако испод 95%, већи за 10% и 15%.

Имунизација против дифтерије, тетануса и пертусиса: Остварени обухват у Јужнобачком округу у 2017. години ДТаП вакцином је 92,9%, ДТаП ревакцином 83,5% и ДТ/дТ ревакцинама (93,5% и 85,2%). Посматрано по општинама, обухват ДТаП вакцином је у распону од 87,4% (Бачки Петровац) до 100% (Темерин), док је обухват ДТаП ревакцином мањи од 90% регистрован на територији четири општине (Бачка Паланка, Беочин, Нови Сад и Србобран). Жељени обухват (95%) ДТ ревакцинама није остварен у општинама Нови Сад и Врбас (91,1% и 90,8%), а дТ ревакцинама у три општине Јужнобачког округа (Нови Сад, Србобран и Врбас).

Имунизација против морбила, рубеле и паротитиса: Прекид у дистрибуцији и недостатак ММР вакцине, који су почели још у 2012. години довео је до тога да је само мали број домава здравља успео да извакцинише децу ММР вакцином, односно овај проблем пропуштених обвезника постоји и данас. Упркос давања предности вакцинацији првом дозом ММР вакцине, због одбијања имунизације ММР вакцином у другој години живота од стране родитеља, али и због одлагања вакцинације због лажних контраиндикација, обухват првом дозом ММР вакцине у 2017. години је само 61,6%, док је обухват другом дозом ММР вакцине виши од прошлогодишњег. Наведеним разлозима за низак обухват имунизацијом ММР вакцинама, који су били присутни претходних година, током 2017. године се додаје и то што је након избијања епидемије морбила на територији више Градова и општина Републике Србије, због чега је од стране Института за јавно здравље Србије у месецу новембру 2017. године наложена хитна ревизија свих вакциналних картона имунизације на свим вакциналним пунктовима, упоредо са којом је прослеђена и препорука Министарства здравља да се сва невакцинисана и непотпуно

вакцинирана деца морају вакцинирати против морбила у складу са узрастом прописаним Правилником о имунизацији, дошло до очекиваног повећања броја обвезника преливањем из приватног у државни сектор здравствене заштите. Док је број обвезника планиран за ревакцинацију ММР вакцином у нивоу прошлогодишњег, након допунски спроведене ревизије вакциналне картотеке Дома здравља Нови Сад, број обвезника за прву дозу ММР вакцине је драстично порастао. У односу на број обвезника планираних за ММР примовакцинацију, који је приказан у првих девет месеци 2017. године (4689 деце), накнадном ревизијом, број обвезника за прву дозу ММР вакцине у последња три месеца 2017. године у Граду Новом Саду порастао је за чак 32% (6852 обвезника). Док је за првих девет месеци 2017. године примои мунизовано нешто више од 2000 обвезника, за последња три месеца 2017. године, допунским имунизационим активностима на терену, прву дозу ММР вакцине примило је више од 1400 обвезника Града Новог Сада

Иако су услови за пријаву епидемије морбила на територији Града Новог Сада стечени тек почетком 2018. године, низак обухват ММР вакцином у Новом Саду може имати ограничен утицај на њено сузбијање. Ипак, значајно је напоменути да је последњом анализом, спроведеном у недељи писања годишњег извештаја, утврђено да је обухват првом дозом ММР вакцине за све обвезнике предвиђене Правилником био 93,7%, а другом дозом 95,4%. Најмањи обухвати се бележе у узрасту 2016. годишта (75,1%), као и 2015. и 2014. годишта (82,2% и 85,4%).

Разлике утврђене у броју обвезника у првих девет месеци и броја обвезника на крају 2017. године последица су пре свега свеобухватније ревизије вакциналне картотеке у Дому здравља Нови Сад (пропуштена годишта), али и масовног упућивања деце из приватног сектора ка изабраном лекару Дому здравља, како би се спровела имунизација у жеку епидемије морбила. Упркос тежњи извођача имунизације да се ММР вакцином вакцинишу сви обвезници откривени накнадним ревизијама, у делу године када је у популацији деце значајно присуство акутних респираторних инфекција и других обољења (шарлах, тонзилофарингитиси, варичела, парво В19 инфекције, *ezgantema subitum*, ентеровирусне инфекције итд.) и када је лажна контраиндикација за вакцинацију ММР вакцином (алергија на јаја) све присутнија, зацртани циљ није остварен до краја 2017. године.

Имунизација против хепатитиса Б: Нередовно снабдевање хепатитис Б вакцином у ранијем периоду и пропуштене дозе вакцине из претходних година (2013-2016) одразили су се и на остварени обухват у 2017. години. Имунизација новорођенчади са три дозе хепатитис Б вакцине спроведена је обухватом у нивоу прошлогодишњег (90,8%), а имунизација школске деце, иако обухватом за 21% вишим него претходне године, спроведена је код само 55,1% деце.

Имунизација против обољења изазваних бактеријом хемофилус инфлуенце тип б: Током последње три године, имунизација против овог обољења је спровођена углавном применом комбиноване Пентаксим вакцине у првој и другој години живота, па се обухвати подударају са обухватима, који су регистровани за ДТаП и ИПВ вакцине и ревакцине у 2017. години на територији Јужнобачког округа.

6.5.3. РЕГИСТРОВАНЕ НЕЖЕЉЕНЕ РЕАКЦИЈЕ ПОСЛЕ ИМУНИЗАЦИЈЕ

Током 2017. године пријављено је 11 нежељених реакција после имунизације из три дома здравља (Бачка Паланка, Жабалъ и Нови Сад) Јужнобачког округа, али је на састанцима Стручног тима за утврђивање трајних контраиндикација обрадом текућих и захтева из претходне 2016. године анализирано 16 захтева пријављених после имунизације неком од вакцина. Обрадом нежељених реакција је утврђено да је шест реакција пријављено након вакцинације Пентаксим вакцином (за један случај је донета одлука о трајној контраиндикацији), пет након вакцинације ММР вакцином (за један случај је донета одлука о трајној контраиндикацији), три након вакцинације ДТ вакцином (за два случаја је донета одлука о трајној контраиндикацији) и две након вакцинације ТеАл вакцином (за један случај је донета одлука о трајној контраиндикацији). Важећи

Правилник не предвиђа достављање пријава нежељених реакција од стране изабраног лекара ка надлежним Заводима, што компромитује надзор над нежељеним реакцијама након имунизације одређеним вакцинама.

7. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА ТОКОМ 2017. ГОДИНЕ

У табелама број 82, 83 и 84 приказани су збирни подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену / микробиолошку / физичко-хемијску исправност **пречишћене хлорисане воде за пиће** са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године.

Табела бр. 82 Здравствена исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака				УЗОЦИ ЗБОГ КОЈИХ СУ УЗОЦИ БИЛИ ЗДРАВСТВЕНО НЕИСПРАВНИ			
				Микробиолошки неисправни узорци		Физичко-хемијски неисправни узорци		Микробиолошки и физичко-хемијски неисправни узорци			
				n	%	n	%	n	%	n	%
§ Град Нови Сад	6.570	6.326	96,29	244	3,71	84	1,28	156	2,37	4	0,06
§§ Беочин	13	9	69,23	4	30,77	0	0,00	3	23,08	1	7,69
§§ Черевих	10	8	80,00	2	20,00	1	10,00	1	10,00	0	0,00
§§ Беочин-село	11	11	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
§§ Раковац	12	12	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Бечеј	184	177	96,20	7	3,80	2	1,09	5	2,72	0	0,00
Тител *	33	0	0,00	33	100,00	0	0,00	22	66,67	11	33,33
Лок *	11	0	0,00	11	100,00	0	0,00	7	63,64	4	36,36
Гардиновци *	11	0	0,00	11	100,00	0	0,00	6	54,55	5	45,45
Надаљ **	36	31	86,11	5	13,89	0	0,00	4	11,11	1	2,78
Бачка Паланка	253	242	95,65	11	4,35	9	3,56	1	0,40	1	0,40
Деспотово ***	28	8	28,57	20	71,43	1	3,57	17	60,71	2	7,14
Врбас	213	140	65,73	73	34,27	8	3,76	64	30,05	1	0,47
УКУПНО	7.385	6.964	94,30	421	5,70	105	1,42	286	3,87	30	0,41

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Напомене:

§ Град Нови Сад - обухвата насеља прикључена на мрежу новосадског водовода: Нови Сад са Петроварадином, Каћ, Ковиљ, Будисава, Ченеј, Кисач, Степановићево, Руменка, Ветерник, Футог, Лединци, Нови Лединци, Буковац, Сремска Каменица и Сремски Карловци

§§ Беочински водовод обухвата насеља: Беочин-град, Беочин-село, Раковац и Черевих

* Тител, Лок, Гардиновци - један водовод који воду за пиће пречишћава употребом пешчаних филтера (водовод има 1 сабирни резервоар који се напаја са 5 изворишта)

** Од априла 2017. године ради постројење за пречишћавање воде за пиће у Надаљу (у оквиру ЈКП Градитељ из Србобрана), као мали водовод капацитета мањег од 5000 ЕС

*** Од јула 2017. године ради постројење за пречишћавање воде за пиће у Деспотову (у оквиру ЈКП Комуналпројект из Бачке Паланке), као мали водовод капацитета мањег од 5000 ЕС

Табела бр. 83 Микробиолошка исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака	
		п	%	п	%
§ Град Нови Сад	6.570	6.482	96,66	88	1,34
§§ Беочин	13	12	92,31	1	7,69
§§ Черевих	10	9	90,00	1	10,00
§§ Беочин-село	11	11	100,00	0	0,00
§§ Раковац	12	12	100,00	0	0,00
Бечеј	184	182	98,91	2	1,09
Тител *	33	22	66,67	11	33,33
Лок *	11	7	63,64	4	36,36
Гардиновци *	11	6	54,55	5	45,45
Надаљ **	36	35	97,22	1	2,78
Бачка Паланка	253	243	96,05	10	3,95
Деспотово ***	28	25	89,29	3	10,71
Врбас	213	204	95,77	9	4,23
УКУПНО	7.385	7.250	98,17	135	1,83

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 84 Физичко-хемијска исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака	
		п	%	п	%
§ Град Нови Сад	6.570	6.410	97,56	160	2,44
§§ Беочин	13	9	69,23	4	30,77
§§ Черевих	10	9	90,00	1	10,00
§§ Беочин-село	11	11	100,00	0	0,00
§§ Раковац	12	12	100,00	0	0,00
Бечеј	184	179	97,28	5	2,72
Тител *	33	0	0,00	33	100,00
Лок *	11	0	0,00	11	100,00
Гардиновци *	11	0	0,00	11	100,00
Надаљ **	36	34	94,44	2	5,56
Бачка Паланка	253	251	99,21	2	0,79
Деспотово ***	28	9	32,14	19	67,86
Врбас	215	149	69,30	66	30,70
УКУПНО	7.387	7.073	95,75	314	4,25

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Напомене:

§ Град Нови Сад - обухвата насеља прикључена на мрежу новосадског водовода: Нови Сад са Петроварадином, Каћ, Ковиљ, Будисава, Ченеј, Кисач, Степановићево, Руменка, Ветерник, Футог, Лединци, Нови Лединци, Буковац, Сремска Каменица и Сремски Карловци

§§ Беочински водовод обухвата насеља: Беочин-град, Беочин-село, Раковац и Черевих

* Тител, Лок, Гардиновци - један водовод који воду за пиће пречишћава употребом пешчаних филтера (водовод има 1 сабирни резервоар који се напаја са 5 изворишта)

** Од априла 2017. године ради постројење за пречишћавање воде за пиће у Надаљу (у оквиру ЈКП Градитељ из Србобрана), као мали водовод капацитета мањег од 5000 ЕС

*** Од јула 2017. године ради постројење за пречишћавање воде за пиће у Деспотову (у оквиру ЈКП Комуналпројект из Бачке Паланке), као мали водовод капацитета мањег од 5000 ЕС

У табелама број 85, 86 и 87 приказани су збирни подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену / микробиолошку / физичко-хемијску исправност **непречишћене хлорисане воде за пиће из локалних водовода** са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године.

Табела бр. 85 Здравствена исправност непречишћене хлорисане воде за пиће из локалних водовода са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака	
		n	%	n	%
Бегеч	30	1	3,33	29	96,67
Баноштор	5	5	100,00	0	0,00
Сусек	27	1	3,70	26	96,30
Свилош	24	15	62,50	9	37,50
Грабово	22	2	9,09	20	90,91
Бачко Градиште	13	3	23,08	10	76,92
Радичевић	11	0	0,00	11	100,00
Милешево	24	0	0,00	24	100,00
Шајкаш	24	11	45,83	13	54,17
Мошорин	22	10	45,45	12	54,55
Вилово	22	17	77,27	5	22,73
Бачки Петровац	31	0	0,00	31	100,00
Кулпин	24	0	0,00	24	100,00
Гложан	26	0	0,00	26	100,00
Маглић	19	0	0,00	19	100,00
Жабалъ	75	0	0,00	75	100,00
Чуруг	72	0	0,00	72	100,00
Ђурђево	75	0	0,00	75	100,00
Госпођинци	36	0	0,00	36	100,00
Темерин	72	0	0,00	72	100,00
Сириг	48	4	8,33	44	91,67
Бачки Јарак	73	0	0,00	73	100,00
Србобран	76	2	2,63	74	97,37
Турија	43	8	18,60	35	81,40
Бач	29	0	0,00	29	100,00
Селенча	19	0	0,00	19	100,00
Вајска	17	0	0,00	17	100,00
Плавна	18	0	0,00	18	100,00
Бођани	19	0	0,00	19	100,00
Бачко Ново Село	17	1	5,88	16	94,12
Челарево	45	0	0,00	45	100,00
Визић	24	0	0,00	24	100,00
Нештин	28	21	75,00	7	25,00
Змајево	24	0	0,00	24	100,00
Куцура	24	1	4,17	23	95,83
Савино Село	24	0	0,00	24	100,00
Равно Село	24	0	0,00	24	100,00
Бачко Добро Поље	24	1	4,17	23	95,83
УКУПНО	1230	103	8,37	1127	91,63

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 86 Микробиолошка исправност непречишћене хлорисане воде за пиће из локалних водовода са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака	
		п	%	п	%
Бегеч	30	19	63,33	11	36,67
Баноштор	9	9	100,00	0	0,00
Сусек	27	27	100,00	0	0,00
Свилош	24	22	91,67	2	8,33
Грабово	22	15	68,18	7	31,82
Бачко Градиште	13	11	84,62	2	15,38
Радичевић	11	11	100,00	0	0,00
Милешево	24	23	95,83	1	4,17
Шајкаш	24	21	87,50	3	12,50
Мошорин	22	16	72,73	6	27,27
Вилово	22	17	77,27	5	22,73
Бачки Петровац	31	24	77,42	7	22,58
Кулпин	24	13	54,17	11	45,83
Гложан	26	23	88,46	3	11,54
Маглић	27	13	48,15	14	51,85
Жабалъ	75	60	80,00	15	20,00
Чуруг	72	70	97,22	2	2,78
Ђурђево	75	71	94,67	4	5,33
Госпођинци	36	33	91,67	3	8,33
Темерин	72	72	100,00	0	0,00
Сириг	48	48	100,00	0	0,00
Бачки Јарак	73	72	98,63	1	1,37
Србобран	76	68	89,47	8	10,53
Турија	43	30	69,77	13	30,23
Бач	46	15	32,61	31	67,39
Селенча	33	17	51,52	16	48,48
Вајска	27	11	40,74	16	59,26
Плавна	24	11	45,83	13	54,17
Бођани	30	12	40,00	18	60,00
Бачко Ново Село	24	20	83,33	4	16,67
Челарево	45	38	84,44	7	15,56
Визић	24	20	83,33	4	16,67
Нештин	28	22	78,57	6	21,43
Змајево	24	22	91,67	2	8,33
Куцура	24	22	91,67	2	8,33
Савино Село	24	20	83,33	4	16,67
Равно Село	24	21	87,50	3	12,50
Бачко Добро Поље	24	23	95,83	1	4,17
УКУПНО	1307	1062	81,25	245	18,75

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 87 Физичко-хемијска исправност непречишћене хлорисане воде за пиће из локалних водовода са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак		Број неисправних узорак	
		n	%	n	%
Бегеч	30	5	16,67	25	83,33
Баноштор	5	5	100,00	0	0,00
Сусек	27	1	3,70	26	96,30
Свилош	24	17	70,83	7	29,17
Грабово	22	2	9,09	20	90,91
Бачко Градиште	13	3	23,08	10	76,92
Радичевић	11	0	0,00	11	100,00
Милешево	24	0	0,00	24	100,00
Шајкаш	24	12	50,00	12	50,00
Мошорин	22	14	63,64	8	36,36
Вилово	22	21	95,45	1	4,55
Бачки Петровац	31	0	0,00	31	100,00
Кулпин	24	0	0,00	24	100,00
Гложан	26	0	0,00	26	100,00
Маглић	19	0	0,00	19	100,00
Жабалъ	78	0	0,00	78	100,00
Чуруг	75	0	0,00	75	100,00
Ђурђево	79	0	0,00	79	100,00
Госпођинци	36	0	0,00	36	100,00
Темерин	72	0	0,00	72	100,00
Сириг	48	4	8,33	44	91,67
Бачки Јарак	73	0	0,00	73	100,00
Србобран	76	2	2,63	74	97,37
Турија	43	11	25,58	32	74,42
Бач	29	0	0,00	29	100,00
Селенча	19	0	0,00	19	100,00
Вајска	17	0	0,00	17	100,00
Плавна	18	0	0,00	18	100,00
Бођани	19	0	0,00	19	100,00
Бачко Ново Село	17	1	5,88	16	94,12
Челарево	45	0	0,00	45	100,00
Визић	24	0	0,00	24	100,00
Нештин	28	26	92,86	2	7,14
Змајево	24	0	0,00	24	100,00
Куцура	24	1	4,17	23	95,83
Савино Село	24	0	0,00	24	100,00
Равно Село	24	0	0,00	24	100,00
Бачко Добро Поље	24	1	4,17	23	95,83
УКУПНО	1240	126	10,16	1114	89,84

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 88, 89 и 90 приказани су подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену / микробиолошку / физичко-хемијску исправност **непречишћене воде за пиће** из комуналних водовода, са изворишта, водозахвата, црпних станица и у насељима која имају централне водоводе, али се вода нити пречишћава нити редовно дезинфикује са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године.

Табела бр. 88 Здравствена исправност непречишћене воде за пиће из комуналних водовода, са изворишта, водозахвата, црпних станица и у насељима која имају централне водоводе, али се вода нити пречишћава нити редовно дезинфикује са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак		Број неисправних узорак	
		п	%	п	%
Бачко Петрово Село	25	0	0,00	25	100,00
Бачко Градиште	12	2	16,67	10	83,33
Радичевић	13	0	0,00	13	100,00
Пољаница	23	0	0,00	23	100,00
Жабалъ	7	0	0,00	7	100,00
Чуруг	6	0	0,00	6	100,00
Ђурђево	5	0	0,00	5	100,00
Госпођинци	4	0	0,00	4	100,00
Србобран	2	0	0,00	2	100,00
Обровац	32	0	0,00	32	100,00
Товаришево	32	0	0,00	32	100,00
Младеново	24	0	0,00	24	100,00
Карађорђево	41	2	4,88	39	95,12
Нова Гајдобра	24	0	0,00	24	100,00
Гајдобра	35	0	0,00	35	100,00
Силбаш	25	0	0,00	25	100,00
Пивнице	23	0	0,00	23	100,00
Параге	24	0	0,00	24	100,00
Врбас	35	7	20,00	28	80,00
Змајево	12	2	16,67	10	83,33
Куцура	12	8	66,67	4	33,33
Савино Село	12	0	0,00	12	100,00
Равно Село	12	0	0,00	12	100,00
Бачко Добро Поље	12	7	58,33	5	41,67
УКУПНО	452	28	6,19	424	93,81

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 89 Микробиолошка исправност непречишћене воде за пиће из комуналних водовода, са изворишта, водозахвата, црпних станица и у насељима која имају централне водоводе, али се вода нити пречишћава нити редовно дезинфикује са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака	
		n	%	n	%
Бачко Петрово Село	25	10	40,00	15	60,00
Бачко Градиште	12	12	100,00	0	0,00
Радичевић	13	13	100,00	0	0,00
Пољаница	23	10	43,48	13	56,52
Жабалъ	7	2	28,57	5	71,43
Чуруг	6	4	66,67	2	33,33
Ђурђево	5	3	60,00	2	40,00
Госпођинци	4	2	50,00	2	50,00
Србобран	2	1	50,00	1	50,00
Обровац	32	31	96,88	1	3,13
Товаришево	32	13	40,63	19	59,38
Младеново	24	24	100,00	0	0,00
Карађорђево	41	31	75,61	10	24,39
Нова Гајдобра	24	21	87,50	3	12,50
Гајдобра	35	25	71,43	10	28,57
Силбаш	25	6	24,00	19	76,00
Пивнице	23	14	60,87	9	39,13
Параге	24	10	41,67	14	58,33
Врбас	35	15	42,86	20	57,14
Змајево	12	12	100,00	0	0,00
Куцура	12	12	100,00	0	0,00
Савино Село	12	10	83,33	2	16,67
Равно Село	12	2	16,67	10	83,33
Бачко Добро Поље	12	12	100,00	0	0,00
УКУПНО	452	295	62,27	157	34,73

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 90 Физичко-хемијска исправност непречишћене воде за пиће из комуналних водовода, са изворишта, водозавата, црпних станица и у насељима која имају централне водоводе, али се вода нити пречишћава нити редовно дезинфикује са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака	
		п	%	п	%
Бачко Петрово Село	25	0	0,00	25	100,00
Бачко Градиште	12	2	16,67	10	83,33
Радичевић	13	0	0,00	13	100,00
Пољаница	23	0	0,00	23	100,00
Жабалъ	7	0	0,00	7	100,00
Чуруг	6	0	0,00	6	100,00
Ђурђево	5	0	0,00	5	100,00
Госпођинци	4	0	0,00	4	100,00
Србобран	2	0	0,00	2	100,00
Обровац	32	0	0,00	32	100,00
Товаришево	32	0	0,00	32	100,00
Младеново	24	0	0,00	24	100,00
Карађорђево	41	3	7,32	38	92,68
Нова Гајдобра	24	0	0,00	24	100,00
Гајдобра	35	0	0,00	35	100,00
Силбаш	25	0	0,00	25	100,00
Пивнице	23	0	0,00	23	100,00
Параге	24	0	0,00	24	100,00
Врбас	35	15	42,86	20	57,14
Змајево	12	2	16,67	10	83,33
Куцура	12	7	58,33	5	41,67
Савино Село	12	0	0,00	12	100,00
Равно Село	12	0	0,00	12	100,00
Бачко Добро Поље	12	7	58,33	5	41,67
УКУПНО	452	36	7,96	416	92,04

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 91, 92 и 93 приказани су подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену / микробиолошку / физичко-хемијску исправност **непречишћене воде за пиће** са јавних бунара, извора и каптажа (појединачних водних извора који нису на водоводној мрежи) са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године.

Табела бр. 91 Здравствена исправност непречишћене воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа (појединачних водних извора који нису на водоводној мрежи) са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак		Број неисправних узорак	
		n	%	n	%
Нови Сад, бунар у Улици 1300 каплара	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар на углу Народног фронта и Шекспирове	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар код СПЕНС-а	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар на Рибарском острву, код ресторана	9	1	11,11	8	88,89
Нови Сад, бунар на Рибарском острву, "испред удружења риболоваца"	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар "Електровојводина"	6	0	0,00	6	100,00
Нови Сад, бунар у Улици Алберта Томе	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар у Улици Јожефа Марчока	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар у Балзаковој улици	12	0	0,00	12	100,00
Петроварадин, бунар "Снежна Марија" код Текија	12	0	0,00	12	100,00
Сремска Каменица, преливна чесма у Улици кнеза Михаила, испред броја 22	12	5	41,67	7	58,33
Сремска Каменица, "Ружин венац" - Парагово, "код војске"	12	4	33,33	8	66,67
Сремска Каменица, каптирани извор испод моста Слободе	12	2	16,67	10	83,33
Сремска Каменица, Каменички парк, каптирани извор	2	0	0,00	2	100,00
Буковац, извор "Кумпула"	8	3	37,50	5	62,50
Буковац, извор у Изворској улици	12	1	8,33	11	91,67
Буковац, извор "Вилина водица"	5	0	0,00	5	100,00
Лединци, артешки бунар "Логор" (Света Петка)	12	0	0,00	12	100,00
Стари Лединци, извор "Звечан"	12	7	58,33	5	41,67
Стари Лединци, јавна чесма код Месне заједнице	12	0	0,00	12	100,00
Стари Лединци, јавна чесма код цркве	12	0	0,00	12	100,00
Стари Лединци, јавна чесма у Улици Лукијана Мушицког	11	0	0,00	11	100,00
Темерин - артешки бунар "Код каде"	12	0	0,00	12	100,00
Сремски Карловци, артешки бунар "Чесма Свети Андрија"	6	6	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар, Браће Дејановић бр. 5	5	4	80,00	1	20,00
Сремски Карловци, артешки бунар, Патријарха Рајачића бр. 16, "у дворишту музеја"	4	4	100,00	0	0,00
Визић, јавна чесма - изворска вода	11	11	100,00	0	0,00
УКУПНО	271	48	17,71	223	82,29

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 92 Микробиолошка исправност непречишћене воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа (појединачних водних извора који нису на водоводној мрежи) са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак		Број неисправних узорак	
		n	%	n	%
Нови Сад, бунар у Улици 1300 каплара	12	12	100,00	0	0,00
Нови Сад, бунар на углу Народног фронта и Шекспирове	12	12	100,00	0	0,00
Нови Сад, бунар код СПЕНС-а	12	12	100,00	0	0,00
Нови Сад, бунар на Рибарском острву, код ресторана	9	2	22,22	7	77,78
Нови Сад, бунар на Рибарском острву, "испред удружења риболоваца"	12	12	100,00	0	0,00
Нови Сад, бунар "Електровојводина"	6	6	100,00	0	0,00
Нови Сад, бунар у Улици Алберта Томе	12	12	100,00	0	0,00
Нови Сад, бунар у Улици Јожефа Марчока	12	12	100,00	0	0,00
Нови Сад, бунар у Балзаковој улици	12	12	100,00	0	0,00
Петроварадин, бунар "Снежна Марија" код Текија	12	2	16,67	10	83,33
Сремска Каменица, преливна чесма у Улици кнеза Михаила, испред броја 22	12	5	41,67	7	58,33
Сремска Каменица, "Ружин венац" - Парагово, "код војске"	12	4	33,33	8	66,67
Сремска Каменица, каптирани извор испод моста Слободе	12	2	16,67	10	83,33
Сремска Каменица, Каменички парк, каптирани извор	2	0	0,00	2	100,00
Буковац, извор "Кумпула"	8	3	37,50	5	62,50
Буковац, извор у Изворској улици	12	1	8,33	11	91,67
Буковац, извор "Вилина водица"	5	0	0,00	5	100,00
Лединци, артешки бунар "Логор" (Света Петка)	12	12	100,00	0	0,00
Стари Лединци, извор "Звечан"	12	7	58,33	5	41,67
Стари Лединци, јавна чесма код Месне заједнице	12	0	0,00	12	100,00
Стари Лединци, јавна чесма код цркве	12	0	0,00	12	100,00
Стари Лединци, јавна чесма у Улици Лукијана Мушицког	11	0	0,00	11	100,00
Темерин - артешки бунар "Код каде"	12	12	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар "Чесма Свети Андрија"	6	6	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар, Браће Дејановић бр. 5	5	5	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар, Карађорђева бр. 12 "код обданишта"	5	5	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар, Патријарха Рајачића бр. 16, "у дворишту музеја"	6	6	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар на железничкој станици	6	6	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар у Митрополита Стратимировића 134	6	6	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар уна углу Улице Браће Анђелић и Јована Гроса	1	0	0,00	1	100,00
Визић, јавна чесма - изворска вода	11	11	100,00	0	0,00
УКУПНО	291	185	63,57	106	36,43

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 93 Физичко-хемијска исправност непречишћене воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа (појединачних водних извора који нису на водоводној мрежи) са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак		Број неисправних узорак	
		n	%	n	%
Нови Сад, бунар у Улици 1300 каплара	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар на углу Народног фронта и Шекспирове	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар код СПЕНС-а	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар на Рибарском острву, код ресторана	9	1	11,11	8	88,89
Нови Сад, бунар на Рибарском острву, "испред удружења риболоваца"	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар "Електровојводина"	6	0	0,00	6	100,00
Нови Сад, бунар у Улици Алберта Томе	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар у Улици Јожефа Марчока	12	0	0,00	12	100,00
Нови Сад, бунар у Балзаковој улици	12	0	0,00	12	100,00
Петроварадин, бунар "Снежна Марија" код Текија	12	1	8,33	11	91,67
Сремска Каменица, преливна чесма у Улици кнеза Михаила, испред броја 22	12	12	100,00	0	0,00
Сремска Каменица, "Ружин венац" - Парагово, "код војске"	12	12	100,00	0	0,00
Сремска Каменица, каптирани извор испод моста Слободе	12	6	50,00	6	50,00
Сремска Каменица, Каменички парк, каптирани извор	2	0	0,00	2	100,00
Буковац, извор "Кумпула"	8	8	100,00	0	0,00
Буковац, извор у Изворској улици	12	2	16,67	10	83,33
Буковац, извор "Вилина водица"	5	5	100,00	0	0,00
Лединци, артешки бунар "Логор" (Света Петка)	12	0	0,00	12	100,00
Стари Лединци, извор "Звечан"	12	12	100,00	0	0,00
Стари Лединци, јавна чесма код Месне заједнице	12	10	83,33	2	16,67
Стари Лединци, јавна чесма код цркве	12	10	83,33	2	16,67
Стари Лединци, јавна чесма у Улици Лукијана Мушицког	11	9	81,82	2	18,18
Темерин - артешки бунар "Код каде"	12	0	0,00	12	100,00
Сремски Карловци, артешки бунар "Чесма Свети Андрија"	6	6	100,00	0	0,00
Сремски Карловци, артешки бунар, Браће Дејановић бр. 5	5	4	80,00	1	20,00
Сремски Карловци, артешки бунар, Патријарха Рајачића бр. 16, "у дворишту музеја"	4	4	100,00	0	0,00
Визић, јавна чесма - изворска вода	11	11	100,00	0	0,00
УКУПНО	271	113	41,70	158	58,30

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 94, 95 и 96 приказани су подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену / микробиолошку / физичко-хемијску исправност **воде за пиће из "еко-чесми"** са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године.

Табела бр. 94 Здравствена исправност непречишћене воде за пиће из "еко-чесми" са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак		Број неисправних узорак	
		п	%	п	%
Змајево, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Куцура, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Савино Село, еко-чесма	12	9	75,00	3	25,00
Равно Село, еко-чесма	10	9	90,00	1	10,00
Равно Село, "нова еко-чесма II"	3	1	33,33	2	66,67
Бачко Добро Поље, еко-чесма	12	10	83,33	2	16,67
Силбаш, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Параге, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Пивнице, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Товаришево, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Карађорђево, еко-чесма	3	3	100,00	0	0,00
Обровац, Еко-чесма, Дунавска бб	11	4	36,36	7	63,64
Обровац, Еко-чесма, Вељка Влаховића бб	12	8	66,67	4	33,33
Младеново, Еко-чесма у ОШ "Бранко Ћопић"	7	3	42,86	4	57,14
Младеново / Еко-чесма у Улици Младена Стојановића	11	6	54,55	5	45,45
Ђурђево, еко-чесма у центру	6	4	66,67	2	33,33
Бачки Петровац, еко-чесма на пијаци	13	6	46,15	7	53,85
Кулпин, еко-чесма	13	12	92,31	1	7,69
Бачки Маглић, еко-чесма	13	12	92,31	1	7,69
УКУПНО	198	155	78,28	43	21,72

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 95 Микробиолошка исправност непречишћене воде за пиће из "еко-чесми" са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак		Број неисправних узорак	
		п	%	п	%
Змајево, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Куцура, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Савино Село, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Равно Село, еко-чесма	10	10	100,00	0	0,00
Равно Село, "нова еко-чесма II"	6	3	50,00	3	50,00
Бачко Добро Поље, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Силбаш, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Параге, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Пивнице, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Товаришево, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Карађорђево, еко-чесма	3	3	100,00	0	0,00
Обровац, Еко-чесма, Дунавска бб	11	6	54,55	5	45,45
Обровац, Еко-чесма, Вељка Влаховића бб	12	10	83,33	2	16,67
Младеново, Еко-чесма у ОШ "Бранко Ћопић"	7	4	57,14	3	42,86
Младеново / Еко-чесма у Улици Младена Стојановића	11	10	90,91	1	9,09
Ђурђево, еко-чесма у центру	6	4	66,67	2	33,33
Бачки Петровац, еко-чесма на пијаци	13	13	100,00	0	0,00
Кулпин, еко-чесма	13	13	100,00	0	0,00
Бачки Маглић, еко-чесма	13	12	92,31	1	7,69
УКУПНО	201	183	91,04	18	8,96

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 96 Физичко-хемијска исправност непречишћене воде за пиће из "еко-чесми" са територије Јужнобачког управног округа током 2017. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака		Број неисправних узорака	
		n	%	n	%
Змајево, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Куцура, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Савино Село, еко-чесма	13	10	76,92	3	23,08
Равно Село, еко-чесма	10	9	90,00	1	10,00
Равно Село, "нова еко-чесма II"	3	2	66,67	1	33,33
Бачко Добро Поље, еко-чесма	12	10	83,33	2	16,67
Силбаш, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Параге, еко-чесма	12	12	100,00	0	0,00
Пивнице, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Товаришево, еко-чесма	12	11	91,67	1	8,33
Карађорђево, еко-чесма	3	3	100,00	0	0,00
Обровац, Еко-чесма, Дунавска бб	11	9	81,82	2	18,18
Обровац, Еко-чесма, Вељка Влаховића бб	12	10	83,33	2	16,67
Младеново, Еко-чесма у ОШ "Бранко Ћопић"	7	6	85,71	1	14,29
Младеново / Еко-чесма у Улици Младена Стојановића	11	6	54,55	5	45,45
Ђурђево, еко-чесма у центру	6	6	100,00	0	0,00
Бачки Петровац, еко-чесма на пијаци	13	6	46,15	7	53,85
Кулпин, еко-чесма	13	11	84,62	2	15,38
Бачки Маглић, еко-чесма	13	13	100,00	0	0,00
УКУПНО	199	170	85,43	29	14,57

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 97, 98 и 99 приказани су здравствена, микробиолошка и физичко-хемијска исправност узорка воде за пиће у Јужнобачком управном округу током 2017. године, доступних крајњем потрошачу, разврстана према томе да ли је вода доступна крајњем потрошачу пречишћена и дезинфикована, дезинфикована без пречишћавања или је потрошач користи без било каквог претходног третмана.

Табела бр. 97 Здравствена исправност узорка воде за пиће у Јужнобачком управном округу током 2017. године

ЗБИРНИ ПРИКАЗ	Укупан број узорка	Број исправних узорка		Број неисправних узорка	
		п	%	п	%
ПРЕЧИШЋЕНА ХЛОРИСАНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	7.385	6.964	94,30	421	5,70
НЕПРЕЧИШЋЕНА ХЛОРИСАНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	1.230	103	8,37	1.127	91,63
НЕПРЕЧИШЋЕНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	452	28	6,19	424	93,81
ЈАВНИ БУНАРИ / ИЗВОРИ / КАПТАЖЕ (појединачни водни извори који нису на водоводној мрежи)	271	48	17,71	223	82,29
ЕКО-ЧЕСМЕ	198	155	78,28	43	21,72
УКУПНО	9.536	7.298	76,53	2238	23,47

Табела бр. 98 Микробиолошка исправност узорка воде за пиће у Јужнобачком управном округу током 2017. године

ЗБИРНИ ПРИКАЗ	Укупан број узорка	Број исправних узорка		Број неисправних узорка	
		п	%	п	%
ПРЕЧИШЋЕНА ХЛОРИСАНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	7.385	7.250	98,17	135	1,83
НЕПРЕЧИШЋЕНА ХЛОРИСАНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	1.307	1.062	81,25	245	18,75
НЕПРЕЧИШЋЕНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	452	295	85,70	157	34,73
ЈАВНИ БУНАРИ / ИЗВОРИ / КАПТАЖЕ (појединачни водни извори који нису на водоводној мрежи)	291	185	63,57	106	36,43
ЕКО-ЧЕСМЕ	201	183	91,04	18	8,96
УКУПНО	9.636	8.975	93,14	661	6,86

Табела бр. 99 Физичко-хемијска исправност узорка воде за пиће у Јужнобачком управном округу током 2017. године

ЗБИРНИ ПРИКАЗ	Укупан број узорка	Број исправних узорка		Број неисправних узорка	
		п	%	п	%
ПРЕЧИШЋЕНА ХЛОРИСАНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	7387	7073	95,75	314	4,25
НЕПРЕЧИШЋЕНА ХЛОРИСАНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	1.240	126	10,16	1.114	89,84
НЕПРЕЧИШЋЕНА ВОДА ЗА ПИЋЕ	452	36	7,96	416	92,04
ЈАВНИ БУНАРИ / ИЗВОРИ / КАПТАЖЕ (појединачни водни извори који нису на водоводној мрежи)	271	113	41,70	158	58,30
ЕКО-ЧЕСМЕ	199	170	85,43	29	14,57
УКУПНО	9549	7518	78,73	2031	21,27

У табелама 100 - 109 приказани су микробиолошка и физичко-хемијска исправност узорака воде за пиће у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 -2017. године, доступних крајњем потрошачу, разврстана према томе да ли је вода доступна крајњем потрошачу пречишћена и дезинфикована, дезинфикована без пречишћавања, непречишћена без третмана, да ли је из јавног бунара / извора / каптаже који није на водоводној мрежи или је из "еко-чесме".

Табела бр. 100 Микробиолошка исправност пречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013-2017. године

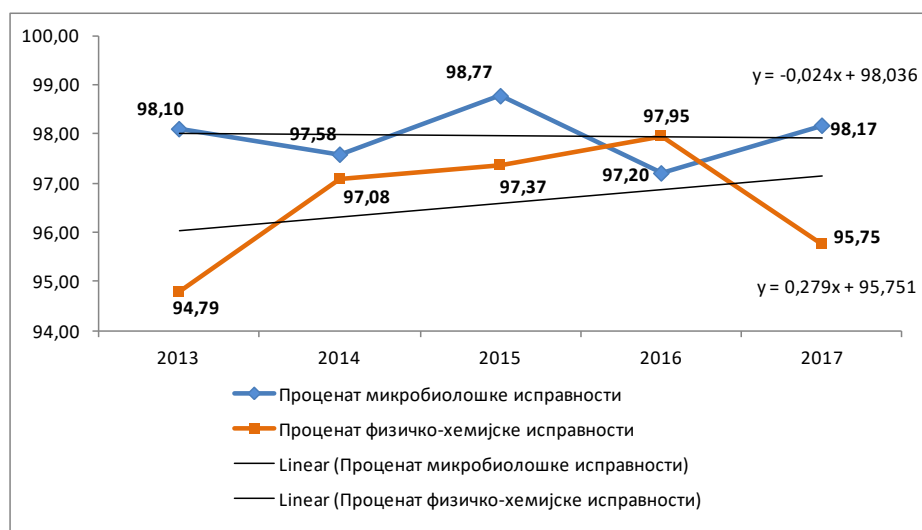
Пречишћена хлорисана вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	7.259	7.121	98,10	138	1,90
2014	7.237	7.062	97,58	175	2,42
2015	7.297	7.207	98,77	90	1,23
2016	7.324	7.119	97,20	205	2,80
2017	7.385	7.250	98,17	135	1,83
УКУПНО	36.502	35.759	97,96	743	2,04

Табела бр. 101 Физичко-хемијска исправност пречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013-2017. године

Пречишћена хлорисана вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	7.260	6.882	94,79	378	5,21
2014	7.237	7.026	97,08	211	2,92
2015	7.295	7.103	97,37	192	2,63
2016	7.324	7.174	97,95	150	2,05
2017	7.387	7.073	95,75	314	4,25
УКУПНО	36.503	35.258	96,59	1.245	3,41

На основу обрађених података током петогодишњег периода 2013-2017. године, линерани тренд показује пад процента микробиолошке и пораст физичко-хемијске исправности узорака пречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу (графикон бр. 10)

Графикон бр. 10 Линерани тренд микробиолошке и физичко-хемијске исправности узорака пречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу током периода 2013-2017. године



Табела бр. 102 Микробиолошка исправност непречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 - 2017. године

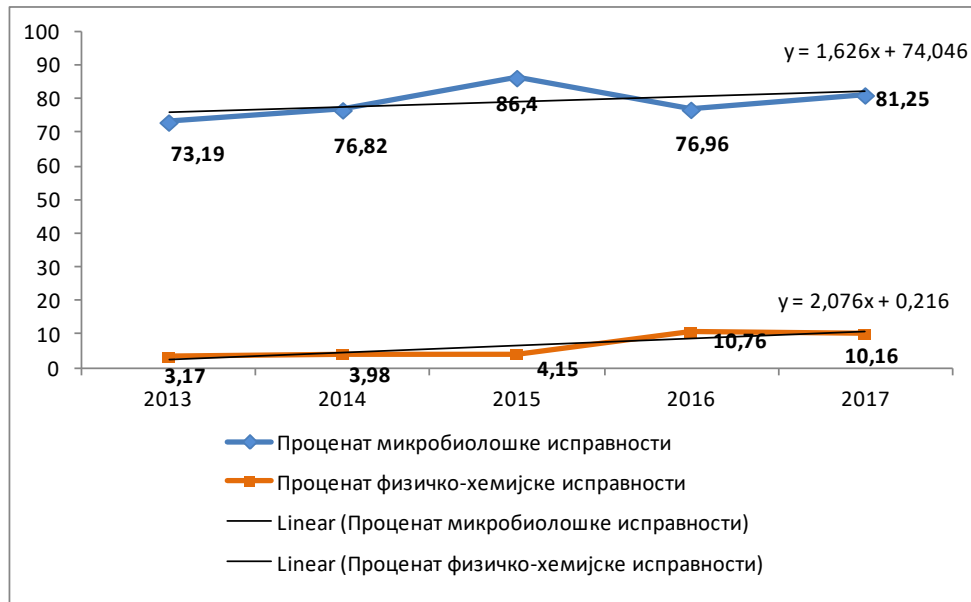
Непречишћена хлорисана вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	1.384	1.013	73,19	371	26,81
2014	1.152	885	76,82	267	23,18
2015	1.243	1.074	86,40	169	13,60
2016	1.350	1.039	76,96	311	23,04
2017	1307	1062	81,25	245	18,75
УКУПНО	6436	5073	78,82	1363	21,18

Табела бр. 103 Микробиолошка исправност непречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 - 2017. године

Непречишћена хлорисана вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	1.105	35	3,17	1070	96,83
2014	880	35	3,98	845	96,02
2015	987	41	4,15	946	95,85
2016	1.143	123	10,76	1.020	89,24
2017	1240	126	10,16	1114	89,84
УКУПНО	5355	360	6,72	4995	93,28

На основу података током петогодишњег периода 2013 - 2017. године, линерани тренд показује пораст процента микробиолошке и пораст процента физичко-хемијске исправности узорка непречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу (графикон бр. 11)

Графикон бр. 11 Линерани тренд микробиолошке и физичко-хемијске исправности узорка непречишћене хлорисане воде за пиће у Јужнобачком управном округу током периода 2013-2017. године



Табела бр. 104 Микробиолошка исправност непречишћене воде за пиће у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 - 2017. године

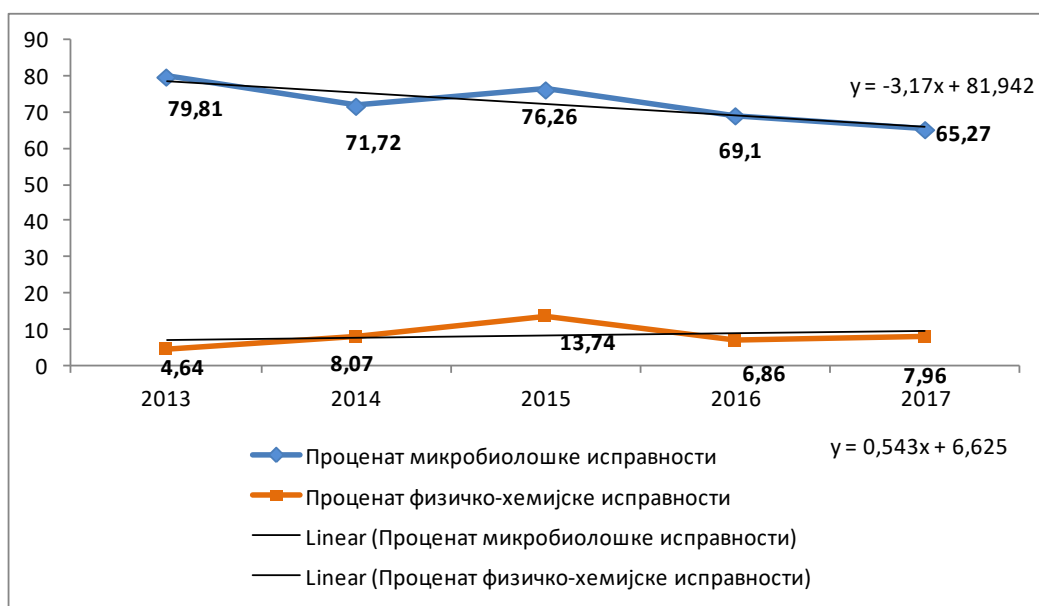
Непречишћена вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	312	249	79,81	63	20,19
2014	488	350	71,72	138	28,28
2015	535	408	76,26	127	23,74
2016	411	284	69,10	127	30,90
2017	452	295	65,27	157	34,73
УКУПНО	2198	1586	72,16	612	27,84

Табела бр. 105 Физичко-хемијска исправност непречишћене воде за пиће у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 - 2017. године

Непречишћена вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	302	14	4,64	288	95,36
2014	483	39	8,07	444	91,93
2015	524	72	13,74	452	86,26
2016	408	28	6,86	380	93,14
2017	452	36	7,96	416	92,04
УКУПНО	2169	189	8,71	1980	91,29

На основу података током петогодишњег периода 2013 - 2017. године, линерани тренд показује пад процента микробиолошке и пораст процента физичко-хемијске исправности узорака непречишћене воде за пиће у Јужнобачком управном округу (графикон бр. 12)

Графикон бр. 12 Линерани тренд микробиолошке и физичко-хемијске исправности узорака непречишћене воде за пиће у Јужнобачком управном округу током периода 2013-2017. године



Табела бр. 106 Микробиолошка исправност воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 - 2017. године

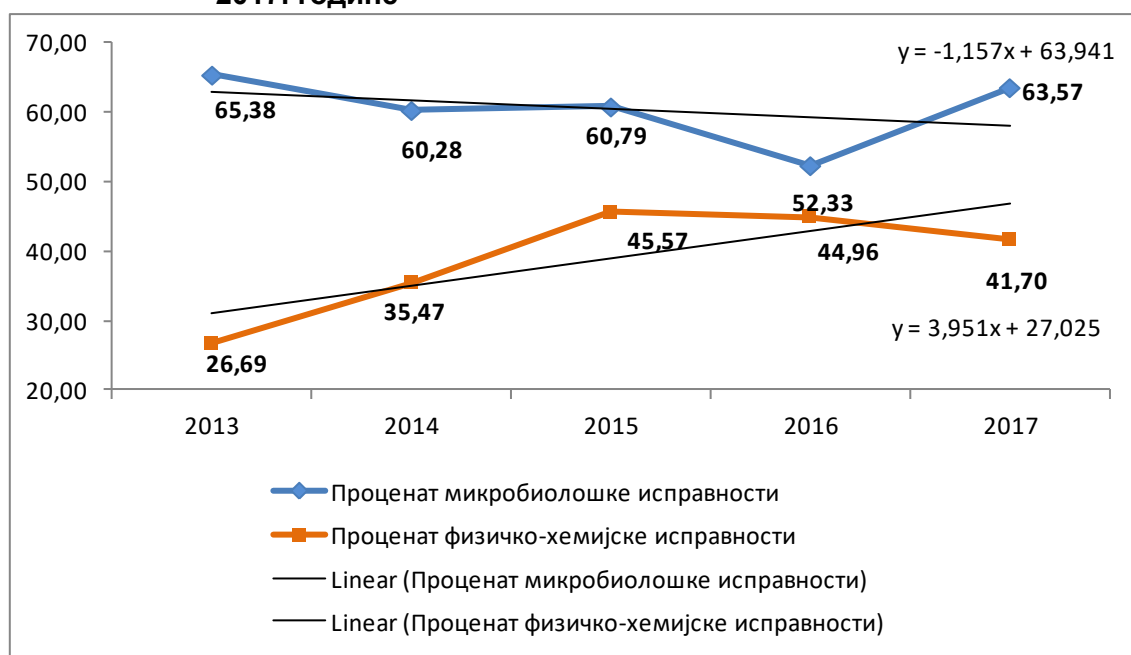
Јавни бунари / извори / каптаже	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	260	170	65,38	90	34,62
2014	282	170	60,28	112	39,72
2015	278	169	60,79	109	39,21
2016	258	135	52,33	123	47,67
2017	291	185	63,57	106	36,43
УКУПНО	1369	829	60,56	540	39,44

Табела бр. 107 Физичко-хемијска исправност воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа у Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 - 2017. године

Јавни бунари / извори / каптаже	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	236	63	26,69	173	73,31
2014	234	83	35,47	151	64,53
2015	237	108	45,57	129	54,43
2016	238	107	44,96	131	55,04
2017	271	113	41,70	158	58,30
УКУПНО	1216	474	38,98	742	61,02

На основу података током петогодишњег периода 2013 - 2017. године, линерани тренд показује пад процента микробиолошке и пораст процента физичко-хемијске исправности узорака воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа у Јужнобачком управном округу (графикон бр. 13)

Графикон бр. 13 Линерани тренд микробиолошке и физичко-хемијске исправности узорака воде за пиће са јавних бунара, извора и каптажа у Јужнобачком управном округу током периода 2013-2017. године



Табела бр. 108 Микробиолошка исправност воде за пиће са еко-чесми у
Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 -
2017. године

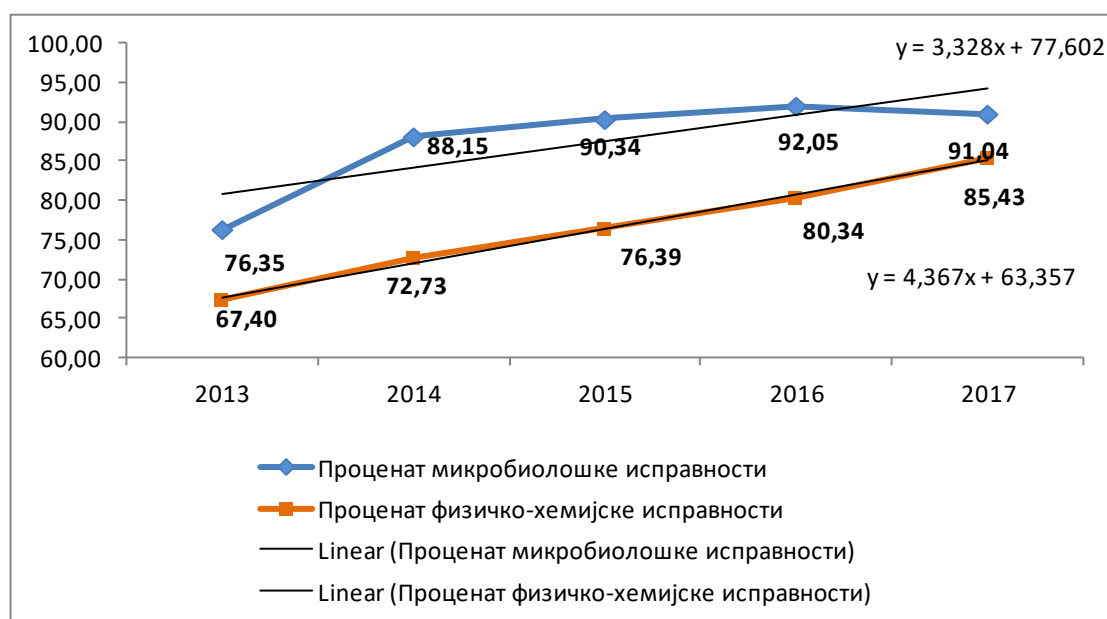
Еко-чесме	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	203	155	76,35	48	23,65
2014	211	186	88,15	25	11,85
2015	145	131	90,34	14	9,66
2016	176	162	92,05	14	7,95
2017	201	183	91,04	18	8,96
УКУПНО	936	817	87,29	119	12,71

Табела бр. 109 Физичко-хемијска исправност воде за пиће са еко-чесми у
Јужнобачком управном округу током петогодишњег периода 2013 -
2017. године

Еко-чесме	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
2013	181	122	67,40	59	32,60
2014	198	144	72,73	54	27,27
2015	144	110	76,39	34	23,61
2016	178	143	80,34	35	19,66
2017	199	170	85,43	29	14,57
УКУПНО	900	689	76,56	211	23,44

На основу података током петогодишњег периода 2013 - 2017. године, линерани тренд показује пораст процента микробиолошке и физичко-хемијске исправности узорака воде за пиће са еко-чесми у Јужнобачком управном округу (графикон бр. 14)

Графикон бр. 14 Линерани тренд микробиолошке и физичко-хемијске исправности узорака воде за пиће са еко-чесми у Јужнобачком управном округу током периода 2013-2017. године



8. КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА НАМЕЊЕНИХ ЈАВНОЈ ПОТРОШЊИ

Контрола здравствене исправности намирница при увозу, у домаћој производњи и промету обавља се у складу са одредбама Закона о безбедности хране, Сл. гласник РС број 41/09. У складу са одредбама наведеног закона, у надлежности министарства задуженог за послове здравља је контрола безбедности дијететских производа, као што су почетне и прелазне формуле за одојчад, храна за одојчад и малу децу, храна за особе на дијети за мршављење, храна за посебне медицинске намене, храна за особе интолерантне на глутен, замене за со за људску исхрану и додаци исхрани (дијететски суплементи).

У периоду од 2012. до 2017. године, Министарство здравља Републике Србије није обезбедило буџетска средства за реализацију програма мониторинга безбедности хране и предмета опште употребе из своје надлежности.

У овај извештај укључени су резултати лабораторијских анализа Института за јавно здравље Војводине добијени у оквиру контроле хране и предмета опште употребе при увозу од стране Граничне санитарне инспекције Министарства здравља, као и резултати контроле хране из надлежности министарства надлежног за послове здравља и предмета опште употребе које су субјекти у пословању храном и предметима опште употребе доставили на анализу у оквиру самоконтроле. Резултати других лабораторија овлашћених од стране Министарства здравља Републике Србије да обављају контролу здравствене исправности горе наведених група намирница нису укључени у овај извештај. У овај извештај такође нису укључени резултати контроле безбедности оних намирница чији надзор обавља Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде Републике Србије преко овлашћених лабораторија.

Институт за јавно здравље Војводине препознат је као једна од шест здравствених установа из система јавног здравља која је укључена у процес израде стручног мишљења и аналитичког извештаја о здравственој исправности дијететског производа за поступак уписа у базу дијететских производа Министарства здравља Републике Србије, сходно Правилнику о здравственој исправности дојететских производа, Сл. гласник РС број 45/2010-107, 27/2011-47, 50/2012-49, 21/2015-22, 75/2015-22, 7/2017-36.

8.1 РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКЕ И ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКЕ КОНТРОЛЕ УЗОРАКА НАМИРНИЦА

Током 2017. године микробиолошка исправност намирница контролисана је у 221 узорку хране из домаћег промета и 80 узорака хране узетих приликом контроле увоза. Добијени резултати су показали да је 41 (18,5%) узорака хране пореклом из домаћег промета било неисправно, док је само 1 (1,3%) узорак хране пореклом из увоза био микробиолошки неисправан. Најчешћи разлози микробиолошке неисправности узорака хране су били утврђен повећан број аеробних мезофилних микроорганизама који формирају колоније, као и присуство плесни и квасаца. У испитиваним узорцима није утврђено присуство патогених микроорганизама.

Хемијски параметри контроле здравствене исправности проверени су у 264 узорка хране пореклом из домаћег промета, односно у 189 узорака хране који су контролисани приликом увоза. Добијени резултати су показали да је хемијска неисправност утврђена у 23 (8,7%) узорака хране пореклом из домаћег промета, односно у 1 (0,5%) узорака хране који су контролисани приликом увоза. Најчешћи разлог физичко-хемијске неисправности хране било је утврђено присуство олова, живе, арсена, кадмијума и измењеног састава у односу на декларисане вредности.

Током 2017. године контролисана је микробиолошка и физичко-хемијска исправност 14 узорака флашираних вода домаћег порекла и 4 узорка флашираних вода

из увоза. Утврђена је микробиолошка неисправност једног узорка флаширане воде домаћег порекла услед утврђеног присуства микроорганизама *Pseudomonas aeruginosa*.

Током 2017. године обављена је контрола микробиолошке исправности 86 узорака предмета опште употребе домаћег порекла и 105 узорака ПОУ из увоза. Добијени резултати су показали да је микробиолошка неисправност није утврђена ни у једном контролисаном узорку ПОУ како домаћег порекла, тако и у узорцима ПОУ из увоза.

Током 2017. године обављена је контрола физичко-хемијске исправности 264 узорка предмета опште употребе домаћег порекла и 372 узорка ПОУ из увоза. Добијени резултати су показали да је физичко-хемијска неисправност утврђена у укупно 18 (6,8%) ПОУ домаћег порекла и 6 (1,6%) узорака ПОУ из увоза. Најчешћи разлози физичко-хемијске неисправности предмета опште употребе били су неусклађеност декларација, измењене сензорске карактеристике и утврђено присуство повећане концентрације метала и неметала, те повећана миграција.

Приказ броја узорака током петогодишњег периода (2012-2017. година) дат је у табелама бр. 110,111 и 112.

Табела бр.110 Микробиолошка и физичко-хемијска исправност узорака хране у ЈБО у периоду 2012- 2017. година

Година	Микробиолошка исправност				Физичко-хемијска исправност			
	Домаћи промет		Увоз		Домаћи промет		Увоз	
	Укупан број узорака	Број (%) неисправних узорака	Укупан број узорака	Број (%) неисправних узорака	Укупан број узорака	Број (%) неисправних узорака	Укупан број узорака	Број (%) неисправних узорака
2012.	245	2 (0,8)	364	14 (3,8)	268	17 (6,3)	423	46 (10,9)
2013.	232	12 (5,2)	87	4 (4,6)	252	14 (5,6)	177	1 (0,6)
2014.	62	9 (14,5)	108	17 (15,7)	89	15 (16,9)	162	1 (0,6)
2015.	88	7 (8,0)	145	3 (2,1)	127	8 (6,3)	214	1 (0,5)
2016.	208	23 (11,1)	81	1 (1,2)	221	14 (6,3)	207	1 (0,5)
2017.	221	41 (18,5)	80	1 (1,3)	264	23 (8,7)	189	1 (0,5)

Табела бр.111 Микробиолошка и физичко-хемијска исправност узорака флаширане воде у ЈБО у периоду 2012- 2017. година

Година	Микробиолошка исправност				Физичко-хемијска исправност			
	Домаћи промет		Увоз		Домаћи промет		Увоз	
	Укупан број узорака	Број (%) неисправних	Укупан број узорака	Број (%) неисправних	Укупан број узорака	Број (%) неисправних	Укупан број узорака	Број (%) неисправних
2012.	24	0 (0)	0	0 (0)	23	0 (0)	5	0 (0)
2013.	37	2 (5,4)	0	0 (0)	39	1 (2,6)	0	0 (0)
2014.	69	4 (5,8)	0	0 (0)	36	8 (22,2)	0	0 (0)
2015.	0	0 (0)	0	0 (0)	0	0 (0,0)	0	0 (0)
2016.	12	1 (8,3)	3	0 (0)	12	1 (8,3)	3	0 (0)
2017.	14	1 (7,1)	4	0 (0)	17	1 (5,9)	4	0 (0)

Табела бр.112 Микробиолошка и физичко-хемијска исправност узорака предмета опште употребе ЈБО у периоду 2012- 2017. година

Година	Микробиолошка исправност				Физичко-хемијска исправност			
	Домаћи промет		Увоз		Домаћи промет		Увоз	
	Укупан број узорака	Број (%) неисправних	Укупан број узорака	Број (%) неисправних	Укупан број узорака	Број (%) неисправних	Укупан број узорака	Број (%) неисправних
2012.	114	11 (9,6)	58	8 (13,8)	331	25 (7,6)	292	17 (5,8)
2013.	136	6 (4,4)	61	0 (0)	270	16 (5,9)	328	18 (5,5)
2014.	100	11 (11,0)	105	2 (1,9)	291	15 (5,2)	532	23 (4,3)
2015.	156	10 (6,4)	89	2 (2,2)	296	23 (7,8)	371	11 (3,0)
2016.	111	7 (6,3)	98	0 (0)	246	24 (9,8)	312	15 (4,8)
2017.	86	0 (0)	105	0 (0)	264	18 (6,8)	372	6 (1,6)

9. ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

На територији Јужнобачког округа у 2017. години активности промоције здравља и здравственог васпитања спроводиле су се у оквиру Програма од општег интереса Министарства здравља Републике Србије и Промотивно-превентивних програма јавно-здравствене заштите, као и у оквиру различитих пројеката.

У оквиру Програма од општег интереса у 2017. години реализован је Програм под називом „Организација и спровођење активности промоције здравља посебно усмерена на вулнерабилне групације (труднице, мала и предшколска деца, школска деца, стари преко 65 година живота и особе са инвалидитетом) чији је циљ јачање капацитета примарне здравствене заштите за унапређење здравља становништва и повећање обима информисаности становништва у вези са здравим стиливима живота. Оперативни циљеви програма су:

1. Унапређење информисаности и знања становништва за примену здравих стилова живота са посебним акцентом на вулнерабилне групе становништва
2. Едукација едукатора и становништва за спровођење здравствено промотивних активности
3. Спровођење здравствено промотивних кампања у складу са Календаром здравља
4. Извештај о реализацији програма промоције здравља

Програм се састоји из седам целина:

1. Координација здравствено-промотивних активности здравствених установа
2. Покретање свих видова партнерства у области васпитања за здравље
3. Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља
4. Активности на унапређењу здравља вулнерабилних групација
5. Анализа реализације здравственог васпитања у оквиру Програма за спречавање и сузбијање заразних болести
6. Спровођење националних кампања за промоцију здравља
7. Континуирани рад са мас медијима

Координација здравствено-промотивних активности здравствених установа

Праћење и анализу промотивно-превентивних активности за подручје Јужнобачког округа спроводи Центар за промоцију здравља и Центар за анализу, планирање и организацију здравствене заштите Института за јавно здравље Војводине на основу података из извештаја здравствених установа и партнера у спровођењу активности. Институт за јавно здравље Војводине, као референтна установа, координира и пружа стручно методолошку помоћ здравственим и образовним установама на територији Јужнобачког округа у планирању, имплементацији и евалуацији активности промоције здравља, иницира и организује кампање обележавања значајних датума из Календара здравља, припрема и дистрибуира здравствено-васпитна средства, организује едукације за здравствени и нездравствени сектор, организује и учествује у јавним манифестацијама и трибинама и континуирано сарађује са медијима.

Стручно методолошка помоћ здравственим и образовним установама у планирању, имплементацији и евалуацији спроведених активности промоције здравља огледа се у припреми радног и едукативног материјала, креативних радионица за рад са децом предшколског и основношколског узраста, организовање стручних и организационих састанака са координаторима промоције здравља и учесницима активности. Обезбеђен је едукативни материјал и креативне радионице са здравствено-васпитним садржајима који одговарају здравствено-васпитним потребама појединих популационих група, као што су деца, студенти, жене репродуктивног доба, радно активно становништво, стари, особе са инвалидитетом и др.

У току 2017. године у 12 установа примарне здравствене заштите (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад) спроведено је 119.563 индивидуалних здравствено-васпитних активности и 20.035 групних здравствено-васпитних активности. Остварено је укупно 89.669 посета поливалентне патронажне службе здравом и оболелом становништву.

Покретање свих видова партнерства у области васпитања за здравље

У 2017. години Институт за јавно здравље Војводине на територији Јужнобачког округа спровео је активности промоције здравља са 285 институција/ организација и то:

- 12 установа примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа;
- 19 здравствених установа (КЦВ, Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Институт за плућне болести Војводине, ВМЦ, Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад, Клиника за реуматске болести Нови Сад, Завод за трансфузију крви Војводине, Општа болница Врбас, Клиника за стоматологију Војводине, 9 општих болница у АПВ (породилишта));
- 1 апотекарска установа;
- 4 високошколске установе - Медицински факултет, Факултет спорта и физичког васпитања, Факултет техничких наука и Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду;
- 88 основних школа;
- 32 средње школе;
- 11 предшколских установа;
- 10 приватних вртића;
- 5 органа управе (Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију АП Војводине, Покрајински секретаријат за спорт и омладину АП Војводине, Градска управа за здравство Града Новог Сада, Градска управа за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, Градска управа за заштиту животне средине Града Новог Сада);
- 1 Завод за унапређење васпитања и образовања Србије (ЗУОВ);
- 1 јавно предузеће (Градско зеленило Нови Сад);
- 2 хуманитарне организације (Црвени крст Војводине, Градска организација Црвеног крста Новог Сада);
- 1 установа социјалног старања (Центар за социјални рад Града Новог Сада);
- 3 комисије/стручна тела (Комисија за превенцију употребе дувана МЗ РС, Комисија за превенцију злоупотребе психоактивних супстанци Града Новог Сада, Радна група за репродуктивно здравље Секретаријата за спорт и омладину АП Војводине);
- 15 геронтолошких центара и домова за старе са територије Војводине;
- 3 дома за душевно оболела лица („1. октобар“, Стари Лец, „Чуруг“, Чуруг и "Свети Василије Острошки-Чудотворац", Нови Бечеј);
- 2 установе културе (Позориште младих Нови Сад, Градска библиотека);
- Удружења:
 - 2 струковне асоцијације (ДЛВ ЛКС, СЗРВ);
 - 19 НВО (Центар „Срце“, Новосадска бицикличка иницијатива, Ново Културно Насеље, Центар за подршку раном развоју и породичним односима „Хармонија“, Центар „СЕЛФ“, *School of skills*, Центар за едукацију САДА и ОВДЕ, Центар за производњу знања и вештина, Центар за развој потенцијала деце и младих „*Play*“, Херц Тиме - центар за едукацију и одвицавање од коцкања, ИНФОПОЛИС - Омладински инфо центар, О.Л.И. Центар - Удружење за Интегративну психодинамску психотерапију, саветовање и коучинг, ТЕНЕО- Центар за истраживање, едукацију и психотерапију, ТИМ Центар, Призма Аутизма Нови Сад, ПСИХОБАЛАНС, Психолошко саветовалиште "Ренаташа", Психолошко саветовалиште "Банковић", Смех Јога Србија);

- 4 студентске асоцијације (*PSANS* – удружење студената фармације УНС, Савез студената медицинског факултета у Новом Саду, Клуб студената стоматологије Стоматолошког факултета у Новом Саду, Међународна организација студената медицине у Новом Саду - *YuMSIC-IFMSA Serbia*)
- 12 удружења (ЈАЗАС, Удружење за истраживање и третман бола Србије – УИТБС, „Мисија здравље“, Удружење за заштиту и проучавање птица Србије, Удружење грађана „Психобаланс“, Удружење родитеља „Матица“, Удружење „Убунту“, Удружење пензионера Ковиљ, Удружење младих за друштвени активизам, Удружење Превент, Удружење СНАГА ПОРОДИЦЕ, Удружење за подршку особама са Даун синдромом Нови Сад, Удружење за помоћ МНРО Града Новог Сада);
- 3 друштва (Друштво психолога Србије, подружница за Јужнобачки округ; Друштво архитеката Новог Сада, ДПОСА - Друштво за подршку особама са аутизмом Нови Сад);
- 1 асоцијација (Асоцијација за унапређење здравља Нови Сад);
- 3 привредна субјекта (Тржни центар „Меркатор“ Нови Сад, Тржни центар „Биг“ Нови Сад, „ББ Минаква“ Нови Сад);
- 1 приватна стоматолошка ординација „Ортис“ Нови Сад
- 1 компанија *Dentamax*, бави се увозом и дистрибуцијом средстава за одржавање оралне хигијене;
- Фитнес центар „Шмек“ Нови Сад, Пењачки клуб «Адреналин», планинарска секција;
- 15 медија са седиштем/представништвом у Јужнобачком округу.

У 2017. години реализовано је 58 догађаја у области васпитања за здравље:

- Обележавање 31. јануара, Националног дана без дуванског дима
- Обележавање Европске недеље превенције рака грлића материце, 24-30. јануар,
- Обележавање 04. фебруара, Светски дан борбе против рака,
- Обележавање Године против бола након хируршких интервенција,
- Обележавање Марта, месеца борбе против рака
- Обележавање 09. марта, Светског дана бубрега,
- Обележавање 21. марта, Дана особа са Даун синдромом
- Обележавање 24. марта, Светског дана вода
- Обележавање Светске недеље здравих зуба, 27. март- 02. април,
- Обележавање 7. априла, Светског дана здравља,
- Обележавање 22. априла, Дана планете земље,
- Обележавање Националне недеље здравља уста и зуба, 15-21. мај,
- Обележавање 10. маја, Међународног дана физичке активности,
- Обележавање 31. маја, Светског дана без дуванског дима,
- Обележавање 26. јуна, Међународног дана борбе против злоупотребе и незаконите трговине дрогама,
- Обележавање 11. јула, Светског дана становништва,
- Обележавање Светске недеље подршке дојењу, 1. - 9. август,
- Обележавање 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства,
- Обележавање 29. септембра, Светског дана срца,
- Обележавање Недеље промоције дојења,
- Обележавање Октобра месеца борбе против рака дојке,
- Обележавање Октобра, месеца правилне исхране и 16. октобра, Светског дана хране,
- Обележавање 1. октобра, Светског дана старих,
- Обележавање 10. октобра, Светског дана менталног здравља,
- Обележавање 15. октобра, Светског дана чистих руку,
- Обележавање Кампање „Заштитимо се од грипа“, 16. - 20. октобар,
- Обележавање Новембра месеца борбе против болести зависности,
- Обележавање 14. новембра, Светског дана борбе против шећерне болести,

- Обележавање 1. децембра, Светског дана борбе против ХИВ/АИДС,
- Обележавање 3. децембра, Светског дана особа са инвалидитетом
- Рад ДПСТ саветовалишта,
- Учешће у организацији и спровођењу серијала квиз-такмичења „Шта знаш о здрављу?“ и „Здравље је највеће богатство“, у организацији Градске организације Црвеног крста Новог Сада,
- Сарадња са СЛД ДЛВ,
- Сарадња са Патронажном секцијом Савеза здравствених радника Војводине
- Активности Комисије за борбу против дрога Града Новог Сада,
- Учешће у раду Локалног савета за здравље Општине Бечеј,
- Учешће у раду Републичке стручне комисије за контролу употребе дувана Министарства здравља РС,
- Учешће у раду Републичке стручне комисије за превенцију хроничних незаразних болести Министарства здравља РС,
- Пројекат „Здравствено стање становништва Новог Сада“,
- Пројекат „Здравствено стање становништва Војводине“,
- Пројекат „Едукативни календар за децу за 2018. годину“,
- Пројекат „ПАС нису за нас – 2. део“,
- Пројекат „Недеља здравих зуба 2017. године“,
- Пројекат „Нови Сад - Здрав град“,
- Пројекат „Покрени се за здравље у 2017. години“,
- Пројекат „31. мај, Светски дан без дуванског дима“,
- Пројекат „Недеља подршке дојењу 2017. године“,
- Пројекат „Октобар, месец правилне исхране 2017. године“,
- Пројекат „Надзирем свој ХПВ профил 2017. година“,
- Пројекат „Сви заједно за боље ментално здравље 2017. године“,
- Пројекат „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2017. години“,
- Пројекат „Разумем шта ми се дешава - подршка едукацији ученика основношколског узраста о пубертету“,
- Пројекат „Кампања поводом 1. децембра, Светског дана борбе против ХИВ-а за 2017. годину“,
- Пројекат „Контрола садржаја соли у оброцима организоване друштвене исхране деце и студената у Граду Новом Саду у 2017. години“,
- Пројекат „Мала школа правилне исхране и испитивање стања исхрањености и ризика по здравље школске деце V фаза“,
- Пројекат „Преваленца инфекције хуманим папиломавирусима код девојака средњошколске популације и студената у Новом Саду 2017“,
- Пројекат „Значај ХПВ ДНК анализе у превенцији настанка карцинома грлића материце-2017“,
- Пројекат „Шећерна болест типа 2: рано откривање, рана интервенција у Граду Новом Саду у 2017. години“.

Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља

У току 2017. године у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа спроведено је 105.735 индивидуалних и 18.900 групних здравствено-васпитних активности искључујући заразне болести.

У току 2017. године одржано је 68 едукативних семинара:

- Едукативни семинари (38) за едукацију едукатора у области промоције здравља на којима је учествовало 2.118 учесника;

- Едукативни семинари (30) за едукацију становништва на којима је учествовало 2.624 учесника.

На 68 едукативних семинара учествовало је укупно 4.742 учесника. Профил учесника из предшколских установа: деца, васпитачи, здравствени радници, педагози и психолози; из основних и средњих школа: учитељи, наставници, педагози и психолози, ученици и вршњачки едукатори; из здравствених установа: лекари, медицинске сестре и патронажне сестре; студенти медицине, стоматологије, фармације и здравствене неге; волонтери из невладиних организација; из локалне заједнице: представници локалне власти, активисти месних заједница и становништво.

Активности на унапређењу здравља вулнерабилних групација

У току 2017. године здравствено-промотивним активностима Института за јавно здравље Војводине (ИЗЈЗВ) обухваћено је 11 установа примарне здравствене заштите, 11 предшколских установа, 88 основних и 36 средњих школа, на територији Јужнобачког округа и 19 приватних вртића из Новог Сада.

У 2017. години здравствено промотивним активностима радом сарадника из ИЗЈЗВ обухваћено је 1136 ученика основних школа. Организована су предавања, креативне радионице, демонстрације различитих вештина, израда ликовних и литерарних радова и друге активности, на следеће теме: екологија, превенција пушења, унапређење репродуктивног и оралног здравља, правилна исхрана, физичка активност, пубертет, унапређење здравља, превенција злоупотребе психоактивних супстанци (ПАС) и др.

У току 2017. године здравствено промотивним активностима радом сарадника из ИЗЈЗВ обухваћено је 272 ученика средњих школа. Организовани су различити видови едукације на следеће теме: превенција пушења, превенција злоупотребе алкохола и ПАС, унапређење репродуктивног здравља, унапређење менталног здравља и др.

У 2017. години здравствено промотивним активностима радом сарадника из ИЗЈЗВ обухваћено је 1837 деце предшколског узраста. Организована су предавања, креативне радионице, демонстрације на следеће теме: екологија, унапређење оралног здравља, физичка активност, лична и општа хигијена, здравље, брига о телу, правилна исхрана, превенција заразних болести и др.

Здравствено васпитање у оквиру Програма за спречавање и сузбијање заразних болести

У току 2017. године у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа у вези са превенцијом заразних болести спроведено је 13.828 индивидуалних и 1135 групних здравствено-васпитних активности.

Едукативни семинари (3) за едукацију едукатора из области спречавања и сузбијања заразних болести у организацији ИЗЈЗВ на којима је присуствовао 252 учесника:

- 1 програм континуиране медицинске едукације „Правилно коришћење здравствене службе – како обучити пацијенте и пратиоце?“ у оквиру кога је одржано предавање под називом: „Имунизација и опште мере спречавања водећих заразних болести – како причати са родитељима из угла здравственог радника и запосленог у образовању?“ (доц. др Миољуб Ристић), 18.1.2017. године, уз присуство 92 учесника из здравствених установа Јужнобачког округа;
- 1 симпозијум “42. Стручни скуп Епидемиолога” одржан 26. маја 2017. године у Ковачици (100 учесника).
- 1 стручни састанак координатора промоције здравља, септембар 2017. године, Институт за јавно здравље Војводине (60 учесника).

Едукативни семинари (2) за едукацију становништва из области спречавања и сузбијања заразних болести у организацији ИЗЈЗВ на којима је учествовало 476 учесника:

- 1 едукација просветних радника, психолога, педагога «Правилно коришћење здравствене службе – како обучити пацијенте и пратиоце» 30. јануара 2017. године (26 просветних радника и сарадника);
- Центар за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине спровео је индивидуални здравствено-васпитни рад којим је обухваћено 450 жена на тему превенције рака грлића материце. Приликом посета жена Одељењу за здравствени надзор, запослени су делили едукативни материјал и спровели индивидуално саветовање о значају редовних гинеколошких прегледа.

Спровођење националних кампања за промоцију здравља

У току 2017. године ИЗЈЗВ је организовао укупно 29 кампања и то 10 обавезних кампања из Програма (31. јануар - Национални дан без дуванског дима, Март - национални месец борбе против рака, 22. март - Светски дан вода, 7. април – Светски дан здравља, Национална недеља здравља уста и зуба, 31. мај – Светски дан без дуванског дима, 29. септембар – Светски дан срца, Недеља промоције дојења, Октобар - месец правилне исхране, 1. децембар – Светски дан борбе против ХИВ/АИДС) и 19 додатних (Европска недеља превенције рака грлића материце, Светски дан борбе против рака, 04. фебруар, Година против бола након хируршких интервенција, 09. март, Светски дан бубрега, 24. март, Светски дан борбе против ТБЦ, Светска недеља здравих зуба од 27. марта до 02. априла, 22. април, Дан планете земље, 10. мај, Међународни дан физичке активности, 20. мај, Дан здравих градова, 26. јун, Међународни дан против злоупотребе и незаконите трговине дрогама, 11. јул, Светски дан становништва, Светска недеља подршке дојењу, 2.-9. август, 10. септембар, Светски дан превенције самоубиства, 1. октобар, Светски дан старих, 10. октобар, Светски дан менталног здравља, 15. октобар, Светски дан чистих руку, Кампања „Заштитимо се од грипа“, 16.-20. октобар, 14. новембар, Светски дан борбе против шећерне болести, Новембар месец борбе против болести зависности).

У току 2017. године организовано је 22 јавне манифестације у заједници, и то поводом обележавања Националног дана без дуванског дима, Европске недеље превенције рака грлића материце, Светске недеље здравих зуба, Март месец борбе против рака, Светског дана здравља (2 манифестације), Међународног дана физичке активности, Светског дана без дуванског дима, Светског дана срца (3 манифестације), Национална недеља подршке дојењу, Светског дана менталног здравља (2 манифестације), Октобра месеца правилне исхране (3 манифестације), Светског дана борбе против шећерне болести, Новембра месеца борбе против болести зависности (2 манифестације), Светског дана борбе против ХИВ/АИДС-а и Новосадског фестивала здравља. Укупан број учесника на 21 јавној манифестацији износио је 2.776.

Број штампаног здравствено-васпитног материјала

У периоду I–XII 2017. године укупно је одштампано и дистрибуирано 42.623 примерка здравствено-васпитног материјала (едукативног и промотивног)

У периоду I–XII 2017. године Институт за јавно здравље Војводине укупно је штампао 26.800 примерака здравствено-васпитног и едукативног материјала, што је два пута мање у односу на 2016. годину када је штампано 51.410 примерака здравствено-васпитног и едукативног материјала:

- 1000 плаката „Заиграјте игру мит или чињеница“;
- 1000 плаката „Ни један ни 2 а никако 5“;
- 500 плаката „Будите генерација која ће престати са пушењем“;
- 500 плаката „Дуван нас све угрожава“;
- 1000 плаката „И стоматолог је мој лекар“;

- 2000 плаката „Како правилно започети дојење“
- 500 агитки „Покрени се за здравље“;
- 1000 летака „ПАС нису за нас“;
- 1500 едукативних календара за децу за 2017. годину;
- 1000 подметача „Ни један ни 2 а никако 5“;
- 1000 плаката „Угљени хидрати у исхрани“.
- 500 плаката „Фестивал менталног здравља“;
- 3000 агитки „Угљени хидрати у исхрани“;
- 3000 брошура „Емоционалне авантуре наше деце“;
- 6000 бојанки „Мој рецепт за правилну исхрану“.
- 3000 бојанки „Прича о осећањима“;
- 100 мајица у оквиру пројекта „Октобар, месец правилне исхране 2017. године“
- 200 балона са дршком.

У периоду I–XII 2017. године укупно је штампано и дистрибуирано 42.623 примерка здравствено-васпитног материјала (едукативног и промотивног) следеће структуре:

постера:

- 1000 плаката „Заиграјте игру мит или чињеница“;
- 1000 плаката „Ни један ни 2 а никако 5“;
- 150 плаката „Осмехни се здраво“;
- 75 плаката „Чисте руке“;
- 75 плаката „Календар јавног здравља“;
- 40 плаката „Означи датум“; 40 примерака;
- 100 плаката „Важно је! Мамографија -преглед за рано откривање рака дојке“;
- 500 плаката „Будите генерација која ће престати са пушењем“;
- 500 плаката „Дуван нас све угрожава“;
- 1000 плаката „И стоматолог је мој лекар“;
- 500 плаката „Фестивал менталног здравља“;
- 150 плаката „Да ли је ово добра заштита од прехладе или грипа“
- 1000 плаката „Угљени хидрати у исхрани“;
- 2000 плаката „Како правилно започети дојење“.

лифлета:

- 1875 агитки „Кретањем до здравља“;
- 1875 агитки „Шта треба да знате о дијабетесу“;
- 3750 агитки „Зашто је дојење важно“;
- 1875 агитки „Хипертензија“;
- 750 агитки „Правилна исхрана“;
- 1875 агитки „Сачувајмо своје ментално здравље“;
- 750 агитки „Водич за одвикавање од пушења“;
- 350 агитки „ХИВ и АИДС“;
- 38 агитки „Означи датум“;
- 300 инфо летака ортодонтске ординације „Ортис“;
- 500 агитки „Покрени се за здравље“;
- 100 агитки „Вози сигурно а не брзо“;
- 100 агитки „КВБ болести и безбедна вожња“;
- 100 агитки „Ризично понашање возача у саобраћају“;
- 100 агитки „Утицај лекова на безбедну вожњу“;
- 1000 летака „ПАС нису за нас“;
- 3000 агитки „Угљени хидрати у исхрани“;
- 50 агитки „Дојење најбољи почетак и много више од хране“;

- 60 летака „Родитељске стратегије корисне у превенцији злоупотребе психоактивних супстанци“.

брошура:

- 750 брошура „Имунизација вашег детета водич за родитеље“;
- 375 брошура „Репродуктивно здравље младих“;
- 3000 брошура „Емоционалне авантуре наше деце“;
- 6000 бојанки „Мој рецепт за правилну исхрану“.

осталог здравствено-васпитног и промотивног материјала:

- 40 зидних календара „Свака цигарета смета“;
- 1000 подметача „Ни један ни 2 а никако 5“;
- 15 00 едукативних календара за децу за 2017. годину;
- 3000 бојанки „Прича о осећањима“;
- 50 мајица са натписом „ПАС нису за нас“;
- 70 мајица „Сви заједно за боље ментално здравље у Новом Саду 2017. године“;
- 100 мајица у оквиру пројекта „Октобар месец правилне исхране“;
- 200 балона са дршком.

Материјал је дистрибуиран у оквиру пројекта: „Ни 1 ни 2 а никако 5“, „ПАС нису за нас 2“, „Едукативни календар за децу за 2017. годину“, „Надзирем свој ХПВ 2“, „Сви заједно за боље ментално здравље у Новом Саду 2017. године“, „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2017. години“, „Недеља промоције дојења“, „Октобар месец правилне исхране“ и кампања: 31. јануар, Национални дан без дуванског дима; Март месец борбе против рака; 7. април, Светски дан здравља; Европска недеља имунизације, 18. - 23. април; Светска недеља здравих уста и зуба; 10. мај, Међународни дан физичке активности; Национална недеља здравих уста и зуба; 31. мај, Светски дан без дуванског дима; Недеља УН безбедности на путевима, 8.-14. мај; 26. јун, Међународни дан против злоупотребе и незаконите трговине дрогама; 21. мај, Међународни дан сећања на преминуле од АИДС-а, Светска недеља подршке дојењу, 1. - 9. август, 10. октобар, Светски дан менталног здравља, Октобар месец правилне исхране и 16. октобар, Светски дан хране, Новембар месец борбе против злоупотребе дрога.

У току 2017. године реализована су 3 конкурса за кампање поводом Националне недеље здравља уста и зуба, Националне недеље дојења и Октобра, месеца правилне исхране. Учествовала су деца из свих 11 предшколских установа и 58 основних школа са територије Јужнобачког округа. Пристигло је укупно 861 литерарни и ликовни рад, а за најуспешније ауторе организоване су и свечаности на којима су додељене награде.

Број конференција за медије

У периоду I–XII 2017. године организовано је учешће на укупно 14 конференција за медије и то 12 редовних и 2 ванредне (поводом Светске недеље здравих уста и зуба и Националне недеље подршке дојењу).

Редовне конференције за медије Института за јавно здравље Војводине одржавају се сваке треће среде у месецу. У периоду јануар - децембар 2017. године на редовним конференцијама представљене су следеће теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Март – месец борбе против рака, Светски дан здравља, Светска недеља здравих уста и зуба, Међународни дан физичке активности, Светски дан без дуванског дима, Светски дан срца, Недеља промоције дојења, Октобар месец правилне исхране, Светски дан менталног здравља, Светски дан борбе против шећерне болести, Новембар месец борбе против болести зависности и Светски дан борбе против ХИВ/АИДС-а, извештаји о епидемиолошкој ситуацији у Новом Саду, извештаје о контроли здравствене исправности воде за пиће на територији Града Новог Сада.

Континуирани рад са медијима

У току 2017. године укупан број презентација у мас медијима био је 367, објављен је 41 чланак у штампи (*Дневник, Политика, Блиц, ЕКО МЕД*) у виду најаве догађаја, саопштења за медије, извештаја са манифестација и акција, популарних чланака и изјава стручњака, објављено је 50 радио (*Радио Нови Сад, Радио 021, Радио Сигнал, Радио Ас, О Радио*) и 108 телевизијских прилога (*РТВ Војводине, ТВ Панонија, Новосадска ТВ, ТВ Канал 9, РТВ Делта, ТВ Панчево, ТВ Балкан, ТВ Пинк и ТВ Прва*) и постављено је 95 прилога на *web* страни Института за јавно здравље Војводине, на следеће теме:

Европска недеља превенције рака грлића материце, 31. јануар - Национални дан без дуванског дима, Пројекат „Здравље за најмлађе – едукативни календар за децу за 2017. годину“, 4. фебруар, Светски дан борбе против рака, Година против бола након хируршких операција, Март, месец борбе против рака, Здравствено-васпитна средства које је израдио Институт за јавно здравље Војводине, Светски дан бубрега, Светски дан против ТБЦ, Светска недеља здравих уста и зуба, Светски дан вода, Светски дан здравља, *RHQ9* упитник, приручници Светске здравствене организације за рад са ожаложеним члановима породице, Дан планете земље, Национална недеља здравља уста и зуба, Међународни дан физичке активности, Светски дан без дуванског дима, Међународни дан сестара, Недеља УН безбедности на путевима, Светски дан здравих градова, Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дроге, Недеља имунизације, Светски дан становништва, Светска недеља подршке дојењу, Светски дан превенције самоубиства, Светски дан срца, Национална недеља подршке дојењу, Светски дан старих, Светски дан чистих руку, кампања „Заштитимо се од грипа“, Октобар месец правилне исхране, Светски дан менталног здравља, Европски дан кувања заједно са децом, Светски дан борбе против шећерне болести, Новембар месец борбе против болести зависности, Светски дан борбе против ХИВ/АИДС-а, превенција лајмске болести, Међународни дан сећања на преминуле од АИДС-а „Зауставимо АИДС“, информације о епидемији пролива вирусне етиологије међу гостима хотела „Пепа“, Светски дан борбе против хепатитиса, информације о актуелној епидемиолошкој ситуацији грознице Западног Нила, Почетак вакцинације против грипа у сезони 2017/2018, Сезона грипа 2017/2018, Имунизација против грипа у Републици Србији у сезони 2017/2018, VI Национална студија преваленције болничких инфекција и потрошња антибиотика, 13. до 19. новембар 2017. - Недеља свесности употребе антибиотика, У сусрет 1. децембру светском дану борбе против сиде – Европска недеље тестирања на ХИВ И хепатитисе, Информација о заражавању жене ХИВ инфекцијом путем трансфузије, Епидемија стрептококне болести у ПУ “ Радосно детињство” у Новом Саду, актуелна епидемиолошка ситуација малих богиња у АП Војводини, информације о епидемиолошкој ситуацији грипа у АП Војводини, контрола здравствене исправности воде за пиће, контрола ваздуха, контрола нивоа комуналне буке и здравствене исправности воде за пиће на територији Града Новог Сада.

Табела бр. 113 Индекс остварених/спроведених активности промоције здравља на територији Јужнобачког округа (2012, 2016. година = 100%)

Активности промоције здравља на територији ЈБО	2017/2016	2017/2012
	%	%
Индивидуалне здравствено-васпитне активности у установама примарне здравствене заштите	96,3	117,1
Групне здравствено-васпитне активности у установама примарне здравствене заштите	99,9	111,4
Посете поливалентне патронажне службе у установама примарне здравствене заштите	95,8	89,6
Остварена партнерства Института за јавно здравље Војводине у области васпитања за здравље (ИЗЈЗВ)	101,8	117,8
Догађаји у области васпитања за здравље (спроведени пројекти и кампање)	114,3	133,3
Едукативни семинари за едукацију едукатора у области промоције здравља и спречавања и сузбијања заразних болести (број и учесници)	107,9 (128,5)	107,9 (120,0)
Едукативни семинари за едукацију становништва у области промоције здравља и спречавања и сузбијања заразних болести (број и учесници)	133,3 (147,3)	61,5 (51,3)
Обухват ученика основних школа здравствено-промотивним активностима ИЗЈЗВ	47,8	26,1
Обухват ученика средњих школа здравствено-промотивним активностима ИЗЈЗВ	25,6	11,9
Обухват деце предшколског узраста здравствено-промотивним активностима ИЗЈЗВ	152,3	83,5
Спроведене националне кампање за промоцију здравља	100	100
Штампани и дистрибуирани здравствено-васпитни материјал	63,9	189,8
Одржане конференције за медије	100	93,3*
Остварени медијски наступи	173,1	303,3
Прилози постављени на интернет страницу Института	118,8	527,1

*У 2012. години организовано је укупно 15 конференција за медије, 12 је било редовних и 3 ванредне (поводом Светске недеље здравих зуба, Недеље посвећене дојењу, 1. децембра, Светског дана борбе против HIV-а).

ПРОЈЕКТИ ИНСТИТУТА ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ У 2017. ГОДИНИ

Институт за јавно здравље Војводине под покровитељством Градске Управе за здравство Града Новог Сада је у току 2017. године реализовао следеће пројекте:

1. „Здравствено стање становништва Новог Сада за 2017. годину“ који је имао за циљ анализу актуелног здравственог стања и здравствене ситуације, индентификацију приоритетних здравствених проблема и предлагање мера за очување и унапређење здравља становништва Града Новог Сада.
2. „Октобар, месец правилне исхране 2017. године“ са циљем повећања нивоа знања и вештина о принципима правилне исхране код деце предшколског и школског узраста и едукатора, просветних и здравствених радника. У оквиру пројекта припремљена су следећа здравствено-васпитна средства: плакат, агитка и бојанка “Угљени хидрати у исхрани” намењени деци и одраслима и садрже информације о штетности прекомерног уноса угљених хидрата, са акцентом на скривене шећере. Спроведен је наградни конкурс за дечије ликовне и литерарне радове на тему „Храни се правилно и буди здрав“. Организована су два едукативна семинара: „Угљени хидрати у исхрани: Здравствени користи и ризици“ којима је присуствовао 51 здравствени радник и 24 просветна радника, организоване су две демонстрације припреме obroка по принципима правилне исхране са децом предшколског и млађег основношколског узраста и свечана приредба са доделом награда по конкурсима.

3. „Едукативни календар за децу за 2018. годину“ са циљем мотивисања просветних радника у предшколским установама и основним школама на примену здравствено-васпитних метода и техника у раду са децом. У оквиру пројекта припремљен је едукативни календар за децу под називом „Животна средина и здравље у 2018. години“, у коме је представљен значај животне средине за здравље и начини за њено очување и унапређење. Организован је едукативни семинар за здравствене раднике и предавање за просветне раднике и стручне сараднике.
4. “Сви заједно за боље ментално здравље у 2017. години“ са циљем унапређења менталног здравља деце, младих и одраслих. У оквиру пројекта одржано је 19 креативних психолошких радионица са различитим популационим групама. Одржана су и два едукативна семинара, за васпитаче и стручне сараднике Предшколске установе „Радосно детињство“ Нови Сад и за представнике установа/организација различитих сектора који се баве менталним здрављем. Расписан је и фото конкурс под називом „Поверење“. На конкурс је пристигло 45 фото прича које је послало 30 аутора. Поводом Светског дана менталног здравља, организована је јавна манифестација - фестивал менталног здравља на СПЕНС-у под називом „Ослони се на мене сад ти“ на којем је учествовало 43 партнерске организације/удружења (око 800 посетилаца) и израђени су плакат и мајица.
5. „31. мај – светски дан без дуванског дима“ – са циљем информисања јавности и унапређења знања и вештина значајних за превенцију употребе дуванских производа код деце и омладине. У оквиру пројекта израђена су два здравствено-васпитна и едукативна средства (плакати) и спроведено је истраживање по ЕСПАД методологији о злоупотреби психоактивних супстанци међу ученицима првих разреда средњих школа (1236 ученика) на територији Града Новог Сада и Општине Сремски Карловци.
6. „Кампања поводом 1. децембра, Светског дана борбе против ХИВ-а за 2017. годину“ – са циљем промоције и унапређења рада ДПСТ (добровољног и поверљивог саветовања и тестирања) у превенцији ХИВ инфекција и хепатитиса. Пројекат је реализован кроз анализу епидемиолошке ситуације ХИВ инфекција у Граду Новом Саду, саопштења за новинаре, континуирану промоцију бесплатног саветовања и тестирања (ДПСТ), организовање ДПСТ у саветовалишту за ХИВ, хепатитисе и сексуално преносиве инфекције Института за јавно здравље Војводине, у Заводу за здравствену заштиту студената, а организовани су и састанци са невладиним организацијама.
7. „Контрола садржаја соли у оброцима организоване друштвене исхране деце и студената у Граду Новом Саду у 2017. години“ са циљем очувања и унапређења здравља деце и младих особа путем лабораторијског испитивања садржаја натријум хлорида целодневних obroка организоване друштвене исхране деце предшколског и школског узраста и организоване друштвене исхране студената. Такође, спроведено је испитивање садржаја натријум хлорида у хлебу и пециву. Припремљено је штампано здравствено-промотивно средство, налепница.
8. „Мала школа правилне исхране и испитивање стања исхрањености и ризика по здравље школске деце IV фаза“ у циљу унапређења здравља школске деце, родитеља и учитеља, неговања и усвајања позитивних навика и здравих стилова живота, те да се утврди знање, ставови и навике ученика о принципима правилне исхране и здравим стиливима живота, као и да се утврди стање исхрањености ученика. У оквиру пројекта одржана су предавања и спроведена антропометријска мерења. Анализом стања исхрањености, утврђено је да је од свих измерених ученика (158), прекомерна телесна маса и гојазност утврђена код 31 (40,49%) дечака и 27 (32,93%) девојчица.
9. „Нови Сад – здрав град“ током 2017. године спроведене су активности у оквиру реализације VI фазе Европске мреже здравих градова Светске здравствене организације (СЗО). Реализовано је учешће на годишњој Конференцији Европске

мреже здравих градова у Печују (Мађарска) 1. до 3. март 2017. године. Организована је промоција и представљање Здравственог профила Града Новог Сада 17. маја 2017. године у ШОСО «Милан Петровић». Спроведен је и уметнички конкурс на тему «Моји предлози за бољи и лепши живот у Новом Саду», а свечана додела награда за најуспешније радове одржана је 25. јануара у Институту за јавно здравље Војводине.

10. „Преваленца инфекције хуманим папиломавирусима код девојака средњошколске популације и студената у Новом Саду 2017” са циљем превенције ХПВ инфекција код становништва млађе репродуктивне доби у Новом Саду кроз утврђивање учесталости одређених генотипова ХПВ-а и заступљености вакциналних ХПВ типова.
11. „Надзирем свој ХПВ профил 2017. година“ - са циљем превенције ХПВ инфекција код становништва млађе репродуктивне доби у Новом Саду кроз утврђивање величине и особености ризика и информисаности. Пројекат је реализован путем израде ХПВ профила код становништва млађе репродуктивне доби Новог Сада и информисања становништва о значају раног откривања и специфичним мерама превенције и контроле ХПВ и других водећих сексуално-преносивих инфекција (СПИ), путем здравствено-васпитног (едукативног) средства, агитке.
12. „ПАС нису за нас – 2. део“ - са циљем повећања свести и знања младих о штетности злоупотребе психоактивних супстанци и унапређења социјалних вештина од значаја за одупирање вршњачком притиску да се предузме ризично понашање. У оквиру пројекта одржане су четири едукације ученика, две у основним и две у средњим школама на територији Града Новог Сада (обухваћено 99 ученика) на тему истина и заблуда о психоактивним супстанцама и њиховој штетности. Урађен је репринт здравствено-васпитног средства (летак) и редизајн садржаја интернет стране „ПАС нису за нас“.
13. „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2017. години“ са циљем унапређења емоционалне компетенције: препознавање, разумевање и експресија емоција код деце. У оквиру пројекта припремљена су следећа здравствено-васпитно средства: бојанка под називом „Прича о осећањима“ намењена деци узраста 6 до 10 година и брошура „Емоционалне авантуре наше деце“ намењена родитељима. Одржана је едукација наставника – 65 наставника разредне наставе 2. разреда основних школа у Новом Саду.
14. „Недеља здравих уста и зуба“ - са циљем повећања нивоа знања и унапређења вештина деце о оралном здрављу. У оквиру пројекта спроведене су едукације едукатора (12 студената и 18 ученика средње школе), израђен едукативни плакат „И стоматолог је мој лекар“, спроведен ликовни и литерарни конкурс и организована едукативна представа за децу предшколског узраста (60 деце) у партнерству са Црвеним крстом градском организацијом Града Новог Сада и студентима стоматологије Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду.
15. „Недеља подршке дојењу 2017. године“ – са циљем повећања нивоа свести о значају дојења и унапређења заступљености дојења. У оквиру пројекта спроведене су следеће активности: обезбеђен радни и едукативни материјал; организован конкурс за ликовне и литерарне радове за децу узраста 6-10 година; израђено здравствено-васпитно и промотивно средство (плакат и мајица); одржане едукације здравствених радника акредитоване код Здравственог савета Србије и едукације едукатора (ученици средње медицинске школе „7. април“ Нови Сад); организована приредба са изложбом радова и доделом награда као и медијска промоција.
16. „Покрени се за здравље у 2017. години“ – у циљу информисања јавности Града Новог Сада и подизања нивоа свести о значају физичке активности за здравље. У оквиру пројекта припремљено је штампано здравствено-васпитно средство (агитка) као и курикулум радионица за рад са децом на тему физичке активности, намењених деци

предшколског и школског узраста у Новом Саду. Организоване су и три јавне манифестације, централна манифестација одржана је 10. маја на Међународни дан физичке активности на којој су приказани различити видови бављења физичком активности за различите узрасте и још две у оквиру манифестације „Здраво лето на Шtrandу“.

17. „Шећерна болест типа 2: рано откривање, рана интервенција у Граду Новом Саду у 2017. години“ – са циљем раног откривања ризика за настанак шећерне болести типа 2 и превенција код одраслих грађана старости 35 до 65 година у Новом Саду. У оквиру пројекта примењен је једноставни анкетни упитник којим је селектована популација под ризиком за настанак ДМТ2, затим је у тој популацији утврђен степен поремећаја метаболизма шећера у крви путем лабораторијског испитивања и након тога примењена рана интервенција у виду индивидуалног рада (антропометријско мерење, утврђивање стања ухрањености, мерење крвног притиска) и индивидуалног саветовања о правилној исхрани и здравом стилу живота и групног здравствено-васпитног рада.
18. „Значај ХПВ ДНК анализе у превенцији настанка карцинома грлића материце – 2017.“ – са циљем заштите и унапређења здравља жена новосадске популације. Овим истраживањем добијени су подаци о заступљености ниско и високо ризичних ХПВ код жена новосадске популације. Присуство одређених ХПВ типова повећава ризик за појаву малигне болести. Добијене информације омогућавају примену одговарајућег алгорита праћења промена на грлићу материце, у циљу превенције малигнитета у нашем региону.
19. „Разумем шта ми се дешава – подршка едукацији ученика основношколског узраста о пубертету“ – са циљем унапређења здравља ученика млађег основношколског узраста. Пројекат је подразумевао израду специфичног здравствено-васпитног средства намењеног реализацији интерактивних радионица са децом млађег основношколског узраста, израду курикулума едукативних радионица и едукацију здравствених и просветних радника за реализацију радионица са децом за следеће теме: пубертет и адолесценција, грађа полних органа код девојчица/дечака, пубертетске промене код девојчица/дечака, психосоцијалне промене у пубертету и адолесценцији, лична хигијена, исхрана и физичка активност, односи међу младима.

ОБЕЛЕЖАВАЊА ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА ИЗ КАЛЕНДАРА ЗДРАВЉА У 2017. ГОДИНИ

Здравствено-промотивне кампање на територији Јужнобачког округа имале су за циљ подизање нивоа свести и информисање заједнице о одређеном здравственом проблему, мотивацију и утицај на промену понашања и стицање вештина, унапређење развоја партнерства и стимулација акције.

У оквиру обележавања значајних датума из Календара здравља организоване су јавне манифестације, медијски прилози и гостовања релевантних стручњака, припремљена су и дистрибуирана здравствено-васпитна средства, спроведене едукације, иновирање знања и стицање практичних вештина здравствених и просветних радника у здравствено-васпитном раду са одређеним популационим групама, едукације и стицање вештина очувања и унапређења здравља деце у предшколским и школским установама, као и покретање активности у локалној заједници.

У току 2017. године организовано је спровођење укупно 29 здравствено-промотивних кампања, и то 10 обавезних:

1. 31. јануар, Национални дан без дуванског дима,
2. Март, месец борбе против рака,

3. 22. март, Светски дан вода,
4. 7. април, Светски дан здравља,
5. Национална недеља здравља уста и зуба, 15. - 21. мај,
6. 31. мај, Светски дан без дуванског дима,
7. 29. септембар, Светски дан срца,
8. Национална недеља подршке дојењу,
9. Октобар - месец правилне исхране и 16. октобар Светски дан хране,
10. 1. децембар – Светски дан борбе против ХИВ/АИДС.

и 19 додатних:

1. Европска недеља превенције рака грлића материце,
2. Светски дан борбе против рака, 04. фебруар,
3. Година против бола након хируршких интервенција,
4. 09. март, Светски дан бубрега,
5. 24. март, Светски дан борбе против ТБЦ,
6. Светска недеља здравих зуба, 27. март - 02. април,
7. 22. април, Дан планете земље,
8. 10. мај, Међународни дан физичке активности,
9. 20. мај, Дан здравих градова,
10. 26. јун. Међународни дан против злоупотребе и незаконите трговине дрогама,
11. 11. јул, Светски дан становништва,
12. Светска недеља подршке дојењу, 1. - 9. август,
13. 10. септембар, Светски дан превенције самоубиства,
14. 1. октобар, Светски дан старих,
15. 10. октобар, Светски дан менталног здравља,
16. 15. октобар, Светски дан чистих руку,
17. Кампања „Заштитимо се од грипа“, 16. - 20. октобар,
18. 14. новембар, Светски дан борбе против шећерне болести,
19. Новембар месец борбе против болести зависности.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ **од 22. до 28. јануара 2017. године** спровео је следеће активности:

- Састављено и послато обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности и радним материјалом;
- Одржан организациони састанак представника Центра за контролу и превенцију болести и Центра за промоцију здравља на којем је усвојен акциони план и динамика спровођења и обележавања ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ;
- Центар за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине у Европској недељи превенције рака грлића материце спровео је индивидуални здравствено васпитни рад у Одељењу за здравствени надзор. Приликом здравствених прегледа одређених категорија становника које подлежу здравственом надзору, у Одељењу и на терену вођени су разговори у којима је објашњена важност одласка жена на гинеколошки преглед. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 450 жена. Том приликом подељено је 250 лифлета „Превенција рака грлића материце“, 100 брошура „Дан за здравље“ и „Репродуктивно здравље младих“, као и 10 монографија „Превенција ХПВ инфекција“;
- Састављено је саопштење за медије и достављено свим релевантним медијима Јужнобачког округа;
- У холу ИЗЈЗВ постављена је 1 здравствено васпитна изложба;
- На редовној конференцији Института за јавно здравље Војводине (18. јануара 2017. године) представљена је кампања, а конференцији су присуствовали новинари: Новосадска ТВ, РТВ Панонија, ТВ Делта, РНС, РТВ, РНС-мађарска редакција, Дневник;

- Опремљена је интернет страница Института са 9 прилога.

Активности поводом ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 8 домова здравља. Кратак опис активности:

- **Дом здравља „Душан Савић Дода“ Беоцин**

Одржана су 2 организациона састанка, 2 едукације ромских едукатора ради подизања свести о важности превентивних прегледа међу женама ромске заједнице, којима је присуствовало 136 посетилаца и 1 предавање у основној школи којем је присуствовало 9 родитеља. Превентивним прегледима и индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћено је 70 жена. Том приликом подељено је 13 лифлета, 6 брошура и дистрибуирано 10 плаката. Партнери у кампањи: 1 основа школа и удружење Рома.

- **Дом здравља „Предраг Хаднађев“ Бечеј**

Превентивним прегледима на рак грлића материце прегледано 70 жена (40 адолесценткиња и 30 жена у генеративном добу) и подељено 100 лифлета. Остварен 1 писани прилог.

- **Дом здравља „Др Младен Стојановић“ Бачка Паланка**

Одржана су 2 организациона састанка и 2 предавања за 140 ученика и 5 професора гимназије у Бачкој Паланци, које је одржао гинеколог дома здравља на тему „Превенција рака грлића материце, ХПВ вируса и вакцинација“. Индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћено је 325 жена, док је превентивним прегледима на рак грлића материце обухваћено 60 жена. Организовано је 6 групних здравствено-васпитних активности, 4 за ученике (90 слушалаца) током спровођења систематски прегледа и 2 за жене репродуктивног периода (20 слушалаца) од стране Службе поливалентне патронаже у Челареву и Нештину. Том приликом подељено је 350 лифлета и 280 агитки, „Дан за здравље“ - 150, „Будите у предности“ - 50, „Данас идем код гинеколога“ - 50, „Папаниколау тест“ - 30, као и 30 брошура „Репродуктивно здравље младих“ и 70 брошура „ХПВ вакцина“. У холу ДЗ и приградским амбулантама постављено је 7 здравствено-васпитних изложби, док је презентација о раку грлића материце презентована током целе недеље у холу и чекаоници Службе опште медицине и чекаоници Службе за здравствену заштиту деце. Током 2016. године у Општини Бачка Паланка вакцинисано је 20 девојчица ХПВ вакцином узраста 10-21 година. Партнер у кампањи: гимназија Бачка Паланка. Остварена су 4 медијска наступа (1 на локалној ТВ и 1 радио наступ уживо), 2 прилога у писаним медијима и на 2 локална сајта постављен је прилог о епидемиолошкој ситуацији у Бачкој Паланци.

- **Дом здравља „Бачки Петровац“ Бачки Петровац**

Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање којем је присуствовало 30 жена старости од 25-60 година. Организован је индивидуални здравствено-васпитни рад са 7 жена. Постављене су 2 здравствено-васпитне изложбе и подељено 45 лифлета „Ко ти може помоћи да избегнеш рак“.

- **Дом здравља „Нови Сад“ Нови Сад**

Центар за превентивне здравствене услуге дома здравља спровео је следеће активности: Одржана су 4 организациона састанка, организована 2 предавања за 150 учесница у месним заједницама „Житни трг“ и „Омладински покрет“ на тему превенције рака грлића материце. Организована је 1 трибина у просторијама ДЗ „Нови Сад“ у сарадњи са проф. др Аљошом Мандићем из Института за онкологију Војводине и Друштвом за борбу против рака на којој је присуствовало 30 учесника. Индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћено је 75 корисника од стране Службе за поливалентну патронажу на терену са циљем да се укаже на важности и значај редовних гинеколошких прегледа. Том приликом дистрибуирано је 180 лифлета „Превенција рака грлића материце“. Партнери у кампањи: МЗ „Житни трг“, МЗ „Омладински покрет“, Фармацеутски факултете-основне струковне студије здравствене неге. Остварен 1 наступ на радију, интернет страница дома здравља и фејсбук страница „Мрежа без дима“ опремљене су најважнијим информацијама у вези

са превенцијом фактора ризика као и подизањем свести о важности превентивних прегледа.

- **Дом здравља „Темерин“ Темерин**

Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање којем је присуствовало 28 жена старосне доби између 30 и 67 година. Одржана је 1 јавна манифестација којој је присуствовало 50 посетилаца и подељено 200 лифлета и 200 брошура. Сајт дома здравља опремљен је са најважнијим информацијама о значају доступних превентивних прегледа и мерама превенције.

- **Дом здравља „Тител“ Тител**

Одржано је 1 предавање за 50 корисника и организован индивидуално здравствено-васпитни рад са 10 корисника. Одржана је 1 јавна манифестација којој је присуствовало 50 посетилаца и подељено 200 флајера. Такође, организована је трибина за родитеље у основној школи. Сајт дома здравља опремљен је са најважнијим информацијама о значају превентивних прегледа, мерама превенције као и како охрабрити људе да се јаве изабраном лекару када се појаве симптоми.

- **Дом здравља „Жабал“ Жабал**

Одржана 3 организациона састанка, 4 предавања (81 учесник) и организован индивидуални здравствено васпитни рад са 115 жена. Дистрибуирано 176 лифлета и постављена 1 здравствено-васпитна изложба.

Табела бр. 114 Реализација активности поводом обележавања Европска недеља превенције рака грлића материце (22. - 28. јануар 2017. године)

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	13		14
Предавање-број *		3		3
Предавање-број учесника *		195		195
Број медијских наступа (укупно)	7	4		13
Број наступа на ТВ	6	1		7
Број наступа на радију		2		2
Број писаних медија	1	3		4
Сајт+Друштвене мреже	9	4		13
Остале активност укупно (навести врсту)		11 Предавања* 1 ппт презентација		12
Индивидуални здравствено васпитни рад**	450	532		982
Групни здравствено васпитни рад***		Радионице*** 16 400		16
Јавне манифестације		2		2
Процена броја учесника на јавној манифестацији		100		100
Здравствено васпитне изложбе	1	10		11
Трибине за родитеље		2		2
Конференције за новинаре	1			1
Број дистрибуираних постера		10		10
Број дистрибуираних лифлета	250 „Превенција рака грлића материце“	1114 „Ко ти може помоћи да избегнеш рак“		1364

		„Превенција рака грлића материце“		
Број дистрибуираних брошура	100 „Дан за здравље“ „Превенција репродуктивно здравље младих“ 70 „ХПВ вакцина“	237		407
Број дистрибуираних осталог промотивног и едукативног материјала (навести врсте)	10 Монографија, „Превенција ХПВ инфекција“ 280 Агитке: „Дан за здравље“ „Будите у предности обавите преглед“, „Данас идем код гинеколога“			10
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)		6 -МЗ „Житни трг“ -МЗ „Омладински покрет“ Фарм.факултет-студије ЗН - ОШ Беочин - Удружење Рома - ОШ Тител		6

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 31. ЈАНУАРА, НАЦИОНАЛНОГ ДАНА БЕЗ ДУВАНСКОГ ДИМА

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 31. јануара, Националног дана без дуванског дима спровео је следеће активности:

- Одржан је организациони састанак Центра за промоцију здравља;
- Свим установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (12) достављен је допис о Националном дану без дуванског дима са предлогом активности, који се ове године обележава под слоганом „**Одрасли пуше и мене гуше**“;
- Дистрибуирана су следећа здравствено-васпитна средства: агитка „Водич за одвикавање од пушења“ 750 комада и зидни календар „Свака цигарета смета“ 40 комада добијени од Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ у све установе примарне здравствене заштите Јужнобачког округа;
- Институт за јавно здравље Војводине, у сарадњи са превентивним центром Дома здравља „Нови Сад“, организовао је заједничку трибину под слоганом „**Одрасли пуше и мене гуше**“, на којој је доц. др Снежана Укропина (испред ИЗЈЗВ) представила законске смернице о заштити становништва од изложености дуванском диму, док је спец. смс Весна Имброњев изложила колико је штетан утицај пушења на здравље са посебним освртом на здравље жена и успехе Саветовалишта за одвикавање од пушења у ДЗ „Н. Сад“. Трибини је присуствовало 50-так учесника;
- У холу на 1. спрату ИЗЈЗВ приказана је *ppt* о Националном дану без дуванског дима;
- Фрагерстромовим тестом анкетирани су корисници који су посетили Одељење за здравствени надзор, 31. јануара 2017. године. Укупно анкетирано 20 учесника.
- Поводом обележавања Националног дана без дуванског дима Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о штетностима и изложености дуванском диму као препорукама за одвикавање од пушења (11 прилога);
- 1 изјава за радио Сигнал (доц. др Снежана Укропина);
- На редовној конференцији Института за јавно здравље Војводине (18. јануара 2017. године) представљена је кампања, а конференцији су присуствовали новинари:

Новосадска ТВ, РТВ Панонија, ТВ Делта, Радио Нови Сад – редакција на српском и мађарском језику, РТВ Војводина, Дневни лист Дневник;

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 6 домова здравља. Кратак опис активности:

- **Дом здравља „Др Душан Савић Дода“, Беочин**

Одржано је 6 организационих састанка и 3 предавања о штетности пушења за одрасло становништво (180 посетилаца). Спроведена су индивидуална саветовања за 28 особа и 1 групна здравствено-васпитна активност којом је обухваћено 54 посетиоца. Дистрибуирано је 46 лифлета, 107 налепница, 7 брошура за децу и 27 водича за одвикавање од пушења. Одржана је 1 јавна манифестација у ЈКП Беочин, под слоганом „Себе трујеш, мене гушиш, немој овде да ми пушиш“, на којој је присуствовало 76 посетилаца. Партнери у кампањи: основна школа, ПУ Беочин, ЈКП Беочин, локална заједница.

- **Дом здравља „Др Младен Стојановић“, Бачка Паланка**

Одржано је 7 организационих састанака и 5 предавања којима је присуствовало 85 ученика гимназије и 150 ученика основних школа. Спроведено је 350 индивидуалних и 2 групно здравствено-васпитне активности којима је обухваћено 25 особа. Предавања о штетностима дуванског дима и протективним факторима одржали су педијатри и патронажне сестре у дому здравља и у школама. Постављено је 10 здравствено-васпитних изложби и 1 видео пројекција у холу ДЗ Бачка Паланка. Дистрибуирано је 5 постера „Свака цигарета смета“, 20 постера „Одрасли пуше и мене гуше“, 20 постера „EXIT“, 5 постера „10 разлога да оставите пушење“ у предшколској установи и основним школама, и подељено 50 лифлета „Пушење и здравље“, 50 лифлета „Пушење и лепота“, 50 агитки „Како постати непушач“ и 50 агитки „Не пали“ - ђацима основних и средњих школа као и посетиоцима у дому здравља. У предшколској установи дистрибуиране су бојанке - 10 примерака „Здрава деца здрави људи“ и 10 примерака „Како рећи да нам смета дувански дим?“, чији комплетан садржај може да се умножава. Остварена су 4 писана прилога за локалне новине и објављена 2 прилога на сајтовима. Партнери у кампањи - 2 основне школе.

- **Дом здравља „Жабал“**

Одржана су 2 организациона састанка и 2 предавања у основним школама - у Чуругу и Госпођинцима, на тему „Штетност дуванског дима“, којима је присуствовало 56 учесника. Дистрибуирано је 75 агитки „Ваш водич за одвикавање од пушења“. Спроведене су индивидуално здравствено-васпитне активности од стране Службе поливалентне патронаже за 135 особа „на терену“. Партнери у кампањи - 2 основне школе.

- **Дом здравља „Бачки Петровац“**

Одржан је 1 организациони састанак и 1 групна здравствено-васпитна активност којом је обухваћено 21 лице. Постављене су 2 здравствено-васпитне изложбе и дистрибуирано 5 постера. Партнери у кампањи - 2 основне школе у Бачком Петровцу. Остварен 1 радио наступ на *Радио Бачки Петровац*.

- **Дом здравља „Бечеј“**

Одржан је 1 организациони састанак и 8 предавања у основним школама, којима је обухваћено 250 учесника. Индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћена су 152 лица и постављено је 6 здравствено-васпитних изложби.

- **Дом здравља „Нови Сад“**

Саветовалиште за младе и Центар за превентивне здравствене услуге, спровели су низ активности: Одржано је 13 организационих састанака и спроведено 10 предавања на тему „Превенција пушења“ у 1 основној и 3 средње школе којима је присуствовало 240 учесника. Спроведено 5 групних здравствено-васпитних активности и радионица на тему „Петодневни програм одвикавања од пушења“, којима је обухваћено 12 лица. У просторији Управне зграде ДЗ „Нови Сад“ одржана је 1 трибина под називом „**Одрасли пуше и мене**

гуше“ у сарадњи са ИЗЈЗВ, на којој је доц. др Снежана Укропина учествовала и представила законске смернице о заштити становништва од изложености дуванском диму, док је спец. смс Весна Имброњев изложила колико је штетан утицај пушења на здравље, са посебним освртом на здравље жена и рад Саветовалишта за одвикавање од пушења. Патронажне сестре су у кућним посетама указивале на штетност пушења и позивале особе које пуше да се обрате Саветовалишту за одвикавање од пушења. Организован је 1 јавни час за 30 учесника, постављене су 4 здравствено-васпитне изложбе и дистрибуирано 5 постера „Свака цигарета смета“. Подељено је 460 лифлета. Партнери у кампањи: Институт за јавно здравље Војводине, 1 основна школа, 3 средње стручне школе, Медицински факултет Нови Сад - фармацеутски смер и „Минаква“. Остварена су 4 ТВ наступа, 3 радио наступа и 1 у писаним медијима. На званичним презентацијама Превентивног центра и Саветовалишта за младе објављена су 2 прилога, 1 прилог на *Facebook* страници и 1 прилог на *Twitter* страници.

**Табела бр. 115 РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА
„31. јануара – Националног дана без дуванског дима“**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТИ / ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	30	-	-	-	31
2. Предавања	-	30	-	-	-	30
3. Учесници на предавањима	-	956				956
4. Наступи на ТВ	4 Новосадска ТВ РТВ Панонија ТВ Делта РТВ	4	-	-	-	8
5. Наступи на радију	3 Радио Сигнал РНС РНС-мађарска редакција	4 Радио Бачки Петровац	-	-	-	7
6. Писани прилози за медије	1 Дневник	5	-	-	-	6
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1 Сајт ИЗЈЗВ	2 Сајт Дома здравља „Н. Сад“ Превентивни центар	-	-	-	3
8. Прилози на сајтовима на интернету	11	4	-	-	-	15
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	-	665	-	-	-	665
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица	-	9	-	-	-	9
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	-	112	-	-	-	112
12. Здравствено васпитне изложбе	-	22	-	-	-	22
13. Трибине, округли сто	-	1 ДЗ НС	-	-	-	1
14. Конференције за новинаре	1	-	-	-	-	1
15. Улични перформанси	-	-	-	-	-	-
16. Базари здравља	-	-	-	-	-	-
17. Акције у тржним центрима	-	-	-	-	-	-
18. Квиз такмичења	-	-	-	-	-	-

19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...) овде навести које:	-	-	-	-	-	-
20. Видео пројекције	1	1	-	-	-	2
21. Билборди	-	-	-	-	-	-
22. Спортско такмичење	-	-	-	-	-	-
23. Концерти	-	-	-	-	-	-
24. Тираж дистрибуираних постера, овде навести коме:	-	60 Амбуланте у БП 2 средње школе БП ПУ БП Средња школа Жабалъ ОШ Жабалъ ОШ Беочин ПУ Беочин Лок. заједница Беочин ЈКП БЕочин ОШ „Јожеф Атила“ СШ „Пинки“ Пољопривредн а школа	-	-	-	60
25. Тираж дистрибуирани осталих промотивни и едукативни материјала (лифлети, приручници, налепнице, мајице, марамнице за наочаре, балони), овде навести коме:	790 750 агитки „Водич за одвикавање од пушења“ 40 зидних календара „Свака цигарета смета“	942 681 лифлета „Пушење и здравље“ „Пушење и лепота“ 107 Агитки „Не пали“ 20 бојанки „Здрава деца здрави људи“ „Како рећи да нам смета дувански дим“ 107 налепница „Exit“ 27 водича „Ваш водич за одвикавање од пушења“	-	-	-	1623
26. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1.Јавни час – 30 учесника	-	1 Јавни час	-	-	-	1

27. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета...)	1 ДЗ Нови Сад	15 ОШ Беочин ПУ Беочин ЈКП Беочин Локална заједница Беочин 2 ОШ БП 2 ОШ Жабалъ 2 ОШ Бачки Петровац ИЗЈЗВ СШ „Пинки“ Пољопривредн а школа Фарм. факултет Нови Сад Минаква	-	-	-	16
28. Именовати најуспешнију организацију - партнера у обележавању	Дом здравља Нови Сад					
29. Именовати најуспешнијег појединца у активностима	Весна Имброњев, Превентивни центар дома здравља Нови Сад					

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 4. ФЕБРУАРА, СВЕТСКОГ ДАНА БОРБЕ ПРОТИВ РАКА

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру **4. фебруара, Светског дана борбе против рака под слоганом „Ми можемо, ја могу“** спровео је следеће активности:

- Одржан је 1 организациони састанак Центра за промоцију здравља;
- Састављено је и послато обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности и радним материјалом;
- Опремљена је интернет страница Института са пригодним чланцима и радним материјалом за обележавање овог датума из календара здравља (8 прилога);
- Постављена је здравствено васпитна изложба у холу ИЗЈЗВ;
- На редовној конференцији Института за јавно здравље Војводине (20. јануара 2016. године) представљена је кампања, а конференцији су присуствовали новинари: Новосадска ТВ, Дневник и Радио Нови Сад.

Активности поводом обележавања Светског дана борбе против рака у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило су 2 дома здравља. Кратак опис активности:

- **Дом здравља „Душан Савић Дода“ Бечеј**
Одржан је 1 организациони састанак и 6 групно здравствено-васпитног рада за 57 посетилаца старије животне доби. Организован је индивидуални здравствено-васпитни рад са 115 учесника (40 ученика, 30 одраслих, 45 старијих особа). Постављене су 3 здравствено-васпитне изложбе и дистрибуирано је 100 примерака различитог промотивног и едукативног материјала.
- **Дом здравља „Нови Сад“ Нови Сад**
Центар за превентивне здравствене услуге дома здравља спровео је следеће активности: Одржана су 2 организациона састанка, организована су 2 предавања за 25

одраслих лица из МЗ „Житни трг“ на тему „Превенција малигних болести“. Организован је индивидуални здравствено-васпитни рад са 230 учесника (138 одрасло становништво, 92 старије особе), док је Служба поливалентне патронаже ДЗ Нови Сад у кућним посетама спровела 46 индивидуално здравствено-васпитног рада, указујући на факторе ризика који утичу на појаву малигнитета. Постављена је 1 здравствено-васпитна изложба и дистрибуирано је 30 лифлета. Партнер у кампањи: Месна заједница „Житни трг“.

Табела бр. 116 Реализација активности поводом обележавања 4. фебруар – СВЕТСКИ ДАН БОРБЕ ПРОТИВ РАКА 2017.

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	2		3
Предавање-број *		2		2
Предавање-број учесника *		25		25
Број медијских наступа (укупно)	3			3
Број наступа на ТВ	1			1
Број наступа на радију	1			1
Број писаних медија	1			1
Сајт+Друштвене мреже	1			1
Остале активност укупно (навести врсту)				
Индивидуални здравствено васпитни рад**		276		276
Групни здравствено васпитни рад***				
Јавне манифестације				
Процена броја учесника на јавној манифестацији				
Здравствено васпитне изложбе	1	1		2
Трибине за родитеље				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних постера				
Број дистрибуираних лифлета		30		30
Број дистрибуираних брошура				
Број дистрибуираних осталог промотивног и едукативног материјала (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)		1 МЗ «Житни трг»		1

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 9. МАРТА, СВЕТСКОГ ДАНА БУБРЕГА

Институт за јавно здравље Војводине је поводом обележавања Светског дана бубрега – 9. марта 2017. године спровео следеће активности:

- Одржан је организациони састанак Центра за промоцију здравља;
- Састављено је и послато обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности и радним материјалом;
- Опремљена је интернет страница Института са информацијама о значају бубрега, његовим обољењима као и препорукама за смањење ризика за развој болести бубрега (2 прилога).

Активности поводом 9. МАРТА, СВЕТСКОГ ДАНА БУБРЕГА у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 7 домова здравља.

- **Дом здравља „Младен Стојановић“ Бачка Паланка**

Одржано је 7 организационих састанака и 12 предавања за 350 учесника (1 предавање за здравствене раднике, 3 предавања за децу предшколског узраста, 8 предавања за одрасло становништво). Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 100 посетилаца, школска деца и омладина – 20 учесника и одрасло становништво – 80 учесника са темама : „Гојазност – правилна исхрана и физичка активност“, „Болести бубрега - превенција“ и 10 групно здравствено – васпитног рада за школску децу и омладину. У холловима дома здравља постављено је 7 здравствено - васпитних изложби а на видна места у чекаоницама постављена су штампана здравствено васпитна средства. У холу дома здравља емитована је презентација. Дистрибуирано је 20 постера „Смањите унос соли“, 1 постер „Донирај бубрег“, 60 брошура „Правилна исхрана“, 60 агитки „Ризик за болести бубрега“, 60 агитки „Кретањем до здравља и 30 лифлета „Хипертензија“. Објављена су 2 прилога на сајту дома здравља и остварена 2 медијска наступа (1 прилог на локалном радију и 1 чланак у локалним новинама).

- **Дом здравља „Бачки Петровац“**

Одржан је 1 организациони састанак и 1 предање у Клубу пензионера за 17 посетилаца старије животне доби (60-75 година живота) и том приликом подељено је 30 лифлета „Да ли можемо да утичемо на дужину живота“.

- **Дом здравља „Бечеј“**

Индивидуалним здравствено – васпитним радом обухваћено је 85 лица старије животне доби (65+ година) и постављене су 2 здравствено – васпитне изложбе.

- **Дом здравља „Душан Савић Дода“ Беочин**

Одржана су 2 организациона састанка и 1 предање на тему „Болести бубрега – спречимо на време“ за 36 учесника (одрасло становништво). Индивидуалним здравствено – васпитним радом обухваћено је 16 посетилаца (одрасло становништво). Дистрибуирано је 40 лифлета. Партнер у кампањи: локална заједница.

- **Дом здравља „Нови Сад“**

Одржана су 4 организациона састанка и 1 предавање у просторијама Превентивног центра за 17 студената о значају обележавања овог датума из Календара јавног здравља, док је Служба патронаже на терену за 308 корисника делила савете о штетности употребе прекомерне количине соли, употреби воде и утицај истих на здравље бубрега. На *facebook* страници Превентивног центра објављена је активност. Партнер у кампањи: Фармацеутски факултет Нови Сад.

- **Дом здравља "Тител"**

Одржан је 1 организациони састанак и 1 групно здравствено – васпитна активност за 10 одраслих посетилаца од стране Службе поливалентне патронаже и том приликом подељено је 10 брошура.

- **Дом здравља „Темерин“**

Одржан је 1 организациони састанак и спроведено 150 индивидуално здравствено - васпитног рада у дому здравља са активностима усмереним ка саветовању о факторима ризика и важностима превентивних прегледа, као и препорукама о усвајању здравог начина живота. Подељено је 150 лифлета и дистрибуирана су 2 постера.

Табела бр. 117 Светски дан бубрега – 9. март 2017. године

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		1	17		18
Број медијских наступа	на ТВ-у				
	на радију		1		1
	у штампи		1		1
	укупно		2		2
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		2	3		5
Остале активности (број) *			1 Презентација ppt		1
Предавање - број			15		15
Предавање - број учесника			420		420
Индивидуални здравствено васпитни рад			659		659
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			13		13
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			150		150
Јавне манифестације (број)					
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**					
Процена броја учесника на јавној манифестацији					
Здравствено васпитне изложбе			7		7
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		23 „Смањите унос соли“ „Донирај бубрег“		23
	Лифлет		320 „Ризик за болести бубрега „Кретањем до здравља „Хипертензија“ „Да ли можемо да утичемо на дужину живота“		320
	Приручник/ брошура		120 „Правилна исхрана“		120
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница		1 Беочин		1
	Предшколска установа				
	Основна школа				
	Средња школа				

	Црвени крст			
	НВО/Удружење грађана			
	Канцеларија за младе			
	Остало (навести)		1 Фармацеутски факултет Нови Сад	1

Национална кампања „Март, месец борбе против рака“

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру кампање „Март, национални месец борбе против рака“ спровео је следеће активности:

- Организован је 1 састанак уз учешће представника Центра за контролу и превенцију болести, Центра за превентивне здравствене услуге Дома здравља, Асоцијације студената Фармацеутског факултета „EUPHA“ и Института на којем је усвојен акциони план;
- Припремљено је обавештење о кампањи „Март, месец борбе против рака“ са предлогом активности и додатним текстовима о превенцији и контроли малигних болести и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- У чекаоницама и свим шалтерима Института постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- Центар за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине спровео је индивидуални здравствено васпитни рад у Одељењу за здравствени надзор. Приликом здравствених прегледа одређених категорија становника које подлежу здравственом надзору, у Одељењу и на терену вођени су разговори у којима је објашњена важност превентивних прегледа. Том приликом је подељен едукативни материјал. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је око 500 жена;
- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је најновијим епидемиолошким подацима и информацијама о превенцији најчешћих малигних обољења у Србији и значају спровођења Националног програма организованог скрининга (8 објава);
- Одржана је 1 јавна манифестација у партнерству са Домом здравља „Нови Сад“, 15. марта 2017. године у објекту Унивекспорт – Алба од 9.00 до 12.00 часова. Том приликом посетиоци су могли да се информишу о протективним факторима и факторима ризика за настанак малигнитета као и да провере крвни притисак, измере вредности шећера у крви и триглицерида. Све посетиоце су могле да се обуче о правилној техници за самопреглед дојки а мушки посетиоци да науче технику самопрегледа тестиса. Јавну манифестацију је посетило 230 учесника.
- Активности Института за јавно здравље Војводине су представљени на редовној конференцији за медије 15. марта 2017. године, када су били присутни новинари 4 медијске куће: *лист Дневник, Новосадска ТВ, ТВ Делта, Радио Нови Сад.*

Кампања „Март, месец борбе против рака“ у Јужнобачког округу

Извештај је доставило 7 установа ПЗЗ Јужнобачког округа :

- **Дом здравља „Бач“ Бач:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање за 25 учесника (одрасло становништво) на тему „Превенција карцинома дојке“. Дистрибуиран је 1 постер и 25 лифлета „Самопреглед дојке“.
- **Дом здравља „Бечеј“ Бечеј:** Одржан је 1 организациони састанак, 226 индивидуалних здравствено васпитних активности (школска деца и омладина – 4, одрасло становништво – 154, старије особе - 68), а групним здравствено васпитним радом

обухваћен је 31 учесник (школска деца и омладина – 20, одрасло становништво - 11). Постављене су 3 здравствено васпитне изложбе и дистрибуирана 2 постера. Остварен је 1 медијски наступ за локалне дневне новине.

- **Дом здравља „Младен Стојановић“ Бачка Паланка:** Одржана су 4 организациона састанка и организована 2 предавања којима је присуствовало 70 учесника (одрасло становништво) у сарадњи са Друштвом за борбу против рака. Сprovedено је 137 превентивних прегледа на рак грлића материце, 149 на рак дојке и 80 прегледа столице на окултно крварење. Сprovedено је 630 индивидуалних (одрасло становништво – 550, школска деца - 80) и 5 групно здравствено васпитних активности којима је било обухваћено 100 ученика из 5 основних школа са територије општине Бачка Паланка. Дистрибуирано је 200 лифлета „Србија против рака“, 50 лифлета „Кретањем до здравља“, 200 лифлета „Смањите ризик одазовите се на преглед“, 200 лифлета „Дан за здравље“, 100 лифлета „Превенција малигних болести“, 50 лифлета „Како сачувати здравље“, 100 лифлета „Правилна исхрана“, 150 лифлета „Самопреглед дојки“ и постављено је 10 здравствено васпитних изложби у холу дома здравља. Партнери у кампањи: Општинско друштво за борбу против рака, 5 основних школа, Црвени крст Бачка Паланка и Удружење “Живот и здравље”. Остварена су 3 медијска наступа (1 ТВ, 1 радио и 1 у локалним дневним новинама) и 2 објаве на сајту дома здравља.
- **Дом здравља „Темерин“ Темерин:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање којем је присуствовало 39 особа различите старосне доби. Подељено је 200 лифлета. Опремљена је интернет страница дома здравља.
- **Дом здравља „Тител“ Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање којем је присуствовало 30 посетилаца. Дистрибуирано је 11 брошура.
- **Дом здравља „Жабал“ Жабал:** Одржана су 4 организациона састанка и 4 предавања за 58 учесника (за одрасло становништво) на теме „Превенција рака грлића материце“ и „Превенција рака дојке и дебелог црева“. Служба патронаже је на терену спровела 79 индивидуалних здравствено васпитних активности. У холу дома здравља постављене су 2 здравствено васпитне изложбе, подељено је 135 лифлета и 4 постера. Опремљене су интернет страница дома здравља, основне школе, општине Жабал као и страница локалног радија.
- **Дом здравља „Нови Сад“ Нови Сад:** Одржано је 13 организационих састанака. Организовано је 6 предавања којима је присуствовало укупно 110 посетилаца (одрасло становништво) и 1 јавна манифестација у објекту „Универекспорт“. Сprovedено је 200 индивидуалних и 15 групно здравствено васпитних активности. Постављене су 4 здравствено-васпитне изложбе, дистрибуирана су 4 постера и подељено 300 лифлета. Партнери у кампањи: Компанија „Универекспорт“, Институт за јавно здравље Војводине, МЗ Петроварадин, МЗ Ранички, МЗ Бистрица, МЗ Кисач, Фармацеутски факултет Нови Сад, Медицинска школа “Доситеј Обрадовић“. Опремљена је *facebook* страница „Мрежа без дима“ и *Twitter* налог Саветовалишта за младе. Остварена су 3 медијска наступа (2 ТВ и 1 у писаним медијима).

Табела бр. 118 Реализација активности поводом обележавања Март - месец борбе против рака: превенција малигнух тумора

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	26		27
Предавање-број *		12		12
Предавање-број учесника *		332		332
Број медијских наступа (укупно)	4	7		11
Број наступа на ТВ	2 Новосадска ТВ ТВ Делта	3		5
Број наступа на радију	1 Радио Нови Сад	1 Радио Бачка Паланка		2
Број писаних медија	1 Дневник	3		4
Сајт+Друштвене мреже	1 Сајт ИЗЈЗВ	9		10
Индивидуални здравствено васпитни рад**	450	1135		1585
Групни здравствено васпитни рад***		146		146
Јавне манифестације	1 „Универекспорт“	1 „Универекспорт“		2
Процена броја учесника на јавној манифестацији	230	230		460
Здравствено васпитне изложбе	1	19 ДЗ Нови Сад ДЗ Бечеј ДЗ Жабалъ ДЗ Бачка Паланка		20
Конференције за новинаре	1			1
Број дистрибуираних постера		9		9
Број дистрибуираних лифлета	250 „Превенција рака грлића материце“	1712 „Самопреглед дојки“ „Србија против рака“ „Кретањем до до здравља“ „Смањите ризик одазовите се на преглед“ „Дан за здравље“ „Превенција малигнух болести“ „Како сачувати здравље“ „Правилна исхрана“ „Кажи свима које волиш“ „Разбијмо митове о раку“ „Буди бржа од болести“ „Превенција рака дојке“		1962
Број дистрибуираних брошура	100 „Дан за здравље“ „Репродуктивно здравље младих“	11		111
Број дистрибуираних осталог промотивног и едукативног материјала (навести врсте)	10 Монографија			10

	„Превенција ХПВ инфекција“			
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)	3 Дом здравља Нови Сад “Универекспорт” “ЕУРНА”	10 Општинско друштво за борбу против рака ОШ Бачка Паланка Црвени крст Бачка Паланка ИЗЈЗВ МЗ Петроварадин МЗ Раднички МЗ Бистрица МЗ Кисач Фармацеутски факултет Нови Сад Компанија Универекспорт		13

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ XXVII НЕДЕЉЕ ЗДРАВЉА УСТА И ЗУБА

Активности Института за јавно здравље Војводине у Новом Саду у оквиру Светске недеље здравих зуба

- Одржана су 3 организациона састанка са партнерима у спровођењу активности: Црвеним крстом Новог Сада, Клиником за стоматологију Нови Сад, Клубом студената стоматологије, Домом здравља „Нови Сад“, медицинском школом „7. април“ Нови Сад, Предшколском установом „Радосно детињство“ Нови Сад, Музејом Града Новог Сада, Музејом Војводине, Покрајинским заводом за заштиту природе, на којима су договорени садржај и динамика активности партнера, садржај и динамика едукација деце предшколске и школске деце у Новом Саду и садржај едукативних материјала;
- Израђено је и штампано је здравствено – васпитно средство, плакат „И стоматолог је мој лекар“ намењен деци предшколског и нижег школског узраста. Плакат је постављен на интернет страници Института и достављен свим вртићима, основним школама и свим здравственим установама које спроводе здравствену заштиту деце (1000 примерака);
- Одржане су едукације едукатора на тему „Методe интерактивног здравствено-васпитног рада“, 20 студената здравствене неге (01.03.2017.) и 21 ученик медицинске школе „7. април“ Нови Сад, смер стоматолошка сестра/техничар (10.03.2017. године);
- Свим основним школама, ПУ „Радосно детињство“, ПУ Чуруг и ПУ Темерин поред обавештења о кампањи достављен је позив за организовање вршњачке едукације од стране ученика Медицинске школе „7. април“ Нови Сад;
- Одржано је 28 вршњачких едукација којима је обухваћено 300 ученика нижих разреда основних школа у Новом Саду (ОШ „Иван Гундулић“, ОШ „Жарко Зрењанин“ ОШ „Коста Трифковић“) и 1284 деце у предшколским установама „Радосно детињство“, ПУ Чуруг и ПУ Темерин;
- Одржана су 2 предавања за ученике гимназије „Светозар Марковић“ на тему оралног здравља средњошколске омладине (проф. др Иван Тушек, Клиника за стоматологију Војводине) – 60 учесника;
- Подељен је промотивни материјал (четкица за зубе *TePe*) деци нижег разреда основне школе „Иван Гундулић“ на Ченеју која су присуствовала едукацији;
- Комисија за избор најбољих радова заседала је 28.03.2017. године, пристигло укупно 289 радова (161 рад из 18 ОШ и 128 радова из 12 вртића);

- На интернет страници Института за јавно здравље Војводине постављен едукативни материјал о оралној хигијени и креативне радионице за рад са децом;
- Свим релевантним медијима достављено обавештење о кампањи, епидемиолошким подацима о болестима уста и зуба (КЕП индекс) за подручје Новог Сада и Јужнобачког округа, препорукама о важности редовних стоматолошких прегледа и информацијама о значају оралне хигијене;
- Заједничка конференција за медије одржана 27. марта 2017. године у просторијама градске организације Црвеног крста Нови Сад. Конференцији присуствовали партнери у кампањи. Са конференције известили: РТВ Војводина, Новосадска ТВ, дневни лист Дневник;
- Чланови Клуба студената стоматологије извели су представу под називом „Здрави зуби – здрав живот“, 30. марта у Позоришту младих на којој је присуствовало 145 деце из ПУ „Радосно детињство“.

Активности Института за јавно здравље Војводине у Јужнобачком округу у оквиру XXVII недеље здравља уста и зуба

- Свим домовима здравља Јужнобачког округа достављено обавештење о кампањи са предлогом активности и едукативним материјалом;
- Свим основним школама (88 школа) и 11 предшколских установа Јужнобачког округа послато обавештење о кампањи уз предлог активности, едукативни материјал о оралном здрављу, креативне радионице за рад са децом и обавештење о ликовном и литерарном конкурс;
- Одржан је 1 организациони састанак са приватном ортодонтском ординацијом „Ортис“, која се ове године први пут укључила у едукацију и унапређивање знања из области оралног здравља ученика основних и средњих школа са територије Града Новог Сада (радионицама и предавањима је присуствовало 130 ученика). Том приликом дистрибуирани су флајери „Орално здравље“ свим основним и средњим школама у Новом Саду (300 примерака);
- На конкурс за ликовне и литерарне радове поводом обележавања XXVII Недеље здравља уста и зуба 2017. године пристигло је укупно 283 рада (249 ликовних и 34 литерарна) из 14 основних школа и 6 предшколских установа са територије Јужнобачког округа;
- Постављене су 3 здравствено-васпитне изложбе (ИЗЈЗВ, Црвени крст);
- На интернет страници Института постављен је изглед плаката у електронском облику „И стоматолог је мој лекар“, едукативни материјал о оралној хигијени, електронска верзија бојанке, креативне радионице за рад са децом и епидемиолошки подаци о болестима уста и зуба за подручје Јужнобачког округа.

Активности у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 7 установа:

- **Дом здравља „Бачки Петровац“ Бачки Петровац:** У оквиру обележавања Националне недеље здравља уста и зуба одржан 1 организациони састанак. Стоматолошка служба реализовала је 1 предавање за 25 учесника, 3 групне здравствено-васпитне активности за 53 учесника и 91 индивидуално саветовање. Партнери у кампањи: основна школа и предшколска установа. Постављена је 1 здравствено-васпитна изложба у холу дома здравља.
- **Дом здравља „Жабал“ Жабал:** Служба дечије стоматолошке заштите обележила је Недељу здравља уста и зуба у школама, предшколским установама, спровођењем конкурса за ликовне и литерарне радове као и изложбом најуспешнијих радова. Одржано је 5 организационих састанака. Са децом предшколског и школског узраста, ученицима, васпитачима, учитељима, наставницима и стручним сарадницима спроведена су 103 предавања којима је обухваћено 2202 учесника из 4 основне школе и 4 предшколске установе са територије Општине Жабал (Жабал, Чуруг, Ђурђево, Госпођинци). Дистрибуирана су 4 постера. Спроведен је конкурс за ликовне и литерарне радове на тему „Осмехни се здраво“ и том приликом је постављена здравствено-васпитна изложба. Партнери у кампањи: локална заједница, 4 основне

- школе, 4 предшколске установе.
- **Дом здравља „Тител“ Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и спроведене су 2 индивидуалне здравствено-васпитне активности. Запослени у Служби дечије стоматологије одржали су 3 радионице за 20 учесника, деце предшколског (6) и нижег основношколског узраста (14) на тему „Мотивација и обучавање у одржавању оралне хигијене“. Дистрибуирано је 20 лифлета. Партнери у кампањи: ОШ Тител и ПУ Тител.
 - **Дом здравља „Ђорђе Бастић“ Србобран:** Стоматолошка служба Дома здравља одржала је 1 организациони састанак и реализовала 26 радионица у 9 објеката предшколске установе „Радост“ на којима је присуствовало 157 деце. Реализовано је 26 индивидуалних здравствено-васпитних активности. Деца су имала прилику да се кроз приказ едукативног филма упознају са мерама примарне превенције каријеса, сузбијања повреда зуба, на моделу вилице демонстрирана је техника правилног прања зуба. Дистрибуирано је 9 плаката. Партнер у кампањи: ПУ „Радост“ Србобран.
 - **Дом Здравља „Бечеј“ Бечеј:** Одржано је 13 организационих састанака и спроведена су 3 предавања на којима је учествовало 125 учесника са различитим темама: „Правилна употреба конц за зубе“, „Спорт и зуби“ и „Исхрана и зуби“. Индивидуалним здравствено-васпитним радом је обухваћено 26 деце нижег основношколског узраста, док је групним здравствено –васпитним радом обухваћено 162 ученика са темом: „Одржавање оралне хигијене и утицај лоших навика. Одржано је и квиз такмичење „Шта знам о здрављу уста и зуба“ као и судоку слагалица са мотивима четкица, пасте и конц за зубе. Дистрибуирано је 200 лифлета. Партнери у кампањи: ОШ Бечеј (10).
 - **Дом здравља „Темерин“ Темерин:** Одржан је 1 организациони састанак и спроведена су 44 предавања на којима је учествовало 99 учесника из ПУ „Вељко Влаховић“. Индивидуалним здравствено-васпитним радом је обухваћено 26 деце нижег основношколског узраста, док је код 28 ученика у ОШ „Кокаи Имре“ урађено заливање фисура и уклањање мањих наслага. Постављена је 1 здравствено-васпитна изложба и подељено је 50 агитки. Партнери у кампањи: ОШ „Кокаи Имре“ и ПУ „Вељко Влаховић“.
 - **Дом здравља „Нови Сад“ Нови Сад:** Стоматолошка служба Дома здравља и ове године активно се укључила у обележавање Светске недеље здравих зуба и XXVII недеље Здравља уста и зуба. Стоматолози су са студентима Стоматолошког факултета обилазили вртиће ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад и школе на територији Града Новог Сада и општине Сремски Карловци, где су са децом спровели креативне радионице посвећене оралном здрављу и указали на његов значај за 1056 учесника (156 радионица), са темом за основне школе „И стоматолог је мој лекар“, као и темом за средњошколце „Утицај психоактивних супстанци на орално здравље“. Индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћено је 862 учесника. Укупним активностима Службе стоматолошке здравствене заштите било је обухваћено 3418 деце. За децу из Предшколске установе „Радосно детињство“ Нови Сад организоване су посете стоматолошким амбулантама. Циљ посета је едукација деце о важности редовног одласка код стоматолога, упознавање са инструментима и материјалима који се користе у стоматологији. Центар за Превентивне здравствене услуге дома здравља „Нови Сад“ организовао је јавну манифестацију 28. марта 2017. године у објекту супермаркета „Универекспорт“ на СПЕНС–у. Постављени су штандови са едукативним материјалом, а посетиоцима манифестације дељени су флајери о превентивној стоматолошкој заштити деце и трудница. Старији посетиоци могли су да измере вредности шећера у крви као и крвни притисак. Том приликом 50 посетилаца је обучено како правилно да пере зубе, одржава хигијену уста и зуба препорученим средствима за одржавање оралне хигијене који садрже флуор. Манифестацију је посетило 118 посетилаца од којих 65 деце, којима су на манифестацији подељене бојанке. Спонзор на јавној манифестацији обезбедио је четкице за зубе које су подељене посетиоцима манифестације (118). Постављена је 1 здравствено-васпитна изложба. Тим Службе стоматолошке службе учествовао је на *Baby Exit-u* од 27.5. до 28.5.2017. године, где је постављен пулт са промотивним материјалом. Партнери у акцији: Црвени крст Нови Сад, Клиника за стоматологију Нови Сад, Институт за јавно

здравље Војводине, Клуб студената стоматологије, Медицинска школа „7. април“ Нови Сад, Предшколска установа „Радосно детињство“ Нови Сад, Музеј Града Новог Сада, Покрајински завод за заштиту природе. Остварено 7 медијских наступа, др Санда Кончар, 4 телевизијска наступа (ТВ Новосадска, ТВ Дневник), 3 радијска наступа (радио Нови Сад), 1 објава на сајту дома здравља „Нови Сад“ и одржана је 1 конференција за новинаре у просторијама Црвеног крста.

Табела бр. 119 Реализоване активности у оквиру недеље здравља уста и зуба

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО*
1	2	3	4	5
Организациони састанак	4	26		30
Предавање-број **	7 Стом. факултет Орт. ординација	160		167
Предавање-број учесника	190	4108		4298
Број медијских наступа (укупно)	3	7		10
Број наступа на ТВ	2 РТВ Војводина Новосадска ТВ	4 РТВ Војводина Новосадска ТВ		6
Број наступа на радију		3 Радио Нови Сад		3
Број писаних медија	1 Дневник			1
Сајт, друштвене мреже	1 web site ИЗЈЗВ	1 web site ДЗ Нови Сад		2
Остале активност укупно (навести врсту)	2 Представа за децу Конкурс	28 Заливање фисура		30
Индивидуални здравствено васпитни рад				
Групни здравствено васпитни рад(искључујући предавања)**	30 Едукација едукатора	31 Едукација едукатора		61
Јавне манифестације		1		1
Процена броја учесника на јавној манифестацији		118		118
Здравствено васпитне изложбе	3	3		6
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре	1	1		2
Број дистрибуираних постера	1000 „И стоматолог је мој лекар“			1000
Број дистрибуираних лифлета	300 “Орално здравље”	220		520
Број дистрибуираних лифлета				
Број дистрибуираног материјала самостално произведеног ***	1000			1000
Број дистрибуираних осталих промотивних и едукативних материјала (навести врсте)	26 Електронска бојанка Четкице за зубе	233 Агитке Бојанке Четкице за зубе		259
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)	119 88 ОШ 11 ПУ	21 ОШ Жабалъ ОШ Чуруг		140

	11 ДЗ Завод за здр, зашт. студ. Нови Сад Мед. Школа „7. април“ Црвени крст Нови Сад Клиника за стоматологију Клуб студената стоматологије Нови Сад Музеј Града Новог Сада Покрајински завод за заштиту природе ГУ за здр. НС Орт. ординација „Ортис“	ОШ Ђурђево ОШ Госпођинци ПУ Жабалъ ПУ Чуруг ПУ Ђурђево ПУ Госпођинци Општина Жабалъ ОШ Тител ПУ Тител ПУ Србобран ПУ Темерин ОШ Темерин Завод за здр, зашт. студ. Нови Сад Мед. Школа „7. април“ Црвени крст Нови Сад Клиника за стоматологију Клуб студената стоматологије Нови Сад Музеј Града Новог Сада Покрајински завод за заштиту природе		
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању кампање****	Црвени крст Градска организација Нови Сад Мед. школа „7. април“ Нови Сад			

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 7. АПРИЛА, СВЕТСКОГ ДАНА ЗДРАВЉА

Поводом обележавања 7. априла, Светског дана здравља под слоганом „**Хајде да разговарамо**“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Организована су 2 састанка уз учешће запослених у Центру за промоцију здравља ИЗЈЗВ где је усвојен акциони план, договорена организација одржавања и координација запослених на пунктовима на којима се одржавају јавне манифестације;
- Припремљено је обавештење о обележавању Светског дана здравља са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- Састављен је позив и саопштење за медије и достављено свим релевантним медијима Јужнобачког округа;
- Одржане су 2 јавне манифестације: Централном кампусу Универзитета у Новом Саду и спортско и у СПЦ Војводина („СПЕНС“) у организацији ДЗ “Нови Сад“ Нови Сад. Том приликом подељено је 250 брошура и 100 агитки. Процењен број посетилаца је укупно 300. На јавној манифестацији стручњаци из ИЗЈЗВ су одржали радионицу за ученике 3. разреда ОШ „Јожеф Атила“ на тему „Препознај емоције“ на којој су 15 ученика одиграли специјално осмишљену друштвену игру и разговарали о емоцијама.
- У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба (око 300 комада);
- На Интернет страници Института постављен је текст о 7. априлу, Светском дану здравља са најважнијим информацијама о депресији и превенцији депресије.

Активности поводом обележавања Светског дана здравља у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 9 установа:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржано је 30 организационих састанака. Реализовано је 3 предавања којима је обухваћено 80 учесника и 150 здравствених радника. Спроведено је 100 индивидуалних саветовања и 6 групних здравствено васпитних активности којима је обухваћено 240 ученика једне основне школе. Организована је 1 јавна манифестација под слоганом „Базар здравља – дан отворених врата“ чију су организацију потпомогле 18 фармацеутских кућа и 2 компаније. Број посетилаца на јавној манифестацији је био око 500. На свечаној академији је емитована видео пројекција о депресији. У чекаоницама је постављена на видео бим *rpt* презентација, где су пацијенти могли да се информишу о депресији. Дистрибуирано је 400 лифлета „Дан за здравље“, „Да ли можемо да утичемо на дужину живота“, „Превенција ТБЦ“, „Физичка активност у превенцији болести“, „Физичка активност старијих особа“, „Буди донор“, „Болести бубрега“, „ДПСТ на ХИВ и хепатитисе“, 50 постера и 20 приручника/брошура. За грађане је организовано бесплатно мерење шећера у крви и крвног притиска као и савети лекара (90 контрола). Партнери у кампањи: компанија „*Medinic*“, компанија „*Fructus*“, предшколска установа, 9 основних школа, 2 средње школе, Црвени крст, 18 фармацеутских кућа. Објављена су 2 прилога на сајт-у установе. Остварено је 10 медијских наступа (2 ТВ, 4 радио и 4 у локалним дневним новинама).
- **Дом здравља Бечеј:** Спроведено је 55 индивидуалних и 25 групних здравствено васпитних активности којима је обухваћено 213 учесника. Постављено је 4 здравствено васпитне изложбе. Дистрибуирано је 50 лифлета.
- **Дом здравља Бач:** Одржан је 1 организациони састанак поводом организације 1 предавања у месној заједници за 15 посетилаца. Том приликом посетиоцима предавања подељено је 15 брошура „Физичка активност и њен значај“. Партнери у кампањи: локална заједница, Црвени крст.
- **Дом здравља Беочин:** Одржана су 4 организациона састанка и 5 предавања којима је обухваћено 146 учесника. Спроведено је 49 индивидуалних здравствено васпитних активности. Организована је 1 јавна манифестација којом је обухваћено 150 учесника.. Партнери у кампањи: локална заједница и предшколска установа.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Организовано је 14 акција антропометријских мерења - базара здравља којима је обухваћено је 100 посетилаца. Подељено је 700 лифлета. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 30 учесника. Одржано је 1 предавање за 53 ученика из 5 основних школа са територије Бачког Петровца. Остварен је 1 медијских наступ (1 ТВ). Партнери у кампањи: 5 основних школа и 1 месне заједнице.
- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 радионица којима је обухваћено 19 учесника. Радионицу је организовала Служба поливалентне патронаже у ДЗ у Тителу на теме: „Лична хигијена“, „Важност правилне исхране“. Том приликом подељено је 25 агитки. Партнери у манифестацији: локална заједница
- **Дом здравља Темерин:** Одржан је 1 организациони састанак, 15 индивидуалних здравствено васпитних активности. Постављена су 3 постера и подељено 100 лифлета и 50 приручника. Објављен је 1 чланак у локалним новинама на тему превенције депресије. Партнери у акцији: 1 основна и 1 средња школа.
- **Дом здравља Жабал:** Одржана су 2 организациона састанка и 1 предавање којим је обухваћено 23 учесника. Спроведено је 273 индивидуалних здравствено васпитних активности. Служба поливалентне патронаже одржала је предавања у Удружењу пензионера на тему „Победи депресију“, са акцентом на повећање свести о спречавању настанка и о факторима ризика за настајање болести. Том приликом

подељено је 133 лифлета „Кретање за здравље“. Партнери у кампањи: локална заједница и 1 основна школа.

- **Завод за здравствену заштиту студената:** Одржано је 2 организациона састанака. Организовано је 1 предавање којим је обухваћено 43 учесника. Спроведено је 4 групне здравствено-васпитне активности којима је обухваћено 70 учесника. Организована је 1 јавна манифестација којом је обухваћено 200 учесника. Том приликом посетиоци су имали прилику да посете „Парк менталног здравља“ и да се упознају са разним аспектима превенције и лечења депресије. Посетиоци манифестације су били деца предшколског и основношколског узраста. На видна места у холу 333С је постављено 4 постера. Постављена је и 1 здравствено васпитна изложба (Радови ученика на тему здравља). Остварена су 2 медијска наступа (1 ТВ и 1 новине). Партнери у акцији: Локална мрежа за превенцију и подршку ЛГБТ, Универзитет у Новом Саду, Црвени крст НС, 10 удружења и 3 студентске организације, 4 представника фармацеутских кућа и 1 лабораторија.
- **ДЗ Нови Сад:** одржано је 4 организациона састанка у вези организовања 1 јавне манифестације са службама: Превентивним центром, Саветовалиштем за младе и патронажном службом као и тимом промоције здравља ИЗЈЗВ и ученицима 3 разреда медицинске школе „7 април“ из Новог Сада. На јавној манифестацији Компанија Минаква је делила свим посетиоцима манифестације флашицу воде а ученици 2 разреда основне школе „Јован Дучић“ из Петроварадина су цртали на тему здравља и среће. Сви који су желели су могли да тог дана у временском периоду од 9-12 часова да преконтролишу висину крвног притиска и количину шећера у крви. Процењени број учесника на јавној манифестацији је око 150 посетилаца. Психолошкиња Саветовалишта за младе је давала савете о превенцији депресије, а тим Саветовалишта за младе је одржао 4 предавања у основним школама „Доситеј Обрадовић“ и „Јован Дучић“ ученицима 8 разреда за око 120 ученика. Групним здравствено васпитним радом обухваћено је 44 учесника. Патронажне сестре су индивидуално разговарале у посетама породици о депресији и превенцији као и знацима препознавања (200). Полазницима за одвикавање од пушења је на контролном састанку одржано кратка едукација о знацима појаве депресије и превенцији. Постављено је 6 здравствено васпитних изложби. Партнери у акцији: Саветовалиште за младе, Служба патронаже, 1 основна школа, 2 средње стручне школе, Црвени крст Града Новог Сада, Институт за јавно здравље Војводине, СПЦ СПЕНС. Остварена су 3 медијска наступа (2 ТВ и 1 новине).

Табела бр. 120 Реализоване активности поводом обележавања 7. априла, Светског дана здравља

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕН Е УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		2	43		45
Број медијских наступа	на ТВ-у	2	6		8
	на радију		11		11
	у штампи	1	9		10
	укупно	3	26		29
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		4	22		26
Остале активности (број) *		3	14		17
Предавање - број			16		16
Предавање - број учесника			543		543
Индивидуални здравствено васпитни рад			342		342
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		2	28		30
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		30	933		963
Јавне манифестације (број)		2	3		5
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		1. Акција у здравственој установи 2. акција у СПЦ „Војводина“	Базари здравља, акције у тржним центрима		
Процена броја учесника на јавној манифестацији		300	1000		1300
Здравствено васпитне изложбе		2	21		23
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер	5	81		86
	Лифлет	300	865		1165
	Приручник/ брошура	250	95		345
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	2	6		8
	Предшколска установа		5		5
	Основна школа	1	9		10
	Средња школа		3		3
	Црвени крст		3		3
	НВО/Удружење грађана		11		11
	Канцеларија за младе				
Остало (навести)		22 Фармац. куће 1 Универз. у НС 1 лабораторија 1 СПЦ „Војводина“		25	

Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	ДОО «Fructus» Бачка Паланка, произвођач чајева у републици
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Др Марија Валан, ДЗ Бачка Паланка

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 10. МАЈА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Поводом обележавања 10. маја, Међународног дана физичке активности под слоганом „Вежбајмо за здравље“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Израђен акциони план за обележавање 10. маја, Међународног дана физичке активности;
- Обавештење о кампањи са предлогом активности достављени установама ПЗЗ ЈБО;
- Обавештење о кампањи достављено свим основним школама (88) и предшколским установама (11) са територије ЈБО;
- Организациони састанци (2) са представницима ЈКП Градско зеленило и Факултетом за спорт и физичко васпитање;
- Организована једна јавна манифестација у партнерству са ЈКП Градско зеленило и Факултетом за спорт и физичко васпитање Универзитета у Новом Саду на централном платоу градског купалишта „Шtrand“. Том приликом подељено је 300 агитки. Програм јавне манифестације састојао се из јавног часа физичке активности, промовисања здравих стилова живота и понашања кроз спорт. За демонстрацију вежби на манифестацији били су задужени професори и асистенти са Факултета спорта и физичког васпитања заједно са групом студената, који су пригодним вежбама за 3 узрастне категорије (деца, одрасли и стари) анимирали посетиоце манифестације да вежбају заједно са њима. Посетиоцима на Штанду дељена је и агитка о физичкој активности (око 100 примерака). Процењен број учесника на манифестацији око 200.
- Припремљен је позив и саопштење за медије и послат свим релевантним медијима на територији Града новог Сада. Манифестацију најавила 3 портала НС инфо, Новосадски информативни портал и 021, као и ФБ страница Института, а са Манифестације известили лист Дневник и канал 9.
- Опремљена интернет страна Института;

Активности поводом обележавања Светског дана физичке активности у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило 6 установа:

- **Дом здрава Бечеј:** Одржан 1 организациони састанак. Постављене 4 здравствено васпитне изложбе. Спроведено 143 индивидуалних и 25 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 100 ученика две основне школе. Партнери у кампањи: Општина Бечеј, две основне школе.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржано је 5 организационих састанака. Реализовано 5 предавања којима је обухваћено 100 учесника у једној основној школи и 5 здравствених радника којима је предавање одржао специјалиста физијатрије. Спроведено 250 индивидуалних и 1 групна здравствено васпитна активност којом је обухваћено 80 ученика једне основне школе. Организована 1 јавна манифестација у виду крос такмичења на којој је присуствовало 200 учесника. Постављено 5 здравствено-васпитних изложби. У чекаоницама постављена на видео бим ппт презентација, где су пацијенти могли да се информишу о значају физичке активности

као мери превенције масовних незаразних болести. Дистрибуирано 350 лифлета „Кретањем до здравља“. Остварена 4 медијска наступа (1 ТВ, , 2 у локалним дневним новинама и 1 радио). Партнери у манифестацији: Црвени крст Бачка Паланка, ПУ „Младост, ОШ „Вук Караџић“.

- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржан 1 организациони састанак. Реализовано 2 предавања у Клубовима пензионера у Бачком Петровцу и Гложану, којима је обухваћено 38 учесника. Постављене 2 здравствено-васпитне изложбе. Партнери у акцији: 2 клуба пензионера и 2 основне школе.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак. Служба за здравствену заштиту деце организовала је 1 групну здравствено васпитну активност – радионицу на којој је било присутно 10 деце. Партнери у акцији: 1 ОШ са територије општине Тител.
- **Дом здравља Темерин:** Одржан 1 организациони састанак. Служба за поливалентну патронажу одржала је 1 предавање у једној ОШ у Темерину. Спроведено 15 индивидуалних и 1 групна здравствено васпитна активност којом је обухваћено 20 суграђана и запослених у ДЗ. Дистрибуирано је 3 постера и 100 лифлета о физичкој активности. Партнери у акцији: локална заједница.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржана су 3 организациона састанка у вези организације 1 јавне манифестације као партнери у организацији 333 студената Нови Сад. На манифестацији присутно око 150 учесника и посетилаца. Спроведено је 200 индивидуалних и 1 групна здравствено-васпитна активност на којој је било присутно 15 учесника СШ „Светозар Милетић“ коју је организовало Саветовалиште за младе. Организована су 2 предавања за 60 одраслих у ДЗ у Превентивном центру на тему физичке активности и превенције масовних незаразних болести. Организоване су и 2 здравствено васпитне изложбе у 2 диспанзера.

Табела бр. 121 Реализација активности поводом обележавања 10. мај, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ 2017. године

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	2	13		15
Број медијских наступа	на ТВ-у	1	2	3
	на радију		3	3
	у штампи	1	3	4
	укупно	2	8	10
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	4	3		7
Остале активности (број) *	4 дописа ДЗЈБО, позив и саопштење за медије	6 дописи медијима		10
Предавање - број		33		33
Предавање - број учесника		326		326
Индивидуални здравствено васпитни рад		159		159
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		27		27
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		246		246
Јавне манифестације (број)	1	3		4

Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**	ЈАВНИ ЧАС ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ, купалиште Шtrand	Базар физичке активности, студентски Кампус, крос трке		
Процена броја учесника на јавној манифестацији	200	500		700
Здравствено васпитне изложбе		11		11
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		25	25
	Лифлет	100	535	635
	Приручник/ брошура			
	Остало (навести врсте)			
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	2	4	6
	Предшколска установа			
	Основна школа	1	4	5
	Средња школа		Економска школа „Светозар Милетић“ НС	1
	Црвени крст			
	НВО/Удружење грађана			
	Канцеларија за младе			
	Остало (навести)	ЈКП Градско зеленило		
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Економска школа „Светозар Милетић“ НС			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	ДЗ НС Превентивни центар			

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 31. МАЈА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА БЕЗ ДУВАНСКОГ ДИМА

Поводом обележавања 31. маја, Светског дана без дуванског дима под слоганом „Дуван – претња развоју“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Израђен акциони план за обележавање 31. маја, Светског дана без дуванског дима;
- Припремљено је обавештење о обележавању 31. маја, Светског дана без дуванског дима са предлогом активности и достављено свим установама примарне здравствене заштите и свим основним школама са територије Јужнобачког округа (11 домова здравља, Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад и 88 основних школа);
- Организовано је 5 састанака уз учешће представника, Дома здравља Нови Сад и Института на којем је усвојен и донет програм активности;
- У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- Учешће у раду Републичке стручне комисије за контролу дувана Министарства здравља РС: припрема акредитације курса 1. категорије; учешће на Округлом столу: „Светски дан без дувана – 31. мај: Дуван нас све угрожава“ (Ректорат Универзитета у Београду, 31.05.2017. године) и учешће на додели награде СЗО поводом Светског дана без дувана (зграда Уједињених нација, 6. јун 2017. године);
- На интернет страници Института постављено је обавештење о 31. мају, Светском дану без дуванског дима, са најважнијим информацијама о штетности изложености дуванском

диму, резултати истраживања о ефектима и ставовима у вези са Законом о заштити становништва од изложености дуванском диму, електронске форме плаката „Дуван нас све угрожава“ и „Будите генерација која ће престати са пушењем“ (9 прилога);

- Институт за јавно здравље Војводине штампао је 2 здравствено-васпитна средства - 2 врсте плаката у оквиру пројекта „31. мај – Светски дан без дуванског дима и то: плакат Светске здравствене организације „Дуван нас све угрожава“ у тиражу од 500 примерака и плакат „Будите генерација која ће престати са пушењем“ у тиражу од 500 примерака, који су намењени младима, општој популацији као и наставницима, професорима и стручним сарадницима;
- Одржана је 1 јавна манифестација на Тргу слободе у Новом Саду. Том приликом подељено је 55 агитки „Превенција малигних болести“, 35 умножених бојанки „Здрава деца, здрави људи – цигарета ту не смрди“ које су подељене деци из ОШ „Јован Дучић“, која су учествовала на манифестацији, 40 брошура „Правилна исхрана“, 40 брошура „Остани непушач“, 50 агитки „Промени став буди здрав“ и 30 флајера „Кратка интервенција за одвикавање од пушења“. Посетиоци на штанду Дома здравља „Нови Сад“ са тимом Превентивног центра и студентима Фармацеутског факултета имали су могућност да провере крвни притисак, телесну тежину, да одреде БМИ и добију савете како очувати и унапредити своје здравље. Учесници су имали прилику да апаратом *Smokerlyser*-ом утврде постојање угљен монооксида у издаху и тако почну одговорније да се понашају према себи и околини. Саветовалиште за одвикавање од пушења ДЗ „Нови Сад“ на лицу места правило је групе за будуће полазнике групе за одвикавање. Процењено је да је манифестацију посетило око 300 суграђана.
- Остварено једно гостовање у јутарњем програму РТВ Нови Сад
- 1 писани прилог за медије (Блиц).
- Са јавне манифестације известиле 3 медијске куће (ТВ Новосадска, ТВ Канал 9, лист Дневник).

Активности поводом обележавања Светског дана без дуванског дима у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило 7 установа :

- **Дом здравља „Бач“ Бач:** Одржан је 1 организациони састанак, 1 групни здравствено-васпитни рад за 22 учесника. Том приликом организовано је спортско такмичење „Спортски сусрет деце основних школа“. Партнери у кампањи : Организација Црвеног крста Бач, ОШ „Вук Караџић“, ОШ „Алекса Шантић“ Вајска. Остварен је 1 медијски наступ на локалном радију (Радио Бач).
- **Дом здравља „Бечеј“ Бечеј:** Одржана су 2 организациона састанка и 10 предавања за 182 ученика виших разреда у 2 основне школе. Спроведено је 96 индивидуалних и 5 групних здравствено васпитних активности којима је обухваћено 137 учесника. Рад у малој групи органозован је у месној заједници за 125 учесника. Постављено је 5 здравствено-васпитних изложби и дистрибуирано 20 лифлета ученицима. Партнери у кампањи: 2 основне школе у Бечеју и месна заједница Бечеј.
- **Дом здравља „Душан Савић Дода“ Беочин:** Одржана су 4 организациона састанка и 19 предавања о штетном утицају дуванског дима и болестима које изазива пасивно пушење, којима је присуствовало 480 учесника. Групним здравствено васпитним радом обухваћено је 485 учесника. Одржана је 1 јавна манифестација коју је посетило 450 учесника. Том приликом подељено је 320 лифлета. Партнери у кампањи: 1 ОШ у Беочину, ПУ Беочин, МЗ Черевих и Друштво за борбу против дијабетеса.
- **Дом здравља „Младен Стојановић“ Бачка Паланка:** Одржана су 2 организациона састанка и реализована 2 предавања за 35 ученика 2 приградске основне школе. Индивидуалним здравствено-васпитним радом у Саветовалишту за одвикавање од пушења обухваћено је 150 корисника. Активисти Црвеног крста Бачка Паланка заједно са Службом поливалентне патронаже организовали су 2 групно здравствено-васпитна

рада за одрасло становништво (25) и ђаке 3 основне школе (130). Постављено је 10 здравствено-васпитних изложби и 2 видео пројекције у ДЗ Бачка Паланка. Дистрибуирано је 10 постера „Свака цигарета смета“ Црвеном крсту Бачка Паланка. Партнер у кампањи: Црвени крст Бачка Паланка, 5 основних школа са територије општине Бачка Паланка. Остварена су 3 писана прилога у локалним новинама, 1 објава на локалном радију и 2 објаве на 2 сајта (БП дешавања и Инфо БП).

- **Дом здравља „Темерин“ Темерин:** Одржан је 1 организациони састанак и реализована су 2 предавања којима је обухваћено 70 учесника у 2 основне школе. Индивидуалним здравствено васпитним радом од стране патронажне службе обухваћена су 23 учесника. Одржана су 2 групно здравствено-васпитна рада за 10 учесника. Дистрибуирано је 10 постера школи и подељено 100 лифлета ученицима и корисницима услуга дома здравља. Партнери у кампањи: ОШ „Петар Кочић“ и ОШ „Лукијан Мушички“.
- **Дом здравља „Тител“ Тител:** Одржан је 1 организациони састанак. Служба поливалентне патронажне службе спровела је 1 групни здравствено-васпитни рад за 17 лица (старија популација) у Удружењу пензионера, где је исто толико лифлета подељено.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржано је 13 организационих састанака. Тим Саветовалишта за младе у ОШ „Милош Црњански“ одржао је 5 предавања на тему „Превенција пушења“ на којима је учествовало 125 ученика виших разреда. Са нижим разредом приватне основне школе „Мирослав Мика Антић“ организована је радионица за 15 ученика, док је 10 ученика Пољопривредне школе из Футога присуствовало самој манифестацији и као вршњачки едукатори промовисали здраве изборе и стилове живота. Служба патронаже спровела је 862 индивидуална здравствено-васпитна рада на терену и том приликом подељени су флајери - „Самоодвикавање од пушења“. Спроведено је 150 индивидуалног и 4 групна здравствено васпитна рада којим је обухваћено 105 учесника. Организована је 1 јавна манифестација, 31.05.2015. од 8.30-14.00 сати на тргу Слободе у Новом Саду. Том приликом посетиоци су имали прилику да измере крвни притисак, добију савете о здравим стиливима живота а апаратом за мерење количине угљен монооксида у издаху могли су да се увере у многоструку штетност никотина и супстанци које садрже цигарете. Стручњаци из Института за плућне болести спровели су мерење волумена/капацитета плућа спирометријом. Служба кућног лечења организовала је ЕКГ мониторинг, док је стоматолошка служба едуковала грађане о значају правилне хигијене зуба и штетном утицају пушења на усну дупљу и зубе. Постављено је 5 здравствено-васпитних изложби. Дистрибуирано је 1000 лифлета „Утицај употребе дувана на здравље људи“, „Тумори плућа“, „Реци НЕ дувану“, „Самоодвикавање од пушења“, „10 разлога за здрав живот“, „Постани непушач“, брошура „Исхрана код повишеног крвног притиска“, дистрибуирано је 5 постера и 800 примерака здравствено-промотивног материјала самостално произведеног. Партнери у кампањи: ИЗЈЗВ, ЗЗЗС, ЕУПСА, Фармацеутски факултет, Институт за плућне болести Сремска Каменица, НВО „Центар Дуга“, Друштво Војводине за борбу против рака, Пољопривредна школа са домом ученика Футог, ОШ „Мирослав Мика Антић“ и ОШ „Јован Дучић“. Остварена су 3 медијска наступа (2 ТВ и 1 радио гостовање). На сајту дома здравља „Нови Сад“ и *facebook* страници Превентивног центра и Саветовалишта за младе стављени су прилози (објављена 2 прилога).

**Табела бр. 122 РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА
„31. маја – Светског дана без дувана“**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА			
	ИНСТИТУТИ/3 АВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	5	24		29
2. Предавања		38		38
3. Учесници на предавањима		1022		1022
4. Наступи на ТВ	2 Новосадска ТВ ТВ Нови Сад	8 Новосадска ТВ ТВ Нови Сад Канал 9		10
5. Наступи на радију		4 Радио Бач Радио Бачка Паланка Радио Нови Сад Радио Нови Сад на мађарском језију		4
6. Писаних прилози за медије	1 Лист Дневник			1
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	2 ИЗЈЗВ Facebook страница ИЗЈЗВ	4 БП дешавања Инфо БП Дом здравља Нови Сад Facebook страница Саветовалишта за младе Facebook страница Превентивног центра		6
8. Прилози на сајтовима на интернету	9	4		13
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		1131		1131
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		12		12
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		711		711
12. Здравствено васпитне изложбе	2 Хол ИЗЈЗВ Јавна манifestација	20 Дом здравља Бачка Паланка Дом здравља Нови Сад ОШ „Милош Црњански Дом здравља Бечеј“		22
13. Видео пројекције		2 Хол ДЗ Бачка Паланка		2
14. Спортско такмичење		1 Бач		1
15. Дистрибуирани постери - овде навести коме: Црвени крст БП Основне школе у Темерину Основне и средње школе у Новом Саду		25		25
16. Дистрибуирани осталих промотивни и едукативни материјала, овде навести коме: Ученицима ОШ у Бечеју ОШ „Петар Кочић“ Темерин ОШ „Лукијан Мушички“ Темерин Посетиоцима манифестација	250	2257		2507
17. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Рад у малој групи 2. Јавна манифестација	2. 300	1. 125 2. 300 2. 450		1175

<p>18. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)</p>	<p>1 Дом здравља „Нови Сад“</p>	<p>28 Организација Црвеног крста Бач, ОШ „Вук Караџић“ ОШ „Алекса Шантић“ Вајска 2 ОШ Бечеј Месна заједница Бечеј ОШ Беочин ПУ Беочин МЗ Черевих Друштво за борбу против дијабетеса Црвени крст Бачка Паланка 5 основних школа са територије општине Бачка Паланка ОШ „Петар Кочић“ Темерин ОШ „Лукијан Мушички“ Темерин ИЗЈЗВ ЗЗЗС ЕУПСА, Фармацеутски факултет Институт за плућне болести Сремска Каменица НВО „Центар Дуга“ Друштво Војводине за борбу против рака Пољопривредна школа са домом ученика Футог ОШ „Мирослав Мика Антић“ ОШ „Јован Дучић“</p>		<p>29</p>
<p>28. Именовати најуспешнијег појединца у активностима (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању</p>		<p>Весна Имброњев, Дом здравља Нови Сад за несебичан допринос у обележавању овог важног датума као и учешће у континуираном и мултидисциплинарном приступу у борби против ове пошасте.</p>		

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 26. ЈУНА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ПРОТИВ ЗЛОУПОТРЕБЕ И НЕЗАКОНИТЕ ТРГОВИНЕ ДРОГАМА

Поводом обележавања 26. јуна, Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама под слоганом „Прво саслушај“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Одржан је 1 организациони састанак и израђен је акциони план поводом обележавања 26. јуна, Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама;
- Припремљено је обавештење о обележавању 26. јуна, Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама са предлогом активности и достављено свим установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- На интернет страници Института за јавно здравље Војводине и *Facebook* страници постављен је текст и обавештење о 26. јуну, Међународном дану против злоупотребе и незаконите трговине дрогама, са најважнијим информацијама о штетностима дрога и изложености дуванском диму, као и електронске форме летка „ПАС нису за нас“, водича

за радионице „Превенција злоупотребе психоактивних супстанци“ и ppt презентација „Превенција злоупотребе и упознавање о штетностима ПАС“ (4 прилога сајт и facebook страница).

Активности поводом обележавања Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 6 установа :

- **Дом здравља „Бач“ Бач:** Одржан је 1 организациони састанак са представницима дома здравља и Црвеног крста око организације кампање која ће бити реализована на почетку нове школске године, с обзиром да су деца у том периоду на распусту. Партнер у кампањи: Црвени крст Бач. Остварен је 1 радио наступ а на сајту дома здравља постављени су прилози који су скинути са сајта ИЗЈЗВ (4 прилога).
- **Дом здравља „Темерин“ Темерин:** Одржан је 1 организациони састанак и 25 индивидуалних саветовања о превенцији и препорукама како се одупрети вршњачком притиску као и развијању вештина како одбити понуђену супстанцу. Том приликом подељено је 100 лифлета и брошура.
- **Дом здравља „Тител“ Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 групна здравствено – васпитна активност за 10 ученика старијег основношколског узраста у организацији Службе за здравствену заштиту деце и омладине дома здравља. Том приликом дистрибуирано је 10 агитки учесницима радионице. Партнер у кампањи: основна школа Тител.
- **Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад:** Одржан је 1 организациони састанак и постављена је 1 здравствено – васпитна изложба. У сарадњи са Удружењем „Превент“ и Превентивним центром дома здравља „Нови Сад“ организован је 1 улични перформанс испред студентског дома под слоганом „Подржи. Не кажњавај“. Посетиоци су имали прилику да се фотографишу у селфи кабинџи и да са организаторима разговарају о циљу кампање, а то је да се подигне свест од штете изазване криминализацијом људи који користе дрогу.
- **Дом здравља „Жабал“ Жабал:** Одржана су 2 организациона састанка и 36 индивидуалних саветовања. Остварен је 1 радио наступ, 1 писани прилог за медије и на сајту дома здравља стављена су 4 прилога.
- **Дом здравља „Бечеј“ Бечеј:** Одржан је 1 организациони састанак и спроведено је 241 индивидуалног здравствено – васпитног рада од стране патронажне службе. Постављено је 5 здравствено – васпитних изложби.

**Табела бр. 123 РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА
„26. јуна – Међународног дана против злоупотребе и незаконите
трговине дрогама“**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА			
	ИНСТИТУТИ/З АВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	7		8
2. Предавања				
3. Учесници на предавањима				
4. Наступи на ТВ		3		3
5. Наступи на радију		2 Радио Жабалъ Радио Бач		2
6. Писаних прилози за медије		1		1
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	2	5		7
8. Прилози на сајтовима на интернету	8	11		19
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		302		302
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		1		1
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		10		10
12. Здравствено васпитне изложбе	1	6		7
13. Трибине, округли сто				
14. Конференције за новинаре				
15. Улични перформанси		1		1
16. Дистрибуирани осталих промотивни и едукативни материјала (лифлети) посетиоцима радионице и лицима кроз индивидуални саветодавни рад		110		
17. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)		3 ОШ Тител Црвени крст Бач Удружење „Превент“		3
18. Именовати најуспешнију организацију - партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Удружење “Превент” – за несебично залагање у раду са младима и маргинализованом популацијом.			

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 10. СЕПТЕМБРА, СВЕТСКОГ ДАНА ПРЕВЕНЦИЈЕ САМОУБИСТВА

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства, спровео је следеће активности:

- Одржана су 3 организациона састанка Центра за промоцију здравља;
- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о превенцији и стопи самоубиства као и комплексности овог феномена у свету и Војводини;
- Припремљено обавештење о обележавању 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- У оквиру КМЕ одржане су 3 едукације под називом „Здравствено-промотивне кампање у унапређењу менталног здравља“. Једна едукација је одржана 4. септембра 2017. године у Институту за јавно здравље Војводине (ИЗЈЗВ) док су друге две едукације одржане на спортским играма у Соко Бањи 8. септембра 2017. године. Семинару у ИЗЈЗВ је присуствовало 80 особа док је на друга два семинара присуствовало укупно 193 особе (100+93) и то запослених у: домовима здравља ЈБО, предшколским установама, КЦ Војводине, Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад, Пастеровом заводу, Институту за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, окружном затвору и институтима и заводима за јавно здравље.
- Остварен 1 медијски наступ гостовањем на *Радио НовиСад*.

Обележавања 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства у Јужнобачком округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај је доставило 5 установа:

- **Дом здравља Беочин:** Одржана су 4 организациона састанка и 4 предавања којима је присуствовало 120 посетилаца. Сprovedено је 14 индивидуалних здравствено-васпитних активности. Партнери: Општина Беочин и ОШ Јован Грчић Миленко.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** У чекаоницама дома здравља и сеоских амбуланти постављени су плакати „Заједно против депресије“, укупно 5 плаката. Остварен 1 медијски наступ на радију на тему „Одвоји минут промени живот“. Партнери: Црвени крст.
- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак, 30 индивидуалних и 2 групне здравствено-васпитне активности патронажне службе. На Базару здравља одржаном на централном тргу у Тителу, медицинске и патронажне сестре пружале су информације о значајној улози породице, пријатеља, здравствених и социјалних радника у превенцији самоубиства.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржана су 2 организациона састанка, 50 индивидуалних здравствено васпитних активности и 2 групне којима је обухваћено 15 лица. У специјалистичкој служби дома здравља спроведено је анкетаирање 40 пацијената о депресији од стране неуропсихијатра. Организовано је 5 здравствено-васпитних изложби у оквиру дома здравља и постављено 10 плаката „Заједно против депресије“. Постављена су 2 прилога на две веб странице. Остварена су 3 медијска наступа у писаним медијима. У чекаоници дома здравља емитована је *PPT* о превенцији, знацима и лечењу депресије.
- **Дом здравља Жабаљ:** Одржана су 2 организациона састанка, 70 индивидуалних здравствено васпитних активности и 2 групне којима је обухваћено 13 лица. У оквиру индивидуалних и групних здравствено-васпитних активности акценат је стављен на препознавање особа које желе да изврше самоубиство и пружање помоћи.

Табела бр. 124 Реализација активности поводом обележавања 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	3	9				12
2. Предавања	6	4				10
3. Учесници предавања	273	120				393
4. Наступи на ТВ	2					2
5. Наступи на радију	2	1				3
6. Писани прилози за медије	1	3				4
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1	2				3
8. Прилози на сајтовима на интернету	6	2				8
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		164				164
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица	4	8				12
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	80 ИЗЈЗВ	58				138
12. Здравствено васпитне изложбе		5				5
13. Трибине, округли сто	1					1
14. Конференције за новинаре	1					1
15. Улични перформанси						
16. Базари здравља		1				1
17. Видео пројекције		1				1
18. Тираж		15 плаката „Заједно против депресије“				15
19. Партнери		Црвени крст ОШ „М. Грчић“ Беоцин 4 локалне самоуправе				

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ СВЕТСКОГ ДАНА СРЦА, 29. СЕПТЕМБАР

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања Светског дана срца, 29. септембра који се ове године обележава под слоганом „Ојачајте своје срце“ спровео следеће активности:

- Свим установама примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа достављено је обавештење са предлогом активности;
- На Интернет страници Института постављен је текст о 29. септембру Светском дану срца са најважнијим информацијама о смањењу фактора ризика кардиоваскуларних болести, као и на потребу промоције планете здравог срца.
- Одржана су 3 организациона састанка са партнерима у циљу организовања јавних манифестација;
- Институт за јавно здравље Војводине учествовао је у организацији 3 јавне манифестације 29. септембра 2017. године. Једна манифестација је организована у партнерству са Заводом за здравствену заштиту студената Нови Сад у кампусу новосадског Универзитета и великим бројем омладинских и невладиних организација (око 200 посетилаца). Друге две јавне манифестације организоване су у партнерству са Домом здравља „Нови Сад“, на СПЕНС-у (око 350 посетилаца) и у Ковиљу (30 посетилаца). Том приликом посетиоцима је мерена телесна тежина, телесна висина, индекс телесне масе (*ВМ*), крвни притисак, вредности шећера у крви, спроведен ЕКГ мониторинг и пружани савет од стране лекара из Саветовалишта за исхрану. У оквиру манифестације на СПЕНС-у, деца из ОШ „Јован Дучић“ Петроварадин, цртали су на тему „Здраво срце“.
- У чекаоницама Института и на свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства;
- У оквиру КМЕ одржане су 3 едукације под називом „Фактори ризика за настанак хроничних незаразних болести“. Једна едукација је одржана 4. септембра 2017. године у Институту за јавно здравље Војводине (ИЗЈЗВ) док су друге две едукације одржане на спортским играма у Соко Бањи 8. септембра 2017. године. Семинару у ИЗЈЗВ је присуствовало 78 особа док је на друга два семинара присуствовало укупно 193 особе (100+93) и то запослених у: домовима здравља и предшколским установама ЈБО, КЦ Војводине, Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад, Пастеровом заводу, Заводу за здравствену заштиту радника;
- Медијска промоција кампање: Редовна конференција за медије ИЗЈЗВ одржана 20.09.2017. године, присутно 4 медија (Радио Нови Сад, ТВ Канал 9, Новосадска ТВ и Дневник).

Активности поводом СВЕТСКОГ ДАНА СРЦА у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа примарне здравствене заштите, извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 6 установа. Кратак опис активности:

Дом здравља Бач: Организовано је 1 предавање за 20 посетилаца. Одржана је јавна манифестација у виду фудбалске утакмице између ученика основних школа из Бача и Селенче. Остварен 1 медијски наступ на радију (*Радио Бач*). Партнери: Црвени крст Бач, две основне школе (ОШ Јан Колар и ОШ Вук Караџић).

Дом здравља Бечеј: Индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћено је 40 посетилаца док је у оквиру 8 групних здравствено-васпитних активности обухваћено 72

особе. Постављене су 2 здравствено-васпитне изложбе и подељена 22 примерка едукативног материјала.

Дом здравља Жабал: Организована су 2 предавања којима је присуствовало 20 посетилаца. Патронажна служба спровела је 31 индивидуално саветовање кроз посете на терену.

Дом здравља Бачка Паланка: Одржано 20 организационих састанака. Организована су 3 предавања (50 посетилаца) у амбулантама Товаришево, Силбаш и Обровац. Индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћено је 250 посетилаца док је у оквиру 2 групне здравствено-васпитне активности обухваћено 20 особа. Одржана је 1 јавна манифестација у виду базара здравља у холу дома здравља, број посетилаца око 350. Посетиоцима манифестације подељено око 300 лифлета, фармацеутски производи и јабуке деци. Запослени у Служби хитне медицинске помоћи демонстрирали су методе реанимације за ученике другог разреда основне школе а становништву мерен је ТА, ТМ, ТВ и ШУК. Одржана здравствено-васпитна изложба деце (старости 5 година) ПУ „Младост“ у холу дому здравља. Остварено је укупно 5 медијских наступа: 1 ТВ, 2 радио и 2 дневне новине. Објављена 4 прилога на интернет страници дома здравља. Партнери: Црвени крст, ПУ „Младост“, Удружење дијабетичара, АД „Подунавље-јабука“, локална самоуправа и фармацеутске компаније.

Дом здравља Нови Сад: Одржано је 10 организационих састанака и 5 здравствено-васпитних изложби. Групним здравствено васпитним радом обухваћено је 26 деце (ученици 3. разреда ОШ „Јован Дучић“). Дом здравља је организовао јавне манифестације на СПЕНС-у и у Ковилу. Током манифестација подељено је више од 400 примерака едукативног материјала, пружани су савети о штетности дувана, начинима за одвицавање од дуванских производа као и значају правилне исхране. Мерени су ШУК, ТА, ТМ а спровођен је и ЕКГ мониторинг. На СПЕНС-у, деца из ОШ „Јован Дучић“ Петроварадин, цртали су на тему „Здраво срце“. Остварена су 2 медијска наступа (радио и дневне новине). Опремљена је интернет страница дома здравља као и друштвене мреже фејсбук и твитер. Партнери: ИЗЈЗ Војводине, ОШ „Јован Дучић“, СМШ „7.април“ Нови Сад, ИКВБ Сремска Каменица.

Завод за здравствену заштиту студената: Одржана су 2 организациона састанка и 1 предавање на којем је учествовало 25 учесника. Одржан је 1 базар здравља. Манифестацији се прикључио велики број омладинских и невладиних организација и удружења. Допринос су дали и студенти, две средње медицинске школе са територије града као и ПУ „Радосно детињство“. Манифестацију је посетило око 200 учесника а подељено је исто толико лифлета и 150 брошура. Број медијских наступа (2 ТВ, 2 радио и 3 у штампаним медијима). Партнери у реализацији активности: локална заједница, ПУ „Радосно детињство“, 2 средње медицинске школе („7. април“ и „Доситеј Обрадовић“), Црвени крст Нови Сад, Служба ХМП и 11 НВО.

**Табела бр. 125 Реализација активности поводом обележавања
29. септембар - Светски дан срца 2016 „Ојачајте своје срце“**

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		3	34		37
Број медијских наступа	на ТВ-у	2	3		5
	на радију	1	6		7
	у штампи	1	6		7
	укупно		15		15
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		8	9		17
Остале активности (број) *					
Предавање - број		3	8		11
Предавање - број учесника		193	110		303
Индивидуални здравствено васпитни рад			641		641
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			13		13
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			148		148
Јавне манифестације (број)		3 У партнерству са ДЗНС и ЗЗЗСНС	3		6
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		ЈП СПЕНС и Ковил-ДЗНС и ЗЗЗСНС	ЈП СПЕНС и Ковил-ДЗНС, ЗЗЗСНС и ДЗ Б. Паланка - базар здравља, фудбалска утакмица		
Процена броја учесника на јавној манифестацији			930		930
Здравствено васпитне изложбе		1	17		18
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		26		26
	Лифлет		880		880
	Приручник/ брошура		230		230
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	1 Град Нови Сад	2 Нови Сад Бачка Паланка		2
	Предшколска установа	1 ПУ „Радосно детењство“ Нови Сад	2 ПУ „Радосно детењство“ ПУ „Младост“		2
	Основна школа		3 ОШ Јан Колар и Вук Караџић Бач, ОШ „Јован Дучић“ Петроварадин,		3
	Средња школа	1	2 СМШ „7. април“ НС,		2

		СМШ „7. април“ Нови Сад	СМШ „Доситеј Обрадовић“		
	Црвени крст		3 Нови Сад ЦК Бачка Паланка, Бач,		3
	НВО/Удружење грађана		11 НВО, 1 Удружење дијабетичара Бачка Паланка		12
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)		АД „Подунавље- јабука“, 7 Фармацеутских компанија,		8
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		ОШ „Јован Дучић“ Петроварадин, СМШ „7. април“ НС, ПУ „Младост“ Бачка Паланка			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Неђо Гутеша (Црвени Крст Бач), Кристина Ненадић (ДЗ Бач), Тања Бањац (Радио Бачка Бач)			

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 1. ОКТОБРА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА СТАРИЈИХ ОСОБА

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 1. октобра, Међународног дана старијих особа, спровео је следеће активности:

- Одржан је 1 организациони састанак запослених у Центру за промоцију здравља ИЗЈЗВ на којем је припремљен акциони план и динамика спровођења активности;
- Припремљен је текст за опремање интернет странице Института и за потребе састављања обавештења за медије и прикупљање података о старосној структури становништва Новог Сада и Војводине;
- Опремљена је интернет страница Института (6 прилога), *1 web site*, *1 Twitter* налог;
- Одржан је 1 организациони састанак 13.07.2017. у Геронтолошком центру Нови Сад поводом планирања заједничких активности у оквиру Фестивала менталног здравља;
- Одржан је 1 организациони састанак са педагогом и наставником обликовања Школе за дизајн „Богдан Шупут“ 20.06.2017. године поводом организовања активности (портретисање корисника) са ученицима те школе у Геронтолошком центру;
- Одржана је 1 фокус група (17.07.2017) и 2 дубинска интервјуа (27.07.2017) са станарима Геронтолошког центра Нови Сад на тему поверења;
- Организовано је цртање портрета станара Геронтолошког центра под слоганом „Лицем у лице“ од стране ученика Школе за дизајн „Богдан Шупут“ (13 корисника и 15 ученика), који су изложени на Фестивалу менталног здравља;
- Припремљено је обавештење о обележавању 1. октобра, Међународног дана старијих особа са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа;
- Учешће на манифестацији: Градска организација Црвеног крста Новог Сада по тридесет осми пут организовала је завршну манифестацију „Сунчана јесен живота“, 26.10.2017. године у ресторану „Романов. Организација Црвени крст Кисач организовала је у дому културе у Кисачу 22.10. 2017. године акцију под истим слоганом. Деца из ПУ „Радосно детињство“ и ученици из 36 основних школа учествовали су на конкурсима ликовних и литерарних радова на тему „Моји баба и деда“. На конкурс је пристигло 70 литерарних и 560 ликовних радова из новосадских основних школа и 450 радова из 34 објекта ПУ „Радосно детињство“.

Црвени крст је организовао свечани пријем за најстарије активисте. Пријему је присуствовало 150 посетилаца. Том приликом подељене су награде за најуспешније радове и награђени су најстарији грађани Новог Сада, као и брачни парови који имају највише година проведених у браку. Свечану манифестацију уприличила су деца својом песмом и игром као и чланови разних удружења и организација.

- Извештавање са догађаја (портретисање корисника) у емисији Радио Нови Сад – емисија за пензионере „Четврто доба“ (дипл. психолог Драгица Јовишевић).

Обележавања 1. октобра, Међународног дана старијих особа у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај је доставило 5 установа:

- **Дом здравља „Младен Стојановић“ Бачка Паланка:** Одржан је 1 организациони састанак. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 120 посетилаца и постављене су 2 здравствено васпитне изложбе у холу дома здравља. Одржана је 1 јавна манифестација у Геронтолошком центру са корисницима центра. Том приликом подељено је по 50 лифлета: „Исхрана старијих особа, „Физичка активност старијих особа, „Заштита менталног здравља, „Превенција можданог и срчаног удара“. Дистрибуирано је 100 лифлета и 5 постера „Пази да не паднеш“. Партнер: Геронтолошки центар Бачка Паланка. Остварена су 2 медијска наступа (1 радио наступ и 1 и штампи). Објављена су 2 прилога на сајту дома здравља.
- **Дом здравља „Душан Савић Дода“ Беочин:** Одржано је 5 организационих састанака и 16 предавања под слоганом „Време је да се покрене“, на којима је присуствовало 165 посетилаца. Индивидуалним здравствено-васпитним активностима на терену од стране поливалентне патронажне службе обухваћено је 15 корисника. Организоване су 3 групне здравствено васпитне активности за старију циљну групу.
- **Дом здравља „Бач“ Бач:** Одржан је 1 организациони састанак, 1 предавање за 20 посетилаца и 2 групно здравствено васпитне активности у Удружењу пензионера Вајска на тему "Правилна исхрана и физичка активност у складу са старосном доби". Носилац активности је била Служба поливалентне патронаже. Том приликом подељено је по 20 флајера „Здрава исхрана“, агитка „Шта треба да знате о дијабетесу“. Партнер у кампањи: Удружење пензионера Вајска.
- **Дом здравља „Темерин“ Темерин:** Дом здравља Темерин, Светски дан старијих особа обележио је низом активности: Служба поливалентне патронаже и Центар за превентивне здравствене услуге ДЗ Темерин организовали су јавну манифестацију са Удружењем пензионера. Посетиоци су имали прилику да измере крвни притисак и вредности шећера у крви. Манифестацију је посетило 112 посетилаца. У просторијама дома здравља, др Бојовић одржала је 1 групно здравствено васпитни рад за 5 лица старије популације. Служба поливалентне патронаже на терену је пружила 15 индивидуалног здравствено васпитног рада особама старијим од 65 година са акцентом на формирање позитивних навика и редовних посета и контрола код изабраног лекара. Медијска промоција: 1 прилог на сајту ДЗ Темерин, 1 на друштвеној мрежи и 1 у локалним новинама „ Наше новине“. Партнер: Удружење пензионера Темерин.
- **Дом здравља „Тител“ Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 групно здравствено васпитна активност за 10 лица старијих од 65 година у просторијама дома здравља.

**Табела бр. 126 Реализација активности поводом обележавања
1.октобра - Међународног дана старијих особа 2017**

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		3	8		11
Број медијских наступа	на ТВ-у				
	на радију	1 Радио НС	1 Радио БП		2
	у штампи		2 Локалне новине БП Наше новине Темерин		2
	укупно	1	1		2
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		3 1 web site 1 Twitter налог Facebook ИЗЈЗВ	3 Сајт ДЗ БП Сјт ДЗ Темерин Facebook ДЗ Темерин		6
Остале активности (број) *		3 1 портретисање 1 интервју 1 конкурс			3
Предавање - број			17		17
Предавање - број учесника			185		185
Индивидуални здравствено васпитни рад			150		150
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			7		7
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица					
Јавне манифестације (број)		2 Манифестација у клубу пензионера Удружење пензионера Кисач	2 Дом здравља Бачка Паланка Дом здравља Темерин		4
Процена броја учесника на јавној манифестацији		150	162		312
Здравствено васпитне изложбе		1 Геронтолошки центар Нови Сад	2 ДЗ БП		3
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних осталог промотивниг материјала (навести врсте) – агитке, лифлети, плакати			315 „Исхрана старијих особа, „Физичка активност старијих особа, „Заштита менталног		315

			здравља, „Превенција можданог и срчаног удара“ „Пази да не паднеш“ „Здрава исхрана“ „Шта треба да знате о дијабетесу“		
Број партнера укључених у активности	Локална заједница				
	Предшколска установа	1 ПУ Нови Сад			1
	Основна школа	36 ОШ Нови Сад	1 ОШ Гложан		37
	Средња школа	1 Школа за дизајн „Богдан Шупут“			1
	Црвени крст	1 ЦК Града Новог Сада			1
	НВО/Удружење грађана	2 Клуб пензионера НС Клуб пензионера Кисач	3 Удружење пензионера Темерин Удружење пензионера Вајска Геронтолошки центар Бачка Паланка		5
	Канцеларија за младе				
Остало (навести)	1 Геронтолошки центар Нови Сад			1	
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Црвени крст Новог Сада - Градска организација која током читаве године као хуманитарна организација, кроз разне програме и активности води бригу о старима. Геронтолошки центар Нови Сад, Дом Лиман – за несебично залагање, организацију и извођење интерактивне уметничке изложбе на тему емпатије и међуљудских односа.			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Нада Косић Бибић, педагошкиња из Школе за дизајн „Богдан Шупут“ за координацију, несебично залагање у организацији и реализацији спровођења активности.			

НЕДЕЉА ПРОМОЦИЈЕ ДОЈЕЊА 2017. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру Недеље промоције дојења 2017. године спровео следеће активности:

- Одржано је 8 **организационих састанака са партнерима** у спровођењу кампање: 2 са Домом здравља „Нови Сад“, Клиником за гинекологију и акушерство Клиничког центра Војводине око организације заједничке конференције за медије; 1 састанак са запосленима у Заводу за здравствену заштиту студената око резервације сале за завршну приредбу; 1 састанак са психологом Портала „Бебац“ око одржавања једне радионице; 1 састанак са представницима ПУ и ГУ у вези организације програма на јавној манифестацији; 1 састанак са начелницом Патронажене служне ДЗНС везан за одабир 10 мајки које су похваљене за ексклузивно дојење и 1 састанак са

представницима фармацеутских кућа које су донирале своје производе за поклоне мама.

- Састављено је **обавештење** за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности за спровођење кампање;
- Спроведена је **1 јавна манифестација** на купалишту Штранд у оквиру Светске недеље подршке дојењу у сарадњи са Домом здравља „Нови сад“ на којој се разговарало са заинтересованим мајкама на тему дојења. Том приликом подељено је око 50 агитки „Дојење здрав почетак“. Процењен број учесника био је око 70.
- Састављено је **обавештење** о кампањи и наградном конкурс у и достављено свим основним школама (88) и предшколским установама (11) са територије Јужнобачког округа;
- Спроведен је **наградни конкурс за ликовне и литерарне радове** и припремљена здравствено васпитна **изложба** на тему „Подржимо дојење“. На конкурс је укупно пристигло 156 радова, и то 124 ликовна и 32 литерарна рада из 2 предшколске установе и 8 основних школа.
- **Свечана приредба** одржана је у сали у Заводу за здравствену заштиту студената у Новом Саду 5. октобра 2017. године, а подразумевала је конференцију за медије са изложбом најуспешнијих радова и наградама за 10 мама које су децу дојиле годину дана и дуже. Програм је употпунио наступ деце ПУ „Радосно детињство“. На конференцији су говорили представници Клинике за гинекологију и акушерство КЦВ (др Добрић, мс Мирјана Воратовић), Дома здравља „Нови Сад“ (Кристина Недељковић, начелница Поливалентне патронажне службе) и ИЗЈЗВ (доц. др Снежана Укропина). Са конференције известили: дневни лист Дневник, Радио Нови Сад.
- У оквиру **програма континуиране медицинске едукације** „Дојење најздравији почетак“ на којем је било присутно 50 здравствених радника одржана 28.09.2017. године на ИЗЈЗВ. Предавачи: доц. др Снежана Укропина. Др Драгана Балаћ, доц. др Душан Чанковић, Доц. Др Оља Нићифоровић Шурковић, ССМС Снежана Ступавски и ССМС Јелена Ковачев. Курс је акредитован одлуком Здравственог савета Србије.
- Организована је **радионица** за труднице које похађају школу за труднице дома здравља „Нови Сад“ у просторијама портала „Бебац“ у Новом Саду под називом „Истине и заблуде везане за дојење“, коју је одржала ССМС Јелена Ковачев уз учешће 23 трудница. Том приликом је подељено 23 брошуре „Дојење здрав почетак“.

Медијска промоција кампање

- Опремљена је интернет страница Института поводом Националне недеље промоције дојења;
- Састављен позив за медије да присуствују Конференцији за медије и извеште са исте;
- Састављено је саопштење за све релевантне медијске куће Новог Сада;
- Са заједничке конференције за медије и радионице известили: Дневни лист Дневник,
- Фоно изјава за Радио Нови Сад.

Недеља промоције дојења у Јужнобачком округу

Извештаје о спроведеним активностима од укупно 12 установа примарне здравствене заштите у предвиђеном року доставило је 8 Домова здравља.

- **Дом здравља Бачка Паланка**

Одржано је 5 организационих састанака у оквиру обележавања „Недеље промоције дојења“, 4 групне здравствено васпитне активности за 30 будућих мајки у 4 амбуланте на територији Општине. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 40 трудница у Диспанзеру за жене. Подељено је 70 агитки о правилној исхрани. О кампањи извешало 3 медијске куће (2 радија и 1 штампани медиј).

- **Дом здравља Беочин**

У току Националне недеље дојења одржано је 5 организационих састанака са представницима Месне заједнице, Града Беочина и Удружења грађана у вези организације предавања које је одржано у просторијама Месне заједнице на тему „Подршка дојења“ којем је присуствовало 145 трудница и жена генеративне доби. Индивидуалним здравствено-васпитним радом у дому здравља и породици обухваћено је 40 породиља.

- **Дом здравља Бач**

Патронажна служба је организовала 10 индивидуалних здравствено-васпитних активности са породиљама и њиховим бебама на тему предности дојења и начину правилног дојења као и тоалети брадавица пре и након подоја.

- **Дом здравља Бечеј**

У току кампање спроведено је 125 индивидуалних и 5 групних здравствено-васпитних активности којима је обухваћено 19 трудница са територије Општине Бечеј на тему користи дојења за мајку и бебу. Постављене су и 4 здравствено васпитне изложбе у половина 4 амбуланте.

- **Дом здравља Тител**

У просторијама Дома здравља, Патронажна служба је организовала 1 групно здравствено-васпитни рад у школи за труднице. Посебан осврт је био на технику дојења, негу дојки и важност психофизичког контакта. У току кампање здравствени радници запослени у ДЗ поделили су 14 брошура на тему дојења.

- **Дом здравља Темерин**

Поливалентна патронажна служба одржала је 6 предавања у школи за труднице од тога 2 за којима је присуствовало 16 трудница и 4 на којима су присуствовали и будући очеви. Тема на ове 4 радионице била је подршка и помоћ мајкама које доје. У најављеним посетама код 10 породиља патронажне сестре су разговарале на тему искључивог дојења у првих 6 месеци бебиног живота. у посетама породиљама и новорођеној деци. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 11 породиља.

- **Дом здравља Темерин**

Патронажна служба је организовала 1 предавање за 15 трудница и породиља. Спроведено је 12 групних активности за 38 трудница и породиља и 49 индивидуалних здравствено-васпитних активности које су спроведене на територији Општине Жабалђ за породиље чије бебе немају навршених 6 месеци. Опремљен је сајт дома здравља са два пригодна текста и дата једна изјава за локални радио.

- **Дом здравља Нови Сад**

Запослени организовали су 12 организационих састанака у оквиру обележавања кампање. Одржано је 1 предавање за 35 трудница на тему хигијене дојења. 4 јавне манифестације су одржана на купалишту Штранд на којима су поливалентне патронажне сестре саветовале мајке о дојењу. Процењени број посетилаца око 320. Том приликом подељено је 120 лифлета везаних за дојење а 19 постера „Како правилно започети дојење“ је постављено на видна места у Служби за здравствену заштиту жена. сајт дома здравља је опремљен пригодним текстовима, а 5 медијских прилога је објављено на локалним ТВ станицама као извештаји са јавних манифестација.

Табела бр. 127 Реализација активности поводом обележавања недеље подршке дојења 2017. године

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		4	8		12
Број медијских наступа	на радију	1	6		7
	у штампи	1	2		3
	На тв	3			3
	укупно	5	8		13
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		5	1		6
Остале активности (број) *		110			11
Предавање - број		1	6		7
Предавање - број учесника		17	112		129
Индивидуални здравствено васпитни рад			96		205
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		1	20		21
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			108		95
Јавне манифестације (број)			1		1
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		1			1
Процена броја учесника на јавној манифестацији		70			
Здравствено васпитне изложбе		1	11		12
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре		1	1		2
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Лифлет		308		308
	Приручник/ брошура	27	108		135
	Остало (навести врсте)				
	Локална заједница				
Број партнера укључених у активности	Предшколска установа	11	1		1
	Основна школа	88			
	Средња школа		1		1
	Црвени крст				
	НВО/Удружење грађана				
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	4 КЦ Војводине К за гинекологију и акушерство ДЗ НС	1 ИЗЈЗВ		5

		11 ДЗ ЈБО			
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Медицинска школа „7. април“				
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Служба за поливалентну патронажу				

НАЦИОНАЛНА КАМПАЊА „ОКТОБАР, МЕСЕЦ ПРАВИЛНЕ ИСХРАНЕ“ И 16. ОКТОБАР, СВЕТСКИ ДАН ХРАНЕ 2017. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру кампање спровео следеће активности:

- Одржани су организациони састанци Центра за промоцију здравља и Центра за хигијену и хуману екологију Института за јавно здравље Војводине са партнерима у спровођењу кампање: ПУ „Радосно детињство“, ОШ „Иван Гундулић“, СЕШ „Светозар Милетић“ и Градска управа за здравство Града Новог Сада;
- Израђен је акциони план, припремљен радни и едукативни материјал као и *Power Point* презентације за едукативне семинаре;
- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине је опремљена информацијама (10 прилога) о значају правилне исхране и едукативним материјалом за децу;
- Саопштење за медије је припремљено и дистрибуирано свим електронским и штампаним медијима;
- Одржана је редовна конференција за медије Института за јавно здравље Војводине 18. октобра 2017. године на којој су најављене све планиране активности у оквиру кампање „Октобар месец правилне исхране“. Са конференције су известили 3 ТВ станице (*Новосадска ТВ, ТВ Канал 9, ТВ Делта*), 1 Радио станица (*Радио Нови Сад, редакције на српском*) и 1 дневне новине (*Дневник*).
- Свим домовима здравља Јужнобачког округа и Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад достављено је обавештење о Светском дану хране и кампањи „Октобар, месец правилне исхране“ уз предлог активности за његово обележавање;
- Свим предшколским установама и основним школама Јужнобачког округа послато је обавештење о кампањи „Октобар, месец правилне исхране“;
- Стручњаци Центра за промоцију здравља и Центра за хигијену и хуману екологију Института за јавно здравље Војводине под покровитељством Градске управе за здравство Града Новог Сада израдили су здравствено-васпитна средства агитка (3000 примерака), плакат (1000 примерака) „Угљени хидрати у исхрани“ и бојанку за децу (6000 примерака). Здравствено-васпитна средства намењена су становништву свих старосних доби, од деце предшколског узраста до старих; Прослеђен је конкурс за литерарне и ликовне радове на тему „Храни се правилно буди здрав“ у 11 предшколских установа и 19 приватних вртића и 88 основних школа са територије Јужнобачког округа. На конкурс је пристигло укупно 422 рада (393 ликовна и 29 литерарних), од тога 145 ликовних радова деце предшколских установа (7 ПУ и 19 вртића) и 29 литерарних и 248 ликовних радова из 36 основних школа са територије Јужнобачког округа. Комисију за одабир радова чинили су стручњаци Института и ликовни педагог Јелена Тишма из ПУ „Радосно детињство“. Награђени радови су послати на републичко такмичење у Институт за јавно здравље Србије „Др. Милан Јовановић Батут“;

- Организована је свечана приредба са изложбом најуспешнијих ликовних радова 01. новембра 2017. године у дворани Ечег/Еђшег (*Egység*) у сарадњи са Културним центром Нови Сад. Програм приредбе је подразумевао наступ деце из вртића „Полетарац“ ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад, изложбу радова и доделу награда ауторима најуспешнијих радова. Учеснике је поздравио и награде доделио проф. др Золтан Хорват, члан Градског већа задужен за здравство. Додељено је 6 групних награда – деца предшколског узраста и 6 појединачних награда – деца основношколског узраста за категорију ликовних радова и 3 награде у категорији литерарних радова. Манифестацији присуствовало око 80 посетилаца. Са догађаја су известили: *Новосадска ТВ, Радио Нови Сад и дневни лист Дневник*;
- Одржана су 2 семинара (16. и 30. октобра 2017. године): 1 програма континуиране медицинске едукације за лекаре и медицинске сестре/техничаре и 1 едукативни семинар за васпитаче ПУ „Радосно детињство“ и учитеље основних школа у Новом Саду под називом „Угљени хидрати у исхрани: Здравствени користи и ризици“ са следећим темама: 1) „Дијетна влакна“ - доц. др Милка Поповић; 2) „Прехрамбени шећери и контрола телесне масе“ - доц. др Јелена Бјелановић; 3) „Угљени хидрати: подела, улоге, метаболизам“ – асист. др Радмила Велицки; 4) Неурохемијски ефекти шећера – мр сци. мед. Драгана Балаћ. Семинарима је присуствовало укупно 75 учесника;
- Организоване су 2 јавне манифестације у виду демонстрације припреме obroка по принципима правилне исхране:
 - 27. октобра 2017. године у вртићу „Венди“ ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад, у периоду од 09.00 до 10.30 часова, учествовало 30 деце;
 - 08. новембра 2017. године у ОШ „Иван Гундулић“ Нови Сад у периоду од 09.00 до 10.30 часова, учествовало 25 ученика. Са догађаја су известили *ТВ Новосадска, РТВ Војводина, ТВ Канал 9, РТВ Пинк, Радио Нови Сад и дневне новине Дневник*.

Демонстрација припреме obroка по принципима правилне исхране организована је у партнерству са средњом економском школом (СЕШ) „Светозар Милетић“ – смер кулинарски техничар из Новог Сада, а подразумевала је следеће активности: 1. Деца су учествовала у креативној радионици о правилној исхрани; 2. ученици СЕШ - кулинарски техничари под надзором стручног кадра школе припремили су obroке по принципима правилне исхране а предшколска и школска деца су могла активно да учествују у припреми и конзумирању obroка.

Кампања „Октобар месец правилне исхране и 16. октобар, Светски дан хране“ 2017. године у Јужнобачком округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 6 установа.

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржана су 4 организациона састанка. Рад патроножне службе током октобра месеца на терену подразумева одржавање предавања (ако постоје услови) и саветовања о правилној исхрани. Спроведено је 425 индивидуалних и 3 групне здравствено-васпитне активности којима је обухваћено 30 особа. Постављено је 5 здравствено-васпитних изложби и подељен здравствено-васпитни материјал (постери, лифлет и брошура). Остварене су 4 медијске активности: 2 радио и 2 дневне новине. Постављена су 2 електронска садржаја на тему правилне исхране на локалним порталима. Партнери: ПУ „Младост“, основне школе из Челарева и Силбаша.
- **Дом здравља Бечеј:** Одржано је 6 предавања у две основне школе (први и други разред) о значају правилне исхране, присуствовало 102 детета. Спроведено је 164

индивидуалне и 14 групних здравствено-васпитних активности којима је обухваћено 126 особа. Одржана је 1 јавна манифестација (око 50 посетилаца). Постављене су 4 здравствено-васпитне изложбе и подељен здравствено-васпитни материјал (постери и брошура).

- **Дом здравља Тител:** Одржан је један организациони састанак и једна групна здравствено-васпитна активност којом је обухваћено 15 особа
- **Дом здравља Жабал:** Одржана су 2 предавања о значају правилне исхране за 30 посетилаца. Спроведене су 501 индивидуална и 4 групне здравствено-васпитне активности којима је обухваћена 31 особа.
- **Дом здравља Беочин:** Одржана су 3 организациона састанка и 2 предавања у Удружењу дијабетичара (78 посетилаца). Спроведено је 35 индивидуалних и 4 групне здравствено-васпитне активности.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржано је 16 организационих састанака. Превентивни центар је организовао три трибине, две у МЗ „Бошко Буха“ Нови Сад на тему „Прича о хлебу“ са предавачима Војиславом Пркосовачким и Весном Имброњев (око 50 слушалаца) и једну на Фармацеутском факултету на тему „Исхрана и здравље“ (предавачи др Вера Шћепановић Врбас и спец. смс Драгана Јерић и Весна Имброњев, Превентивни центар ДЗ „Нови Сад“). Присутно око 30 слушалаца. У сарадњи са Удружењем родитеља деце оболеле од дијабетеса „ПЛАВО СРЦЕ 021“, ЕШ „Светозар Милетић“, Пољопривредном школом (дом ученика Футог), мачевалачким клубом Војводине, плесним удружењем „Groove“ одржало је у ОШ „Петефи Шандор“ јавну манифестацију 16.октобра 2017. године под слоганом „Значај правилне исхране“. Са јавне манифестације известила *ТВ Канал 9*. Тим Саветовалишта за младе ове године обележио је Светски дан хране групним здравствено-васпитним радом (13 радионица и 16 предавања) којим је обухватио 520 ученика из шест основних и три средње школе у Новом Саду. Током групног здравствено-васпитног рада подељено је 11 постера „Здрава храна од болести брана“, 4 постера „Мој Тањир“, 200 лифлета „Здрава храна од болести брана“, 200 лифлета „Кретањем до здравља“ и 80 брошура „Правилна исхрана чувар нашег здравља“. Постављено је 10 здравствено-васпитних изложби. Патронажне сестре су у својим редовним посетама говориле о правилно избалансираној исхрани и употреби соли у исхрани. Подељене су налепнице „СТОП“. Медији који су известили са дешавања су: *ТВ Канал 9, РТВ Војводина, Новосадска ТВ, дневни лист „Дневник“ и Радио Нови Сад*. На фејсбук страници мрежа без дима и саветовалишта за младе објављене су фотографије са акција.

Табела бр. 128 Реализација активности поводом обележавања кампање „Октобар месец правилне исхране и 16. октобар, Светски дан хране“ 2017. године у ЈБО

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		5	23		28
Број медијских наступа	на ТВ-у	8	2		10
	на радију	3	3		6
	у штампи	3	3		6
	укупно	14	8		22
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		10	5		15
Остале активности (број) * СМУ					
Предавање - број		2	28		30
Предавање - број учесника		75	613		683
Индивидуални здравствено васпитни рад		100	1419		1519
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		2	38		40
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		55	304		359
Јавне манифестације (број)		3			3
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		свечана приредба демонстрација припреме obroка			
Процена броја учесника на јавној манифестацији		135			135
Здравствено васпитне изложбе		1	15		16
Трибине, округли сто			3		3
Конференције за новинаре		1			1
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер	1000	19		1019
	Лифлет	3000	520		3520
	Приручник/ брошура		115		115
	Остало (навести врсте) – бојанка	6000			6000
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	1	2 Бачк Паланка МЗ "Бошко Буха" НС		3
	Предшколска установа	12	2 ПУ „Младост“ ПУ „Радосно детињство“		14
	Основна школа	38	8 ОШ "Петефи Шандор" ОШ „К. Трифковић“ ОШ „Б. Радичевић“ ОШ „М. Пупин“ ОШ "Свети Сава" Руменка Челарево, Силбаш		46

	Средња школа	1	3 СЕШ „С. Милетић“ СШ „Б. Шупут“ Пољопривредна		4
	Црвени крст				
	НВО/Удружење грађана		1 „Плаво срце 021“		1
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	1 Културни центар Нови Сад	3 Мачевалачки клуб „Војводина“, Плесни студио „Грув“, Ромски медијатори		4
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад СЕШ „Светозар Милетић“			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Јелена Тишма, ликовни педагог ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад			

КАМПАЊА „ЗАШТИТИМО СЕ ОД ГРИПА“

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру кампање „Заштитимо се од грипа“ од 16-22. октобра 2017. године спровео је следеће активности:

- Припремљен је акциони план;
- Припремљен је текст за опремање интернет странице Института;
- Састављено је обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности за спровођење кампање;
- Одржан је 1 организациони састанак, представника Центра за контролу и превенцију болести са координаторима у надзору над gripом из 6 Завода АП Војводине;
- Одржан је 1 организациони састанак, представника Центра за контролу и превенцију болести са координаторима у надзору над gripом из 11 домова здравља са територије ЈБО;
- Одржана су 4 организациона састанка, представника Центра за контролу и превенцију болести са координаторима из хоспиталног надзора (ИЗЗЗДИО, Институт за плућне болести, Клиника за инфективне болести);
- Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 4500 корисника, који су том приликом и имунизовани;
- Опремљена је интернет страница Института поводом кампање „Заштитимо се од грипа“ (4 прилога);
- У холу Института припремљена је ppt презентација.

Кампања „Заштитимо се од грипа“ у Јужнобачком округу

Извештаје о спроведеним активностима од укупно 12 установа примарне здравствене заштите у предвиђеном року доставило је 7 домова здравља.

- **Дом здравља „Бечеј“ Бечеј:** Организован је индивидуални здравствено васпитни рад за 128 лица старија од 65 година и постављене су 3 здравствено васпитне изложбе.

- **Дом здравља „Душан Савић Дода“ Беоцин:** Одржана су 3 организациона састанка и 3 предавања за 100 учесника.
- **Дом здравља „Др Младен Стојановић“ Бачка Паланка:** Одржано је 6 организационих састанака и 6 (2 у Центру за дијализу – 50 учесника и 4 у амбулантама – Челарево, Силбаш, Деспотово и Товаришево) предавања на којима је учествовало 150 учесника. Том приликом подељено је 150 лифлета „Заштитимо се од грипа“ и дистрибуирано 15 плаката. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 2300 корисника здравствене заштите (деца и њихови родитељи, труднице, пацијенти који болују од хроничних болести) и који су имунизовани. Организовано је 7 групних здравствено васпитних активности за децу школског узраста (100) и 1 за труднице (10) у Служби за здравствену заштиту жена. Медијска промоција: 1 ТВ наступ, 2 наступа на радију, 2 писана медија и 2 објаве на сајту дома здравља.
- **Дом здравља „Нови Сад“ Нови Сад:** Одржано је 21 организационих састанака. Службе Дома здравља „Нови Сад“, Центар за превентивне здравствене услуге и Служба патронаже организовали су у 11 месних заједница - Базар здравља. Том приликом посетиоци су имали прилику да провере крвни притисак, вредности шећера у крви, едукују се о здравим стилевима живота као и да се вакцинишу против грипа. Базаре здравља посетило је укупно 330 посетилаца. Посетиоци су биле особе старије животне доби. На терену, патронажне сестре посетиле су 294 особе са хроничним обољењима, углавном старије животне доби. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 650 особа, које су том приликом и имунизоване. Дистрибуирано је 650 лифлета „Заврнимо рукав – зауставимо грип“ и „10 правила за правиан живот“. Медијска промоција активности: на друштвеној мрежи *Facebook* објављена је активност. Партнери у кампањи: 11 месних заједница са територије Града Новог Сада.
- **Дом здравља „Жабал“ Жабал:** Служба поливалентне патронажне службе организовала је едукацију под називом “Заштитимо се од грипа”. Одржано је 7 групних здравствено васпитних активности за 23 учесника а индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 166 учесника. Стављен је акценат на значај вакцинације против грипа посебно за особе са хроничним обољењима. Што се тиче превентивних мера: редовно проветравање просторија, поштовање растојања са особом која има симптоме сличне грипу, редовно прање руку као и правилно коришћење марамца приликом кијања и кашљања.
- **Дом здравља „Темерин“ Темерин:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 јавна манифестација у Омладинском дому у Темерину са Удружењем пензионера Темерин на којој су грађани општине Темерин имали прилику да се бесплатно вакцинишу против грипа, измере вредности шећера у крви, измере крвни притисак. Манифестацију је посетило 143 суграђана а 35 је вакцинисано против грипа. Том приликом подељено је 100 лифлета, 50 брошура и постављене су 3 здравствено васпитне изложбе. Остале активности: Служба кућног лечења на терену је имунизовала 8 непокретних пацијената и спровела индивидуални здравствено васпитни рад са њима, док је Служба поливалентне патронаже имунизовала 3 лежећа пацијента и реализовала 3 групне здравствено васпитне активности са породицама пацијената. Медијске активности: 1 прилог на сајту Дома здравља Темерин, 1 прилог на радију и 1 писани прилог у локалним новинама „Наше новине Темерин“.
- **Дом здравља „Тител“ Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 5 групно здравствено васпитних активности за 85 учесника старије животне доби. Том приликом сви присутни су имунизовани против грипа.

Табела бр. 129 Реализација активности поводом кампање „Заштитимо се од грипа“

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	5	32		37
Предавање-број *		9		9
Предавање-број учесника *		250		250
Број медијских наступа (укупно)		7		7
Број наступа на ТВ		1		1
Број наступа на радију		3		3
Број писаних медија		3 „Наше новине Темерин“		3
Сајт+Друштвене мреже	1	3 ДЗ НС ДЗ Темерин ДЗ БП		4
Остале активности - имунизација	4500	3081		7581
Остале активности – посете на терену (број корисника)		305		305
Индивидуални здравствено васпитни рад**	4500	3252		7752
Групни здравствено васпитни рад***		22		22
Јавне манифестације, Базар здравља		12 1 манифестација 11 Базара здравља		12
Процена броја учесника на јавној манифестацији		473		473
Здравствено васпитне изложбе		6		6
Трибине за родитеље				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних постера		15		15
Број дистрибуираних лифлета		900 „Заштитимо се од грипа“ „Заврнимо рукав – зауставимо грип“ „10 правила за правилан живот“		900
Број дистрибуираних брошура		50		50
Број дистрибуираних осталог промотивног и едукативног материјала (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)	20 6 Завода Покрајине 11 завода здравља ЈБО ИЗЗЗДИО, Институт за плућне болести Клиника за инфективне болести	12 11 месних заједница Нови Сад Удружење пензионера Темерин		32

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 14. НОВЕМБРА, СВЕТСКОГ ДАНА БОРБЕ ПРОТИВ ШЕЋЕРНЕ БОЛЕСТИ 2017. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања 14. новембра, светског дана борбе против шећерне болести 2017. године спровео следеће активности:

- Припремљен је акциони план;
- Припрема текста за опремање интернет странице Института;
- Састављено је обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности за спровођење кампање и теоријским прилогом;
- Одржан 1 организациони састанак Центра за промоцију здравља и Центра за хигијену и хуману екологију у вези организације јавне манифестације;
- У оквиру **кампање организована је јавна манифестација**, 14. новембра 2017. године у холу наше Установе, од 7.30 до 9.00 часова. Том приликом је пацијентима који су то желели, измерена телесна маса, телесна висина, ниво гликемије и попуњен упитник за рано откривање шећерне болести. Поменути упитник је саставни део пројекта "Шећерна болест типа 2: рано откривање, рана интервенција у Граду Новом Саду у 2017. години". Одазвало се 40 пацијената, а од овог броја, трећина се јавила у Саветовалиште, како би се наставило даље испитивање, (др Драгана Балаћ је координисала анкетање);
- Организовано је предавање на тему „Дијабет и дијабетично стопало“ у Удружењу пензионера у Ковиљу. Предавању је присуствовало 35 лица старије популације.
- Опремљена је интернет страница Института поводом 14. Новембар, светског дана борбе против шећерне болести (6 прилога).
- Изјаву за медије дала др Драгана Балаћ, шефица Одсека за правилну исхрану и промоцију здравих стилова живота (РТВ Војводина).

14. новембар, светски дан борбе против шећерне болести у Јужнобачком округу

Извештаје о спроведеним активностима од укупно 12 установа примарне здравствене заштите у предвиђеном року доставила су 3 дома здравља:

- **Дом здравља „Бач“ Бач:** Одржан је 1 организациони састанак и 3 предавање за ученике 2 основне школе, ОШ „Иво Лопа Рибар“ Плавна и ОШ „Вук Караџић“ Бач. Предавање је организовано за ученике виших разреда и прилагођено узрасту, објашњено каква је то болест, како настаје, како се лечи и најважнији сегмент – протективни фактори. Акцент је стављен на правилну исхрану и физичку активност. Предавањима је присуствовало 60 ученика. Након предавања ученици ове две школе могли су да одмере снаге у фудбалској утакмици, која је уприличена за овај важан датум из Календара јавног здравља. Остварен је 1 радио наступ на локалном радију (радио Бач).
- **Дом здравља „Темерин“ Темерин:** Одржан је 1 организациони састанак 1 предавање за 15 учесница у Одсеку за здравствену заштиту жена на тему „Жене и дијабетес“. Центар за превентивне здравствене услуге, Служба поливалентне патронаже, и Служба кућног лечења организовали су Базар здравља у Дому културе у Сиригу. Посетиоци су имали прилику да провере вредности крвног притиска, шећера и крви као и да израчунају индекс телесне ухрањености. Акцију је посетило 86 посетилаца. Подељено је 30 лифлета „Шта знате о дијабетесу“ и 20 брошура „Правилна исхрана“. Остварен 1 писани прилог, 2 објаве на сајту дома здравља и 1 објава на *Facebook* страници.
- **Дом здравља „Душан Савић Дода“ Беочин:** Одржана су 3 организациона састанка и 2 предавања за 112 учесника. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћена су 54 лица. Организован је 1 групни здравствено

васпитни рад за 36 особа у Друштву особа оболелих од дијабетеса. Том приликом посетиоцима су подељени беџеви са плавим кругом. Партнер у кампањи: Друштво особа оболелих од дијабетеса.

**Табела бр. 130 РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА
„14. новембра – Светског дана борбе против шећерне болести“**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	4				5
2. Предавања	1	6				7
3. Учесници на предавањима	35	187				222
4. Наступи на ТВ	1 РТВ Војводина					1
5. Наступи на радију		1 Радио Бач				1
6. Писани прилози за медије (новински чланак)		1				1
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1 site ИЗЈЗВ	2 site ДЗ Темерин Facebook ДЗ Темерин				3
8. Број прилога на сајтовима на интернету	6	2				8
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	40	54				94
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		1				1
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		36				36
12. Здравствено васпитне изложбе	1					1
16. Базари здравља		1 Дом културе Сириг				1
22. Спортско такмичење		1 Бач				1
25. Тираж дистрибуирани осталих промотивни и едукативни материјала (лифлети, приручници, налепнице, мајице, марамнице за наочаре, балони), овде навести коме: посетиоцима манифестације	40 „Шта треба да знаш о дијабетесу“ „Угљени хидрати у исхрани“ Добри и лоши шећери	50 „Шта знаш о дијабетесу“ „Правилна исхрана“.				90

26. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Анкетирање посетилаца манифестације	40				40
27. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета...)	2 Студенти Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду Удружење пензионера Ковилъ	3 ОШ „Иво Лола Рибар“ Плавна ОШ „Вук Караџић“ Бач Друштво особа оболелих од дијабетеса			5

САДРЖАЈ

УВОД.....	1
ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ.....	2
ЗАКЉУЧЦИ.....	2
ПРЕПОРУКЕ.....	7
1. ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА.....	10
1.1 БРОЈ И СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА.....	10
1.2 НАТАЛИТЕТ.....	11
1.3 ФЕРТИЛИТЕТ.....	12
1.4 МОРТАЛИТЕТ.....	14
1.4.1 ОПШТА И СПЕЦИФИЧНЕ СТОПЕ МОРТАЛИТЕТА.....	14
1.4.2 СТРУКТУРА УЗРОКА СМРТИ.....	17
1.4.3 СМРТНОСТ ОДОЈЧАДИ.....	21
1.4.4 МАТЕРНАЛНИ МОРТАЛИТЕТ.....	21
1.5 ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ.....	21
1.6 ЗАКЉУЧЕНИ И РАЗВЕДЕНИ БРАКОВИ.....	22
2. МОРБИДИТЕТ (ОБОЛЕВАЊЕ).....	24
2.1. ВАНБОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ.....	24
2.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ.....	24
2.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА.....	26
2.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ (0-6 ГОДИНА).....	28
2.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ.....	30
2.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА.....	32
2.2. БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ.....	34
2.3 ХРОНИЧНЕ НЕЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ.....	41
2.3.1 ШЕЋЕРНА БОЛЕС.....	41
2.3.2 АКУТНИ КОРОНАРНИ СИНДРОМ.....	42
2.3.3 МАЛИГНЕ БОЛЕСТИ.....	43
3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ.....	45
3.1 ПРИВАТНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ И ПРИВАТНА ПРАКСА НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА.....	51
4. КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	52
4.1. КОРИШЋЕЊЕ ВАНБОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	53
4.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ.....	53
4.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА.....	54
4.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ СТАРОСТИ 0 - 6 ГОДИНА.....	56
4.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ.....	57
4.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА.....	58
4.1.6. СЛУЖБА ЗА ПОЛИВАЛЕНТНУ ПАТРОНАЖУ.....	60
4.1.7. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ И ЛЕЧЕЊЕ УСТА И ЗУБА.....	61
4.1.8. СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ.....	62
4.2 РАД И КОРИШЋЕЊЕ СТАЦИОНАРА.....	64
5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	73
6. РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ЕПИДЕМИОЛОШКОГ НАДЗОРА НАД ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ.....	77
6.1. ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА.....	77
6.2. ИНЦИДЕНЦИЈА И МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ.....	77

6.3. СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ	79
6.3.1. РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	80
6.3.2. ЦРЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	81
6.3.3. ПОЛНО ПРЕНОСИВЕ ИНФЕКЦИЈЕ	83
6.3.4. ЗООНОЗЕ	83
6.3.5. ВЕКТОРСКЕ БОЛЕСТИ	84
6.4. РЕГИСТРОВАНЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ	85
6.5 РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНИХ ИМУНИЗАЦИЈА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2017. ГОДИНИ	86
6.5.1. ОБУХВАТ ОБАВЕЗНИМ ИМУНИЗАЦИЈАМА ЛИЦА ОДРЕЂЕНОГ УЗРАСТА	86
6.5.2. ОБУХВАТ ОБАВЕЗНИМ ИМУНИЗАЦИЈАМА ЛИЦА ОДРЕЂЕНОГ УЗРАСТА ПО ВАКЦИНАМА	87
6.5.3. РЕГИСТРОВАНЕ НЕЖЕЉЕНЕ РЕАКЦИЈЕ ПОСЛЕ ИМУНИЗАЦИЈЕ	88
7. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА ТОКОМ 2017. ГОДИНЕ	90
8. КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА НАМЕЊЕНИХ ЈАВНОЈ ПОТРОШЊИ	110
8.1 РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКЕ И ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКЕ КОНТРОЛЕ УЗОРАКА НАМИРНИЦА	110
9. ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	113